

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

Geloof, hoop en liefde
zijn samen met de wijsheid
de bronnen van het geluk.

Dat alles wensen wij U toe in 1976 !

Over volksgeloof in een tijd van geloofsproblematiek !

SINT ANTONIUS te OOSTVLETEREN en te HOUTKERKE

In de Westhoek zijn er vier volksheiligen, die vroeger op een hartelijke manier werden vereerd en wier noveen een bijzondere betekenis had voor de volksmens : de H. Antonius, te Oostvleteren en te Houtkerke; de H. Brigida te Beveren; de H. Blasius te Krombeke en de H. Apollonia te Haringe. Laat ons eerlijk zijn, die drukke verering was niet alleen te zoeken in het feit dat die heiligen zo belangrijk waren voor mens en dier, maar ook wel omdat hun noveen in de kalme, kale wintermaanden viel en die vieringen een gelegenheid waren om het nuttige aan het aangename te paren. In die symbiose is de Vlaamse mens altijd een meester geweest : zijn diep geloof voedde zijn levensblijheid.

We hebben reeds de H. Brigida en de H. Blasius uitvoerig belicht, nu komt de H. Antonius aan de beurt die o.m. te Oostvleteren en te Houtkerke wordt vereerd.

De H. Antonius, eremiet of Abt, beter bekend hier in deze streek als „Sint-Antonius met het zwijntje” had niet te klagen over de Westhoek, te Oostvleteren werd hij lange tijd met veel devotie omringd en in Frans-Vlaanderen is hij in niet minder dan 44 kerken te vinden.

Asceet en wonderdoener

Antonius werd geboren nabij Heraclea in Egypte omstreeks het jaar 250, uit voorname en welgestelde ouders, die kristenen waren en hun kinderen een kristelijke opvoeding gaven. Na de dood van zijn ouders schonk Antonius - op 20-jarige leeftijd - zijn bezittingen weg en trok zich in eenzaamheid terug niet ver van zijn woonplaats. Daar zou hij vanwege de duivel aan hevige beproevingen zijn onderworpen, vooral in verband met zijn onthechting aan aards bezit en de zuiverheid. Daarna trok hij de woestijn van Thebaïs binnen, waar hij afgesloten van alles en iedereen, bijna 20 jaar doorbracht in een rotsbol. Ook daar werd hij vaak door demonen geplaagd. Toen hij tenslotte zich aan zijn bewonderaars, die hem kwamen opzoeken, vertoonde, genas hij onder hen vele zieken of verloor ze van de duivelen. Getroffen door zijn deugden en de wonderen die hij verrichtte werden velen bewogen tot een leven in de eenzaamheid en schaarden zich onder zijn geestelijke leiding.

Toen Antonius eens, om toezicht te houden op zijn broeders, genoodzaakt was het kanaal van Arsinos over te steken, bleek dit vol krokodillen te zitten. Na een enkel gebed stapte hij er met al zijn gezellen in en doorwaadde het ongedeerd.

Toen de Kerk werd getroffen door een vervolging van de Romeinse keizer Maximinus (305-313) en de heilige bloedgetuigen naar Alexandrië werden vervoerd, verliet Antonius zijn kluis om de vervolgdgen moreel te steunen en te helpen.

Kort nadat de vervolging een einde had genomen trok hij dieper de woestijn in om zich nog meer af te zonderen. Rond de spelonk waarin hij toen leefde kweekte hij wat graan om in zijn behoeften te voorzien en legde hij een soort moestuintje aan om de reizigers die naar hem toekwamen, na hun afmattende tocht een weinig te verkwikken. Aanvankelijk werd zijn landbouwgewas nogal eens beschadigd door de wilde woestindieren die vanwege het water daarheen kwamen. Maar op zekere dag greep hij er een, hield het vriendelijk vast en zei tegen alle beesten : „Waarom plagen jullie mij ? Ik doe jullie toch ook geen kwaad ? Gaat weg en in naam des Heren, komt hier niet meer in de buurt !” En sindsdien kwamen zij niet meer ter plaatse.

Toen Antonius eens door de monniken was uitgenodigd om hen, in hun nederzettingen, gedurende enige tijd te bezoeken, ging hij met de monniken die hem waren komen halen, op weg. Maar tijdens de lange tocht door de woestijn dreigden allen om te komen bij gebrek aan water en door de hevige hitte. Volledig afgemat konden zij niet meer verder en gingen op de grond liggen. De vergrijsde Antonius die zag dat allen in levensgevaar verkeerden, verwijderde zich een weinig van het droevige gezelschap, viel op de knieën en bad met opgeheven handen. Terstond liet de Heer op die plaats een bron ontspringen.

Antonius maakte ook kennis met de Griekse kerkleraar Athanasius, die later werd heilig verklaard. Op diens verzoek trad hij, omstreeks 335, in Alexandrië, hardnekkig op tegen de Arianen, die de wezenenheid van Kristus met God de Vader loochenden.

Het is de H. Athanasius die achteraf het leven van Antonius zou beschrijven - precies op die gegevens is ons verhaal gesteund - en daardoor zijn faam, als asceet en wonderdoener, te Rome en vandaar uit over de hele Westerse wereld verspreidde.

Antonius was 105 jaar oud toen hij stierf.

S.M.
H. ANTONIUS ABT

Zijn gebeente dat in 561 werd ontdekt, werd eerst naar Alexandrië en in 635 naar Konstantinopel overgebracht; in de 10de of 11de eeuw kwam het naar Frankrijk; sedert 1491 rust het te Arles aan de Rhône. Zijn feestdag komt op 17 januari.

Waar komt dat zwijntje vandaan ?

Sint Antonius, eremiet en Abt wordt meestal afgebeeld met pelgrimsstaf en boek in de hand, terwijl een varkentje aan zijn voeten ligt. Oorspronkelijk zou onder de voet van de heilige een duivel gelegen hebben, wat moest betekenen dat Sint Antonius door zijn asceetisch leven de duivel had overwonnen. Vroeger geloofde men dat naderhand die duivel vervangen werd door een varkentje, dat eveneens satan zou voorstellen, of in elk geval een varken waarin de duivel was gevaren om Sint Antonius te treiteren en te tergen.

Dat schijnt echter in strijd te zijn met de vertrouwelijke manier waarop dit zwijntje zich tegen hem aanvlijt. Intussen is gebleken dat in de 11de en 12de eeuw men Sint Antonius zou aangeroepen hebben tegen een

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58
8970 POPERINGE

MEEST
GESPECIALISEERDE
STOFFENZAAK
VAN DE STREEK

Alleenverdelers: BURDA - patronen

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN KONFEKTIE

VOOR HEREN:

- Kostuums, zilveren wol, vanaf 2.995 fr.
- Regenmantels - Sportvesten - Hemden
- Vesten in nappa-leer - Pulls met rolkraag - enz.

VOOR DAMES:

- Overgooiers - Kleedjes - Mode-rokken
- Bloezen - Pulls - enz.

Maandag gesloten

Bijhuis DESAEDELEIRE, Statiestraat 14, Roesbrugge
vanaf 10 januari

GROTE SOLDEVERKOOP

veel heersende pestsoort onder de varkens, het Sint-Antoniusvuur geheten. Daaruit zou tevens het middeleeuws gebruik ontstaan zijn van Sint Antonius regelmatig een varkentje te offeren. Men liet het offerdier, dat met een bel omhangen was, vrijelijk in het dorp rondlopen, waar het te eten kreeg van iedere dorpling. Eenmaal vetgemest werd het geslacht en het vlees werd openbaar verkocht ten voordele van het altaar van Sint Antonius. Wie het varkentje te eten had gegeven was er zich wel van bewust een gift te hebben geschonken aan de heilige. Ook daarom werd de H. Antonius naderhand aangeroepen tegen alle kwalen die in de varkenshokken schade konden aanrichten. Omdat bovendien op het einde van de 13de eeuw een orde van Sint Antonius of de orde van de Antonieten ontstond die over gans Europa kloosters oprichtte ter verpleging van de verschrikkelijke en fel verbreide pest, werd hij weldra beschouwd als een krachtige hulp tegen besmettelijke ziekten van mens en dier.

Oostvleteren en Houtkerke

Te Houtkerke bestaat de viering van de H. Antonius sinds 1548. Zijn beeld dat in de pastorie bewaard wordt, brengt men bij het ingaan van de noveen over naar de kerk, waar men ook achteraan wijwater kan krijgen voor het vee, of zout kan laten wijden om in het veevoeder te mengen. Vooral de sluitingsdag, op 25 januari, was daar steeds een ware kermisdag. De predikant die speciaal voor de

noveen werd gevraagd, stak toen zijn beste sermoen af, de talrijke kerkbezoekers offerden een kaars en daarna volgde de grote verbroedering in de herbergen van het dorp. Nog in 1968 en 1969 werd er ongeveer 50 kg offerwas verkocht, samen met vele litanieën en medailles.

Over het ontstaan van de eredienst van Sint Antonius te Oostvleteren verkeert men in het onzekere. De eerste sporen die ervan teruggevonden werden dateren van 1848, maar waarschijnlijk is die verering veel vroeger ontstaan. Daar is de grote dag „Toontje-maandag“, waarop de jeugd altijd goed vertegenwoordigd was. Men heeft er de oude traditie van het bedevaartvaartje opnieuw in zwang gebracht en er een nieuw vaantje ontworpen dat werkelijk de moeite waard is.

In de jongste jaren is de volksdevotie tot Sint Antonius fel verminderd. We zijn overgestapt in een ander kultuurstadium. Had dit werkelijk allemaal geen zin? Of hebben wij in het huidige wereldbeeld alle zin voor het bovennatuurlijke verloren? J. Gh. H.

KLEINE FISKALE KRONIEK

Op het einde van het oude jaar en bij het ingaan van het nieuwe is er inzake fiscaliteit wel een en ander in het oog te houden.

Om te beginnen: de INVENTARIS. Het bijhouden van een inventaris, op te maken op het einde van het jaar, is eigenlijk niet door de wet verplicht. Ook in de uitvoeringsbesluiten van de nieuwe wet op de boekhoudingen

van kleine en middelgrote ondernemingen, zal in tal van gevallen de inventaris waarschijnlijk niet verplichtend worden gesteld. En toch raden we aan een inventaris van de goederen bij te houden, voornamelijk voor al wie inzake B.T.W. aan het normale stelsel onderworpen is. Wie geen inventaris kan voorleggen, loopt het gevaar voor een gedeelte van zijn goederen tweemaal B.T.W. te moeten betalen.

Draag er ook zorg voor dat de facturen van einde 1975, nog in 1975 in het aankoopboek ingeschreven worden, om aldus een gelijklopende situatie te krijgen met de listing van de leveranciers. Verschillen tussen eigen inschrijvingen en listings kunnen aanleiding geven tot moeilijkheden.

Let erop dat uw omzet inzake B.T.W. in overeenstemming is met de omzet die uit uw bedrijfsafrekening, bestemd voor de directe belastingen, kan opgemaakt worden. Directe belastingen en B.T.W. delen hun gegevens aan elkaar mee. Verschillen moeten door de ene of de andere administratie rechtgezet worden en brengen supplementaire aanslagen mee.

Hebt u personeel in dienst en wilt u de uitbetaalde lonen als kosten in rekening brengen, dan moet een loonopgave vóór 1 februari a.s. bij de directe belastingen ingediend worden. Onder de kosten opgenomen lonen, waarvoor geen loonopgave bestaat, kunnen verworven worden. Wees niet bang om het loon van gepensioneerde werknemers aan te geven. Wie pensioen geniet mag nog 90 uren per maand werken. Maar een volgende maal hierover meer! S.B.

CAPPEL MODE

te BEVEREN-IJZER

Dameskledij van topkwaliteit
tegen groothandelsprijs!

Mantels - Tailleurs - Kleedjes
Vesten - Ensembles - Pantalons

Grote keus herenkostuums
Sportvestons - Broeken

CAPPEL MODE

Kasselstraat 9 (Cappelhoek)

tegen de Franse grens (op 10 minuten van Ieper)
baan Poperinge, richting Duinkerken.

Open iedere dag van 8 tot 20 uur — Gesloten op maandag

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor: GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

Prof. Dr. MAX LAMBERTY (1893-1975)

DE FILOSOOF VAN DE VLAAMSE BEWEGING

Onze medewerker in gesprek met Max Lamberty ... Brussel 9 mei 1972

Op 13 augustus 1975 is prof. dr. Max Lamberty, een van de grote figuren uit de Vlaamse Beweging, schielijk overleden te Ukkel, op 81-jarige leeftijd.

Hij was geen man van rumoerige daden, maar een stil kamergeleerde, die ervan overtuigd was dat de geschiedenis meer door mentaliteitscheppende ideeën wordt gevormd, dan door materiële en economische omstandigheden.

Als schrijver van een hele reeks sociologische, kulturele en historische essays in verband met de Vlaamse Beweging en de Europese geestesstromingen was hij een gezaghebbend auteur die er enorm heeft toe bijgedragen de filosofische grondslag van de Vlaamse Beweging uit te bouwen. Het ontstaan van een Vlaamsgezin intellectueelisme is voornamelijk zijn werk.

Max Lamberty werd geboren op 31 december 1893 in Sint-Gillis (Brussel) als zoon van een Waalse handelsagent en Anna Maria de Raet.

Na de vroegtijdige dood van haar echtgenoot keerde Anna Maria de Raet met haar beide zoons terug naar het ouderlijk huis, bij haar moeder en haar ongehuwde broer, de Vlaamse ekonoom Lodewijk de Raet. Deze zorgde voor de opvoeding van zijn neven en liet hen studeren. Hij maakte er overtuigde vlaamsgezinden van.

Lodewijk de Raet

Wegens de overwegende invloed die Lodewijk de Raet op zijn neef Max Lamberty heeft uitgeoefend, moeten wij even bij deze grondlegger van de nationaal-economische richting in de Vlaamse Beweging blijven stilstaan.

Deze Brusselaar zou op zijn beurt, met August Vermeylen, vlaamsgezin geworden zijn

onder invloed van Jan Kleynjans, hun leraar Nederlands aan het atheneum te Brussel.

Samen met August Vermeylen en Hubert Langerock stichtte hij in 1889 *Jong-Vlaanderen*, een veertiendaags studententijdschrift, dat zou handelen over „letterkunde, wetenschap en sociologie“. Slechts 13 nummers zijn verschenen, want naderhand is er tussen De Raet en Vermeylen onenigheid ontstaan. Toch is het in dit tijdschrift dat De Raet zijn eerste bijdragen over de Vlaamse Beweging heeft gepubliceerd.

Lodewijk de Raet studeerde voor ingenieur aan de universiteiten van Bologna en Brussel. In 1895 ging hij in dienst bij een Brusselse firma, maar het jaar daarop werd hij tijdelijk ambtenaar bij het pas opgerichte ministerie van Nijverheid en Arbeid.

De Raet beschouwde de economische opgang van Vlaanderen als de noodzakelijke voorwaarde voor politieke bewustwording bij de massa. Zijn zienswijze schreef hij neer in drie lijvige boeken *Over Vlaamse Volkskracht*, met als ondertitels: *De vervlaamsching der hogeschool van Gent* (1906), *Vlaanderens Cultuurwaarde* (1913) en *Vlaanderens economische ontwikkeling* (1920). Van dit werk is een grote kracht uitgegaan in het begin van deze eeuw, voor de vernieuwing van de inzichten in de Vlaamse zaak. Het ging bij hem niet langer om de taal en de cultuurwaarden van de 19de-eeuwse flaminganten, hij wilde de welvaartscomponent erbij betrekken. Zijn bijdrage tot de vervlaamsing van de universiteit van Gent is niet zuiver theoretisch geweest; dank zij zijn werking kwam in 1907 de Tweede Hogeschoolcommissie tot stand.

Lodewijk de Raet overleed in november

1914 ten gevolge van een beroerte, nog geen 45 jaar oud.

Naar de woorden van Max Lamberty wilde De Raet dat het Vlaamse volk eerst zijn intellectuele macht zou veroveren (de universiteit), daarna de economische en tenslotte de politieke door een bevolkingsaan groei die niet meer zou verloren gaan.

Leven én filosoferen

Te midden van de vlaamsgezinde bedrijvigheid van zijn oom, is Max Lamberty opgegroeid. Nadat hij zijn humaniora had voltooid trok hij naar de Vrije Universiteit te Brussel, maar hij moest er wegens het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog zijn studie onderbreken. Het zou jaren duren vooraleer hij zijn hoger onderwijs kon hervatten. In 1925 werd hij na het afleggen van een examen, ambtenaar bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers. In 1929 werd hij medewerker aan het tijdschrift *Ontwikkeling*, een blad dat werd uitgegeven door de Belgische Werkliedenpartij en dat onder de leiding stond van Camille Huysmans. Lamberty publiceerde daarin een hele reeks uitvoerige bijdragen over de Vlaamse Beweging. Uit deze verhandelingen ontstond zijn meest bekende boek dat onder de titel *Philosophie der Vlaamse Beweging* in 1933 verscheen. Dat was het eerste werk dat sociaal-psychologische aspecten van de Vlaamse kwestie belichtte. Het was bestemd voor de „denkenden onder de Vlamingen“.

Omdat hij het voor zijn verdere publikaties noodzakelijk achtte hervatte Max Lamberty toen niettegenstaande hij in dienst bleef van de Kamer - zijn universitaire studie, ditmaal aan de Rijksuniversiteit te Gent, waar hij achtereenvolgens de graden behaalde van licentiaat en doctor in de sociale wetenschappen.

In 1935 verscheen van zijn hand *Heerschappij en Nood der Ideeën*, waar hij eens te meer wees op de kracht en de behoefte aan ideeën om tot een doelmatige politieke bewustwording te komen.

In 1945 werd dr. Max Lamberty benoemd tot hoogleraar in de algemene sociologie aan het Universitair Instituut voor de Overzeese Gebieden te Antwerpen. In 1950 was hij medeoprichter en algemeen voorzitter van de Stichting Lodewijk de Raet, die ontstaan was op initiatief van de historicus Maurits Vanhaegendoren en opgevat was als een Vlaamse volkshogeschool, en die in tal van cursussen de problematiek van de Vlaamse gemeenschap behandelde en nog steeds behandelt.

In 1956 werd Lamberty hoogleraar aan de Koninklijke Militaire School, hoofd van de sekte sociale wetenschappen en lid van de Akademieraad. Zeven jaar lang heeft hij er gedoopt, tot hij in 1963 tot het emeritaat werd toegelaten. In 1972 werd hem de prijs van de Orde van den Price toegekend.

Meer dan tweehonderd boeken en bijdragen zijn van zijn hand verschenen, waarvan meer dan de helft gewijd zijn aan de Vlaamse Beweging. Al staat zijn latere werken qua stijl en taalbeheersing op een hoger niveau, toch zijn ze wat de inhoud betreft meestal een verdere uitbouw van de stellingen die hij in zijn *Philosophie der Vlaamse Beweging* heeft geponeerd.

vervolg blz. 6

Beveren en Stavele tijdens de Franse omwentelingsoorlogen.

Naar de Bossen van Sint-Sixtus

Toen de Fransen op 25 april 1794 Stavele binnenvielen, waren - behalve Jaak Braecke - alle mensen uit het dorp weggelopen. De pastoor was eveneens met zijn huishoudster, met de koster en nog een viertal andere mensen gevlucht.

Te Krombeke was het eveneens zo, iedereen zocht redding en heil in de vlucht. De bondgenoten en de vrijwilligers haastten zich naar Westvleteren om zo spoedig mogelijk over de Poperingevaart te geraken en om daar opnieuw te pogen, aan de tweede verdedigingslijn, de Carmagnolen tegen te houden.

Ze waren echter met verstomming geslagen toen ze bemerkten en hoorden dat ze ook uit die richting door de Fransen beschoten werden en dat ze, omsingeld, tussen twee vuren zaten. De bruggen over de Poperingevaart waren reeds door de vijand bezet, de brug aan de Eikhoeke en ook de Hogebrug. Overal stonden Franse dragonders die de vluchtelingen ongenadig doodschoten of neersloegen. Het was praktisch onmogelijk om over de Vleterbeek of Poperingevaart te geraken. Alleen sporadisch kon een vlugge zwemmer de overkant bereiken.

„Naar de bossen, naar de bossen”, luidde nu de kreet van de vluchtende volontairen. De bossen van Sint-Sixtus werden het behoud van honderden mensen, die gevolg gaven aan deze oproep. Het werd een wilde en razende wedloop van vloekende mannen, verschrikte vrouwen en huilende kinderen. De moeders verloren hun kinderen en de kinderen hun ouders, het was een vreselijk geschreeuw en getier en tussen het gekerm, het losbranden van de musketten en geweren. Alle straten en wegen waren vol vluchtelingen, niet alleen van Krombeke en Westvleteren maar ook van Proven, Watou en Haringe. De wagens die volgeladen stonden met allerlei goederen, klederen en eetwaren werden in plan gelaten, de mannen hadden amper de tijd om de touwen en leiband af te snijden en met hun paarden te vluchten. De straten waren bestrooid met klederen en lijnwaad. De samscolotten plunderden en roofden het kostbaarste, het andere gooiden ze weg langs de wegen. Koeien, varkens en schapen dooiden door de velden, de mensen hadden haast en goed moesten verlaten om hun elgen huid te redden in de bossen.

„Ik was dan een boerejongen van 14 jaar” zo schrijft C. Derache „en bleef uren lang in een roggeveld verdoken, terwijl de Fransen op twintig stappen van mij over en weer liepen”.

De mensen en ook de vrijwilligers konden niet begrijpen hoe de Fransen zoveel vóór hen de Poperingevaart bereikt en veroverd hadden. Ze verdachten Pier van de Pijpebakkers,

de commandant van de Provense volontairen ervan, dat hij de Fransen zou doorgelaten hebben langs de Reningestraat naast het Cout-hof, door de bossen, naar de Poperingevaart. De Fransen stonden echter onder de kundige militaire leiding van generaal Vandamme die te Cassel geboren was en de streek zeer goed kende, zijn vader was afkomstig van Watou. Onze vrijwilligers wisten daarentegen niets van oorlogslisten af en kwamen dan ook erg bedrogen uit.

Zoals in de vorige bijdrage gemeld, waren de meeste inwoners uit Krombeke naar Westvleteren gevlucht, beladen met pakken en vrachten klederen en huisgerief op hun rug, te voet ofwel met geladen karren of wagens. Ook Stavelaren zijn op dezelfde wijze dezelfde weg opgegaan. Wie en met hoeveel ze wel waren konden wij niet achterhalen, doch weerom vormen de Stavelse parochieregisters (Rijksarchief Brugge) hier een historische bron: de vijfde overlijdensakte van die vreselijke 25 april 1794, is die van Jacobus Franciscus Lelieur, een zeventigjarige landbouwer van Stavele die met zijn wagen en zijn kostbaarste gerief 's morgens naar Westvleteren was gereden. „Cum curru et presiosis effectibus”. Hij werd echter door de Fransen aangehouden en nadat zij zijn wagen leeggeroofd hadden hebben ze hem meedogenloos vermoord. „Et curru spoliato crudeliter ab eis occisus est”.

Hij werd 's anderendaags op het kerkhof te Oostvleteren begraven. De 19de augustus daarop werd in de uitgebrande kerk van Stavele een plechtige nadienst gecelebreerd in aanwezigheid van de weduwe en andere familieleden.

Jacobus Franciscus Lelieur werd te Stavele geboren op 6 juli 1724. Hij was de zoon van Pieter Albert Lelieur en Pieternele Platevoet. Hij huwde toen hij zestig jaar was, te Stavele op 13 juli 1784 met de zesendertigjarige jongere Jeanne Recour, geboren te Stavele op 23 juni 1760. Zij hadden één kind gehad nl. Anna Lelieur, geboren te Stavele op 20 maart 1791, het was echter gestorven op 20 mei 1793. Jeanne Recour is twee jaar later hertrouwd met de Franse landbouwer Isaac Heusele uit Belle.

De geschiedenis van boer Heusele zullen wij later vertellen.

De vlucht van de pastoor

De Stavelse pastoor verhaalt, in een nota in de parochieregisters, tussen de doopakten ingeschreven, zijn eigen vlucht waarvan wij hierna een vrije vertaling geven.

„Ter mededeling aan het nageslacht en ter kennisgeving aan onze opvolgers schrijven

wij hier deze nota opdat ze het niet aan nalatigheid zouden toeschrijven wanneer ze hier de namen vinden van meerdere kinderen in verscheidene andere parochies gedoopt en bovendien niet in de chronologische volgorde ingeschreven. De oorzaak hiervan is het voortdurend groeiend oorlogsgevaar en geweld zodat langer op de parochie blijven onmogelijk was geworden. De 25e april vielen meer dan duizend Franse soldaten onze parochie binnen, staken de pastorie en de kerk en veruult het grootste deel van het dorp in brand. Alles heb ik met mijn eigen ogen zien gebeuren en hoe gans de parochie volledig ingesloten werd door de Fransen zodat er ons geen enkel uitweg overbleef om van het grondgebied weg te geraken. Zo heb ik mij de ganse dag moeten schuil houden langs de oevers van de waterlopen, tot elf uur 's nachts. Toen heb ik kunnen voortsukken tot aan een klein hofstedeke dat niet uitgebrand was en bewoond was door Pieter De Grauwe. Ik bleef daar tot één uur 's morgens van de 26e april en samen met de koster en een viertal andere parochianen ben ik langs de weg voorbij Krombeke, Westvleteren en Oostvleteren naar Reninge gegaan waar ik bij zonsopgang aankwam. Daar hebben wij gegeten en thee gedronken en aldus nieuwe krachten opgedaan en vandaar zijn wij allen samen naar Diksmuide getrokken. Doch ook hier kwam het oorlogsgeweld ons verder opjagen zodat wij, mijn huishoudster en ik, door vele parochies moesten zwerven tot ver in Oost-Vlaanderen. In het begin van de maand juli werd het rustiger en kalmer en beter voor de priesters en zo zijn wij met veel pastoors van ons bisdom, (leper was toen onze bisschopsstad) van uit Gent, langs Lokeren naar Brugge gegaan en de 12de juli 1794 zijn wij te Stavele teruggekeerd. Hier hebben wij onze intrek genomen bij de weduwe Lelieur tot de 26e september, dag waarop wij opnieuw in de gedeeltelijk herstelde pastorie gingen wonen. Tussen 25 april 1794 en 12 juli waren er acht geboorten van Stavelse kinderen buiten onze parochie voorgevallen nl. één te Merkem, één te Noordschote, twee te Woumen, één te Woesten, twee te Haringe en één te Proven”.

Na de verschillende doopakten van boven vermelde gevallen volgt onderstaande mededeling: „Na alle mogelijke opzoeken heb ik nergens nog namen kunnen vinden van andere kinderen die hier niet geboren werden”. Op de volgende bladzijden volgen dan de namen van de kinderen in de Stavelse parochie geboren en gedoopt na de 12de juli, dag van de thuiskomst van de pastoor.

R. Lanszweert

Centrale Verwarming Sanitair Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt
J. Berquin
Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier: stijl - modern
Vasttapijt in alle prijsklassen

Met de uitbreiding van onze zaak ...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater : **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabrik.

Filmforum - M.P.I. „De Lovie”

i.s.m. DF-IJzerweelde, „Die Croone” en KLJ.

Op 9.1.'76 wordt in de feestzaal van „De Lovie” te 20 u. de kleurenfilm „Raging Moon” vertoond. Het gaat om een sentimenteel drama (ondertitel: „Een bewogen liefde”) naar de roman van Peter Marshall. Na het huwelijk van zijn broer zakt de kerngezonde jongeling, Bruce, in elkaar. In het hosi-

taal beseft hij dat hij niet meer kan lopen. Zijn ouders brengen hem naar een home voor gehandicapten. Daar wijst hij verbitterd elk sociaal contact af. Hij leert er echter het gehandikte meisje Jill kennen. Beiden vatten een diepe liefde op voor elkaar. Dank zij Jill komt Bruce langzamerhand tot een betere communicatie. Jill sterft en Bruce blijft alleen over, doch niet meer verbitterd...

Deze keiharde film is in de regie van For-

bes vakkundig in mekaar gestoken. Deze Engelse productie verdient alle aandacht omwille van de ernstige opzet en de uitwerking van het belangrijk thema. Ook voor rijpere jeugd, volgens de DOCIP-steekkaart.

Kontaktvergadering

Op vrijdag 23 januari a.s. te 20 u. vindt een kontaktvergadering plaats in „Die Croone” Marktplaats 7 te Proven, alwaar alle verenig-

OJ-JE D'YZERBODE LEEST, JE LEERT OSSAN E BEETJE BIE...

Charel zit bie Leonie, lik dat'r vele menschen êzoo zitten 's noavends os 't werk êdoan is, of nie êdoan - ganw, os 't stille is, wille-ke zeggen.

„Charel”, vraagt Leonie ol-met-êkeë, „Hê-je-gie ol d'Yzerbode êlezen van 'n lesten moand?”

„Nee'nk me-mensche”, zegt Charel, „wuk stoat 'r in teh?”

„'k Lezen doa djuuste da-me nu zonder vele rooi of miserie kunnen ê splenternoagel nieuwen auto winnen”.

„E splenternoagel-nieuwen auto! Djuu-de-djuu! dat woare de puppe! Nuus oud Fordje volt biekans in kadensche, 't is glad versleten en 't stoat meer bie 'n garagist of thuus... Enne... wuk moeten me doavorn doen?”

„Ol nie vele, Charel, me moeten mo djuuste ê beetje geld draagen no PAUL RECOUR gunter up d'Haringplatse. Os-me doa 5 000 frang draagen nu binsten 'n moand Desember of Januwarie, me kriegen ê lotje - 't is ê nieuwoarscadeau lik of da-me zeggen - en met dat lotje kunnen me ê splenternoagel-nieuwen auto winnen. 't Is ossan de rische weerd, peize 'k ik, me kunnen wyder oek êkeë chanse hên, en toen-nog, os-me dien splenternoagel-nieuwen auto nie ê winnen, me kunnen nog ossan ê schoonen tellieviesje winnen, een in koleuren, dat ê woare oek nie slecht, 'n nuuzen flikkert oek meer of dat 'n 't serieus doet... en lik da-me nu ollichte goan dis-terbuusje hên!... En os-me nu bie nem ê boekje loaten openen, me kunnen nog vele schoone dingen beleven. Surprisen, lik of da-me zeggen...”

Me goan 't van-de-joare êkeë reschieren, ennê Charel? Peist êkeë: ê splenternoagel-nieuwen auto of ê schoonen tellieviesje in koleuren... Me 'n hebben doa nie olle doagen de keure van. Wuk zegge-je???”

„'k Peizen da-je glik hêd, Leonie... En ik zeggen vo mien redens, 'k zeggen: Charel, zegge-ke, in de plekke van jun geld in ê doze te steken bie jun oude trouwportretten, woa dat kunt êpakt zyn, 't is nog ossan beter van 't bie Paul te placeeren. 't Is doar onder proteksche van 't Stoat. En wie kunt 'r nu beter vor êtwie of êtwot zorgen of 'n Stoat?... Je stoat doar, lik of da-me zeggen, onder „STAATSWAARBORG”, dat wilt zeggen dat 'n Stoat zorgt vo joen en vo 't joene, gauw, lik of dat 'n Stoat ê slunsje rond jun vinger draait os-je d'r in êsneden hêd... Ewwê, lik of dak-ik morgen toch ê beetje geld goan ontvangen, 'k goan-ik zeere 'n telfong draaien op n° 30 02 70 en vroagen dat Paul êkeë benoar komt... n ê goat ie dat stief geern doen...”

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

SPAARKAS
ippa

n.v. - private spaarkas opgericht in 1903

Voor een voordelige plaatsing, voor alle krediet
en voor tijdsparend dienstbetoon kan U best terecht bij :

Robert LEPÉE, Hoogstadestraat 9 - Beveren-IJzer

Mej. DENYS, Krombekeplein 24 - Krombeke - Tel. 057/40.02.50

Magda PRINZIE, Watoustraat 25 - Proven - Tel. 057/30.02.58

Gerard DELPLACE, Krombekestraat 3 - Roesbrugge-Haringe
Tel. 057/30.07.56

Wilfried LAUREYS-COEVOET, Zwanestraat 7 - Stavele
Tel. 057/30.00.17

➔ **Als het om geld gaat : I P P A**

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

gen welkom zijn van de verscheidene landelijke gemeenten om er hun wensen en ook hun problemen te bespreken. Samenwerking, afspraken en de werking van kulturele en andere adviesraden staan eveneens op de agenda om deze onderwerpen na een korte inleiding onder deskundige leiding te bespreken. Worden er verwacht: alle personen, die het goed menen met het leven van de verenigingen op heden en in de toekomst. Van de deelnemers worden alleen hun medewerking en verplaatsing gevraagd, terwijl ze er een traktatie mogen verwachten vanwege Davidsfonds „IJzerveelde“ en „Die Croone“.

Werner Glaeys en Daniël Morez

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Overlijden

Leopold Boussemaere, wedn. van Zoë Regheere (Stavele).

Huwelijken

Adrien Vanegroo van Alveringem met Monique Deprey van Beveren.

Vincent Feys van Beveren met Elly Rutten van Leuven.

Prof. Dr. MAX LAMBERTY (1893-1975)

vervolg van blz. 3

Andere vermeldenswaardige cultuurhistorische werken van zijn hand zijn: *Wat is Westerse Cultuur?* dat in 1961 verscheen en een interessant vervolg hierop, *Roeping van het Westen*, dat hij na zijn opruststelling heeft geschreven en in 1968 verscheen.

In 1971 en 1972 publiceerde Max Lamberty bij het Davidsfonds het tweedelige lees- en kijkboek *De Vlaamse Opstanding*.

Zijn laatste publikatie

Toen in 1970 de uitgeverij „Heideland-Orbis“ uit Hasselt, ter gelegenheid van haar vijftienvigjarig bestaan een uitgave op de markt wilde brengen dat een volledige inventarisatie zou wezen van alles waar ons volk trots op mag zijn - een uitgave van hoog niveau die *Twintig Eeuwen Vlaanderen* werd betiteld en zou verschijnen in vijftien royale boeken (waarvan er intussen reeds zeven verschenen zijn) -, werd prof. dr. Max Lamberty aangezocht deel uit te maken van de hoofdredactie van dit standaardwerk. Namens die hoofdredactie verscheen van zijn hand de verantwoording van het werk, vooraan in het eerste deel. In verband met onze eigen medewerking aan *Twintig Eeuwen Vlaanderen* hebben wij prof. Lamberty persoonlijk ontmoet. Hij was toen bijna 79 jaar, maar nog vinnig, kwiek en geestig. Vol enthousiasme handelde hij over de taak die hij aanvaard had. Hij had reeds zoveel jaren actief geleefd dat het hem wel leek dat hieraan geen einde zou komen. We zlen met spanning zijn laatste teksten tegemoet, die in de nog te verschijnen delen

van *Twintig Eeuwen Vlaanderen* zullen gepubliceerd worden.

Prof. Lamberty, die in zijn oeuvre het historische materialisme op een originele wijze heeft weerlegd, had door zijn sociale gerichtheid zekere bindingen met het politieke socialisme. Het is niet toevallig dat hij op het einde van de Tweede Wereldoorlog onderdak verschafte aan Achilles Van Acker, die toen in de illegaliteit leefde.

Toch was Max Lamberty geen politiekier, maar een denker die ontstaan en evolutie verklaarde of prognosen ontwikkelde. Hij was geen vechter, maar een kultuurmens. In de Vlaamse Beweging neemt hij daardoor een aparte positie in. Voor velen was hij te gematigd en te zeer gericht op het huidige staatsbestel.

De inzichten van nu, zijn niet meer de ideeën die Lamberty meer dan veertig jaar geleden heeft verkondigd, maar ze zijn eruit geëvolueerd. Zijn synthese, van een waaier fundamentele gedachten, die voornamelijk in zijn *Philosophie...* op de voorgrond kwam, heeft een intellektualisme gevoed dat één van de voornaamste pijlers is geweest van de Vlaamse kombativiteit.

„L'essentiel c'est de faire réfléchir“ zei Pirenne. Max Lamberty heeft dat voor de Vlamingen „vertaald“.

Als Vlaanderen in de toekomst zijn plaats zal innemen in het Europa-der-volken, zal dit mede te danken zijn aan prof. dr. Max Lamberty!

Roger-A. BLONDEAU

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE

P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

ALGEMENE

SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

Leefkamer of keuken **electrisch verwarmen ?**

Dat kan ... zonder veel geld uit te geven !

op de **M A L A G-accumulatiekachels**

krijgt U 1 jaar **GRATIS** krediet

Jos. CAPPOEN-GANTOIS - Tel. 30.05.94 - **Statiestraat 12, ROESBRUGGE**

huwelijksfoto's

BERNHARD DE GENDEL
FOTOGRAFIE
5880 Hasselt 45
pocortree 057/23.33.18

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Geboorten

- Katrien Neudt, d. v. Frans en Francine Baes.
- Geert Delanote, z. v. Gilbert en Magda Vulsteke.

Huwelijksaankondiging

- Lode Parent van Roesbrugge met Josiane Mermuys van Dranouter.

Overlijden

- Maria Vanallemeersch, 67 j., echtgenote van Maurice Deman.

- **Bewaarappels**
aan voordelige prijzen
- **Brandhout**
voor open haarden

J. VERBEKE

Molendreef 1 - Tel. 30.03.27 - PROVEN

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND JANUARI

Gaaibolling

Roesbrugge, zondag 18 januari te 15 u.
Gaaibolling bij Georges Berquin.

Kaartingen

Roesbrugge, „De Gouden Arend”
maandag 5 januari
4de maandelijks kaarting.

Haringe, in „Sint-Jozef” bij Martha Ryon
vrijdag 9 januari
Prij斯卡arting : Haringe - Westouter.

Roesbrugge, dinsdag 13 januari
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd”
Beveren-IJzer, „Het Boerenhof”
donderdag 15 jan. te 14 u. gezellig onderonsje en kampioenkaarting voor de leden van de Derde Leeftijd. Nieuwe leden welkom.
Beveren-IJzer, maandag 19 januari
bij M. Ryon, 4de maandelijks kaarting.

Haringe, in „Sint-Jozef” bij Martha Ryon
zaterdag 24 en zondag 25 jan. : 4de maandelijks kaarting voor alle leden.

Roesbrugge, dinsdag 27 januari
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd”

Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend”
zaterdag 17 januari : smijting op de vogelpik voor de leden.

MAAND FEBRUARI

Beveren-IJzer, zaterdag 7 en zondag 8 februari
bij Robert Maelstaf : Herbergkermis met saucissenkaarting.

Proven, De Lovie, zaterdag 14 februari
4de Prins Karnaval-verkiezing der landelijke gemeenten.

TE KOOP

KOOKHAARD in zeer goede staat. Voordelige prijs. Zich wenden : Statiestr. 72, Roesbrugge

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Er is hier, een eindje verder in de straat, een koppel komen wonen, met veel wind in de kleren. Vooral het madammeke verkoopt grote manieren en iedereen noemt haar de „prinses”.

Gusta heeft met die floddermadam al een en ander meegemaakt.

Een week geleden kwam de „prinses” met haar rood Fiatje door de straat gereden als ons Gusta - net halverwege - de straat aan het oversteken was.

Verontwaardigd om die volumineuse hindernis heeft de „prinses” het raampje neergedraaid en Gusta verweten voor „vette blinde mol!” en met een koleirig gezicht haar wijsvinger tegen haar voorhoofd weg en weer gewrongen om te laten uitschijnen dat het in Gusta's bovenkamer niet al te pluis is.

Ons Gusta, die meer dan wie ook van de superioriteit van haar verstand overtuigd is, was een zenuwcrisis nabij en heeft met een even krampachtig grimas haar tong naar de „prinses” uitgestoken.

Twee uren later was de „prinses” aan de telefoon en daar heeft ze in mitrailleurstempo Gusta de levieten gelezen. Gusta was er het hart van in, niet om de ongekuiste taal die ze te horen kreeg, maar vooral omdat ze geen gelegenheid had gekregen om zelf een hartig woordje te placeren. De „prinses” heeft haar bovendien beloofd dat ze de volgende dag een nieuwe uitzending mocht verwachten.

Dat was echter een troef in Gusta's kaart. Heel de rest van de dag heeft ze zich geoeftend in het aaneenrijgen van de meest kwetsende en vernederende termen die er in en ook buiten de „dikken Van Dale” te vinden zijn. Tenslotte heeft ze daarvan een selectie op een blad papier geschreven en om tegen alle eventualiteiten opgewassen te zijn, dat stukje scheldproza op zak gestoken.

Niet de volgende dag, maar een paar dagen later was de „prinses” weer aan de telefoon, maar ze kreeg de gelegenheid niet om veel te zeggen. „Meisje”, gilte Gusta, terwijl ze zenuwachtig naar het papiertje zocht, „je bent een scheve lavabo, een stinkende petroleumse, een uitgewrongen kakkerlak... en... en...” (terwijl ze verwoed in haar zakken scharrelde) „j' hebt vele „chance” dat ik mijn briefje niet vind, of je zou nog 't een en 't ander naar je hoofd krijgen!”

En met een triomfantelijk gebaar plofte Gusta de hoorn neer.

De eer van ons geslacht was gered. Leve Gusta!

Pol

- Camping
- Sport
- Kledij
- Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

Kent U de mode?...

Weet U wat „In, is?...”

Inzake :

- schoenen
- handtassen

Kijk en kles...

bij

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor...

- de derde leeftijd.

HET GRONDKREDIET

VAN BELGIE

Oudste Hypotheekmaatschappij (1835)

Spaarboekjes met hoogste Interest
Obligaties - Leningen
Discrete afhandeling

wendt U in volle vertrouwen tot

Mevr. DEROO-CAPPOEN Maria

Poperingestraat 25 KROMBEKE

Tel. 057/40.01.38

RESTAURANT - CAFE

„T COUTHOF”

Provenceweg 202 - POPERINGE

Tel. 057/33.50.94

Klein - intiem - gezellig

Open haardvuur - gestylleerde muziek

Gesloten : Maandagavond en dinsdag

Menu's à la carte

Specialiteit : Forel - Côtes à l'os
RECEPTIES

FAMILIE- en PERSONEELSFEESTEN

EERSTE- en PL. KOMMUNIEFEESTEN

Besprek tijdig uw plaatsen.

Gekoelde dranken

Gechambreerde trapplijst

Elke dag verse pannekoeken

OMEGA
 Het beste van het beste

R. RUBRECHT
 GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
 plaatsing van uw

Centrale verwarming
 en

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombkestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

't Was dien zundagachternoene groote feest op de Kafhoek in Izenberge. De vendels hingen overol uut en 't muziek speelde dat 't schouwe gaf!

D'r waaren daarvooren oek twee bijzondere reedens. Ten eersten was dat om Bertje van Tisten van Miete Kallootes te vieren. Dat ventje was nog maar twaalf jaar oud en ie hadde de week voordien den eersten prijs gespeeld op zyn akkordeon in è grooten prijskamp te Brussel.

De tweede groote gebeurtenisse waarvoor dat er feestte was op de Kafhoek, dat was den doop van Miesten Wuppes tweeling.

„Dien tweeling is op zyn eigen geen zulk è raariteit wei“, zei Miesten teegen Toone de kerkekoster achter den doop in „De Vlasbloeme“ waar dat ze den eerewijn dronken „maar ols je weet dat er thuus ol twee tweelingen rondloopen en dat er in 't geheele ol vijftien gasten op mien trouwboek staan, is dat olgelijk de moeite weerd om daarvan è feestte te maaken!“

„Dat is zeker“ knikte Toone... „dat zyn twee dingen die in de gazette moeten komen... ik gaan daarvooren zorgen... Tisten van Miestes heeft mien ol gevraagd om 't avond è portret te gaan trekken van zyn zeuntje met zyn akkordeon... en binst da'k passeeren ga'k tjuldurs binnenspringen om joen met geheel je bende d'r op te snakken“.

Toone was ol è beetje deur de neuze ols n'le 's avonds te Miestens arriveerde met zyn alaam en achter veele vuuren en zessen geruchte dat portret getrokken.

„Daar zi“ zei Toone... „'t is ol gepast... morgen zyn die portretten ol gereed... ik zetten daar toen è woordje onder dat past... 'k zenden dat op en kijkt gie maar in je gazette bij è dag of drie, je gaat gieder daar in staan“.

Van 's anderendaags stoeg Miesten ol den fakteur of te wachten om te kijken of er nog nieten in de gazette stoeg. Van halfweeke voort begosten ie ontrouwigh te komen en ie peinsde dat Toone hem entwodde hadde wijs-gemaakt. Maar de vrijdagnuchtend kwam 'n le de keuken binnengestormd ol de gazette zwaaien... „'k staan d'r in wei, Prudence“ riep Miesten op zyn wuuf... maar je moet è keer kyken... 't is gelijk dat de fakteur zegt, Toone dien ezel, heeft 't eene voor 't ander onder die portretten gezet!

„Hoe wil je zeggen?“ vroeg Prudence.

„Kijk... leest hier è keer goed wuk dat er onder staat“ zei Miesten... „Onder 't portret van Bertje van Tistens met zyn akkordeon staat er „De gelukkige vader met zyn gezin“ dat is toch verkeerd... dien jongen staat daar maar olleene... en onder mien portret met geheel 't menage staat er „Een kunstenaar in den dop“, wuk zeg je gle daarvan?“

„Héwè“ lachte Prudence... „gelik dat de situatie d'r uutziét, dat laatste is zoo mis nog niet!“

KWAAK

Nieuwjaarsgeschenken

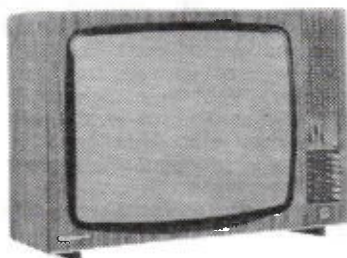
GROTE KEUS:

- Moderne- en Stijlverlichting
- Radio - Hi-Fi
- Bandopnemers
- Alle elektrische huishoudtoestellen

KLEURENTELEVISIE

ACEC
SIERA
LOEWE OPTA

Huis Jos. CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de gemeenten :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Op 2100 ex. verspreid met de post.

Beelden uit mijn kinderjaren...

BROUWERIJEN te ROESBRUGGE en HERBERGEN op de BEVERENKALSIJDE

Een zicht op de Beverenkalsijde omstreeks 1910, met op de linkerhoek Au Voyageur. Het gebouw met verdieping, rechts, was Het Gouden Hoofd.

Onder de beroepen die in de jongste decennia drastisch in aantal zijn afgenomen, noteren we in de eerste plaats de brouwers en de herbergiers. Vijftig jaar geleden, dus omstreeks 1925, telden vele gemeenten minstens één brouwerij. Dat was in de meeste gevallen weliswaar maar een primitief gedoe, maar men brouwde er toch. In 1925 waren er in België - het land met de strafste bierdrinkers ter wereld - nog bijna 2000 brouwerijen (vóór de Eerste Wereldoorlog, ongeveer 3000!). In 1975 daarentegen waren er geen 100 meer. De meeste die nu nog bestaan zijn echter reusachtige concentraties.

Te Roesbrugge-dorp (Beverenkalsijde inbegrepen) telde men, een halve eeuw geleden, 6 brouwerijen: *De Zwaan* (Jerome Lelieur); *Het Anker* (N.V. Feys-Callewaert); *St.-Arnoldus* (Emiel Delplacie); *l'Yser* (Richard Vanrobaeys); *St.-Hubert* (gebr. Ruysen) en *De Verbroedering* (Firmin Mostaert). Terloops moeten we hieraan nog toevoegen Maurice Bulckaen, beter bekend als Maurice Stout, die wel geen brouwer was, maar uit het bruine bier van de brouwerij Ruysen een soort stout fabriceerde. Ik herinner mij nog zeer goed hoe hij toen hij *A l'Omnibus*, in de Haringestraat woonde, telkens er bij de gebroeders Ruysen gebrouwd werd, er vandaan kwam met twee of drie ketels dampend bier op een stootkar geladen. De ketels - in gegalvaniseerd metaal en van het formaat waarin toen de was gekookt werd - waren overdekt met een stuk lijnwaad, dat met een ijzerdraad op

zijn plaats werd gehouden omdat er geen bier zou gemorst worden als hij met zijn kar, met ijzeren wielenbeslag, over de kasseien, hotsebotste. Zijn fabriekatie bestond niet uit een ingewikkeld procédé: hij vulde het nog warme bier in champagneflessen en voegde aan elke fles een koffielepel kandijsuiker toe. Dat werd zijn fameuze stout, waaraan hij zijn bijnaam te danken had.

De meeste brouwerijen produceerden voor het plaatselijk verbruik. Dat was ook bij ons het geval. Een uitzondering hierop maakte de brouwerij Feys-Callewaert, die van groter formaat was, een 30-tal werknemers in dienst had en met haar „Forte Brune” zelfs naar Antwerpen trok. Intussen zijn ze allemaal verdwenen. Uiteraard heeft de brouwerij Feys het langst stand gehouden. Pas in 1967 werd het brouwen er volledig stopgezet.

Elke brouwerij trachtte haar produktie op te voeren, door over zoveel mogelijk herbergen te beschikken, met een uitbater die in feite een soort gerant was die alleen het bier van de brouwer-elgenaar mocht slijten.

Eén herberg op vier huizen

Op de Beverenkalsijde waren er in 1925, over een lengte van amper 300 m, twee brouwerijen (Feys-Callewaert en Lelieur) en 12 herbergen.

Uitgaande van de brug over de Dode IJzer had men onmiddellijk op de linkerhoek de herberg (zonder uithangbord) van Leon Develter,

landbouwer en voerman, die er toen nog een regelmatige diligenciedienst op nahielt, naar de markten van Bergen, Wormhout en Steenvoorde.

Aan de rechterhand, over de brouwerij Feys-Callewaert, had men *De Billander*, een oud huis, zonder verdieping, met witgekalkte muren en een band blinkende teer van aan de grond tot aan de venstersdorpels. Ten tijde van de Franse Revolutie was er reeds sprake van *De Billander*. De naam is afkomstig van binnenlanders of billanders (binnenvaartschepen) die daar vroeger aan de brug aanlegden. Omstreeks 1965 is de ondertussen volledig herbouwde herberg van naam veranderd. Tot aan haar sluiting in 1972 heette ze toen: *Casino*. Verderop links woonde de veehandelaar Jules Vasseur in *A l'Espérance*. Aan de hoek van het Sint-Omaarsstraatje had men *Au voyageur*, bij Cyrille Duponcelle-Bekaert. Verder rechts had men *Het Gouden Hoofd*, links *In de Voerman*, bij wed. Decreus. Daarop volgde *Au Duc de Brabant*, bij Jules Neuville. Veel vroeger heette die herberg *In de Graaf van Vlaanderen*, maar in de Franse tijd (begin 19de eeuw) was gedekreteerd dat alle opschriften en uithangborden in het Frans moesten gesteld worden. Vijftig meter verder naar rechts had men *De Fontaine*, bij Marcel Deturck-Vermeulen en bijna daar rechtover *In Sint Jozef*, bij de tabakkerver Achiël Wulius. Aan de verste hoek van de weg naar Oostcappel had men *Au Chasseur* bij Arthur Blondeau-Dewulf. Enkele stappen verder: *In Sint-Cecilia*, bij Richard Deloz en daarop, met één huis tussenin, *In de Wagenmakerij*, bij Amandus Barbier.

In 1927 kwam Alberic Denys zich op de Beverenkalsijde vestigen als kuiper. Hij stichtte er een nieuwe herberg, met als uithangbord: *In de Zwarte Leeuw*. Op het einde van 1944 toen alles wat Vlaams en leeuwachtig was nogal compromittant voorkwam, heeft Alberic het oorspronkelijke opschrift overschilderd en vervangen door: *In de Kuiperij*.

In 1933 werd op het weiland dat de linkerhoek uitmaakte van de weg naar Oostcappel, een nieuwe herberg gebouwd: *In het Paradijs*. De bouwheer was de varkenshandelaar Marcel Devreker-Accou, die tot dan toe herbergier was te Beveren, *In het Hof van Brussel*. In de jaren dertig werd er ook een herberg geopend door Daniël Decreus en kwam 't *Katje* tot stand, in een van de twee nieuwe huizen die in de plaats kwamen van een bedrijfsgebouw van de intussen gelijkwidende brouwerij Lelieur. Na de Tweede Wereldoorlog werd 't *Katje* herdoopt in *De Sportwereld*, toen de zoon van de uitbater zich als wielrenner probeerde te lanceren.

In de jaren vijftig ontstonden twee nieuwe

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

herbergen helemaal aan het uiteinde van de Beverenkalsijde : *Au bon Coin*, bij Camiel Vandenhouten en *In de Oude Molen*, in het sedert 1936 herbouwde molenhuis.

Zo zijn er in de verlopen halve eeuw op de Beverenkalsijde in totaal 17 herbergen geweest, maar niet allemaal tegelijkertijd. De eerste die verdween, nog vóór 1930, was *Au Duc de Brabant*, later volgden *Sint-Jozef*, *De Wagenmakerij* en *Sint-Cecilia* (1955). Maar in de jaren vóór de Tweede Wereldoorlog en in de periode 1952/1955 waren er toch terzelfdertijd 15 herbergen op 300 m en op 60 huizen ! Dus één herberg op 4 huizen ! Vanaf 1955 verdween de ene na de andere. De voorlaatste, *Au Chasseur*, werd gesloten in 1975. Uiteindelijk blijft er tegenwoordig nog één over : *In het Paradijs*, uitgebaat door Georges Devreker.

En er waren er nog !

Zeker zijn er in vroegere jaren nog andere herbergen voorgekomen op de Beverenkalsijde, zoals 't *Ankertje* (nu bouwvallig en voor het laatst bewoond door Jules Desmytere). Er zijn slechts weinig huizen aan te wijzen waarin nooit een herberg werd uitgebaat.

Ook de straten die op de Beverenkalsijde aansluiten, de wegen naar Oostcappel, naar d'Hoge Seine en naar Beveren, kenden hele reeksen landelijke herbergen waarvan de uithangborden door de h. Henri Neudt op lange

lijsten werden verzameld en die wij een volgende maal zullen publiceren.

Nu er zoveel herbergen zijn verdwenen lijkt het onbegrijpelijk dat er eens aan een dergelijk groot aantal behoefte was. Het is een verschijnsel dat een hele studie zou vergen om de achtergrond ervan te verklaren. Laat het nu volstaan met te zeggen dat zij behoorden tot een andere tijd, met een ander leefpatroon, met andere economische en sociale omstandigheden, met minder ontspannings- en verplaatsingsmogelijkheden. R.A.B.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Huwelijksaankondiging

- Albert Lemahieu van Roesbrugge met Mariette Dewilde van Oostvleteren.

Overlijden

- Godellieve Wullus, 68 j., weduwe van Marcel Schoonaert.

Een lofwaardig initiatief

De directie van de melsjesschool te Roesbrugge heeft het initiatief genomen het volgend jaar met de leerlingen van het zesde leerjaar op sneeuwklas te gaan naar Zwitserland.

Reeds sedert 12 of 13 jaar gebeurt dat op andere plaatsen, waarom hier niet ?

Sneeuwklassen zijn geen bijkomende schoolreis, maar een pedagogisch verantwoorde schoolprestatie, waarbij de leerlingen naast

openlucht- en sportactiviteiten werken in klasverband onder hun eigen leerkrachten.

De deelname zou gebeuren tegen een verminderde prijs. Daarom zou een sneeuwklaskonds worden opgericht dat zou gespijsd worden door :

- het aanleggen van een sneeuwklaspoot;
- de opbrengst van inzamel- en inruilacties;
- de inrichting van een feest, waaraan tegenwoordig gedokterd wordt;
- gebeurlijk een gemeentelijke subsidie.

Er bestaat een enthousiaste belangstelling !

Ledenvergadering C.M.

De jaarlijkse algemene ledenvergadering gaat door op zondag 1 febr. te 15 uur in het Christen Volkshuis. Er worden geen persoonlijke uitnodigingen verstuurd.

Verzekerings- en Zakenkantoor

PRINZIE P.V.B.A.

PROVEN

Nieuwe rentevoeten :

1 jaar	7,— %
2 jaar	7,50 %
3 jaar	8,25 %
5 jaar	8,75 %
10 jaar	9,— %

— STAATSWAARBORG —

CAPPEL MODE

te BEVEREN-IJZER

Dameskledij van topkwaliteit
tegen groothandelsprijzen !

Mantels - Tailleurs - Kleedjes
Vesten - Ensembles - Pantalons

Grote keus herenkostuums
Sportvestons - Broeken

CAPPEL MODE

Kasselstraat 9 (Cappelhoek)

tegen de Franse grens (op 10 minuten van Ieper)
baan Poperinge, richting Duinkerken.

Open iedere dag van 8 tot 20 uur — Gesloten op maandag

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

PASTOOR-HISTORICUS VALEER PIL (1885-1975)

Enkele dagen na zijn negentigste verjaardag, overleed te Ieper, op 8 december 1975, pastoor Valeer Pil, historicus en broer van dr. sc. Berten Pil, waarover we in *De IJzerbode* (2e jg. nr. 4) reeds schreven. Sedert 1 augustus 1960 was hij op rust in het Bellegodshuis te Ieper. Hij sleet in deze historische refuge - in 1279 gesticht door de weduwe van Salomon Belle, heer van Boezinge - zijn laatste levensjaren.

Voor zover zijn gezondheid dat toeliet, al was deze rustperiode de meest produktieve op het gebied van geschiedkundige publikaties, schreef Pil bijdragen voor *Het Iepers Kwartier*, *De Vlaamse Toeristenbond*, e.a. In het rustieke kader van „de Belle”, met zijn gotische zalen en lange kloostergangen, gesierd met Mechels lederbehang en vele oude schilderijen, o.a. van de hofschilder van Filips de Stoute, Melchior Broederlam, leefde pastoor Pil als in het voorgeborchte van de eeuwige zaligheid, waarvan hij onbetwistbaar, nu geniet.

Valeer Pil werd op 4 december 1885, als derde kind van het gezin Emiel-Gustaaf Pil (* Diksmuide 31 okt. 1854) en Romanie Van den Bulcke (* Westnieuwkerke 8 april 1862), te Zonnebeke geboren. Zijn vader had in 1874 de akte van onderwijzer behaald aan de normaalschool te Torhout en werd na een onderwijzersloopbaan te Boezinge en te Zonnebeke, in 1912 gemeentesekretaris van laatstgenoemde gemeente, in opvolging van notaris-gemeentesekretaris Paret.

Na de lagere school te Zonnebeke, waar hij van zijn vader-schoolhoofd onderricht had gekregen, ging Valeer naar het college te Ieper en was er actief in de Vlaamse studentenbeweging, die vanuit Roeselare (de groote stoorring!) de Noordzeegouw in gloed zette.

Onder de vakanties ging Pil op zoek in het gemeentelijk archief, dat behalve een paar disboekjes uit de 17e en 18e eeuw en enkele parochieregisters, zeer arm was aan gegevens. Hij zocht in het ook al niet zo lijvig archief van de pastorie en kopieerde alles wat hij vond. Bij zijn intrede in het groot seminarie te Brugge, kreeg hij van de bekende historicus prof. kan. Camiel Callewaert opdracht om de talrijke archiefstukken van de Zonnebeekse abdij te klasseren. Hij zette zich verbeten aan het werk en in zijn vrije tijd kon men Pil steeds vinden tussen stapels archieven en documenten.

In de uitgave van de charters van de abdij van Zonnebeke, uitgegeven in 1925, lezen we op bladzijde VI van de *Inleiding*, dat Callewaert de oplossing van vele problemen dankt aan de opsporingen van V. Pil.

Op 18 december 1909 werd hij door Mgr. Waffelaert in de Sint-Salvatorskerk te Brugge

priester gewijd. Hij werd leraar aan het college te Veurne.

Uit deze periode bezitten we een nummer van het driemaandelijks *Bulletin du Comité Flamand de France*, van het jaar 1911, waarin we op bladzijde 629 lezen dat Pil als lid van het „Comité Flamand de France” samen met dokter Van den Bulcke, het peterschap van het nieuw lid, l'abbé De Spot, professeur au Collège d'Ostende, had aanvaard. In hetzelfde nummer lezen we op de bladzijden 635/643 een belangrijke bijdrage van de jonge leraar Pil over *Les origines de la procession de pénitence de Furnes*. Merkwaardig om het artikel van *De IJzerbode* (2e jg. nr. 7/8) *Boetprocessie te Veurne*, hiermee te vergelijken.

Verder leverde Pil bijdragen over abt Carolus de Boisot en de *Laatste jaren der Zonnebeekse Augustijnerabdij* voor het genootschap voor geschiedenis „Société d'Emulation” te Brugge.

Onder de Eerste Wereldoorlog

Op dinsdag 20 oktober 1914 droeg Pil zijn laatste h. mis op te Zonnebeke en vluchtte onmiddellijk daarna, met zijn familie, voor de Duitse bombardementen die reeds de wijk „Broodseinde” voor een gedeelte in as hadden gelegd. De familie Pil vluchtte over Ieper, de enige mogelijkheid die ze nog had, en na een kort verblijf aldaar trok ze op 31 oktober, over Dikkebus naar Reningelst waar ze onderdak vond bij de koster. Valeer verliet hier

echter zijn familie en ging naar Leisele, waar hij in het landbouwersgezin Vandenberghe de beste kamer kreeg en onderricht verschaft aan de zoon Albert, de latere deken van Veurne, die één van zijn leerlingen was aan het college te Veurne.

In zijn vrije tijd onderhield Pil zich met de Vlaamse frontsoldaten en werd de intieme vriend van Frans Ceusters. Te Leisele schreef Pil vaderlandse gedichten waarvan sommige werden gepubliceerd in *De Belgische Standaard*. Deze pennevruchten die momenteel ons niet meer zo ontroeren, waren echter voer voor dappere frontsoldaten, die het met de geestelijke gaafheid niet gemakkelijk hadden. Op de titelpagina van *De Belgische Standaard* van zondag 14 en maandag 15 februari 1915, lezen we in zes strofen het *Vaderlandsch Gebed* waarvan we U graag voor één koppel laten meegenieten:

*Daag op, o God, och draal niet langer!
Reeds naakt de nare nacht...
het lijdensuur wordt bang en banger...
Daag op met sterkte en kracht!
Verbreek den trots der woeste benden;
verplet in 't wraakgericht
den snoode die Uw erf dorst schenden,
die voor Uw Naam niet zwicht!*

Nadat Valeer Pil sedert geruime tijd zijn aanvraag had ingediend bij de Belgische overheid om aalmoezenier te worden bij de Vlaamse vluchtelingen te Tours, werd dit verzoek op 20 oktober 1915 ingewilligd.

Valeer is daar weer bij familie en met een ongehoord enthousiasme vervulde hij er zijn nieuwe opdracht. Hij bleef zich verder voor geschiedenis interesseren en in een nummer van het dagblad *Journal d'Indre-et-Loire* van dinsdag 28 november 1916 lezen we een uitvoerig artikel. Te Beaumont-la-Ronce heeft het plaatselijk comité van liefhebbers-fotografen besloten gedurende de winter 1916-1917 om de veertien dagen een voordracht te organiseren waarop een of ander leerzaam onderwerp zou behandeld worden.

De eerste avond met meer dan 300 aanwezigen had plaats op zondag 26 november 1916 met als onderwerp *België, voor en onder de oorlog*. Dit lang uitgesponnen artikel steekt de loftrumpet over de conferencier, die niemand minder was dan Valeer Pil. Een korte passus hieruit willen we de lezer niet ont-
vervolg blz. 5

E. H. Valeer Pil, tweede van rechts, Zonnebeke, 10 mei 1964.

Beveren en Stavele tijdens de Franse omwentelingsoorlogen.

De meeste vluchtelingen bleven na het vreselijk gevecht van 25 april 1794 nog vele dagen in de bossen schuilen. C. Derache bleef er dertien dagen samen met zijn vader. Gedurende de nacht verlieten de mensen het woud en begaven zich naar huis, maar 's morgens vroeg keerden ze naar hun schuilplaatsen terug om niet vermoord te worden.

De Fransen plunderden ganse dagen, roofden alles wat ze vinden konden doch durfden de bossen niet meer naderen daar meerdere van hen door de gevluchte maar nog steeds gewapende vrijwilligers aan de rand van het bos neergeschoten werden. Ook gedurende de nacht hielden de sansculotten zich aan de kant en vreesden ze onze volktairen. Op de klare dag was het echter levensgevaarlijk thuis te blijven. Wie in de handen van de Fransen viel moest het met zijn leven bekopen.

Te Krombeke werd de hoefsmid Pieter Bouillon door drie gewapende sansculotten neergeschoten, een zwangere vrouw uit Proven werd met een bajonet doodgestoken en ook Joseph Pinson, een tachtigjarige ouderling uit Krombeke werd vermoord.

Te Stavele werd de veertigjarige landbouwer Frans Schrevele op 27 april - twee dagen na de inval, door de Franse soldaten vermoord. Hij werd op het kerkhof te Krombeke begraven.

Na vele bange dagen voor onze arme en uitgeroofde bevolking moesten de meeste Franse soldaten verder oprukken. De oorlog was als een moordende en alles vernielende pletrol voorbijgeschoven, meerdere mensen waren gedood, zwaar gewond of verminkt. Onze parochies waren het schouwtooneel van verwoesting, gevechten, moorden, branden, plunderingen, mishandelingen, verkrachtingen en verscheurde huisgezinnen. Gelukkig voor onze streek dat er de bossen van Sint-Sixtus waren, anders zouden er duizenden mensen, niet alleen gewapende volktairen maar ook weerloze vrouwen, kinderen en ouderlingen het slachtoffer geweest zijn van de barbaarse sansculotten die zonder blikken of blozen, in koelen bloede en moedwillig, onschuldige mensen op beestachtige wijze vermoordden.

De slachtoffers

Het ware misschien nuttig even te resumeren wie er zoal als slachtoffer gevallen is, tenminste voor zover wij die hebben kunnen achterhalen. De pastoor C. Quentin van Stavele schreef in zijn overlijdensregister: „Ter herinnering aan de nazaten en als notitie aan de toekomstige pastoors, mijn opvolgers, schrijf ik hier dat de oorlogsfeiten de oorzaak ervan zijn dat zoveel mensen zonder priesters, alleen door de grafmaker begraven werden. Het was op 25 april 1794 dat de Fransen met duizend en meer militairen Stavele binnenvie-

len, de pastorie, de kerk en praktisch alle huizen in brand staken en meerdere parochianen vermoordden zoals blijkt uit de hierna volgende overlijdensakten die ik in die volgorde heb ingeschreven zoals ik deze vernam toen ik na mijn vlucht voor de Fransen terug gekomen was."

Hier volgen dan de namen van de vermoorden en de wijze waarop, en de plaats waar, ze begraven werden, naar het getuigenis van de familieleden of de naastbestaanden.

1. Braecke Jaak werd op barbaarse wijze vermoord (crudeliter) op 25 april 1794, in zijn huis. Hij werd op 26 april door zijn broer Pieter Braecke en zijn nonkel (zijn moeders broer) Jacob Bertin op het kerkhof te Stavele begraven.
2. Debacker Fernand die vluchtend voor de hem achtervolgende Fransen, eveneens op 25 april, in de Poperingevaart verdronk. Hij werd aan de oever van de waterloop begraven niet ver van de hofstede van Jacob De Bergh (Westvleteren).
3. De Grauwe Jan-Baptiste, vrijwilliger aan de Franse Balie, werd doodgeschoten op 25 april tijdens het gevecht en begraven bij de Duivinnedreef, naar het getuigenis van zijn moeder.
4. De Grauwe Pieter, een jongen van veertien jaar, die wegvluchtte, werd eveneens doodgeschoten. Naar het verhaal van zijn moeder werd hij in het veld begraven.
5. Lelieur Jacobus werd diezelfde 25e april te Westvleteren vermoord en op het kerkhof te Oostvleteren begraven.
6. Schrevele Frans, landbouwer, 40 jaar oud, werd gedood op 27 april en 's anderendaags door de grafmaker te Krombeke op het kerkhof begraven.
7. Wullaert Rosalie, een stervend zieke vrouw, die reeds berecht was, vluchtte zelf uit haar brandend huis. Ze stierf op 27 april en werd door Jan-Baptiste Devick op het Stavele kerkhof begraven.
8. Ook Wullaert Norbertus lag ziek te bed de dag van de brand, hij werd door zijn echtgenote uit zijn bed weggesleurd en is kort daarop gestorven.

Te Krombeke stierven:

1. Vannobel Karel, vrijwilliger, werd tijdens het gevecht aan de Waaienburg gedood. Hij werd eerst begraven bij het Halfwege-kapelletje of ook strooien kapelletje genoemd, later ontgraven en begraven op het kerkhof te Krombeke.
2. Vanhee Benedikt werd eveneens gedood op de verschansing tijdens het gevecht. Hij werd zonder kist, op het kerkhof te Krombeke begraven.
3. Provoost Maarten uit Roesbrugge, de vader van de commandant der volktairen van

Krombeke werd aldaar in het huis van Benedikt Deraedt door een kogel getroffen toen de Fransen het dorp van Krombeke binnenrukten.

4. Bouillon Pieter, de paardensmid van Krombeke, werd door de plunderende carmagnolen doodgeschoten.
5. De vrouw van Jacob Schrevele, werd door dezelfde plunderaars met een bajonet doodgestoken.
6. Pinson Joseph, een weerloze ouderling van tachtig jaar werd laffelijk door de Franse rovers vermoord.

Dit is de droevige lijst der slachtoffers van Stavele en Krombeke die tijdens de sombere aprijdagen van 1794 stierven als martelaren van de verdedigers van de „Liberté, Egalité, Fraternité“.

Carolus Derache schrijft onder zijn lijstje van de slachtoffers dat waarschijnlijk verscheidene mensen vroegtijdig gestorven zijn van schrik, weinig jaren nadien. Onmiddellijk voegt hij er aan toe, omdat zijn lezers aan zijn woorden niet zouden twifelen: „Ziet daer een waer en omstandig verhael van hetgeene op onze parochie in al die dagen van schrik is geschied en waeraf wij ooggetuigen zijn geweest“.

Wat Stavele betreft moeten wij vermelden dat onze gegevens geput werden uit de aantekeningen van pastoor Carolus Quentin in de parochieregisters van Stavele.

In „Dit is het Nieuwsblad van Yper en Ommelands“ van 12 februari 1898, weekblad dat verscheen 's zaterdags na de markt, stond een artikel „Uit de Franschen tijd“. Hieruit citeren wij o.m. „Op Sint-Marcusdag 25 april 1794 werd geheel Stavele afgebrand door de Franse soldaten. Alleenlijk drie hofsteden, gelegen in den Oosthoek bleven over, te weten deze tegenwoordig gebruikt door Hippolyte Noterdaeme, Louis Ghyselen en Seraphin Devloo“, en verder: „Als eenige dagen daarna de vluchtelingen uit de bosschen van Krombeke en Westvleteren terugkwamen, zagen zij dat hunne huizen en hofsteden verwoest en verbrand waren en hun vee gestolen en gedood was“. „De kerk... was geheel vernield. Later tijd herstelde men drie einden beuken en bedekten deze met riet dat de boeren gingen halen uit de Moere. 't Is ter herinnering aan dien Sint Marcusdag dat de spreuke hier gebruikt wordt „St-Marc elk voor hij!“

De hofstede H. Noterdaeme is de tegenwoordige hoeve van Daniël Feryn en deze van Louis Ghyselen is thans bewoond door Daniël Devloo, terwijl die van Seraphin Devloo niet meer bestaat.

R. Lanszweert

Centrale Verwarming Sanitair Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt
J. Berquin
Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier: vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater: **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-Ieper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabriek.

PASTOOR-HISTORICUS VALEER PIL (1885-1975)

vervolg van blz. 3

houden: „La conférence a été faite par M. l'abbé Pil, distingué professeur du collège de Furnes en Belgique, et actuellement aumônier très dévoué des réfugiés belges en Touraine.

Possédant à merveille la langue française dans ses nuances les plus délicates, il a tenu l'assistance pendant une heure et demie sous la charme de sa parole, nourrie par des traits d'esprit et un savoir souverainement appropriés. Après avoir esquissé d'une façon magistrale l'histoire de la Belgique dans le passé, le conférencier a conduit les assistants à travers les villes superbes et les magnifiques oeuvres d'art de ce pays héroïque, auquel la France, à jamais reconnaissante, doit l'inappréciable avantage d'avoir eu le temps de se ressaisir.

Hieruit blijkt dat Pil niet alleen een welbespraakt conferencier, een gedistingeerde persoonlijkheid, maar evenzeer een geliefd aalmoezenier was. Deze laatste bewering vinden we o.a. terug in het nummer van vrijdag 20 april 1917 van het officieel orgaan van het aartsbisdom, *La semaine religieuse du diocèse de Tours*, waarin we lezen: „M. l'abbé Pil, le jeune et sympathique aumônier des réfugiés belges de Touraine, profitant des deux jours consécutifs de repos pascal, a invité ses compatriotes, le dimanche soir, à une réunion dans l'église paroissiale.”

Parochiepriester

Kort na de wapenstilstand kwam Valeer en zijn broer Berten naar hun geliefde gemeente - Zonnebeke - terug. Niets dan puin was van deze prachtige lustwarande overgebleven. De

familie Pil (vader Pil was op 16 mei 1916 in Frankrijk overleden) vestigde zich te Assebroek langs de Steenbrugse Wandeling nr.131.

Er valt over de verdienstelijke Valeer Pil echter nog zoveel te schrijven dat we de ons toebedeelde plaatsruimte verder met telegramstijl moeten vullen.

Van september 1919 tot 7 november 1919 werd Pil dienstdoende pastoor op de Sint-Jozefsparochie te Hooglede. Daarna werd hij meerdere maanden hulp priester te Hertsberge. Van 1920 tot 1937 was hij onderpastoor te Kortemark. In die periode was hij vaak de „vreemde” blechtvader en hulp priester van Edewalle (Handzame) en werd er bevriend met pastoor-dichter Delfien van Haute.

Op 29 maart 1929 overleed moeder Romania, wat voor gevolg had dat zijn zuster Maria, tot aan haar dood op 22 december 1963, met moederlijke zorg en toewijding de huishouding, bij broer-priester, beredderde.

Van 1937 tot 1941 werd Valeer pastoor te Zandvoorde bij Oostende en van 1941 tot 1 aug. 1960 werd hij herder met drie onderpastoors van de belangrijke St.-Hilariusparochie van Wevelgem.

De Ieperse periode

Wat we hierboven reeds schreven dient nog eens te worden herhaald. De Ieperse periode was de belangrijkste op het gebied van geschiedkundige publikaties.

In december 1962 verscheen zijn merkwaardig en lijvig boek, *Zonnebeke, Heerlijk verleden en Zonnig heden*, van 365 bladzijden, dat door ondergetekende werd uitgegeven.

Van bij het verschijnen van het Iepers

Kwartier, was Valeer Pil bij de eerste medewerkers. In het tweede nummer van de 1e jaargang (aug. 1965) verscheen van zijn hand: *Waar lag de abdij der Nonnenbosschen vóór de Geuzentijd?* Andere bijdragen in dit heemkundig tijdschrift zouden volgen.

Op zondag 21 december 1969 vierde Valeer Pil onder familie en met enkele vrienden zijn diamanten priesterjubiläum. Zijn gezondheid werd steeds zwakker. Hij onderging een heelkundige ingreep, sukkelde met een zware breuk en moest zich veel ontfeggen ter wille van zijn zwak hart. De zusterkes en verpleegster van „de Belle” verzorgden hem echter met een zo grote liefde en toewijding dat hij net de kaap van de negentig kon omzeilen.

Valeer Pil was een goed mens. Niet zozeer een strijder die onmiddellijk grote daden verwezenlijkte, maar een zachtmoedig begrijpend en heilig priester. Misschien was Wevelgem hem zelfs te zwaar, maar in alles aanvaardde hij het gezag.

Met nieuwjaar 1963 toonde hij mij de eigenhandig geschreven brief van Mgr. E.J. De Smedt, dd. 28 december 1962 en las hieruit ontroerd: „Weinig gemeenten in ons bisdom mogen erop bogen het voorwerp te zijn geweest van een wetenschappelijke en tevens liefdevolle studie, gedurende jaren voortgezet door een van haar kinderen, pastoor Valeer Pil.”

Pastoor Pil, de laatste telg van de door en door Zonnebeekse familie Pil, die samen met de Van de Bulckes, de Van Wallegheims, de Priems, de Comyns e.a. een eeuw dorpsgeschiedenis maakten, is niet meer. We mogen de woorden van zijn vriend, Pater Callewaert, op hem toepassen: „Vlaanderen wordt nog het best gediend door zijn heiligen in de hemel”.

Elle E. Balduck

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58
8970 POPERINGE

**MEEST
GESPECIALISEERDE
STOFFENZAAK
VAN DE STREEK**

Alleenverdelers: BURDA - patronen

4e Prins Karnaval-verkiezing

der landelijke gemeenten: PROVEN - KROMBEKE
ROESBRUGGE - HARINGE
STAVELE - BEVEREN
WATOU

op zaterdag 14 februari 1976

in Zaal „De Lovie” - Proven

DANS- & EN KARNAVALESKE AVOND

Aanvang 20 uur — Bij voorkeur gekostumeerd

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —
— In alle prijzen —

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND :

Geboorten

- Sandra Vandeputte, d. v. Luc en Yvette Bailieu (Beveren).
- Nele Debaenst, d. v. Paul en Brigitte Dezeure (Stavele).

Overlijdens

- Elisa Vanthournout, wed. v. Jérôme Loones (Stavele).
- Joseph Bonte, echtg. v. Maria Debaenst (Stavele).

Huwelijk

- Marc Butaye van Stavele met Erna Cools van Langemark.

Toneelavond

K.L.J. - Beveren en Stavele nodigen iedereen uit op de jaarlijkse toneelavond, die plaatsvindt op zaterdag 21 februari om 20 uur in de H. Hartzaal te Beveren.

De toneelgroep Bartje stelt voor: „Onder één dak“. Het is vanzelfsprekend dat wij jou er ook verwachten!

Voor alle drukwerk . . .

Erik en Lutgarde
BOUSSEMAERE - CANDAELE
Hoogstadestr. 21, Beveren-IJzer

Quizavond

Op 23 februari te 14 uur in de zaal te Stavele (dorp), grote ontspanning voor de Derde Leeftijd, tussenin Quiz met deelname van Beveren, Krombeke, Proven en Stavele. Kom uw parochianen aanmoedigen.

Zangwedstrijd

Beveren-IJzer, „Boerenhof“, U. Bartholomeus zaterdag 31 januari te 20 u.: Grote zangwedstrijd met medewerking van „The Beackers“ muzikale begeleiding op aanvraag. Toegang gratis. 2 000 fr. prijzen.

Het inbinden van „De IJzerbode“

Wie de vijf verlopen jaargangen van „De IJzerbode“ zou willen inbinden, doet er goed

aan nog even geduld te hebben. Een onzer medewerkers zal in de eerstvolgende weken een drievoudig persoonsnamen-, plaatsnamen en zakenregister voltooien. Het is echter wel duidelijk dat de klassifikatie van al die steekwoorden, het zetten en het drukken nog wel enige tijd zal in beslag nemen.

Van zodra dit register verschenen is zal het gratis worden toegezonden aan alle betalende abonnees, die buiten het gewone verspreidingsgebied van „De IJzerbode“ woonachtig zijn. Wie „De IJzerbode“ gratis toebedeeld krijgt zal dit registerdeeltje kunnen verkrijgen aan een nog vast te stellen prijs.

KLEINE FISCALE KRONIEK

Het werk van onze gepensioneerden

Iemand die rust- of overlevingspensioen geniet, moet niet noodzakelijk inactief zijn en alle beroepsbedrijvigheid stopzetten.

Maar indien de beroepsinkomsten boven een bepaalde grens komen, wordt het genoten pensioen voor het desbetreffende jaar volledig teruggevorderd! Opgelet, dat kan twee jaar nadien gebeuren.

Eén frank boven de vastgestelde grens is voldoende om de volledige terugvordering tot gevolg te hebben.

Wat mag een gepensioneerde verdienen vooraleer er aan zijn pensioen geraakt wordt?

Als gepensioneerde mag men zich zonder voorafgaande verklaring een gelegenhedswerk permitteren van maximum 18 dagen, per jaar, loonarbeid of een uitbating waarnemen van maximum 1 ha landbouwgrond.

Mits voorafgaande aangifte, op een formulier dat te verkrijgen is bij het gemeentebestuur, mag men echter veel verder gaan.

Er bestaan twee mogelijkheden:

a) *men werkt in dienstverband*: men mag maximum 270 uren werken per trimester, zonder bedragsbeperking of een netto-inkomen (bruto min 20 %) in 1975 genoten hebben van 75.985 fr. (dit bedrag is geïndexeerd en zal in 1976 minstens zo hoog zijn), zonder tijdsbeperking.

De werkgever moet echter voor deze prestaties afhoudingen en stortingen doen inzake belastingen en R.M.Z. Wie hieraan niet vol-

doet werkt mee aan sluikarbeid!

b) *men werkt als zelfstandige*: men mag eveneens een netto-inkomen (bruto min kosten) in 1975 genoten hebben van 75.985 fr. (zie hierboven wat betreft 1976).

Dit bedrag is onderworpen aan de inkomstenbelasting en de genietter blijft de B.T.W.-verschuldigd als zijn bedrijvigheid daartoe aanleiding geeft. Voldoet hij niet aan zijn fiscale verplichtingen, dan dient hij als sluikarbelder beschouwd.

Boekhouding

Al wie een omzet heeft van meer dan 10 miljoen (omzet = bedrag der ontvangsten van één jaar), moet vanaf 1 januari 1976 een dubbele boekhouding voeren. Wie een lagere omzet heeft moet afgezien van zijn B.T.W.-registers geen andere boeken bijhouden. Zelfs een inventaris is niet noodzakelijk. Maar een stockopgave van de goederen wordt wel aangeraden voor wie inzake B.T.W. tot het normale stelsel behoort.

De administratie van de zelfstandige wordt ingewikkeld, maar laat U vooral niets wijsmaken of ertoe overhalen dure registers aan te kopen. Raadpleeg een goede fiscalist. S.B.

ROESBRUGGE - Wandeltocht

Iedereen weet nu stilaan dat het noodzakelijk is iedere dag een uurtje flink te marcheren. Daar het zo moeilijk is er alleen toe te besluiten, heeft de Bloso-gangmaker in samenwerking met de Bond voor Grote en Jonge Gezinnen een voetwandeling gepland van ongeveer 15 km, ieder volgens eigen tempo.

Vertrek zondag 1 februari te 13 u. bij Julien Gunst, over de Haringestraat, Kruisstraat, Haandekot waar een korte rust voorzien is. Daarna over de Molenwal terug naar Roesbrugge.

TE KOOP

SLAAPKAMER en MOOIE OVALE TAFEL met ZES STOELLEN, zo goed als nieuw.

Zich telefonisch wenden: Tel. 057/30.05.05

KOOKHAARD in zeer goede staat. Voordelige prijs. Zich wenden: Statieastr. 72, Roesbrugge

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1 **8994 PROVEN**

Telefoon: 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

**ALGEMENE
SPAAR- EN LIJFRENTTEKAS (ASLK)**

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND FEBRUARI

Gaibolling

Roesbrugge, zondag 15 februari te 15 u.
Gaibolling bij Georges Berquin.

Kaartingen

Roesbrugge, „De Gouden Arend”
maandag 2 februari
5de maandelijks kaarting.

Beveren-IJzer, zondag 8 februari
bij Robert Maelstaf: Herbergkermis met
saucissenkaarting.

Roesbrugge, dinsdag 10 februari
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leefstijd”

HARINGE, Café „Sint-Jozef”
bij Martha RYON en René BOONE
APOLONIA-zaterdag 14 febr. vanaf 19 u.
GROTE PRIJSCAARTING (Manillen)
voor alle liefhebbers

Minstens 2 000 fr. prijzen - Inleg 25 fr.
Klassering met optelling van partijen
en punten - Drie partijen kaarten, tel-
kens met andere maat - Wie geen twee
partijen wint, mag opnieuw inschrijven.

Roesbrugge, zondag 15 februari
bij Valère Deschuytter, „In de Brierkerij”
Herbergkermis met prijskaarting.
Maandag : kandeel.

Beveren-IJzer, „Het Boerenhof”
donderdag 19 febr. te 14 u. gezellig onder-
onsje en kampioenkaarting voor de leden
van de Derde Leefstijd. Nieuwe leden welkom.

Beveren-IJzer, maandag 16 februari
bij M. Ryon, 5de maandelijks kaarting.

Beveren-IJzer, zaterdag 21 febr. en zondag 22
febr. : bij Urbain Bartholomeus : Prijskaarting
Roesbrugge, zondag 29 febr. van 9.30 u. - 13 u.
en van 16 u. - 23 u. : grootse jaarlijkse kien-
kaarting in de Meisjesschool, ten voordele
van de zwemmende schooljeugd.

Haringe, in „Sint-Jozef” bij Martha Ryon
zaterdag 28 en zondag 29 febr. : 5de maan-
delijks kaarting voor alle leden.

Roesbrugge, dinsdag 24 februari
bij J. Gunst. Puntkaarting „Derde Leefstijd”

Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend”
zaterdag 21 februari : smijting op de vogelpik
voor de leden.

Winterfeest „De Lovie”

Proven, „De Lovie”, zaterdag 21 februari
Jaarlijkse Winterfeesten ten voordele van de
gehandicapte jongens die er verpleegd worden

Karnaval-verkiezing

Proven, „De Lovie”, zaterdag 14 febr. te 20 u.
4de Prins Karnaval-verkiezing der landelijke
gemeenten.

Filmforum

Proven, Zaal „De Lovie”, vrijdag 6 februari
Filmforum : „Family Life”.

Dia-avond

Haringe, Zaal „Sint-Jozef” bij Martha Ryon
vrijdag 6 februari te 20 uur
Dia-avond : gewestelijke spreken (2de reeks)
naar tekeningen van pater Joris Declercq

Toneel (zie blz. 6)

Kalender „BERTENNEST”

Zondag 1 februari : vanaf 16 uur : Lichtmis-
viering met „Bertennesters” en al wie zich
vooraf aanmeldt : O. L. Vrouw-schudt-de-panne
met boekwelpannekoeken en wafels, volks-
kunst, wijding van het Licht en filmen over
Rome-Bedevaart en Amnestie-hongerstaking.
Woensdagen 4 - 11 - 18 en 25 februari : vanaf

16 uur : natuurkooklessen, mits inschrijving
vooraf : 900 fr. voor de ganse reeks.

Zaterdag 14 - 21 en 28 februari : de ganse
dag cursus in vendelen, georganiseerd door
het Verbond voor Vlaamse Volkskunst, ook
niet-leden van onze volkskunstgroep zijn wel-
kom, mits inschrijving vooraf.

Weekeinde 28-29 februari : liturgisch Jeugd-
weekeinde door Jeugdkunstgroep „Eglantier”
uit Roeselare.

TE KOOP

TELEVISIE „ACEC” - ACCUMULATIEKACHEL
„MALAG” wegens sterfgeval. Zich wenden :
Bergenstraat 14, Roesbrugge. - Tel. 30.03.79

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Het nieuwe jaar is hier niet te best begon-
nen. Met de storm lag onze TV-antenne in
Camieltens appelboom en lag Gusta te bed
met een pijnlijke knie. Met die knie hebben
we al een en ander doorgemaakt. „Dàar”,
wijst Gusta, bezijden haar knieschijf, „dàar”,
gilt ze... „niet om uit te houden!” 't Is zelfs
pijnlijk om aan te zien. Gusta gaat mank,
sleept haar been en kijkt regelmatig met een
wanhopige, half verwijtende blik ten hemel,
als om de aandacht van God en alle heiligen
op haar geval te trekken.

De eerste die gekonsulteed werd was tan-
te Zoë. Je weet, tante Zoë geeft iedereen
raad inzake ziekten en gezondheidszorg. Zij
kan met een zeker gezag spreken, daar zij
zelf 87 is, er kerngezond uitziet en nooit, of
slechts zelden, een dokter heeft geraadpleegd.
Volgens tante zijn er maar twee oorzaken van
al onze ongemakken : de weersomstandighe-
den en de moderne voeding. Zij gaat alle kwa-
len te lijf met kruiden en meet de bloeddruk
met de lintmeter en haar versleten trouwring.
Tante heeft Gusta's knie bekeken en betast
en haar diagnose was kort en beslist : reuma-
tiek. Haar behandeling even zelfzeker : krui-
denthee nr. 17 en „gaan dienen” naar
Arneke!

Aangezien de theebehandeling na acht da-
gen niet tot bevredigende resultaten leidde,
wenste Gusta een specialist te raadplegen. Ik
zelf stelde voor wat dieet te volgen (Gusta
gaat naar de 90!) en regelmatig wat te fiet-
sen om haar knie soepel te maken en de roest
eruit te krijgen. Maar niemand is profeet in
eigen land. Gusta moest het allemaal niet we-
ten, ze moest naar een specialist.

We zijn allebei met ons beste kleren aan
naar Roeselare getrokken. In enkele minuten
heeft men daar Gusta's knie meer gefotogra-
feerd dan Gusta zelf in heel haar leven. Van
op de tafel waar dat gebeurde keek ze met
een triomfantelijke glimlach naar mij op, als
om te beduiden dat ik haar geval duchtig had
onderschat.

Toen de foto's waren onderzocht, zei de spe-
cialist : „Gelukkig mevrouw, het is niet erg”.
Gusta was ontgoocheld. Ze moest alles in het
werk stellen om minstens 20 kg te vermager-
en en veel beweging nemen, door uitstapjes
per rijwiel te maken. 't Was 2 450 fr.!

We gaan toekomstige zondag naar Arneke.

Beste groeten!

Pol

- Camping
- Sport
- Kledij
- Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

Kent U de mode?...

Weet U wat „In „ is?...

Inzake :

- schoenen
- handtassen

Kijk en kies...

bi)

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor...

- de derde leeftijd.

hewelsoortge

BERN-HARD DE GRENDEL
FOTOGRAFE
3881 Liestad 45
opwerge 057/33.33.18

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming
en

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon
Krombekestraat 38 b
STAVELE
Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

't Was in dat achterjaar dat 't olle daage zulk slecht weere was en dat de boeren zulk è miserie hadden om hulder patatten uut te doen.

Polieten Galoche, die boerde op è doeninge djuuste buuten Watou, was oek een van de die. Daarom had 'n ie oek, gelijk veele andere boeren, soldaten gevraagd om 't helpen.

Alzo kwam het dat er daar op è nuchterend, met è soldatekamion, vier jonge kerels toekwamen om daar è weeke te bluuven.

"'t Zijn wel è beetje speelveugels... en bijzonderlijk dien langen daar" zei Polieten, 's avonds tegen de boerinne... maar ze kunnen werken... zorgt maar dat de kost gereed is, want ze gaan ze voorzeker zien vliegen".

Inderdaad, ze aten gelijk de dijkedelfers, maar je weet hoe dat sodaten bestaan, 't eten was nog maar uut hulderen mond of ze klapten ol van op kafee te gaan.

"We gaan de deure van den achterkeuken openlaten" zei den boer... "je kunt toen binnen zonder geruchte te maken".

Achter dat de boerinne getoond hadde waar dat ze moesten slapen, waren ze 't op.

't Was natuurlijk niet stijf straf in d' herbergen op è buutenprochie... maar ze vonden toch è plekke waar dat ze muziek kosten maken en dat er nog è snel ding achter den toog stoeg.

Z' hadden olle viere wel hulder vulte als ze weere op 't hof arriveerden. "Geen leven maken, dat de boer niet wakker komt" zei d'r een tegen d'andere ols ze bij d'achterdeure kwamen... maar op 't zelfde moment robelde 'n ie daar 't onderste boven over de boer zijn kloefen die voor d'achterdeure stoegen.

"Ha!" zei de langen... "ik gaan den boer dat ofleeren van zijn kloefen hier te zetten" en ie pakte één voor één, ging er mei langst de muur gaan staan en liet ze voorzichtig vullopen met 't gefilterd overschot van den halven bak bier dat 'n ie gedronken hadde.

Ols Polieten 's nuchtends den eersten naar buuten ging en onbedacht zijn voeten in die kloefen stak, draaide ie eerst è paar groote pinnen of, maar è gebaarde verder van nieten, omdat 'n ie direkt peinsde van waar dat die farce kwam.

"k Gelooven dat den boer dat niet van d' eerste keer gewaare is" zei den langen tegen zijn maaten ol patatten raapen... "we gaan dat 't avond è keer moeten verdoen". Inderdaad, als ze den volgenden nacht arriveerden stonden die kloefen daar weere... en den langen deed ze weere boordevol.

Polieten hadde 't nuchtends direkt in de gaaten, en vóór dat 'n ie naar de beesten ging, droeg 'n ie z'n kloefen met ol dat er in was naar binnen in den achterkeuken.

Ols Polieten wat later weere binnenkwam zaten zijn logeurs olle viere aan tafel t'eten.

"Ha, boer!" riep den langen... "hoe is 't buuten?... nog geen nattigheid gevoeld?" De drie andere schooten in è lach.

"Gisteren gevoeld... maar van 'n nuchterend gezien" lachte Polieten. "Maar a propoos, hoe smaakt dat nog in je kaffie?"

De langen, die djuuste bezig was met drinken, verslokte dat 'n bijkans d'r in bleef en d'andere keeken maar vies.

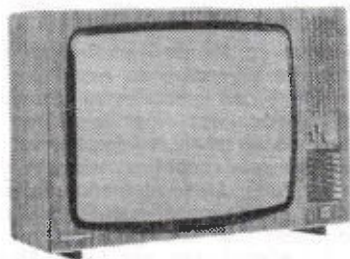
"Ja, Ja" lachte de boerinne... 't was bijkans zoo late... chance da'k er aantijden bij was, of j' hadde 't julder zitten!" KWAAK

GROTE KEUS:

- Moderne- en Stijlverlichting
- Radio - Hi-Fi
- Bandopnemers
- Alle elektrische huishoudtoestellen

Kleurentelevisie

ACEC
SIERA
LOEWE OPTA

Huis Jos. CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de gemeenten :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Op 2100 ex. verspreid met de post.

DE BENDE POLLET te KROMBEKE

INBRAKEN OP 8 OKTOBER EN 12 DECEMBER 1905 - MOORD OP 2 JANUARI 1906

De bende Pollet die in het begin van deze eeuw de Westhoek aan beide zijden van de grens onveilig maakte, heeft in totaal 132 misdaden gepleegd : meestal diefstallen met inbraak, waarvan drie met mishandelingen, vier met moordpoging en zes effectieve moorden waarvan één op Belgisch grondgebied, nl. te Krombeke.

't Was halverwege 1905.

Abel Pollet, de bendeleider, die toen in Hazebroek woonde, had met zijn kornuiten zijn omgeving reeds duchtig bewerkt. Het was tijd dat hij van terrein veranderde. De beste gelegenheden waren reeds aangepakt, iedereen was nu op zijn hoede en de politie was bijzonder waakzaam. Pollet dacht eraan dat het veiligst was zijn bedrijvigheid te verleggen tot over de grens, buiten het bereik van de Franse gendarmes. De streek was hem daar echter minder bekend en het was dus wenselijk daar iemand te vinden die hem kon wegwijs maken.

In de gore buurt van Abel Pollet woonde de schoenlapper Jules Brabandts, afkomstig van Poperinge, die België had verlaten om zich aan de gevangenis te onttrekken. Pollet ging Brabandts eens polsen en deze laatste, die Pollets activiteiten kende, verwees hem naar de genaamde Lapar van Poperinge, die ook al een en ander op zijn kerfstok had en die gewoonlijk aan te treffen was in de herberg „A la Boule d'Or“. In de leperstraat aldaar.

Zo werd Lapar, die met een paar andere kerels uit het Poperingse, van smokkel en diefstal leefde, door Pollet opgezocht. Zij gooiden het op een akkoordje en besloten in het vervolg samen te werken. Voortaan was de bende Pollet, met of zonder Lapar, regelmatig bedrijvig aan deze zijde van de grens.

De inbraken te Krombeke

Rechtover het spoorwegstation van Poperinge had men het „Café des Brasseurs“, uitgerust door Eugénie Vandenblicke, vrouw Parret. Daar kwam Lapar en naderhand Pollet en ook andere bendeleden, regelmatig over de vloer. Vrouw Parret stond in nauwe betrekking met de bende en zou regelmatig inlichtingen en aanwijzingen van geschikte overvalplaatsen doorgeven.

Op 8 oktober 1905 was Pollet, die tussen Hazebroek en Poperinge heen en weer reisde, terug in het „Café des Brasseurs“ en vernam er dat een inbraak bij Warden Logie te Krombeke, op de weg naar Proven, wel lonend zou zijn. Hij trok er de volgende dag alleen naar toe, omdat vrouw Parret hem verteld had dat het om bejaarde mensen ging en hij de zaak wel alleen zou aankunnen. Maar toen hij op het punt stond binnen te dringen, kwam vrouw Logie naar buiten en was hij verplicht zich een houding te geven door haar de weg te vragen. Hij scharrelde echter wat rond in de omgeving en deed terloops een inbraak

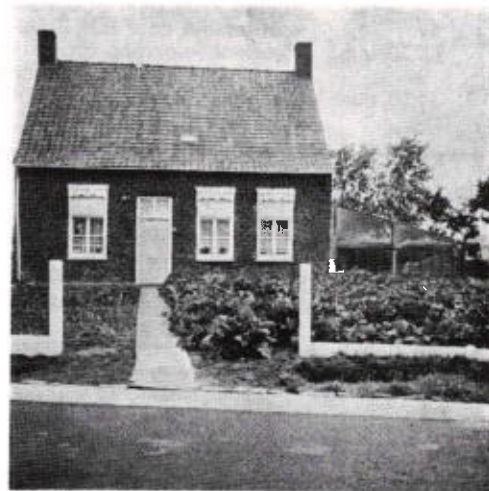
aan de rand van het Hapjesbos (nu Hapjeshoek), in de woning van Petrus Foutrein, schaper bij Henri Deblock, waar hij bemerkte had dat er niemand thuis was. Hij wist de hand te leggen op enkele goudstukken van 20 fr. en nog een linnen beurs met 50 fr.

Een paar maanden later vertelde vrouw Parret aan Lapar en Pollet dat er te Krombeke een familielid van haar man woonde die ongetwijfeld over veel geld moest beschikken. Het ging om Henri Derycke-Desmyttere, die vroeger landbouwer was geweest (op de hofstede thans uitgebaat door Guido Parret), die zijn bedrijf had overgelaten en was gaan rentenieren in een alleenstaand huis langs de Roesbruggestraat (nu bewoond door Camiel Hoorelbeke).

Kort daarop gingen Pollet en Lapar naar Krombeke om de situatie te verkennen. In de Roesbruggestraat ging Pollet een glas bier drinken in de „Nieuwe Herberg“ bij Amandus Huyghe, terwijl Lapar verder doorstapte tot in „t Vliegend Peerd“ bij Achilles Capoen (nu Georges en Maria Capoen). Daar informeerde hij achteloos waar Henri Derycke woonde. Nadat hij de inlichting had gekregen trok hij terug Krombekewaarts en onderweg kwam Pollet hem vervoegen. Langs een omweg doorheen de velden benaderden ze toen de woning van het echtpaar Derycke, langs de achterkant, en overwogen daar de mogelijkheden.

Terug te Poperinge vernamen ze dat de echtgenoten Derycke regelmatig naar Proven trokken om er de zeswekenmissen bij te wonen, die er werden opgedragen voor de onlangs overleden moeder van een van de echtgenoten. Op de gepaste dag stapten Pollet en Lapar opnieuw naar Krombeke en gingen op de loer liggen achter een stromilt, in de omgeving van het huis Derycke. Op een bepaald moment zagen ze Henri Derycke en zijn schoonzuster Rosalie Desmyttere vertrekken in de richting van Proven. De dieven die dachten dat het de echtgenoten Derycke waren, stonden op het punt binnen te breken toen de vrouw des huizes plots in de deuropening verscheen. De bandieten waren verplicht ervandoor te gaan en gingen op het dorp koffie met een borrel drinken in „De Voerman“ bij Pieter Ackaert.

Maar uitgesteld was niet verloren en een nieuwe kans zou zich weldra voordoen. Korte tijd daarop overleed de weduwe Pype te Langemark, een tante van de echtgenoten Derycke en van vrouw Parret. De dag van de begrafenis, 12 december 1905, in de vroege mor-

Het huis van Henri Derycke-Desmyttere toestand 1968, nu herbouwd.

gen, vernam vrouw Parret van familieleden die naar de teraardebestelling trokken, dat de echtgenoten Derycke ook reeds op weg waren naar Langemark. Zij verwittigde Lapar waar Pollet, als zo vaak, de nacht had doorgebracht.

Beide bandieten trokken er onmiddellijk op af en waren om zes uur 's morgens reeds ter plaatse. Er bleek inderdaad niemand thuis. Langs het keukenvenster drongen zij de woning binnen en haalden heel het huis overhoop. Zij braken kasten en koffers open en vonden in een doos 400 fr. in goud en bankbriefjes, een beurs met ongeveer 100 fr., een gouden damesuurwerk en nog een broche, drie ringen en twee paar oorbellen alles eveneens in goud. Daar zij wisten dat zij door de bewoners niet zouden verrast worden trokken zij naar de kelder, namen twee flessen wijn, varkensvlees, eieren en sigaren mee en gingen terug naar Poperinge. De gestolen sieraden werden aan vrouw Parret geschonken, voor bewezen diensten.

Enkele dagen later vernam Lapar, met verbeten spijt, dat er bij Derycke nog 3000 fr. verdoken zat, in een pak vossen, boven op een kast.

Een walgelijke moord

In die tijd was het hoofdkwartier van de bende gevestigd bij Lapar, in de Korte Bruggestraat te Poperinge. Verscheldene bendeleden waren er regelmatig aan huis. Op 1 januari 1906 waren Abel Pollet, Lapar en een derde man naar leper getrokken om weer ergens te stelen. Maar de zaak was mislukt, ze hadden moeten vluchten en kwamen 's avonds terug te Poperinge. Mistevreden om die tegenslag en erop gebrand ergens anders een

RODENBACH-STUDENTENDAG

6 - 7 MAART 1976
ROESELARE

zowel zaterdag vanaf 16 uur - als zondag vanaf 9 uur
trefpunt rond RODENBACH-standbeeld

St.-Amandsplein, dicht bij station

van waaruit telkens optocht naar
zaal St.-Idesbald - DE ZILTEN 52

— ZATERDAGAVOND : Studentikoze Volkskunstavond
o.l.v. „VIKING” Gistel
samen met NKVS & KVHV
NIEUWE GUDRUN en ...vrij podium

— ZONDAG :
9.30 uur : Heilige Jeugdmis, St.-Amandskerk
met homilie door E.H. ELIAS DUPON
10.30 uur : Blauwvoet-wekroep tot de jeugd,
na 100 jaar Vlaamse Studentenbeweging
11.00 uur : Studentenmars door de Rodenbachstede
naar zaal St.-Idesbald, alwaar

getuigenissen VLAAMSE (STUDENTEN)BEWEGING NU !
m.m.v.

- HERMAN BRUGGEN, Vlaamse Toneelbeweging
- PIET DE PAUW, Taal Aktie Komitee
- DESIRE DYLS, Vriendenkring Zwartberg - Limburg
- GUIDO VAN DER MEERSCH, Rome-bedeavaart
Nieuwe Generatie
- BART VANDERMOERE, KVHV-jeugdspreker IJzerbedevaart
- AUGUST VAN HUMBEECK, hongerstaker voor amnestie
- GEERT VERVAECKE, NKVS-studenten Rodenbachstede

filmen over de Vlaamse aktualiteit en ... zelfs over de Jeugd-
jubeltocht van het Heilig Jaar : „TE VOET NAAR ROME” en
amnestie hongerstaking

deelname : 50 fr. per dag en per man
(dus 100 fr. bij overnachting : vooraf aanmelden)

telefoon langs algemeen NKVS-sekretariaat
p/a „BERTENNEST 3” - Kortrijk tel. 056/21 69 07
bankrek. : 460-0205791-94 van NKVS - Kortrijk
met vermelding „Rodenbach-Studentendag”

slag te slaan, dacht Pollet weer aan Warden Logie te Krombeke. Hij besliste er op staande voet heen te gaan. Lapar wilde niet mee, omdat hij in de streek te goed bekend was, maar Pollet liet zich vergezellen van de gebroeders, Theophiel en Marcel Deroo, beiden afkomstig van Meteren.

Zij gingen niet langs de dorpskom, maar sloegen aan de „Tour du Monde” links af en kwamen aldus op de weg naar Proven. Zowat 300 meter voorbij de herberg *Den Draai* stond aan de linkerkant het hoevetje van Edward Logie. De bandieten drongen onmiddellijk door tot op het hoeveplein en Pollet en Theophiel Deroo trokken elk een dikke stok uit een stapel brandhout, terwijl Marcel Deroo zich wapende met een houten stamper waarmee gewoonlijk het varkensvoer bereid wordt.

Daar ze wilden wachten tot iemand buiten kwam, om des te gemakkelijker binnen te geraken, kropen ze alle drie in het hooidilt, want het was bitter koud. Omstreeks 7 uur kwam Warden naar de waterput. Toen hij terug binnen was lieten de dieven zich voorzichtig naar beneden glijden. Zij duwden brutaal de deur open en stonden dreigend bij de opgeschrokken weerloze oude mensen die rond de ronkende kachel zaten. Warden probeerde recht te staan maar kreeg ogenblikkelijk van Marcel Deroo, een zware klap op het hoofd. Om zijn geschreeuw te dempen sprong Pollet

toe en snoerde hem de keel dicht, terwijl Theophiel Deroo op zijn beurt, de vrouw een zware slag op het hoofd toediende.

Pollet gilte : „Maak het kort en geef je geld of we slaan je alle twee de kop in !” Daar beide echtgenoten niet bereid schenen aan dat bevel gevolg te geven, gingen de bandieten opnieuw de man met hun stokken te lijf. De vrouw die meende te kunnen ontvluchten werd door Marcel Deroo terug de keuken binnengesleept. Vrezend voor hun leven en wel inziende dat die kerels tot alles in staat waren gaf zij tenslotte toe en duidde de plaats aan, op de zolder, waar hun geld verborgen zat. Pollet vond er inderdaad 250 fr. Maar dat was hem niet voldoende. Terugdenkend aan de 3 000 fr. die ze bij Derycke hadden verkeken, zochten ze verder en eisten meer. Maar de oudjes beweerden dat ze niets meer in huis hadden. Dat beviel de bandieten niet en al de opgekropte woede om hun tegenslagen van de laatste tijd, ontlaadde zich nu in een nieuwe knuppelpartij op hun weerloze slachtoffers. Ze sloegen meedogenloos altijd maar opnieuw dat het bloed op de muren spatte en lieten tenslotte man en vrouw bewusteloos, in een grote bloedplas, achter.

Warden Logie bleef roerloos liggen tot omstreeks 9 u. Met veel moeite kroop de zwaar getroffen man toen tot bij de voordeur, in de hoop iemand te kunnen om hulp vragen. Pas een halfuur later kwam de brievenbesteller

van Oostvleteren, Edmond Debrouwer, voorbij. Diep geschrokken en verontwaardigd door de toestand waarin hij beide echtelieden aantrof, sloeg hij op staande voet alarm. In korte tijd stond heel Krombeke in rep en roer. Warden Logie was zijn voorarm en zijn neusbeen gebroken en vertoonde een open wonde aan de linkerwang; zijn vrouw had verschillende grote hoofdwonden en verkeerde in sterfensgevaar. De laatste sacramenten werden haar toegediend en beiden werden overgebracht naar het Gasthuis te Poperinge. Op woensdag 11 januari 1906 is vrouw Logie aan de opgelopen verwondingen bezweken. Haar man, een pezige ouderling, overleefde de gruwelijke mishandeling.

Zonder Lapar van de gang van zaken op de hoogte te brengen trokken de bandieten nog dezelfde dag naar Bethune, waar ze twee dagen later weer een nieuwe inbraak pleegden.

R.A.B.

VERSE PREI
E. DESMYTER - VULSTEKE
SCHERPENPUT
ROESBRUGGE-HARINGE
TEL. 30.02.98

CAPPEL MODE

te BEVEREN-IJZER

Dameskledij van topkwaliteit
tegen groothandelsprijzen !

Mantels - Tailleurs - Kleedjes
Vesten - Ensembles - Pantalons

Grote keus herenkostuums
Sportvestons - Broeken

CAPPEL MODE
Kasseistraat 9 (Cappelhoek)

tegen de Franse grens (op 10 minuten van Ieper)
baan Poperinge, richting Duinkerken.

Open iedere dag van 8 tot 20 uur — Gesloten op maandag

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel
- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

GERARD VERMEERSCH

Het grote hart in deze kleine wereld

In de voormiddag van donderdag 29 augustus 1974 reed ik, in opdracht van mijn werkgever, naar de Vlaamse Ardennen om bij de kunstschilder Gys Cosyns, over het fotoboek *Oost-Vlaanderen* te praten.

Het ging van Avelgem over Kerkhove naar de Kwaremont en in de kunstkluis van Gys, die op een van de schoontjes plekje van de Kluisberg is gelegen, cteerden we om de beurt brokken uit Gerard Vermeersch' one-man show, waarvan we in 1972 in de Korrekelder te Brugge hadden genoten en die omstreeks die tijd op het bovengenoemd traject was ontstaan: „Avelgem, dedju, dedju“ (1). Maar toen ik, na dit bezoek, terug over de Kwaremont reed, vernam ik langs de radio: „Deze morgen, te kwart voor acht, overleed in het Sint-Janshospitaal te Brugge, Gerard Vermeersch, medewerker aan talrijke BRT-hoor- spelen en -televisieproducties“.

Op deze zomerse middag heb ik op de Kwaremont, in de stilte van deze prachtige streek en in de eenzaamheid van de kale akkers wezenloos langs de granskant van verlaten weggetjes gelopen en Gerard heel dichtbij ontwaarde.

Pas op 4 december 1965 had ik Vermeersch leren kennen na zijn optreden, voor een bomvolle zaal, te Zonnebeke. Enkele weken later, op 22 januari 1966, gaf hij mij zijn eerste bundeltje kolderversjes, *Puntjes*, met een ellenlange opdracht en daarna ontmoette ik hem te Brugge, waar aannemer Michel Vanhove, als artistiek-vakwerker zijn huis bouwde in de Kervijndreef nr. 44 (2) en bij Jan Vercammen, waar hij met Ria Scarphout op een zondagvoormiddag teksten instudeerde voor een optreden diezelfde avond. Verder zagen wij hem vóór, tijdens en na zijn optreden in de Korrekelder te Brugge, in de akademie te Roeselare en op vele, vele andere plaatsen.

Anderhalf jaar na zijn heengaan wijdt het tijdschrift *Vlaanderen* een volledig nummer (149 van nov.-dec. 1975) aan het leven en het werk van deze kunstenaar en op zaterdag 27 maart a.s. wordt te Westouter en te Ieper een herdenking Gerard Vermeersch georganiseerd, waar zijn familie en vrienden hem een warm postuum huldebetoon zullen brengen.

Van amateur tot professioneel

We kennen hem allen. De meesten onder ons herinneren zich het life-optreden in elgen dorp. Velen ontmoetten hem elke week in zijn vast rubriekje „De wereld draait vierkant“ van *Het Wekelijks Nieuws*. Anderen zagen hem in het een of het ander feuilleton van de Vlaamse T.V.

De herinnering aan Gerard Vermeersch weer oproepen voor onze mensen van de Westhoek, is niet zo'n zware karwel als het kondenseren van zijn levensloop. In deze korte bijdrage.

Hij werd te Ieper geboren op 8 juni 1923, volgde moderne humaniora aan het Sint-Vincentiuscollege, werd hoofdleraar van de K.A.J., huwde Magdalena Vanbecelaere in 1945 en behaalde in 1956 aan het Koninklijk Conservatorium te Gent de Eerste Prijs voor voordrachtskunst en in 1958 het hoger diploma,

met de grootste onderscheiding, aan dezelfde instelling.

Van meester-kleermaker werd hij in 1956 dikteleraar aan het Sint-Stanislascollege te Poperinge en aan het Sint-Vincentiuscollege te Ieper. Van 1957 werd hij leraar aan talrijke jongens- en meisjesinstituten in West-Vlaanderen, aan de Stedelijke Muziekakademie te Ieper en het Stedelijk Conservatorium te Brugge. Van 1971 tot 1973 werd hij assistent van Ast Fonteyne aan het Koninklijk Conservatorium te Gent en vanaf 1973 werd hij er leraar voordrachtskunst.

We kunnen ons Gerard echter het best weer voor de geest roepen in zijn meesterlijk vertolkte rollen voor de beeldbuis. Hij kwam onze huiskamer binnen en wist klein en groot, jong en oud te ontroeren als Barisee in „De Vorstinnen van Brugge“, als Inspector Martin in „De Man met de paraplu“, als Procureur Wads in „Dallas“, als Henry in „Struivsvogels“ en verder in „De Heren van Zichem“, „Midas“, „Bel de Vijfhonderd“,

„Priester Daens“ (waarin hij de hoofdrol vertolkte) en dergelijke meer.

Het toneelspelel zat Vermeersch trouwens van jongsaf in het bloed. Op 12-jarige leeftijd speelde hij reeds bij Crescendo te Ieper, later bij het Winterhulptoneel en naderhand bij tal van andere gezelschappen.

Na de oorlog was hij de veel gevraagde en graag geziene regisseur van diverse amateurskringen, o.m. te Ieper, te Brugge, te Veurne en niet in het minst van „In Deugd en Vreugd“ te Poperinge, waar hij alle stukken van het repertoire regisseerde. Hij was eveneens de regisseur van de openlucht-massaspelen „Willem Tell“ te Poperinge, en „Het Mariaspel“ te Dadizele in 1958.

Kunstschilder

Wat na de jaren vijftig minder in de aktualiteit stond was het schilder talent van G. Vermeersch, dat hij als hobby, in zijn luttel vrije tijd, met kwast en mes dik in de verf zette. Hij was lid van de kunstkring „Hoppe- land“, die gevestigd was te Poperinge, waarvan o.m. ook liefhebbers uit deze streek deel uitmaakten, nl. Romain Depuydt en Ch. Bartholomeus. Zijn goede vriend Adhemar Vandroem- me vertelt in een pittige bijdrage, in het reeds aangehaalde nummer van het tijdschrift *Vlaanderen* (p. 318-324) over de talentrijke „Geraar“ en de perikelen van zijn schildershobby in de Vlaanders en in Italië, op deftige tentoonstellingen in onze grote provinciesteden en op landelijke exposities in het groene West- vlaamse heuvelland, bij joviale vrienden en bij embêtante mensen.

Deze en vele andere bijdragen hebben van het Gerard Vermeerschnummer van het zo waardevolle tweemaandelijks tijdschrift voor kunst en cultuur dat *Vlaanderen* is, werkelijk een prachtige, boeiende en rijkegeïllustreerde biografie gemaakt. Deze keurige uitgave van nagenoeg honderd pagina's is te bekomen bij de drukkerij-uitgeverij Schoonaert te Roesbrug- ge (prijs 90 fr.).

We danken tenslotte graag redactie en uitgever van het tijdschrift *Vlaanderen* en niet in het minst het hoofd van de administratie, de h. A. Van Daele van Tielt, die ons de clichés voor deze bijdrage in bruikleen gaf.

Elly E. Baldock

- (1) Langspeelplaat stereo KLE 2000/301 HIFI- Home Produkties, kant 1, 7'05"
(2) Zelfde plaat, kant 2, 12'05"

Aquarel
uit Osteno.

Beveren en Stavele tijdens de Franse omwentelingsoorlogen.

In 1794 woonden te Stavele 1 150 mensen (telling van 14 Vendémiaire jaar III d.l. 5 oktober 1794) in 220 tot 230 huizen. Beveren telde toen 1 670 zielen.

Het is zeker niet juist te beweren dat Stavele „helemaal“ plat gebrand werd. Behalve de drie vroeger vermelde hofsteden in de Oosthoek zijn er zeker nog andere gespaard gebleven, bvb. het buitenverblijf van Guido Bonnez-Cornelis, in de Westsluisstraat, was toen een kleine hoeve die niet afgebrand is. De pastoor vermeldt ook deze van Petrus De Grauwe waar hij enkele bange nachtelijke uren doorbracht. Verder was er het hofstede-ke waar weduwe Jules Derycke-Dever laatst woonde en dat in de jaren vijftig gesloopt werd. Op het dorp was de herberg *De Zwaan* ook niet uitgebrand. Het huis van notaris Petrus Liefoghe waar Roger Verhaeghe nu woont - het werd gebouwd in 1774 - en dit van meester Marcel Vande Lanotte, zijn zeker ongedeerd gebleven. Andere huizen hadden vuur gevat maar zijn niet volledig uitgebrand en het zal wel nooit meer achterhaald worden hoeveel huizen werkelijk volledig verwoest werden. Roesbrugge werd ook door de Fransen platgebrand, dit gebeurde daar zeven maanden vroeger nl. op 18 september 1793. In zijn werk *Historie van den oorlog van 1794 betrekkelijk tot Westvlaanderen* geeft E.H. Vandermeulen volledige lijsten per straat van al de afgebrande huizen en schrijft: „Van de 248 huizen die in brande gesteken waren zijn er gebluscht geweest: 47“.

Ook de parochie Beveren werd door brand geteisterd. Op de *Bevercalchie* stonden 66 huizen. Uiteindelijk bleef er slechts één over dat onbeschadigd was gebleven, zo verhaalt priester Vandermeulen.

Oostvleteren kreeg zijn deel te Elzendamme, een belangrijk gehucht waar ruim dertig huizen stonden, deze wijk werd eveneens totaal uitgebrand en verwoest samen met de abdij van Eversam op die fatale Sint-Marcusdag 1794.

C. Derache schrijft echter dat Krombeke inzake brandstichtingen veel gelukkiger is geweest dan Stavele. Enkel één hofstede, deze van Pieter Toussaint, werd in brand gestoken en werd volledig door het vuur verteerd met alle stallen en het wagenkot tot zelfs het hondekot met de hond erin. Pieter Toussaint was toen de hoofdman van de keure (parochie) van Krombeke en zijn zoon Pieter was korporaal bij de vrijwilligers. Uit wraak werd deze hofstede door de Fransen in brand gestoken.

Stavele en Roesbrugge lagen dus praktisch geheel in de as. Bijna al de inwoners van Roesbrugge waren gevlucht, de helft van de bevolking van Stavele woonde te Krombeke, bij boeren of burgers, anderen te Westvletere-

ren en Oostvleteren, allen liefst zo dicht mogelijk bij hun verbrande haardsteden. Gedurende de dag trokken ze naar hun vernielde huizen om de puinhopen op te ruimen en om aan de heropbouw van hun woonsten en boerderijen te beginnen.

Intussen hadden de Fransen hier heel wat opgeëist nl. eetwaren, granen, voeders, hooi en stro maar ook in zeer grote mate de bomen, om de Franse vloot te herstellen en uit te breiden. Teneinde Engeland beter op zee te kunnen bestrijden, begonnen de Fransen hier in onze Westhoek, die rijk begroeid was met talloze grote zware bomen, al de eiken op de landerijen van de eigenaars, edelen en kloosters als nationaal goed aan te slaan en op te eisen.

De landbouwers-pachters waren uiteraard niet gekant tegen het verdwijnen van de reuzeneiken die voor hun vruchten wel schadelijk waren. Ze hielpen dan ook de Fransen bij het uitkappen en vellen van die bomen. Ze hadden hierbij een dubbel voordeel nl. het verdwijnen van die schadeposten en het zich toeëigenen van de kronen, ofwel door aankoop tegen een spotprijs ofwel gratis bij nachtelijke excursies.

De Fransen werden ook wel eens omgekocht zodat de Stavelnaren, dikwijls voor een appel en een ei, niet alleen zware kroontakken maar soms hele bomen naar huis sleepten.

Toen in de zomer van 1794 hier in de streek een epidemie van rode buikloop (tyfus) uitbrak, namen de verschrikte Franse toezichters de benen zodat de inwoners nu naar hartelust al het nodige hout konden ophalen.

Praktisch al de woningen van de arbeiders, te lande verspreid, doch ook vele in het dorp, waren nog opgetrokken uit hout en leem en gedekt met strodak. Van de hofsteden waren meestal alleen de woningen in steen gebouwd, de stallen en schuren waren eveneens grotendeels uit hout opgetrokken. Van de uitgebrande, in steen gebouwde huizen, was meestal alleen het dak en het houtwerk weggebrand zodat over het algemeen de heropbouw grotendeels met hout kon gebeuren.

C. Derache schrijft dat het een wonder was om zien hoe naarstig de Stavelnaren waren, in enkele maanden hadden heel wat zagers, timmerlieden, metsers en plakkers het wonder verricht dat hun dorp grotendeels herbouwd was en dit voor twee derden met buit gemaakt hout. Vooral in de Oosthoek werden heel wat woonsten herbouwd met stenen en materialen van de vernielde abdij van Eversam.

Die heropbouw geschiedde echter niet zonder moeite, last en tranen. De metser Egide Deschrevel, die getrouwd was met Marie

Garrein, had negen kinderen gehad, alle negen waren ze gestorven vóór ze drie jaar oud waren, twee in het gruweljaar 1794 en ook Marie, 43 jaar oud, stierf hetzelfde jaar. Helemaal alleen en verlaten heeft Egide zijn verbrand huisje heropgebouwd. Zijn leven was echter gebroken en onherstelbaar vernield.

De boeren werden verplicht, door de Franse Overheid, de omgehakte bomen met hun paarden en gespannen te voeren naar Hond-schoote en Bergen terwijl de buikloop hier heel veel slachtoffers maakte.

Een verslag over de rampzalige toestand waarin de kasselrij Veurne zich bevond in verband met de oorlog en de opelsingen, van 1793 tot september 1795, is bewaard in het stadsarchief te Veurne - bundel 825. Het handelt o.m. over het massale wegvoeren van bomen en hout uit ons Westkwartier. De landbouwers moesten zonder onderbreking, steeds maar onvergeld, met paarden en boomezels, voor de Franse legers en de vloot werken en vervoeren, terwijl ze het nodige akkerwerk moesten laten liggen, en dit niettegenstaande het enorme verlies aan paarden door opelsingen voor de troepen. Het rapport spreekt van 1236 weggehaalde paarden uit de kasselrij.

Stavele had er zijn deel van gekregen. In hetzelfde archief vonden wij dat er in mei 1793 te Stavele 105 paarden geteld werden; in oktober 1794 was dit getal geslonken tot 76, dus een vermindering van bijna 27 %.

C. Derache vertelt in zijn gedenkschriften dat er in de zomer van 1794 een verschrikkelijke en besmettelijke ziekte Krombeke en de ganse streek teisterde nl. de rode buikloop en dat een groot aantal mensen stierven tengevolge van deze vreselijke ziekte. De Franse werkopzichters verlieten uit schrik voor besmetting hun post en keerden naar Frankrijk terug. De besmetting was nochtans een gevolg van de oorlog, de hongersnood en het dure leven. In sommige huisgezinnen stierven meer dan drie mensen.

De epidemie heeft te Stavele ook veel slachtoffers gemaakt. Weerom helpen de parochieregisters ons een benaderend idee te vormen van de erge gevolgen van deze ziekte. Van de jaren 1785 tot en met 1792 stierven te Stavele 234 mensen d.l. nagenoeg 30 per jaar. In 1793 tellen wij 54 overlijdens waarvan acht geen parochianen waren - dus 46 Stavelnaren. De oorlogsomstandigheden spelen reeds een rol als overlijdensoorzaak. In 1794 vinden wij echter het rekordgetal van 81 sterfgevallen. Acht mensen stierven rechtstreeks tengevolge van oorlogsfeiten. Blijven dus nog 73 andere overlijdens. Hoeveel er te Stavele precies van de tyfus gestorven zijn kan niet gevonden worden. De pastoor vermeldt nergens de doodsoorzaak tenzij in geval van doodslag.

Uit de ontleding van de leeftijd der afge-

**Centrale Verwarming
Sanitair
Asfaltbedekking**

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

**Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt**

J. Berquin

Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier: vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

Met de uitbreiding van onze zaak ...
ZETELS en SALONS
 aan ultzonderlijke prijzen

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
 LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater : **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-Ieper
 bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
 door bezoek aan toonzalen van fabriek.

storvenen kan een konklusie getrokken worden. Er sterven 17 kinderen beneden 1 jaar - 5 van 1 tot 5 jaar - 9 van 5 tot 10 jaar - 9 personen van 10 tot 20 jaar en 37 tussen 20 en 65 jaar tenslotte 4 boven de 65 jaar. Tussen de ouderdom van 20 en 50 jaar stierven : 15 mensen in de kracht van hun leven. In hetzelfde gezin van Louis Maerten stierven in 10 dagen tijd 4 personen nl. de vader Louis, 48 jaar, de zoon Jan 11 jaar, de zoon Frans 9 jaar en de dochter Jeanne 8 jaar. Dit tussen 30 september en 10 oktober. We stellen bij het nagaan van de overlijdens vast dat 10 personen begraven werden, op de avond van hun sterfdag terwijl later een nadienst gecelebreerd werd.

Dit alles bewijst dat Savele ruimschoots zijn deel van de gesel heeft gekregen.

R. Lanszweert.

KLEINE FISCALE KRONIEK

De werkende vrouw

Veel gehuwde vrouwen die een deel van hun tijd buitenhuis werken, eisen van hun werkgever dat hun loon niet zou aangegeven worden bij de belastingdiensten. Kwestie van geen bijkomende belastingen te moeten betalen, aangezien de inkomsten van beide echtgenoten voor samenvoeging vatbaar zijn.

Men maakt zich over het algemeen echter nutteloos zorgen. De belastingdiensten weten wel wie als gehuwde vrouw buitenhuis

werkt, maar deze personen worden niet lastig gevallen, omdat hun verdiensten toch niet belastbaar zijn indien het bruto-inkomen van de echtgenote niet meer dan 70 000 fr. per jaar beloopt!

Elke *gehuwde* vrouw mag in totaal tot 70 000 fr. per jaar verdienen vooraleer ook maar één centiem belasting verschuldigd is. Zij mag haar werkgever dat bedrag gerust laten aangeven, fiscale gevolgen zijn er niet te vrezen. Wel integendeel, deze aangegeven maar niet-belastbare inkomsten kunnen van belang zijn bij verbouwingen of belangrijke aankopen, waar anders op naam van de man zwart-lonen kunnen vermoed worden.

Bovendien bewijzen de werksters, door het aangeven van hun loon, hun werkgever een dienst, aangezien dit loon, in dat geval, voor hem geheel of gedeeltelijk een bedrijfsuitgave vormt.

Een ongehuwde of alleenstaande vrouw, mag een bruto-inkomen genieten van 90 000 fr. vooraleer er belastingen te betalen zijn.

De werkgever is echter een bijdrage verschuldigd aan de R.M.Z. Voor privaat-werk is er een vrijstelling tot een prestatie van 4 u. per dag en 24 u. per week. Voor prestaties in een bedrijf is men altijd aan de R.M.Z. onderworpen. Een werkvrouw kan bovendien nooit als een zelfstandige beschouwd worden.

De R.M.Z.-bijdrage beloopt $\pm 30\%$, maar is, wat betreft het bedrijfsmatig deel van het loon, door de werkgever eveneens als kosten aftrekbaar in de afrekening bestemd voor de administratie der direkte belastingen. S.B.

DE WET op de BOEKHOUDING

Op 4 september 1975 verscheen in het Staatsblad de wet op de boekhouding en de jaarrekeningen van de ondernemingen.

Deze wet legt vanaf 1 januari 1976 een deel nieuwe en dwingende verplichtingen op aan handelaars, ambachtslieden en industriëlen.

Wat bepaalt die wet? Welke boekhouding moet er gevoerd worden? Welke zijn de minimum verplichtingen? Wie is er niet aan onderworpen? Welke sankties zijn er voorzien?

De Orde van Driekoningen richt op vrijdag 21 mei a.s. te 19.30 u., in het gasthof „Driekoningen“ te Beauvoorde, haar jaarlijkse zakenlunch in voor de middenstand. Daar zal op klare en duidelijke manier de wet op de boekhouding in al haar aspecten uiteengezet en toegelicht worden. Met de mogelijkheid tot het stellen van vragen, zowel in het openbaar als persoonlijk.

Deelneming: lunch en conferentie, 300 fr. per persoon (bediening en B.T.W. inbegrepen). De Inschrijving is vanaf heden mogelijk bij Roger-A. Blondeau, Haringestr. 35 - Roesbrugge, of door storting op zijn prk. 000-0492995-41, met vermelding op de strook: „zakenlunch Beauvoorde“.

Iedereen is welkom, maar het aantal deelnemers is beperkt tot 100.

TE KOOP

TWEE-PERSOONSSLAAPKAMER in zeer goede staat. Voordelige prijs. - Zich wenden: Krombekestraat 6, Roesbrugge.

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
 Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN KONFEKTIE

VOOR HEREN :

- Kostuums vanaf 2 995 fr. - Nieuwe broeken in Jeans
- Sportvesten - Bloezons in nappa-leder
- Gestreepte pull's - Hemden - Plastrons - enz.

VOOR DAMES :

- Overgooiers - Broeken in Jersey en Jeans - Kleedjes
- Mode-rokken - Bloezen - Nieuwe gestreepte pull's - enz.

EERSTE KOMMUNIEKLEDIJ : reeds binnen !

Maandag gesloten

Bijhuis DESAEDELEIRE, Statiestraat 14, Roesbrugge

Gordijnen - Overgordijnen - Dekens - Lakens - Spreien - enz.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Overlijden

- Christiaan Jullien, 81 j., echtgenoot van Delanghe Octavie.

Geboorte

- Devos Isabelle, d. v. Raoul en Bouve Rita.

K.V.L.V. - nieuws

Zondag 7 maart te 10 u. : H. mis voor ons afgestorven lid Mevr. Marcel Schoonaert-Wullus
Zondag 7 maart te 14 u. : algemene vergadering in de meisjesschool te Roesbrugge. Thema „Boter ja, boter neen” door Mej. Ria Bossier. Koffietafel.

Wandeltocht

De geplande voettocht van zondag 7 maart kan wegens bepaalde onvoorziene omstandigheden niet doorgaan. Op zondag 14 maart vertrekken we dan bij Michel Wisselyncx (hoek Haringestraat) om 14 u. Alover de Hoge Seine trekken we bij „De Haghedooren” Frankrijk bin-

nen. Langs „Killeme Linde” en „Les Cinq Chemins”, waar we even verpozen en een picon kunnen drinken, keren we terug naar Roesbrugge. Ons aantal groeit steeds aan. Zorg dat jij er ook bij bent ! Afstand 15 km.

Verloren

FOTOTOESTEL : Olympus Pen, op grondgebied St.-Jan-ter-Biezen, Watou, Proven. Terug te bezorgen, mits beloning, aan Vandenberghe P., Kastanjelaan 18, 8880 Tielt. Mogen wij de vinder vragen tenminste de film op te sturen omwille van de belangrijkheid van de foto's.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND :

Overlijdens

- Vanhoorne Maria, wed. van Props Felicien (Stavele).

- Faes Martha, echtg. van Bottez Medard (Beveren).

- Berquin Alfons, echtg. v. Looten Margaretha (Stavele).

- Dehouck Charles-Louis, ongehuwd (Bev.).

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

**ALGEMENE
SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)**

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

- Desomer André-Lucien, echtg. van Struye Martha, (Beveren).
- Monkerhey Magdalena, echtg. van Kino Firmin, (Stavele).

Huwelijksaankondiging

- Decapmaker Hugo van Beerst met Huyghe Paula van Stavele (Beveren).

Geboorten

- Monkerhey Griet, d. v. Leo en Dael Marla-Christina (Beveren).
- Verfaillie Katrien, d. v. Dirk en Slosse Ann (Stavele).

DE BEVERENKALSIJDE

Onze aandacht werd erop gevestigd dat de foto van de Beverenkalsijde, die we op de eerste pagina van het vorig nummer hebben gepubliceerd en die we omstreeks 1910 hadden gesitueerd, moet dateren van vóór 1905, aangezien er, aan de rechterkant van de straat, geen tramsporen te besporen vallen en de buurtspoorweg Poperinge-Veurne in 1904-1905 werd aangelegd.

Inderdaad.

SPAARKAS
ippa

n.v. - private spaarkas opgericht in 1903

Voor een voordelige plaatsing, voor alle krediet en voor tijdsparend dienstbetoon kan U best terecht bij :

Robert LEPÉE, Hoogstadestraat 9 - Beveren-IJzer
Mej. DENYS, Krombekeplein 24 - Krombeke - Tel. 057/40.02.50
Magda PRINZIE, Watoustraat 25 - Proven - Tel. 057/30.02.58
Gerard DELPLACE, Krombekestraat 3 - Roesbrugge-Haringe
Tel. 057/30.07.56
Wilfried LAUREYS-COEVOET, Zwanestraat 7 - Stavele
Tel. 057/30.00.17

➔ Als het om geld gaat : I P P A

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 POPERINGE

MEEST

GESPECIALISEERDE

STOFFENZAAK

VAN DE STREEK

Alleenverdelers : BURDA - patronen

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND MAART

Gaibolling

Roesbrugge, zondag 21 maart te 15 u.
Gaibolling bij Georges Berquin.

Kaartingen

Roesbrugge, zondag 7 maart
bij Valère Deschuytter, „In de Brilkerij”
Herbergkermis met prijskaarting.
Maandag : kandeel.

Roesbrugge, dinsdag 9 maart
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd”
Roesbrugge, zaterdag 13 en zondag 14 maart
bij J. Gunst : herbergkermis met prijskaarting.

Beveren-IJzer, „Het Boerenhof”
donderdag 18 maart te 14 u. gezellig onder-
onsje en kampioenkaarting voor de leden
van de Derde Leeftijd. Nieuwe leden welkom.
Beveren-IJzer, maandag 15 maart
bij M. Ryon, 6de maandelijkse kaarting.

Haringe, In „Sint-Jozef” bij Martha Ryon
zaterdag 27 en zondag 28 maart : 6de maan-
delijke kaarting voor alle leden.

Roesbrugge, dinsdag 23 maart
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd”

Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend”
zaterdag 20 maart : smijting op de vogelpik
voor de leden.

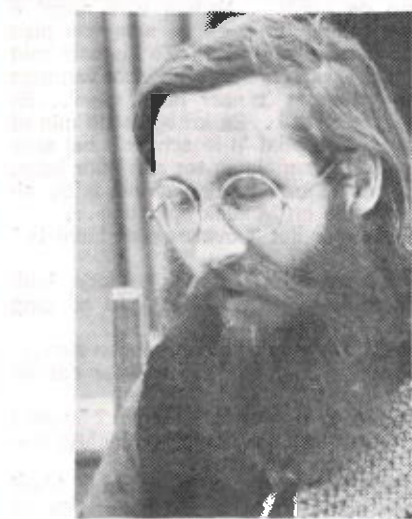
Filmforum

Proven, Zaal „De Lovle”, vrijdag 5 maart
Filmforum : „I love you, Rosa”.

Schietingen

Roesbrugge, maandag 8 maart te 15 u.
bij J. Gunst.
Roesbrugge, zondag 28 maart te 14.30 u.
bij J. Gunst.

Kleinkunstavond - Walter De Buck

Proven, Zaal „Sint Eloo”, zaterdag 6 maart
te 20 u. : Kleinkunstavond met Walter De Buck
Organisatie : D.F. - Die Croone en K.L.J.

Kalender „BERTENNEST”

2-9-16 en 23 maart : Elke dinsdagavond om
18 u. (zéér stipt) vertrek vanuit 't Bertennest
naar het natuurspishuis van „Bertennest 3”
te Kortrijk, alwaar wekelijkse natuurkookles
voor wie begint met natuurvoeding : 180 fr/les
maaltijd inbegrepen en vooraf inschrijven
langs tel. 056/21 69 07

6-7 maart : Rodenbach-Studenten weekeinde.
Verzamelen te 15 u. in 't Bertennest Roesbrug-
ge. Aanmelding vooraf noodzakelijk, zie blz. 2.
3-17 en 31 maart : Elke woensdag verzamelen
te 18.45 u. voor karismatische jeugdgebeds-

avonden in voorbereiding op Paas-Bedevaart
naar Talzé en Pâquier, het Bertennest van on-
ze Franse zusterbeweging TOUS FRERES.

12-13 en 14 maart : Zuid-Vlaamse jeugdlei-
derskamp te Kassel met de werkgroep „De
Nederlanden” rondtrekkend „over de schre-
ve”. Inschrijving verplicht : 500 fr.

28 maart : zondag te 8 u. afreis vanuit 't Ber-
tennest. T.A.K.-betoging te Brussel. Nu in-
schrijven autobus.

UIT DE HAND TE KOOP

SCHOON en WELGELEGEN WOONHUIS met
afhankelijkheden en grond, gelegen te Roes-
brugge, Bergenstraat 22. Zich wenden : Ber-
genstraat 14, Roesbrugge. Tel. 057/30.03.79

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Je weet dat wij in oktober weer naar de
stembus moeten voor de verkiezing van nieu-
we gemeenteraden. De meeste kandidaten, die
op de lijsten zullen staan, zullen we echter
niet kennen, want het is gedaan met onze
oude vertrouwde gemeenten. We zijn nu op-
genomen in grote agglomeraties.

Ze hebben na de Tweede Wereldoorlog Hen-
drik Borginon veroordeeld tot 20 jaar gevan-
genis en 10 miljoen frank schadevergoeding,
omdat hij de door-elkaar-verstrengelde-voor-
steden van Antwerpen, Brussel, Brugge, Gent
en Luik in agglomeraties had verenigd. Moest
minister Michel, voor al de doorgevoerde
fusies, met dezelfde maat gestraft worden,
hij zou nooit meer uit de bak geraken.

Heb je ooit kunnen denken dat Beveren en
Stavele samen met Oeren zouden nestelen in
de schoot van Alveringem? Je hebt voorzeker
ook de foto van de Beverenkalside gezien, in
de vorige IJzerbode. Welnu, toekomstend jaar
zal dat een straat van Alveringem worden
zijn. De vreemdeling die in 1977 voor de
eerste keer naar de Beverenkalsidekermis
komt en verneemt dat hij te Alveringem staat,
zal voorzeker naar het graf van Verschaeve
vragen!

Had Jules Leroy nu nog moeten leven, dan
moest hij een nieuwe versie van zijn Karel
de Blauwer schrijven, waarin we zouden kun-
nen lezen : „Karel had een paar glazen bier
gedronken in De Gouden Arend te Poperinge
en stond 20 minuten later te Alveringem te
praten tegen de Belgische kommiezen aan de
rand van Oostcappel”!

Iemand die woonachtig is op de Beverenkalside
en die toekomstend jaar even naar het ge-
meentehuis moet, voor de een of andere klei-
nigheid, zal de bus kunnen nemen 's morgens
om 9 u. naar Veurne, krinkel-de-winkel over
Leisele, Houtem, Wulveringem-Vinkem en
Bulskamp. Te Veurne zal hij op de verbinding
moeten wachten naar Alveringem. Drie uur
na zijn vertrek zal hij daar aankomen, juist op
het middaguur als het gemeentehuis gesloten
is. Hij zal terug naar Veurne kunnen omstreeks
halfvijf en 10 minuten na de zeven, 's avonds,
weer thuis zijn.

180 fr. autobus, 170 fr. van ergens te mid-
dagnalen en 50 fr. pinten om je verveling te
breken, dat is precies 400 fr. en een volle dag
uit je kot!

„Alvergem, deju, deju !” zegt Gusta.
Waar heb ik dat nog gehoord?

Pol

De tijd van . . .

PLOEGEN
FIJNLEGGEN
BEMESTEN
BEPLANTEN
ZAAIEN

is weer aangebroken

Voor de uitvoering ervan, raadpleeg :

Paul VANWILDEMEERSCH

Statiestraat 62

ROESBRUGGE

Tel. 057/30.00.43

HET GRONDKREDIET

VAN BELGIE

Oudste Hypotheekmaatschappij (1835)

Spaarboekjes met hoogste interest
Obligaties - Leningen
Discrete afhandeling

wendt U in volle vertrouwen tot

Mevr. DEROO - CAPPOEN Maria

Poperingsestraat 25, KROMBEKE

Tel. 057/40.01.38

Kent U de mode? . . .

Weet U wat „In, la”? . . .

Inzake :

- schoenen
- handtassen

Kijk en kies . . .

bij

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor . . .

- de derde leeftijd.

huwelijksfoto's

BEN VAN DE GENDEN
FOTOGRAFIE
gasthuysstraat 46
poperinge 057/33.33.18

OMEGA
 Het beste van het beste

R. RUBRECHT
 GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
 plaatsing van uw

Centrale verwarming
 en

Sanitaire Installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

De zeune van Menheere en Madam Blageur heette Jeftje. Eigentlich wos dien jongen ol oud en groot genoeg om d'r Jef teegen te zeggen, want 't wos ol è kadee van meer of achttien jaar.

Maar 't eene gelijk 't ander moet gezeid zijn: Jeftje wos oltemets è raaren in zijn doeninge en bovendien nog è beetje è „bloot-oore“ volgens zijn oude... De menschen zeiden dat 't voortkwam van te veele te moeten leeren van binst dat 'n ie nog kleene wos... En misschien wos er daar wel entwodde van waar. Je moet weten, Jeftje wos 'n eenige zeune en Madam Blageur, die è beetje van hooge ofkomste wos, wilde per force è stijve geleerde bolle maaken van heuren jongen, omdat dat overeen ging komen met hulderen stand... Daarmee hadde Jeftje, van ols 'n ie nog maar wel uut de krutschoole wos, tot aan zijn achttien jaar, nog nieten anders moeten doen of leeren en studeeren.

Maar olmetnekeer kreeg Jeftje dat in zijn hoofd van achter 't jong vrouwvolk te kijken. Maar 't ongeluk wos dat 'n ie teegen de meisjes oltijd doende wos over geleerde dingen en over de sterren en 't firmament... en daarmee moet je in zulke gevallen, natuurlijk niet voor den dag komen...

Nu, 't wos Winterbal en Jeftje ging er naartoe. Ie gerochte daar bij Nadine, 't dochtje van de garde... Nadine wos nogol è snel en è snijdig ding, en ze wos van plan Jeftje aan den haak te slaan. Ze begoste met hem te leeren dansen, met 't gedacht van hem te leeren vrijen in 't naar huus gaan... En waarachtig, 't lukte!... Ze kreeg Jeftje min of meer in forme, zoodat 'n ie achter 't bal arm-en-arme met heur meiging tot aan heur huus. Ols ze bij de deure kwamen stond Jeftje olmetnekeer stille en ie keek omhoog...

„'t Is jaammer dat 't overtrokken lucht is“ zei Jeftje.

„Waarvooren datte“ vroeg Nadintje kureus van olle duuvels wuk dat 'n ie nu ging zeggen...

„Omdat w' anders de sterren gingen zien... en ik joen ging kunnen toogen waar dat de poolsterre nu zit“.

„En kun je gij nog andere dingen?“ vroeg Nadintje en ze liet heur hoofd voorzichtig teegen zijn schouder zakken.

„Wel jaak!“ knikte Jeftje, maar ie bleef daar staan met olle twee zijn handen in de beurzen van zijn pardessus... Ze zwegen olle twee...

Nadintje zag nu dat er lucht wos op den slaapkamer boven...

„Ma is voorzeker ol in heur bedde“ herpakte ze.

„Voorzeker wel“ zei Jeftje, maar zijn gedachten waaren meer bij de sterren of bij hetgeene dat Nadintje wilde laten verstaan.

„En weet je gij ook waar dat den grooten beer nu zit?“ vroeg Jeftje.

„Wuk datte?“ snauwde Nadintje, „ols je gij maar djuuste melkomt om den zot t' houden met mien vader... hier zel!“ en ze gaf Jeftje è plak op z'n kaake en ze liep naar binnen.

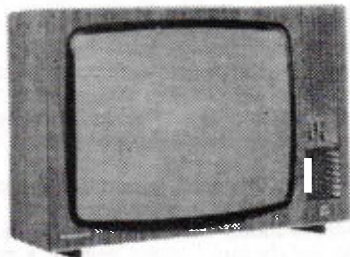
KWAAK

GROTE KEUS:

- Moderne- en Stijlverlichting
- Radio - Hi-Fi
- Bandopnemers
- Alle electrische huishoudtoestellen

Kleurentelevisie

ACEC
SIERA
LOEWE OPTA

Huis Jos. CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de gemeenten :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Op 2 100 ex. verspreid met de post.

DE PASTOORS VAN HARINGE

1. VANAF DE MIDDELEEUWEN TOT DE FRANSE REVOLUTIE

In de kerk van Haringe hangt tegen de noordwestelijke vierings- of moerpijler een marmeren plaat waarop de namen gebeiteld staan van de gewezen pastoors van de parochie. Toch moeten we doen opmerken dat die gedenksteen nu tijdelijk werd weggenomen om reden van de stuttingswerken aan de toren. Daar lezen we : „D.O.M. Weest uwe oversten indachtig die u het woord Gods hebben verkondigd Hebr. XIII,7. - Bekende pastoors van Haringhe : de Eerw. HH. Lambertus Herdewyn (of Herrewyn), Joannes Outers (of Oulters, 1450?) en Nicolas van Yseren (of van Iseren)”. Deze lijst van pastoors van vóór 1600 wordt door Em. Vanden Bussche in zijn *Histoire de . . . Rousbrugge-Haringhe* (Brugge 1867) aangevuld met de namen : Le Pelius (1270) en Guilielmus Flosco (1361).

Het moet ons niet verwonderen dat maar zo weinig gegevens uit die verre tijden tot ons zijn gekomen. We kunnen ons moeilijk voorstellen wat al verloren ging tijdens de godsdienstberoerten van de Geuzentijd door de kerkbranden in 1566 en 1568. De kerk was gedeeltelijk vernield en de parochie ontvolkt.

Eerst na het verdrag van Atrecht (1579) trad enige beternis in de benarde toestand. De romaanse kerk werd weggebroken (in plaats van hersteld) en vervangen door het laatgotiek kerkgebouw zoals we het nu kennen. De jaartallen boven de pilaren van het koor (1591) en boven de predikstoel (1600) herinneren ons aan die bouwcampagne. De oude romaanse toren bleef behouden, doch de torenspits werd gewijzigd door het hoger aanbrengen van de klokkenverdieping. Van de oude kerkuitrusting bleven enkel bewaard : de klok (1434) en een kelk aan de kerk geschenken in 1558 door Pieter Vertegans, kapelaan van Haringe „voor testament ende sepulture”.

Uit de 17e en 18e eeuw

Bij de aanvang van de 17e eeuw was er een groot tekort aan priesters; zo zien we verschillende parochies bediend worden door kloosterlingen. Tussen 1593 en 1605 moet in Haringe een pater karmeliet een tijdlang het herdersambt hebben waargenomen. Tijdens de regering van de aartshertogen Albrecht en Isabella (1599-1621) werd het onderwijs bevorderd en werd in de nieuw-opgerichte bisdommen (o.m. te Ieper) een seminarie geopend. Er kwam ook een bevel de dopen, huwelijken en overlijdens te registreren. Dank zij deze laatste maatregel kan de lijst van de opeenvolgende pastoors gemakkelijk opgemaakt worden aangezien zij de akten moesten ondertekenen. We noteren daar :

Petrus Charité van 1639 tot aan zijn dood op 28 sept. 1647

Jacobus Godschalck van 1647 tot aan zijn dood op 3 jan. 1667

Franciscus de Wyntere, vroeger pastoor (5.).

van de O.L.Vrouwekerk te Kassel, van 1667 tot aan zijn dood op 9 juli 1697. De kerk bewaart nog een zilveren schotel die aan hem herinnert in haar opschrift : „Dit omme gaeelt door *Jacobus Driepondt* onse lieve *Vrouwe M(eeste)r van Haringhe* anno 1681 ten tyde van den *Hr pastor Wynter*”.

Philippus Petrus Lamour, sedert 1694 kapelaan te Haringe, werd deservitor (dienstdoende pastoor) van 1697 tot 1706. Heel deze tijd was een proces aanhangig omdat de abt van de St.-Augustinusabdij naast Terwaan, bevoegde het recht te bezitten een van zijn paters als pastoor te benoemen. Hij verloor echter het pleit omdat zijn abdij over Haringe alleen het patronaat (het recht tienden te heffen) bezat en niet het personaat (benoemingsrecht).

Antonius Cool, geboortig van St.-Winoksbergen, was voordien pastoor van Oeren (3 j.) en van Wylder (8 j.). Hij oefende het herderlijk ambt uit te Haringe van 1706 tot aan zijn dood op 3 mei 1743. Zijn doodsakte vermeldt dat hij derde ordeling was van de H. Dominicus. Dit verklaart zijn ijver voor de Broederschap van de H. Rozenkrans en het oprichten van het altaar van O.L.Vrouw (1726) waar de H. Dominicus bovenop staat. Ook het schone Dominicusbeeld boven het linker koorgestoelte dateert uit die tijd. Men bewaart nog een zilveren wierookvat, gemaakt te Bergen, met volgend opschrift : „Dit vattiën met het wierookvat is gh(e)mact van het silver goudt ende gelt van onse lieve *Vrouwe van den H. Roosenkrans in de parochiale kercke van Haeringhe* 1724 ten tyde van mynheere *Cool pastor van selve prochie ende Sr Gilles de Meersseman onse lieve Vrouwe meester*”.

Jacobus Albertus Plaetevoet, geboortig van Poperinge, van 1743 tot aan zijn dood op 25 april 1750. Hij bezorgde aan de kerk o.m. de reliek en het borstbeeld van de H. Martinus (1748).

Joannes Baptiste Delfly, geboortig van Bambeke, vroeger kapelaan te Steene, was pastoor van 1750 tot aan zijn overlijden op 14 juni 1766 in de ouderdom van 51 jaar. Hij liet het huidige hoogaltaar (1758) bouwen.

Antonius Franciscus Ramault, waarschijnlijk eerst kapelaan, werd deservitor van 1766 tot 1768, de tijd dat de Leuvense universiteit het recht opeiste een van haar studenten als pastoor voor te stellen.

Franciscus Alexander Voormezele, geboortig van Menen, werd door de Leuvense hogeschool tot pastoor benoemd in 1768; hij stierf op 19 april 1779 in de ouderdom van 44 jaar. De kerk dankt aan deze pastoor heel wat kunstwerken o.m. de communiebank (1775) en het beroemd geworden orgel (1778). G. Van Calberg, pastoor van Beselare, stelde zijn levensbeschrijving op; het handschrift in het bezit van M. Englisch te Brugge, werd nooit uitgegeven. Tot de nalatenschap van pastoor Voormezele behoorde de *Beschryving van de parochiale kercke van Haringhe ofte grooten inventaris van de meubelen der selve kercke competeerende*, die op het archief te Brugge bewaard blijft. Zij vormt de beste bron voor de geschiedenis van de kerk.

Pastoor Asaert

Petrus Jacobus Asaert, geboortig van Haringe (29 maart 1754) was de zoon van Pieter, Jacob, Francies en Petronille Debacker van Stavele. Op 21 juni 1779 werd hij door de universiteit van Leuven tot pastoor van Haringe benoemd. Hij bezorgde de kerk een nieuw koorgestoelte (1782) en een zilveren kelk (1786). Het is wel mogelijk dat de beste gewaden door hem aangekocht werden bij de

Graflegging, in gepolychromeerd hout, geschenken aan de kerk van Haringe in 1725.

BERTENNEST-GESCHENK

BON ter waarde van 75 fr.
voor 1 natuurmiddagmaal
in „BERTENNEST 3”
St-Jorisstraat 31
KORTRIJK

ofwel

BON ter waarde van 180 fr.
voor 1 natuurkookles
met avondmaal inbegrepen
mits aanmelding vooraf
op bovenstaand adres.

WELKOM — DANK U!

hier afknippen of blad meebrengen ingeval men „De IJzerbode” wenst te bewaren.

Jaarlijkse vastenbijdrage
tot bewustwording in ONZE onder-ontwikkelingslanden :

OPROEP TOT „BROEDERLIJK BERTENNEST-DELEN”

v.z.w. Bertennest geeft :

— BERTENNEST-GESCHENKEN (zie bonnetje)

— „**VERSCHAEVE-KALENDER 1976**” (elke maand bruikbare kunstpostkaart gratis voor alle streekgenoten, die tijdens het voorbije werkjaar hun sympathie of handtekening in het „Bertennest-Gastenboek” neerschreven : af te halen in 't Bertennest na tel. afspraak. Meteen gratis af te halen aanplakbrieven over „**Borms**”, „**Genoeg Misdelding**”, „**Natuurbescherming**”, „**Zangfeest 1976**” en „**IJzerbedevaart 1976**”.

— „**DANKKAART ALS BERTENNESTVRIEND**” : minimum 109 fr. steun + 50 fr. abonnement „Onze Arbeid” (storting voor kaarten of steunbijdragen op P.R. 90.50.98 der Nest Van der Hallen-Jeugdgemeenschap te Roesbrugge).

en vraagt :

— **OPROEP TOT (HER)-ABONNERING** op :

- * „**Onze Arbeid**” : 50 fr.
- * de nieuwe generatie-tijdschriften :
- „**Nieuwe Gudrun**” : 150 fr.
- „**Nieuw Verbond**” : 50 fr.
- „**Europese Vriendschap - Amicitia Europaea**” : 50 fr.
- * of alle vier samen tegen 250 fr.

— **MEDEWERKING MEY DE „BERTENNESTERS”** plaatselijke werk-, trekkers- en volkskunstgroep voor beter onthaal en begeleiding der kampgroepen, eigen streekverkenning, Frans-Vlaanderenaktie en (Inter-) nationale ontmoeting langs gemeenschapskunst.

— **BESTENDIGE VRAAG NAAR** oud kampeer- of keukengerief, vooral slaap- en toiletgerief, ook stoelen en andere meubelen, boeken, kledingstukken, enz.

Tel 057/30.02.08 ofwel te Kortrijk 056/21.69.07

afschaffing van de kloosters (1783) op bevel van keizer Jozef II. De huidige pastorie werd in 1782 voor hem gebouwd. Hij bediende met veel zorg en ijver zijn herderlijk ambt spijs de woelige tijden die de Kerk en het land doormaakten. In 1789 was in Frankrijk de revolutie begonnen onder de leuze : vrijheid, broederlijkheid, gelijkheid. In 1794 kwam ons land onder de macht van Frankrijk. De geestelijkheid van het oude West-Vlaanderen (met hoofdstad Ieper) moest zes miljoen pond schatting betalen. De pastoor van Haringe werd belast met 18.800 pond. Hoe hij zich hiervan gekweten heeft is ons onbekend; doch we moeten hem eeuwig dankbaar blijven dat hij de orgelpijpen (lood en tin) niet heeft ingeleverd zoals verscheidene pastoors uit de grensstreek deden. Hij zorgde ervoor dat een heel deel van het zilverwerk bewaard bleef daar waar het koperwerk en de klokken in 1793 opgehaald werden. Pastoor Asaert stond nochtans niet goed aangeschreven bij de voorstanders van de revolutie. Wanneer in 1790 voor het Frans gedeelte van het bisdom Ieper de „*Constitution civile du clergé*” - de burgerlijke grondwet voor de geestelijkheid - afgekondigd werd, en sommige priesters er de eed aflegden van haat aan het koninkdom en van trouw aan de republiek en haar grondwet, ontstond een hele strijd nopens de toelaatbaarheid van deze eed. Een reeks pamfletten verscheen (vooral) in de streek van St.-Winoksbergen waar o.m. F.C. De

Schodt leraar aan het college, vicaris was geworden van de constitutionele bisschop (Primat) voor het Noorder-departement en waar kapelaan J.B. Sennedal beëdigd pastoor (en later maire) was geworden van Wylder. Pastoor Asaert nam het vooral op tegen Sennedal en publiceerde zijn *Christelyk Bewys*, zijn *Gewenschten Uytval*, zijn *Sermoen op den zevensten zondag na Sinxen : Wagt u dan van de valsche Propheten (31 july 1791)* en zijn *Sermoen op den veerthienden zondag na Sinxen : Niemand kan twee Heeren dienen (18 sept. 1791)*. Wanneer in 1794 Vlaanderen door Frankrijk veroverd wordt, weet Asaert wat hem te wachten staat. In september 1797 weigert hij de voorgeschreven eed af te leggen; zijn „beloken tijd” begon. In de pastorie liet hij op de verdieping tussen de slaapkamers (links van de gang) een schuilplaats aanleggen die met een ladder langs een valuijk in verbinding stond met de zolder. Eerst in 1947 (na 150 j.) werd deze schuilplaats ontdekt bij verbouwingswerken onder pastoor Bruneel. In de nacht van 11 op 12 maart 1798 werd pastoor Asaert gevangen genomen, samen met vijf andere priesters uit de aanpalende parochies, om verbannen te worden naar Frans Guyana (Z.-Am.). Over hun wederen kunt u lezen in de bijdragen van meester J. Gheysens : *Haringe - Pastoor Asaert* (De IJzerbode - 4e jg. nr. 11 en 5e jg. nrs. 1-2-3 en 6). De pastoor stierf te Conomama op 20 nov. 1798 in de ouderdom van 50 jaar. Het

eeuwfeest van zijn marteldood werd te Haringe herdacht op 22 nov. 1898. J. Opdeddrick, kapelaan te Poperinge (O.L.Vr.) predikte het sermoen dat uitgegeven werd door de drukkerij Sansen-Decorte te Poperinge; gedachtenissen werden uitgereikt waarop een gedicht van Guido Gezelle. In 1911 dacht de bisschop van La Rochelle (Charente maritime) er een tijdlang aan het proces voor de zaligverklaring van alle in ballingschap gestorven priesters te Rome aanhangig te maken. Verder is daar niets van terecht gekomen omdat het niet zo gemakkelijk is te bewijzen dat geen politieke beweegredenen aan de basis lagen van hun veroordeling en dood.

Tijdens de afwezigheid van pastoor Asaert en de verdere beloken tijd werd de parochie begaan door *Bernardus Ignatius De Caestecker*, geboren te Passendale op 4 aug. 1751. Hij was kapelaan van Haringe sedert 1781 en werd deservitor van de parochie van 1798 tot 9 oct. 1802, wanneer hij pastoor werd van St.-Jan te Poperinge waar hij overleed op 20 maart 1820. Hij was een zachtmoedig man die op 14 nov. 1793 's morgens na de mis in de kerk door de Franse revolutionairen verrast werd, doch weldra op vrije voeten werd gesteld. De kelk (in 1558 door Vertegans geschonken) waarmede hij mis had gelezen werd hem afgenomen en kwam nooit meer terug in het bezit van de kerk.

A. Deschrevel

CAPPEL MODE

te BEVEREN-IJZER

**Dameskledij van topkwaliteit
tegen groothandelsprijzen !**

Mantels - Tailleurs - Kleedjes
Vesten - Ensembles - Pantalons

**Grote keus herenkostuums
Sportvestons - Broeken**

CAPPEL MODE

Kasselstraat 9 (Cappelhoek)

tegen de Franse grens (op 10 minuten van Ieper)
baan Poperinge, richting Duinkerken.

Open iedere dag van 8 tot 20 uur — Gesloten op maandag

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

KAREL de BLAUWER

HET SUCCESBOEK VAN PASTOOR JULES LEROY (1858-1939)

Het volksboek *Karel de Blauwer* werd in de eerste helft van deze eeuw, vijftig jaar lang, vooral hier in deze streek, aan fiarden gelezen. Dat was niet zodanig omdat de schrijver iemand van bij ons was - Jules Leroy werd geboren te Haringe, bracht zijn jeugd door te Beveren en volgde de lagere school bij meester Flagolet te Oostkapel - maar vooral omdat hij in zijn boek toestanden beschreef waarmee onze mensen, uit die jaren, bijzonder goed vertrouwd waren.

Hier aan de grens behoorde de smokkel, lange tijd, tot het economisch leefpatroon. Deze wederrechtelijke activiteit zorgde voor een bijzondere sfeer waarvan iedereen de invloed ondervond en de gelatenheid aanvoelde. Ook wie niet rechtstreeks bij de smokkel was betrokken werd door dat geheimzinnig gedoe, door de reuk van geld en avontuur, en door de straffe verhalen die regelmatig de ronde deden, in die spanning opgenomen.

Een levensecht verhaal

Jules Leroy wist waarover hij schreef. Op zevenjarige leeftijd was hij met zijn ouders verhuisd van Haringe naar *Den Hagedoorn*, herberg en boerderij (huis thans bewoond door het echtpaar Robert Fieu-Vereyck), helemaal op de grens, aan het kruispunt van de wegen Roesbrugge-Hondschote en Beveren-Oostkapel. In de herberg kwamen de „blauwers“ en „kommiezen“ regelmatig over de vloer en de smokkeltribulaties behoorden tot de dagelijkse onderwerpen van gesprek. Daar vernam de jeugdige Jules Leroy veel dulle, maar ook veel trieste verhalen uit de smokkelarswereld en het was evident dat, toen hij later de schrijvende volksverteller was geworden, daaruit zou putten voor een of ander verhaal.

Bovendien heeft Leroy de levensloop van zijn model-smokkelaar gesitueerd in een zeer realistische kontekst. De plattegrond van het gebeuren was geen fictie. Iedereen kende de dorpen, de plaatsen, de herbergen en de wegen waar Karel de Blauwer ageerde. Juist daardoor deed het verhaal zo levensecht aan, zodanig dat de bevolking uit onze streek overtuigd was dat Karel Velde werkelijk had bestaan en men zelfs de plaats aanwees, met straat en huisnummer, waar hij had gewoond. In feite had pastoor Leroy alle frappante avonturen die hij had gehoord of gelezen, verzameld in één fictieve figuur.

Tenslotte was het werk geschreven in de prettige volkse verteltrant van Leroy, met harde zwart-wit tegenstellingen en de moraliserende strekking eigen aan de volkslektuur uit die dagen. De achtergrond was veel realistischer dan de dialogen en we hoorden vaak de stem van de pastoor in de mond van Karel Velde. Niemand nam daar aanstoot aan want men was, in die jaren, er nog van overtuigd dat in een boek of op het toneel de mensen anders moesten spreken en handelen dan in het werkelijke leven.

Een best-seller!

Karel de Blauwer verscheen voor het eerst in 1897-1898 als mengelwerk in de *Gazette van Brugge*. Het jaar daarop werd het in boekvorm uitgegeven te Ieper. In 1901 en in 1906 kwam er - eveneens te Ieper - een tweede en een derde druk van de pers. Onder de Eerste Wereldoorlog, in 1917, werd het opnieuw als

feuilleton gepubliceerd in *De Belgische Stan-daard*. Het verscheen weer als boek in 1922 bij de uitgeverij Lannoo te Tielt. Ook bij de nieuwe generatie bleef de belangstelling voor dit werk onverminderd voortduren. Het werd herdrukt in 1934, in 1942 en in 1944. Na de Tweede Wereldoorlog bracht men het als feuilleton, zij het enigzins ingekort in *Het Wekelijks Nieuws* en achteraf in het West-vlaamse reklameblad *Aktie*.

Tegenwoordig zou men spreken van een best-seller!

De Karel-de-Blauwerstoet

In 1958 werd in het *Boldershof* te Roesbrugge, door André Delanote, postmeester Kennes en de waard, Georges Berquin, de regeling besproken van de Statiestraatkermis (de dinsdag in de kermisweek) en men besloot iets origineels in mekaar te steken. Poperinge had zijn Hoppestoet, Veurne zijn Oogststoet, waarom te Roesbrugge geen Karel-de-Blauwerstoet? Dat was iets typisch van bij ons en tevens een treffende herinnering aan een tijd die de meeste dorpsgenoten hadden gekend, en nu definitief afgesloten leek. De onmisbare vergaderingen werden belegd en er werd een schema uitgedroefd. Zonder geld, maar met veel enthousiasme en goede wil slaagde men erin de voornaamste episodes van Leroy's boek uit te beelden. De optocht kende zoveel belangstelling dat iedereen onmiddellijk akkoord ging om er het volgende jaar weer mee op straat te komen. Toen kwamen reeds heel wat toeschouwers uit de omliggende gemeenten en het leek erop dat deze stoet een nieuwe impuls zou geven aan de jaarlijkse dorpskermis. De rondgang van 1960 groeide uit tot een daverend succes. Met honderden kwamen ze toekijken. Gezien de grote bijval besloot men de stoet in 1961 aanmerkelijk uit te breiden en op kermisdonderdag te laten uitgaan.

In 1962 werd de reeds ver bekende Karel-de-Blauwerstoet, aangevuld met de muziekmaatschappijen van St-Winoksbergen, Leisele en Proven, het hoogtepunt van de kermisfeesten. Maar na deze vijfde uitgave was het afgelopen. Wellicht was het thema te beperkt; bovendien ontbrak de bergingsmogelijkheid voor het steeds maar uitgebreider materieel en tenslotte had men een tekort aan financiële middelen om nog verder te evolueren.

Hier volgt een opsomming van de verschillende groepen die in de stoet optraden:

Opening door bereden gendarmes ten tijde van Karel de Blauwer:

1. - doop van Karel de Blauwer;
2. - het blauwen zit in 't bloed;
3. - „De Heidebeek“ verzamelpaats van de blauwers (wagen);
4. - het zwingelkot, werkplaats van Karel (wagen);
5. - de zakkendragers;
6. - de „corset“-draggers;
7. - de smokkel met de boomstam;
8. - de smokkel met het aalkarteel;
9. - de smokkel met de wytewagen;
10. - de mantel of de male;
11. - de gemeenteraad gaat naar Duinkerken om te onderhandelen over de vrijlating van Karel;
12. - Karel terug uit het gevang;
13. - In „Den Hagedoorn“ wordt het boek door pastoor Leroy geschreven (wagen).

Maurice Duchêne als pastoor Leroy in de Karel-de-Blauwerstoet.

We moeten hierbij opmerken dat verschillende groepen niet aansloten op het boek, zoals groep 2, waarin het werd voorgesteld als of Karel Velde van kindsgebeente af in de smokkel betrokken was en groep 11 waarvan er in het boek helemaal geen sprake is, terwijl groep 13 zeker niet historisch verantwoord was, immers pastoor Leroy heeft zijn boek geschreven in de tijd dat hij onderpastoor was te Staden en niet te Beveren in *Den Hagedoorn*.

In de stoet werd het *Karel de Blauwerslied* gezongen, geschreven en op muziek gezet door Romain Depuydt. De tekst van dit lied zullen we later wel eens integraal publiceren.

Karel de Blauwer op het toneel

Het succes van de Karel-de-Blauwerstoet bracht Romain Depuydt ertoe het verhaal van Leroy voor het toneel te bewerken. Het werd een prachtig spel in vijf bedrijven, in de taal van de spreek, dat in de jaren 1960, 1961 en 1962 niet minder dan vijftien opvoeringen beleefde, zowel aan deze zijde van de grens als in Frans-Vlaanderen. In dit stuk, dat een grote bezetting had, speelde meester Raymond Gysels de rol van Karel Velde; Maurice Duchêne presteerde met zijn natuurtalent meesterlijk als Mandus de waard uit *De Heidebeek* terwijl Romain Depuydt niet te overtreffen was in de rol van „den Schuwen“.

In het winterseizoen 1960-1961 werd *Karel de Blauwer* viermaal opgevoerd in *De Gouden Arend* te Roesbrugge, daarna kwamen Watou-Abele, Krombeke en Pollinkhove aan de beurt. In 1961-1962 werd opgetreden te Killebeke, De Moeren, Steenvoorde, Ekelsbeke, St-Janskapel, Houtkerke en tenslotte weer eens te Roesbrugge. Een fragment uit het stuk werd op 26 augustus 1962 op de planken gebracht te Waregem bij gelegenheid van de Frans-Vlaamse Kultuurdag.

Beveren en Stavele tijdens de Franse omwentelingsoorlogen.

Na de hevige gevechten aan de „Franse Balie“ en aan het „Uilegat“, na de omsingeling van de onzen vóór de Poperingevaart, na de roof- en moordpartijen te Stavele, Krombeke, Proven en Westvleteren, na de inname van al onze dorpen trokken de Franse troepen verder naar de derde verdedigingslijn, de Ieperlee, nl. naar Steenstrate en Langewade langs de steenweg Ieper-Diksmuide.

Een ander groot deel trok naar Ieper om deze stad te belegeren.

Intussen waren op diezelfde Sint-Marcusdag de Fransen de grens overgetrokken langs Westouter en Reningelst met het doel onmiddellijk Ieper te veroveren.

Reningelst werd ingenomen en een sterke legermacht viel Poperinge binnen en trok langs Woesten naar Elverdinge, enerzijds om de vrijwilligers in te sluiten zoals ze met de onzen gedaan hadden en anderzijds om ook langs die kant Ieper aan te vallen.

De vrijwilligers konden ontsnappen en de Keizerlijken samen met de volontairen konden, die dag althans, de inname van Vlamerdinge, Kemmel en Wytschate beletten.

De Fransen sloegen hun legerkamp op te Elverdinge en generaal Vandamme legerde te Reningelst, waar ook praktisch al de inwoners weggevlucht waren.

's Anderendaags, 26 april 1794, werd de opmars voortgezet. Vlamerdinge werd ingenomen en de kerk vernield en uitgebrand.

De Franse generaal Souham, aan het hoofd van 30 000 soldaten rukte op naar Kortrijk dat de 25e april in zijn handen viel, terwijl zijn collega generaal Jean Victor Moreau, met 20 000 man, Waasten en Wervik innam en Menen belegerde.

Menen dat toen 3 300 inwoners telde, praktisch geen vestingen of versterkingen had, alleen enkele inderhaast opgeworpen barrikades en geïmproviseerde verschansingen, werd verdedigd door een klein garnizoen van 2 000 man waaronder een 400-tal Franse uitwijkelingen, onder bevel van de Hannoverse generaal Hammerstein.

De 26e april was de omsingeling van Menen voltooid. Noch de doodsbereidingen door de belegeraars noch de mislukking van de legeroverste Clairfayt die wilde ter hulp snellen en de stad ontzetten, kon de moed en de vastberadenheid van de soldaten der verbonden legers, van de uitwijkelingen en van de burgers aantasten. De Fransen beschoten voortdurend de stad en de 28e april bereikte het bombardement zijn hoogtepunt. Het belfort en meer dan zeventig huizen werden in puin geschoten en verwoest. De 29e werd generaal Hammerstein gesommeerd te kapituleren. Hij antwoordde echter: „Wij zijn gewoon onze plicht te doen, wij geven ons niet gewonnen“.

Toen volgde een vreselijke nacht. Boven de

wallen en puinhopen zagen de afgematte en vermoeide verdedigers langs alle kanten roodgloeiende klaarten van hevige branden en vuurhaarden van boerderijen en ganse wijken langs de boorden van de Leie. Alleen en verlaten, van alle hulp of bijstand beroofd, in het oog van een meedogenloze en alles vernielende vijand, de uitputting, door een schrijnend tekort aan levensmiddelen en munitie, nabij, hielden deze heroïsche strijders een korte krijgsraad. Van overgave kon er geen sprake zijn: de Hannoverse soldaten weigerden de Franse emigrés, hun wapenmakers, aan de Republikeinse beulen over te leveren. Eenparig werd beslist allen samen te strijden aan de zijde van Hammerstein en desnoods tot de laatste man te vechten om de Franse rangen te doorbreken.

De 30e april 1794, om twee uur in de morgen, na een vreselijk lijf-aan-lijfgevecht, de sabel in de hand, de bajonet op het geweer, werd een doorbraakpoging gewaagd. Achthonderd Hannoverse strijders vonden de dood, de helft van de uitwijkelingen lieten het leven. De overlevenden bereikten Roeselare en Brugge. Het nieuws van hun fantastische heldendaad had de Bruggelingen reeds lang vóór hun aankomst bereikt. Lafhartig weigerden deze hun bondgenoten onderdak te verlenen uit vrees voor weerwraak vanwege de Fransen. Onverstoord sloeg generaal Hammerstein zijn legerkamp op in het midden van de stad onder het verwonderde oog van de Bruggelingen.

Dezelfde morgen trokken de sansculotten het brandende Menen binnen. De wrede en boosaardige generaal Vandamme schreef later in zijn memoires: „la ville offrait le tableau le plus désastreux: Il n'y avait pas une seule maison qui ne fût endommagée et une grande partie était brûlée entièrement“.

Ieper dat over een garnizoen van 7 000 man beschikte onder bevel van baron generaal-majoor de Salis kon door de Fransen nog niet overrompeld worden.

De vrijwilligers, samen met de troepen van de Verbondenen, verdedigden nog steeds de derde lijn nl. de vaart van Ieper naar de IJzer. Geen enkele sansculot geraakte over de vaart vóór 1 juni 1794. Toen viel het fort van Knokke. De 3e juni werd Steenstrate door de Fransen ingenomen. Tijdens die gevechten werd Karel Reyphins, de hoofdman van de volontairen van Reninge, gedood. Vele vrijwilligers namen nu de vlucht, de enen naar het Vrijbos (Houthulst), de anderen naar Diksmuide.

Op 10 juni namen de Fransen Langemark en de 11e Diksmuide. Ieper, dat intussen volledig ingesloten en van iedere verdere versterking afgesloten bleef moest eervol kapituleren op 17 juni.

Bij het legerorder van 18 juni gaf de Franse

staatsman en militair organisator Lazare-Nicolas Carnot opdracht aan generaal Pichegru om met zijn Noorderleger op te rukken naar Oostende. Brugge viel in handen van de Fransen op 25 juni en Oostende de 1e juli 1794.

Nu bleef alleen nog Nieuwpoort over. Deze kleine plaats, van oppervlakte en van bevolking, had een garnizoen van 1 800 man waarbij nog een 150 vrijwilligers mochten gerekend worden en een vierhonderd Franse uitwijkelingen, dezelfde die zich zo heldhaftig uit Menen vrijgevochten hadden. In totaal telde Nieuwpoort dus nagenoeg 2 350 verdedigers die onder het bevel stonden van de Hannoverse generaal Diepenbroeck.

De 4e juli kwam de woesteling, generaal Vandamme, met 25 000 soldaten Nieuwpoort omsingelen. De 6e juli begon hij de stad te beschieten. De inwoners moesten zich in kelders enabri's schuilhouden en niettegenstaande het aanhoudend en hevig geschut dacht niemand aan kapituleren. Men dacht alleen aan de ongelukkige emigrés. Een deel van hen poogde te ontsnappen langs de zee, in open sloepen, doch de meeste kwamen om door het vuur van de kanonnen of in de golven. Het fort op de rechteroever van de IJzer gaf zich gewonnen de 17e juli 's avonds. De stad werd door de Republikeinen ingenomen de 18e juli. Op de linkeroever, vanuit het kleine fort „Viervoet“ werd verder geschoten. Nog een ganse dag na het staakt-het-vuren, bleef het kanon van de geallieerden bulderen. Eindelijk na vierentwintig uren weerstand viel alles stil, de laatste munitie was opgebruikt en één enkele oude Hessense soldaat kwam uit het fort te voorschijn. De Fransen stonden perplex toen zij in plaats van een garnizoen slechts een ouderling konden gevangen nemen.

De moedige verdedigers van Nieuwpoort hadden vele dagen lang vele Franse soldaten aan de slag gehouden en aldus de kans gegeven aan de generaals der Verbondenen, Clairfayt en Lord Moira, het centrum en het oosten van het land te bereiken in plaats van gewurgd en in de pan gehakt te worden tussen en door het Noorderleger en dit van Samber en Maas.

De keizerlijke soldaten en de Engelsen werden te Nieuwpoort als krijgsgevangenen behandeld. De uitwijkelingen en de vrijwilligers werden als oorlogsmisdadigers beschouwd.

Tachtig Franse uitwijkelingen werden in de kerk van Pervijze opgesloten. Generaal Vandamme liet ze te Oostduinkerke fusilleren in naam van „Vrijheid, Gelijkheid en Broederlijkheid“.

Intussen hadden de Fransen de slag van Fleurus gewonnen op 16 juni 1794 waar de prins van Saksen-Coburg-Saalfeld, Oostenrijks

**Centrale Verwarming
Sanitair
Asfaltbedekking**

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin
Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier : vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater : **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabriek.

veldmaarschalk (1737-1815) de nederlaag had geleden tegen de Franse generaal Jean Baptiste Jourdan (1762-1833).

De gevolgen van deze Franse overwinning waren van grote geschiedkundige betekenis. België was volledig overwonnen omdat de legers van de Verbondenen nu, zonder strijden, voortdurend terugtrokken. Het leger van Jourdan dat uit Henegouwen aanrukte kwam samen vóór Brussel met het Noorderleger van Pichegru op 10 juli 1794.

De legers van de Verbondenen gingen uiteten voor het 150 000 man tellende Franse leger.

De Fransen bezetten België dat voor twintig jaar met Frankrijk verenigd werd.

R. Lanszweert.

KLEINE FISKALE KRONIEK

Belasting op rust- en overlevingspensioenen

De aangiften inzake directe belastingen worden telkenjare in het voorjaar uitgezonden. Nu zijn de aangiften aanslagjaar 1976 en betrekking hebbende op de inkomsten van 1975, besteld.

Wie van een rust- of overlevingspensioen geniet krijgt, in het normale geval, om de drie jaar een aangifte.

Zijn de rust- en overlevingspensioenen dan belastbaar?

Dat zijn ze inderdaad, maar er is voor de

alleenstaande vrijstelling tot 138.000 fr. en voor de gehuwde tot 144.000 fr. globaal inkomen. Hebben man en vrouw elk hun eigen pensioen dan kan de vrijstelling gaan tot 174.000 fr. globaal inkomen.

Het globaal inkomen omvat het inkomen van verhuurde onroerende goederen; het inkomen van obligaties (boven de 10.000 fr.) en het pensioen, plus andere bedrijfsinkomsten.

Wie als gepensioneerde nog een beroepswerkzaamheid heeft uitgeoefend welke bruto meer dan 21.000 fr. heeft opgebracht is echter belastbaar vanaf een globaal inkomen van ongeveer 95.000 fr. à 100.000 fr. naargelang de hoegroothed van de inkomsten.

Voor de zg. „ouderdomsgepensioneerden“ is er van belastingen betalen, juist door de verleende vrijstellingen, over het algemeen geen sprake. De aangifte dient echter nauwkeurig ingevuld en binnen de maand, portvrij, teruggestuurd naar de controledienst. S.B.

BERICHT aan de ZELFSTANDIGE BEROEPEN

De Orde van Driekonigen bekommerd om de instandhouding en de levenskracht van een onafhankelijke middenklasse in de Westhoek, richt op vrijdag 21 mei a.s. te 19.30 u., in het gasthof „Driekonigen“ te Beauvoorde, haar jaarlijkse zakenlunch in, met een conferentie over „Boekhouding in de kleine en middelgrote ondernemingen“.

Een wet legt vanaf 1 januari 1976 een deel nieuwe en dwingende verplichtingen op aan

handelaars, ambachtslieden en industriëlen.

Wat bepaalt deze wet? Welke boekhouding moet er gevoerd worden? Welke zijn de minimum verplichtingen? Wie is er wel en wie is er niet aan onderworpen? Voor wie en in welke gevallen zijn er sancties voorzien?

Geen les in boekhouding, maar raadgevingen en wenken om met eenvoudige middelen tot een oplossing te komen.

Deelneming: lunch en conferentie, 300 fr. per persoon (drank, bediening en B.T.W. inbegrepen). Inschrijving mogelijk bij Roger-A. Blondeau, Haringestr. 35 te Roesbrugge, of door storting op zijn prk. 000-0492995-41, met vermelding op de strook: „zakenlunch Beauvoorde“.

Iedereen is welkom, maar het aantal deelnemers is beperkt tot 100. Nu reeds 56 inschrijvingen binnen.

Filmforum - M.P.I. „De Lovie“

i.s.m. DF-IJzerweelde, „Die Croone“ en KLJ.

Op vrijdag 23 april '76 wordt in de feestzaal van „De Lovie“ te 20 u. de kleurenfilm „The conversation“ vertoond. In deze vlot gedecoupeerde, perfect gemaakte en ritmisch gemonteerde psychologische thriller gaat het om de toelaatbaarheid van af luisterpraktijken. Daarbij wordt de betrokken man zelf de gevangene van zijn eigen technokratische af luisterjob en van zijn geleidelijk groeiend verantwoordelijkheidsbesef. Ook voor rijpere jeugd (DOCIP).

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 POPERINGE

MEEST

GESPECIALISEERDE

STOFFENZAAK

VAN DE STREEK

Alleenverdelers: BURDA - patronen

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

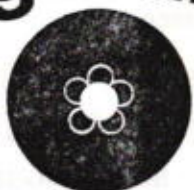
Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —
— In alle prijzen —

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

**ALGEMENE
SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)**

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.
Onder Staatswaarborg.

De MOORD te KROMBEKE

In ons vorig nummer hadden wij het over „De Bende Pollet te Krombeke” en de walgelijke moord op vrouw Logie.

Achteraf werd ons het bidprentje van de vermoorde vrouw in mededeling bezorgd. Hieruit blijkt dat het ging om Rosalie-Amelle Annothé, echtgenote van Eduard-Josef LOZIE (en niet Logie); dat zij geboren was te Proven op 20 april 1834 en dus op het ogenblik van de feiten 71 jaren telde; dat de moord inderdaad gebeurde op 2 januari 1906, rond 7 u. 's morgens; maar dat zij aan de opgelopen verwondingen bezweek op (dinsdag) 10 januari in plaats van op woensdag 11 januari.

De laatste alinea van het bidprentje begint met volgende profetische zin : „De moordenaars zullen de helft hunner dagen niet bereiken (Ps. LIV)”. Abel Pollet en Theopiel Deroo werden samen met twee andere bendeleden, August Pollet en Canut Vromant, op 11 januari 1909 onthoofd te Bethune. Abel Pollet was 35 jaar oud, Theopiel Deroo 30 jaar. Zij hadden inderdaad „de helft hunner dagen niet bereikt”!

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Geboorte

- Barbry Peter, z. v. Geert en Demeulenaere Francette.

Overlijden

- Lerberghe Pharaïlde, 90 jaar.

K.V.L.V. - nieuws

Alle leden worden vriendelijk uitgenodigd tot de laatste algemene vergadering, op zondag 4 april te 14 u. in de meisjesschool te Roesbrugge, met als onderwerp „De kwaliteit van ons voedsel in de moderne landbouw” door de h. Delanote uit Poperinge. Daarna koffietafel en tombola. Er worden geen kaarten meer verstuurd, dit geldt als uitnodiging.

Op donderdag 6 mei gaat onze jaarlijkse reis door naar Noord-Frankrijk : Duinkerke (haven), Calais, Cap Gris-Nez, Boulogne, Eperlecques (lanceerbasis van V2), St-Omer en terug langs de bergen. Prijs per persoon : 300 fr. alles inbegrepen.

C.M. - Ontspanningsvergadering

Al onze zieke leden worden uitgenodigd op de ontspanningsvergadering, op zondag 11 april te 15 u., in de Zaal „t Kristen Volkshuis” bij J. Gunst te Roesbrugge.

Inschrijving vanaf heden bij :

Roesbrugge : N. Deloz, Heybrugstraat 2

Watou : G. Degrave, Oude Provenstraat 2

Beveren-IJzer : Mevr. L. Beghein-Wijckmans

Roesbruggestraat 31

Krombeke : A. Deurinck, Dorp 7.

Er wordt gezorgd voor vervoer voor hen die geen eigen wagen bezitten, mits aanvraag.

KOMMUNIEPRENTJES

Drukkerij SCHOONAERT

Bergenstraat 14-16 Roesbrugge

Wandeltocht

Na het overgrote succes van de vorige voettocht (90 deelnemers) wordt op zondag 4 april de 4e plaatselijke voettocht ingericht.

We vertrekken bij G. Berquin om 14 u. Langsheen de Molenwal, Scherpenput, Waalburg gaan we naar De Leeuwerik en komen over Krombeke terug naar ons vertrekpunt. Er wordt halt gehouden in „Au Transval” bij R. Dever. De afstand is iets minder dan de vorige keer en het tempo zal ook wel iets lager gehouden worden. De deelname is gratis. Iedereen hartelijk welkom.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND :

Overlijden

- Pieters Georges, wedn. van Brigou Zulma (Beveren).

Huwelijksaankondigingen

- Vanhee Michel van Beveren met Naeyaert Vera van Zwevezele.

- Baillieu Frans van Beveren met Verdoolaege Godelieve van Beauvoorde.
- Vandenaabee Eddy van Loker met Lahaye Rita van Stavele.
- Vanderlynden Ives van Hondshoote (Fr.) met Toussaint Magda van Stavele.
- Bartholomeus Jan met Theeten Martien, beiden van Stavele.
- Dewaele Gilbert van Stavele met Luysen Lutgarde van Hoogstade.

DAVIDSFONDEN - Stavele (dorp)

De belangstellenden voor Davidsfondswerking kunnen altijd terecht bij Jozef Matten.

V.K.S.J. - Wandeltocht

Op zondag 11 april wandeltocht te Proven. Afstand naar keuze, tussen 5 en 15 km. Een gemakkelijke en gezonde sport die een wel-doende beweging meebringt, die onze longen vol frisse lucht pompt en die ons laat genieten van de schone voorjaarsnatuur.

Inschrijving : zondag 11 april vanaf 13.30 u. in „Die Croone”. Vertrek in kleine groepjes (naar keuze) vanaf 14 u.

Prijs : kinderen 10 fr. - volwassenen 20 fr. - gezinskaart 60 fr.

Ingericht door V.K.S.J. Proven.

PROVEN, Zaal „De Lovie”

zaterdag 3 april

GROOT BAL

met Willy Sommers

ten voordele van T.S.C. Proven

Inkom : 100 fr.

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND APRIL

Gaibolling

Roesbrugge, zondag 11 april te 15 uur
bij Georges Berquin: Grote jaarlijkse prijs-
bolling voor alle IJfhebbers.

Kaartingen

Roesbrugge, dinsdag 13 april
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“
Beveren-IJzer, „Het Boerenhof“
Donderdag 15 april belangrijke algemene ver-
gadering voor alle leden. Tussen 14.15 u. en
15 u. zal de gevierde predikant pater Maeckel-
bergh van De Panne tot ons het woord rich-
ten. Daarna kampioenkaarting, uitreiking van
„Herfstlicht“ en koffietafel.

Haringe in de Zusterschool
zondag 25 april: jaarlijkse koekekaarting
Ingericht door het Oudercomité Roesbrugge-
Haringe en de leerkrachten van Haringe.

Roesbrugge, dinsdag 27 april
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“

Dansavond

Proven, Zaal „De Lovie“
zaterdag 3 april te 20 u.
Groot bal met Willy Sommers.
Roesbrugge, Zaal „t Kristen Volkshuis“
zaterdag 10 april te 20 u.: Chiro T-Dansant

Gasthof „DE GOUDEN AREND“
ROESBRUGGE

**Vanaf 1 april: SLUITINGSDAG
aan de BENZINEPOMP:
woensdag inplaats van dinsdag**

Kleinkunstavond - Walter De Buck

Proven, Zaal „Sint Eloo“, zondag 11 april
te 20 u.: Kleinkunstavond met Walter De Buck
Organisatie: D.F. - Die Croone en K.L.J.

Filmforum (zie blz. 5)

Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
zaterdag 17 april: smijting op de vogelpik
voor de leden.

UITSLAG KAMPIOENSCHAP:

Kampioen: Willy Desaedeleer
2. Robert Porreye
3. Roland Deswarte
4 en 5 Johnny Couwet en Danny Vancayzele
6. Vonnick Neyrinck.

Op 17 maart speelde de club tegen Watou
en won glansrijk met 6 - 3.

Kalender „BERTENNEST“

Weekeinde 2-3-4 april met Jonge Vrienden-
groep o.l.v. Joke en Luk Janssens, die als
jeugdherbergouders nog op 't Bertennest ge-
woond hebben. Blij weerzien in de IJzerstreek.
7 - 8 - 9 april: kamp K.A.J.-leper.

Weekeinde 9-10 april: dropping met jonge-
ren van „Jeugdtehuis“ Oostende.

Van 14 tot 19 april: reis vanuit ons Berten-
nest naar de Paasdagen te Taizé, met bezoek
aan 't Bertennest van onze Franse Zusterbe-
weging: „Omnes Fratres - Tous Frères“ te
Pâquier. Inschrijving vooraf noodzakelijk.

TE KOOP

VOLLEDIGE EETPLAATS (9 stuks) in zeer goe-
de staat. Zeer voordelige prijs. Adres ter
drukkerij: Tel. 057/30.03.79

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

't Is weeral gebeurd, we hebben deze week
onze jaarlijkse aangifte gekregen inzake di-
rekte belastingen. Nog maar sedert verleden
maand is mijn vorige aanslag afbetaald en ze
zijn er daar opnieuw mee.

Dit jaar is er een beetje afwisseling geko-
men in dat spel. We kregen een aangifte in
twee kleuren: wit en rood. De kleuren van
water en bloed. Ze weten waarschijnlijk in
Brussel dat de meeste mensen water en
bloed zweten vooraleer dat stuk de deur uit-
gaat.

Ik heb op een avond heel die paperasserij
eens goed nagegaan en doorgelezen, maar ik
geraak er niet wijs uit. Vele jaren reeds be-
looft men de belastingen te vereenvoudigen,
maar dat schijnt moeilijk te gaan, wel integen-
deel, het wordt van jaar tot jaar ingewikkel-
der. We krijgen steeds meer bladzijden te ver-
werken, nu zijn er zelfs roze en witte bijla-
gen. Vooral die roze briefjes vind ik sympa-
thiek. Ik schreef ook altijd op roos papier in
de tijd dat ik met Gusta vrijde. Maar ik ben
bijzonder bang van al die hokjes en vakjes
waarmee ik geen weg weet. We moeten daar-
mee zeer voorzichtig zijn, want in elk hokje
kan men zijn vingers verbranden. Enfin, wat
men ook probeert, het eindigt toch altijd op
dezelfde manier: betalen, en ieder jaar meer!
Waar zal dat eindigen?

Moest ik Minister van Financiën zijn - Gus-
ta grinnikt - dan zou ik dat veel simpelder
aan boord leggen en veel gemakkelijker aan
de centen geraken, zonder al die komplika-
ties. Ik zou naar iedereen een aangifte stu-
ren met slechts twee lijntjes. Dus wel een
zeer ver doorgedreven vereenvoudiging.

Op het eerste lijntje een vraag: „Hoeveel
hebt U gewonnen?.....“. Op het tweede
lijntje: „Gelieve dat bedrag te storten op
prk. nr.....van de Dienst der Belastingen
te Brussel“. En daarmee basta.

Niemand zou kunnen zeggen dat het inge-
wikkeld is en ik zou in zeer korte tijd over al
de noodzakelijke miljarden beschikken, waar
men nu zoveel over krakeelt en tevergeefs
naar zoekt.

„Inderdaad“, zegt Gusta met nadruk, „de
miljarden zouden vlug binnenkomen, maar de
hele bevolking zou zeggen: miljard'-dedju“.

't Kan zijn, maar de mensen zijn ook nooit
tevreden.

Pol

- Camping
- Sport
- Kledij
- Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

Kent U de mode?...

Weet U wat „In „ is?...

Inzake:

- schoenen
- handtassen

Kijk en kles...

bij

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor ...
- de derde leeftijd.

huwelijksfoto's

BERNHARD DE GRENDEL
FOTOGRAFIE
38thstraat 45
POPERINGE 057/33.33.18

OMEGA
 Het beste van het beste

R. RUBRECHT
 GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
 plaatsing van uw

Centrale verwarming
 en
Sanitaire installaties
Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon
Krombkestraat 38 b
STAVELE
 Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Gusten Vlierink van Cappel was 'n onge-
 trouwd boerezeune van entwaar voorenaan
 in de dertig.

Geheel zijn leven had 'n ie bij zijn vader en
 zijn moeder op d' hofstee gebleven, maar kor-
 telings achter mekaar waren d' oude men-
 schen dood en Gusten huuzenierde daar ol-
 leene op dat groot hof, geheele ten uitkante
 tegen de frontieren.

Gusten was geen droeven vent, maar gie-
 rig van olle duuvels. Dat was eigentlik niet
 te verwonderen, want zijn vader, Wiesten
 Vlierink, was geheel zijn leven geen haar be-
 ter geweest. Ter kontrarie, den dienen hadde
 binst den laatsten oorlooge de lapnaame ge-
 kregen van Kreute Vlierink, omdat 'n ie aan
 de menschen beuter verkocht had waar dat
 er patattesmeus was in è draaid...

Paster Schaveel, die daar oltijd goed thuis
 geweest was, hadde beloofd van te zorgen
 dat Gusten aan è wuuf ging geraaken, maar
 dat ging zo gemakkelijk nog niet.

Maar toch, achter veele zoeken, was me-
 neere paster olgelijk d'r opgekomen...! Roza
 van Fikken de schoenmaker... 'n eenige doch-
 ter en bijkans dezelfde oude van Gusten.

"Hoe dat 'k daar niet eerder op gepeinsd
 heb" zei de paster in z'n eigen... en ie reed
 te vierklauwe naar 't hof om daarover te kou-
 ten teegen Gusten...

"Voor mien is dat ol lichte wel" zei Gus-
 ten... "ols ze è beetje op entwadde trekt...
 en ols ze niet ontziet van te werken. Maar
 'k gaan één dinge d'r bij zeggen, meneere
 paster, 't is ik die hier de beurze gaan hou-
 den... dat is mien artikel".

"Zeker... zeker" beaamde de paster...
 "Roza is è doodfraai joenk... Je gaat gij daar-
 mei ol doen dat Je wilt".

Twee maanden later was olles in kannen en
 kruiken en Gusten hadde è boerinne op zijn
 hof.

Achter è dag of tiene gerochte meneere
 paster ongehoord kerleus hoe dat dat foeter-
 de met Gusten en Roza, en op è schoonen
 zomerschen achternoe pakte 'n ie zijn vee-
 loo en deed è toer ol de frontieren. Niet ver-
 re van 't hof zag 'n ie Gusten op zijn land,
 bezig met è veure te kappen en è ging er
 naartoe...

"Ha Gusten" zei meneere paster... "hoe
 gaat 't in de boerderij?"

"Beter of in 't menage" grolde Gusten en
 è kapte voort.

"Hoe... hapert er entwot met Roza?"
 vroeg de paster.

"Haperen... 'k peinsen dat niet... maar je
 hebt gij mien daar entwien opofferd ennée
 meneere paster".

De paster wiste 't zelfde moment niet wuk
 zeggen.

"Opofferd...? Wuk wil Je gij zeggen" her-
 pakte de paster.

"Héwè... dat mensche... ze doe zij ge-
 heele dagen nieten anders of vraagen achter
 geld...!"

"Wuk datte, vraagen achter geld... Rosa,
 die oltijd zo gespaarig was... 't is haast niet
 te gelooven... en wuk peins je gij dat ze toen
 doet met dat geld?" informeerde de paster.

"Ha, ik weeten ik dat niet wel, meneere
 paster" zei Gusten... "k heb ze nog nooit geen
 gegeven!"

KWAAK

Nog enkele dagen geduld...

de TV-DISTRIBUTIE wordt werkelijkheid.

U kunt daarmee genieten van 9 kleurenprogramma's

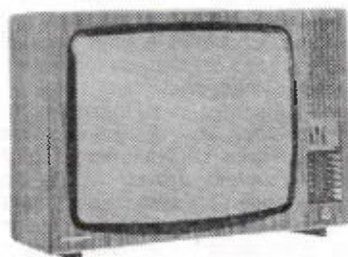
Kijk in kleur naar de:

- VOETBALWEDSTRIJDEN voor de EUROPA-CUP
- LENTEKlassiekers voor WIELRENNERS

Daarom koop NU uw

Kleurentelevisie

ACEC
SIERA
LOEWE OPTA

Huis Jos. CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de gemeenten:

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Op 2100 ex. verspreid met de post.

DE PLANTKUNDIGE LOUIS MAGNEL (1863-1930) was KONTROLEUR der DOUANE te ROESBRUGGE

Tussen februari 1897 en juni 1905 was er te Roesbrugge een controleur der douane gevestigd, die men regelmatig aan de boorden van de landelijke wegen en in de grachten, tussen gras en kruiden, zag scharrelen, net als iemand die bestendig op zoek was naar een klavertjevier. Af en toe spitte hij met zijn mes een plantje uit, dat hij voorzichtig inpakte en als een kleinood mee naar huis nam. Niemand van bij ons wist toen dat die zonderling, een van de grootste plantkundigen was die ons land telde. Een geleerd systematicus die men achteraf de beste kenner zou noemen van de Belgische phanerogamenflora (de zichtbaar bloeiende planten). Iemand die kontakten onderhield met de meeste en de voornaamste botanici van ons land. Zijn naam was Louis Magnel.

De plantkunde in Vlaanderen

Onlangs werd te Brussel een exemplaar van het *Cruideboek* van Rembert Dodoens geveild voor 28500 fr. Dodoens was een Mechelse geneeskundige uit de 16e eeuw, die met zijn werk, dat in meerdere talen werd vertaald, lange tijd de plantkunde heeft beheerst en haar bovendien populair heeft gemaakt. Toch is hij niet de enige Vlaming die op dat terrein zijn sporen heeft verdiend. In dezelfde tijd leefde en werkte Carolus Clusius (1526-1609) van Atrecht, een van de grondleggers van de floristiek en de systematiek in de plantkunde, die door zijn grote talenkennis veel heeft bijgedragen tot de verspreiding van botanische werken en o.a. het bovengenoemde *Cruideboek* van Dodoens in het Frans vertaalde. In ongeveer dezelfde periode was ook Matthias Lobelius van Rijsel (1538-1616) - naar wie het geslacht *Lobelia* is genoemd - bedrijvig.

In de 17e eeuw werd er in onze gewesten op botanisch gebied minder gepresteerd, al is Frans van Sterbeeck, die zich vooral toelegde op de studie van zwammen, wel te vermelden. In de 18e eeuw werd door Natalis Jozef de Neckere van Roeselare, de oudst bekende flora van ons land opgesteld, maar van grote plantkundige prestaties was er toch geen sprake. Toen de Franse Revolutie uitbrak kende ons land slechts één plantentuin, namelijk deze van de universiteit van Leuven.

In de 19e eeuw kwam er echter een ernstige heropleving. Niet alleen werd de plantkunde een leervak aan de hogere scholen en universiteiten, wat een systematische opbouw van deze wetenschap tot gevolg had, maar ook buiten de onderwijsinstellingen werd er vlijtig aan onderzoek gedaan en degelijk materiaal verzameld, o.m. door Henri van Heurck (1838-1909), directeur van de plantentuin van Antwerpen, die een paar fameuze herbaria samenstelde en een van de medeoprichters was van het *Antwerps Kruidkundig Genootschap* en van de *Société de Botanique*, ter-

wijl de bioloog prof. Jules Mac Leod (1857-1919) met zijn *Kruidkundig Genootschap Dodoens* de naschoolse plantkunde stimuleerde.

De levensloop van Louis Magnel

Louis Magnel werd geboren te Gent op 4 maart 1863. Zijn vader, die officier was bij de administratieve diensten van het leger en achteraf adjunct-directeur van het militair hospitaal te Gent, stierf in 1872 toen Louis amper 9 jaar oud was. In 1874 werd de knaap opgenomen in de school voor kinderen van militairen te Aalst. Toen hij 16 jaar was stierf zijn moeder en moest hij instaan voor zijn eigen onderhoud. Hij werd korporaal bij de grenadiers en werd in 1880 toegelaten tot de militaire school, die hij in 1882, op 19-jarige leeftijd, als onderluitenant verliet.

Vier jaar later, in 1886 nam hij afscheid van het leger en trad in dienst bij de administratie der douane. Op 1 juli 1886 werd hij onderbrigadier te Weelde, een plaatsje aan de Nederlandse grens, te noorden van Turnhout. Twee jaar later ging hij als schrijver der douane - commis aux écritures de 4e classe - naar Antwerpen. Het volgende jaar werd hij verifikateur van 4e klasse te Essen. In 1893 werd hij in dezelfde standplaats bevorderd tot luitenant der douane. Op 15 februari 1897 kwam hij als dienstdoende controleur naar Roesbrugge en daar werd hij op 1 augustus van hetzelfde jaar tot controleur 3e klasse benoemd, met een jaarwedge van 3.150 fr. Hij vestigde zich in de Poperingestraat nr. 1 (nu Statiestraat nr. 1), in het huis gelegen aan de brug over de IJzer, rechtover de zaal van „De Gouden Arend“. Dit huis is verdwenen in 1940, toen de brug door de Engelse troepen werd opgeblazen om hun aftocht te dekken; het werd het laatst bewoond door de h. Roger Leenhoudt. In 1901 werd Louis Magnel controleur van 2e klasse. Op 31 mei 1905 verliet hij Roesbrugge, daar hij controleur van 1e klasse werd en Nieuwpoort als standplaats toegewezen kreeg. Hij had iets meer dan 8 jaar onder ons verbleven. In 1921 werd hij inspekteur te Gent en in 1924 eerst-aanwezende inspekteur. Op 1 april 1928 ging hij met pensioen. Twee jaar later, op 14 maart 1930, is hij gestorven.

De botanicus

Sedert zijn prille jeugd had Louis Magnel een buitengewone belangstelling voor de natuurwetenschappen. In het bijzonder voor de plantkunde. Als autodidakt wist hij zich een benijdenswaardige botanische kennis eigen te maken. Hij bestudeerde niet alleen alle literatuur ter zake, maar legde met veel zorg een eigen herbarium aan.

Aanvankelijk gewoon lid van de *Société Royale de Botanique de Belgique*, maakte hij achteraf deel uit van de raad van beheer van

Louis Magnel in het uniform van eerstaanwezende inspekteur der douane.

deze vereniging, werd vervolgens ondervoorzitter en tenslotte voorzitter voor de periode 1927-1928. Voor zijn botanische bedrijvigheid - onderzoek van de Belgische flora - kreeg hij voor de periode 1923-1925 de Crépin-prijs (naar de Belgische plantkundige François Crépin, 1830-1903).

In 1929 werd Louis Magnel lid van de jury die de tienjaarlijkse prijs van de botanische wetenschappen toekende en in 1930 was hij lid van het Voorlopig Comité van de botanische sectie van het Nationaal Kongres van de Wetenschappen.

In al de plaatsen waar hij door zijn opgang in de ambtelijke hiërarchie terecht kwam deed hij aan veldbiologie en elk jaar werd zijn herbarium omvangrijker en interessanter.

Toen de Eerste Wereldoorlog uitbrak verbleef hij te Nieuwpoort, maar hij moest naar Koksijde vluchten. Tengevolge van de bombardementen verloor hij een gedeelte van het herbarium waaraan hij meer dan 30 jaar gewerkt had. Dat kon hem echter niet ontmoedigen en onmiddellijk toog hij aan de slag om het overblijvend gedeelte van zijn verzameling weer aan te vullen. Dit werk dat bij zijn afsterven 3850 bladen omvatte en dat van grote waarde was voor de studie van de Belgische flora heeft hij gelegateerd aan de Nationale Plantentuin (Jardin Botanique).

Tussen 1913 en 1930 publiceerde hij 16 bijdragen van botanische aard in het *Bulletin de*

eerste lustrum in dit Franciskaans Natuurjaar 1976 :

5e LENTEMARS VOOR NATUURLIJK LEVEN EN MENSELIJK

tegen de derde wereldoorlog :

met - scheikundige vergiftiging en bevuiling
- kindermoord of vruchtafdrijving

Alle jonge en gezonde krachten versterken het

NIEUW IJZERFRONT VOOR NATUURBESCHERMING

weerom een enige verbroederingsstocht „te voet“
met Vlamingen van weerskanten de „schreve“
vanuit KAASTER : Natuurmis te 10 uur
over KATSBERG door HOPPELAND naar IJZERVLAKE

WEGWIJZER : Kaaster (vertrek 11 uur) - Godewaarsvelde -
Katsberg - Berten - Boeschepe - Poperinge -
Proven - Roesbrugge

TREFPUNT VOOR HEENREIS : om 9 uur 't Bertennest Roesbrugge
om 9.15 uur Gemeentehuis Proven
Onderweg kan men steeds aansluiten,
mondvoorraad meenemen.

Na de mars langs dezelfde weg weerom autobusdienst.

KONTAKTADRES : BERTENNEST, Bergenstraat 29 - Roesbrugge
tel. 057/30.02.08 of 056/21.69.07

la Société Royale de Botanique de Belgique.
Samen met prof. M. Bertrand van Malonne
publiceerde hij in 1928, een nieuwe uitgave
van de synopsis van de Belgische flora van
M.C. Alexis.

Zijn zoon Gustaaf Magnel, geboren te Es-
sen op 15 september 1889, werd een beroemd
bouwkundig ingenieur, tevens professor aan
de Rijksuniversiteit te Gent († 1955). Hij had
een bijzonder groot aandeel in de ontwikkeling
van het gewapend beton en het spanbeton.
In 1935 richtte hij samen met prof. Eugene
François, het Bureau SECO te Brussel op,
met het doel de zekerheid bij het bouwen te
bevorderen. Het „Laboratorium voor gewa-
pend beton“ van de Rijksuniversiteit te Gent,
heet thans het „Magnellaboratorium“.

Roger-A. BLONDEAU

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Geboorte

- Nele Vanexem, d. v. Jacques en Colette
Vulsteke.

Huwelijksaankondigingen

- Frans Vandeputte van Roesbrugge-Haringe
met Christine Depoorter van Leisele.
- Johan Lozie van Poperinge met Régine Mou-
ton van Roesbrugge-Haringe.
- Guido Depover met Marleen Meeuw, beiden
van Roesbrugge.

Overlijdens

- Julien Delerue, 84 j., echtgenoot van Hélène
Capoen.
- Maurice Kestelyn, 69 j., echtgenoot van Ger-
maine Leroy.

5e Voettocht

Met de meizon van de partij verzamelen
we op zondag 2 mei om 14 uur op de markt
bij O. Denys. We stappen langsheen de IJzer
tot Stavele-brug. We gaan voorbij de Kruis-
straat, de Eikhoek en Klein-Leisele tot aan de
Kallebeek. Bij Michel Ryon houden we even
halt om een koffie of een frisdrank te nemen.
Daar worden de bloso-kaarten afgetekend
(15 km.) en ieder keert volgens eigen tempo
terug naar Roesbrugge.

Wie een bronzen (50 km.), zilveren (150
km.) of gouden medaille (250 km.) van sport-
plus wenst moet zondag zijn naam opgeven
aan de bloso-gangmaker Wilfried Decaesteker
of aan Raymond Gysels.

De deelname is gratis. Ieder krijgt een plan-
netje. We wensen alle deelnemers veel genot.

DF-reis naar 't Zwin

Op zaterdag 22 mei kunnen de natuurlief-
hebbers genieten van een bezoek aan 't Zwin
onder leiding van gids(en). Vertrekkur in de
voormiddag. Inschrijvingsprijs (autocarrit +
toegang) : 170 fr., kinderen onder de 12 jaar :
100 fr., vooraf te betalen aan DF-bestuursleden

K.V.L.V. - nieuws

Woensdag 5 mei te 13.30 uur in „De Gou-
den Arend“ te Roesbrugge : Kookles „Prettig
koken in de Derde Leeftijd“.

Op donderdag 6 mei 1976 gaan we op reis
naar Noord-Frankrijk : Duinkerken (haven),
Calais, Cap Gris-Nez, Boulogne, Eperlecques
(lanceerbasis van V2), St-Omer en terug
langs de bergen. Prijs per persoon : 300 fr. al-
les inbegrepen. Vertrek om 7 uur.

A.C.W. - activiteiten

Zaterdag 8 mei : Jubileumviering K.A.V.
Roesbrugge-Haringe.

Zondag 9 mei : Landelijke Fietsdag. Deel-
name fietstocht „Hoppeland“ over Roesbrug-
ge, Krombeke, Westvleteren en Poperinge.
Ongeveer 30 km., langs veilige wegen, zodat
iedereen kan deelnemen. Vertrek te 14 uur
in de Krombekestraat. Zich aanmelden bij de
bestuursleden of bij J. Gunst. De deelnemers
ontvangen : het kaartje met het gekozen tra-
jekt, de beschrijving van de weg, een reuze-
grote poster en het wedstrijdformulier. De
deelnemers zijn verzekerd tegen ongevallen.

Zondag 23 mei : deelname aan de zieken-
autowandeltocht.

Donderdag 27 mei : Rerum Novarumviering.
Om 8 uur : plechtige Eucharistieviering. Om
10.30 uur : fietstocht naar de Katsberg.
's Avonds om 18 uur : kaarting, bolling en
teerlingbak.

CAPPEL MODE

te BEVEREN-IJZER

Dameskledij van topkwaliteit
tegen groothandelsprijzen !

Mantels - Tailleurs - Kleedjes
Vesten - Ensembles - Pantalons

Grote keus herenkostuums
Sportvestons - Broeken

CAPPEL MODE

Kasselstraat 9 (Cappelhoek)

tegen de Franse grens (op 10 minuten van Ieper)
baan Poperinge, richting Duinkerken.

Open iedere dag van 8 tot 20 uur — Gesloten op maandag

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smearmiddelen

voor : GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

EEN NIEUWE VERSIE van KAREL de BLAUWER

PATER JORIS DECLERCQ HERSCHREEF HET SUCCESBOEK VAN LEROY

Pater Joris Declercq, die zoveel bijval heeft gekend met zijn eerste boek, „Burundese Novellen“, heeft thans een nieuwe versie van „Karel de Blauwer“ geschreven. Het stramien van Leroy is grotendeels bewaard gebleven, maar de verhaaltrant is van deze tijd en de taal is rauwer en realistischer. Om de juiste evokatie van de smokkeldwereld, heeft dit nieuwe boek ongetwijfeld een historisch-folkloristische waarde, terwijl het even vlot leest als het oorspronkelijke werk.

In het najaar zal dit boek verschijnen bij de uitgeverij-drukkerij Schoonaert te Roesbrugge, onder de titel „Karel Velde“. Bij de voorstelling van het werk zullen de „Jonge Troostverwachters“ de toneelbewerking van „Karel de Blauwer“, door Romain Depuydt, opnieuw opvoeren!

Hierna volgt een passus uit „Karel Velde“. Pater Declercq beschrijft zijn eerste smokkeltocht.

Daar gingen ze, de mannen van Hazebroek of daaromtrent.

En Karel was erbij.

Een uur of wat geleden hadden ze hun schoenen met oude sokken overtrokken en waren meteen de Heibke overgestapt.

Eik met een pak geperst snuif op hun donder en de verzekering van Sander, de uitkijker, dat er geen vuiltje aan de lucht was. Geen spoor van douaniers.

Nu ook weer zo verwonderlijk niet met die duivelse duisternis.

„Smokkelaar wordt men niet in een hand-omdraai“, hadden Sander en Fiel verteld nog voor ze het zompige wegje insloegen, richting Houtkerke.

Alsof ze een les in voorlichting gaven. Dat was het ook. Kort en krachtig was dat gebeurd.

„Smoel houden“, had Sander er nog bij gezegd, „smoel houden, heel de weg lang“.

En ook daarna. Meer dan een smokkelaar was reeds over zijn tong gestruikeld zodat hij met zijn kop knal tegen de poort van het gevang aangebotsd was.

En dat „hij“ de lakens uitdeelde. Hij de uitkijker!

Het mocht donker zijn als in een graf zodat men geen verschil merken kon tussen een douanier en een knotwilg, hij zou wel op tijd laten horen als er ergens stront in de lucht hing. Hij zou blaffen. - Dat doen de honden van de douaniers ook wel, maar niet op 't goeie moment.

Eén keer blaffen betekende voor de volgers minstens vijf minuten stilstaan. Volgde er geen tweede teken, dan maar vooruit!

Werd er twee keer geblaft, 't werd uitwijken. Naar rechts. En drie keren wou zeggen naar links.

Maar „smoel houden“ bleef het eerste gebod...

„En nu vooral niet bang zijn, Karel“, had hij nog gezegd, „broekschieters blijven beter thuis!“

Karel was niet bang. Hij zei het. En hij geloofde het bijna. Hij begon het pas écht te geloven toen ze al een hele tijd op stap waren en langs Herzele de weg naar Ekelsbeke insloegen. Geen rat was er te zien geweest.

En geen geblaf hadden ze gehoord, noch van honden noch van Sander.

„Als 't zo verder gaat zijn we nog voor middernacht te Ekelsbeke“, zei Fiel.

Men moet nu precies zo iets zeggen opdat het anders zou verlopen.

Daar blafte Sander...

Het was zo honds nagebootst dat Karel het niet eens door had en met zijn kop bonk tegen het pak van zijn voorganger aanbotsde.

„Smoel houden“, hadden ze gezegd.

Ze staken hun stokken als stut onder hun lading en wachtten...

Vijf minuten lang. Vijf lange minuten.

Toen was Sander daar — Karel had hem niet eens horen aankomen zo licht liep hij. Als een kat!

„De ambulants!“ siste hij, en nu hoorde je hoe hij een streep tabaksap de wijde wereld in spoog. En dat ze precies hier zouden voorbijkomen, hier op een paar passen van hen af.

Als bij een ingestudeerde reidans zwaaiden ze hun pakken af en lieten zich samen op de grond vallen. Zelfs Karel kwam maar een ietsje te laat.

De douaniers naderden. Dat hoorden ze. Maar ze zagen geen hand voor hun ogen.

De honden snoven en snuffelden. Zoals alle honden snuiven en snuffelen.

Ook dat hoorden ze.

Karel, die nog een beginneling was, voelde zijn maag ineenkrimpen. Of ze regelrecht op hem afkwamen. Op hem!!

Ze kwamen natuurlijk niet regelrecht op hem af. Hoe zouden ze!

Had nu een van de honden iets geroken? Hij gromde. Krek toen ze op die paar passen van hen wilden voorbijgaan. 't Was of hij wou blijven stilstaan.

Zijn baas deed: „kom hier“ met het koord — hij was mogelijk in een haastige dag, wie is het nooit - en verder ging het. Je kunt toch niet om de vijf minuten blijven stil

staan. Vooral niet als je „ambulant“ bent.

„Die verdomde jonge honden“, hoorden ze hem nog zeggen, „ze lopen warm voor de eerste de beste wezel“.

't Was gebeurd. Net een dreigend onweer dat voorbijgeschoven was zonder los te barsten.

Eerst nu vond Sander zijn spraak terug. Een niets had het gescheeld of ze hadden hem ingemaakt. Stel je voor: hij had er bijna bonk op gelopen!

Hij wong een nieuwe pruim tabak achter zijn kiezen — en: „Dat ze nu, naar zijn gedacht, vrijuit verder konden gaan. Hij was er praktisch zeker van dat ze nu, voor Wormhout, geen andere douaniers meer zouden voor de voeten lopen. Ambulants zijn er nooit zoveel geweest! Ze konden de grintweg volgen, dan de derde straat rechts en aan 't kapelletje verder weer links“.

Ja, Sander kende de streek.

En dat in het donker.

Wij, mensen uit een meer moderne tijd, die de wagen starten om te winkelen vier huizen ver. Of per auto naar de zondagsmis gaan. Als we gaan! We kunnen ons moeilijk inbeelden wat het zeggen wil zeven-acht uur ver stappen met vijftig kilo of meer op je nek.

Door wegen die veel te wensen laten.

En vaak naast de wegen.

Slechts para-commando's houden tegenwoordig nog de traditie in ere. Ook scouts proberen het wel eens. Maar ook weer niet om de weekwisseling.

Onze grootouders, dié konden het. Er zat ook niets beters op.

Schoenmaken moet in die tijd een lonend beroep geweest zijn. Nu scheppen garagisten de room af.

Ze konden het, onze grootouders!

Vitaminen waren nog niet uitgevonden. Althans niet in gemilligrameerde porties.

Misschien waren die er nog niet zo nodig.

De mensen die het zich permitteren konden legden een laag gezouten spek op hun brood, — ook dat was toen nog niet uit den boze — en ze kletsten er wat mosterd op. Voor de schuif. En ook zij leefden tot ze dood gingen. Ze waren beslist niet minder gelukkig dan nu al leefden ze mogelijk zo lang niet. Kerkhoven kunnen ons hierover méér vertellen.

De groep die „Karel de Blauwer“ opvoerde in 1962.

De Paters van de St.-Sixtus-abdij te Westvleteren.

1. De abten

In „De IJzerbode“ van januari '73 verscheen van de hand van R.A.B. een artikel over het St.-Sixtus klooster. Daarin werd een overzicht gegeven van het ontstaan van het klooster van de paters trappisten, en van de geschiedkundige achtergronden die eraan voorafgingen.

Wanneer wij thans dit klooster benaderen, zij het als bezoeker van de brouwerij omwille van het befaamde patersbier, of als bedevaartganger in de meimaand naar de patersgrot, dan zien wij voor ons een kompleks van gebouwen omhoogrijzen waarbinnen de monniken hun eigen leven leiden, werkend en bid-dend, ver weg van werelds gedoe, stil hun gang gaand in hun zoeken naar geestelijke waarden en grootmenselijkheid, een klooster dat reeds meer dan 140 jaar een zegen is voor de ganse Westhoek en de patershoek in het bijzonder.

Toch heeft de abdij een eerder moeizame beginperiode gekend, want na de komst van de eerste paters vanuit de Catsberg - zij kwamen er Johannes Baptista Victor in zijn eenzaamheid vervoegen - duurde het juist geteld 40 jaar, van 1831 tot 1871, vooraleer de jonge stichting tot abdij werd verheven door de toenmalige bisschop van Brugge, Mgr. Falct (4 april 1871).

Een abdij staat uiteraard onder de leiding van een abt, daar waar vanaf het begin, de stichting het had moeten stellen met een

prior, die moest instaan voor het wel en wee van de nieuwe kloostergemeenschap. In deze moeilijke beginjaren komt de naam van één persoon het sterkst naar voren nl. deze van Dom Dositheus Kempeneers, een monnik uit de moederabdij van Westmalle afkomstig, die in Westvleteren als prior eerst van 1836 tot 1847, en daarna van 1856 tot 1871 onverpoosd op de bres stond in de zorg voor de stoffelijke en geestelijke belangen van zijn klooster. Iedereen verwachtte dan ook zijn verkiezing tot abt, wanneer op 14 juni 1871 daarover diende gestemd te worden door de leden van de plaatselijke kloostergemeenschap. Toen dit bewaarheid werd, en Dom Dositheus in de eerste ronde talrijke stemmen op zijn naam kreeg, verklaarde de toen 76-jarige prior, dat men voor deze hoge waardigheid op hem niet mocht rekenen. Tevens voorspelend dat „hij toch geen jaar meer te leven had“ - wat bewaarheid werd: hij overleed 8 maanden later op 4 februari 1882. Als abt werd Dom Benedictus Wuyts gekozen, eveneens een monnik afkomstig uit de abdij van Westmalle.

De eerste abt bleef het slechts één jaar, want op 10 juni 1872 verliet hij St.-Sixtus, om als abt van Westmalle terug te keren naar de abdij waar hij tot de trappistenorde was toegetreden.

Zijn opvolger was Dom Alberic Verhelle - een Izegemenaar van geboorte, zoals de huidige abt Dom Herman-Jozef Seynaeve - die niet minder dan 38 jaar aan het roer zou staan van de abdij.

Onder zijn beleid werd het klooster niet alleen een oase van rust en gebed, doch tevens een aantrekkingspunt en toevluchtsoord voor de hele streek en de landbouwbevolking in het bijzonder. Naast de uitbouw van de scholen - de meisjes- en jongensschool samen met het klooster voor de zusters - zorgde hij ook voor de verfraaiing van de abdij waar hij een ommuring en een nieuwe ingangspoort liet aanbrengen (thans niet meer in gebruik), zodat de kapel voor de goddelijke diensten kon worden gebruikt ten behoeve van de omwonenden. De - reeds in 1831 opgerichte - brouwerij was in volle werking. Er was een wagenmakerij, een smidse, een timmerwinkel, een molen en een kaasmakerij. Er werden manden gevlochten en boeken ingebonden. Voor de brouwerij en de boerderij waren 8 trekpaarden beschikbaar en soms telde men er 50 à 60 runderen, naast varkens en kippen. Vooral de omwonende landbouwers kenden de weg naar de abdijsloep, want in tijden van droogte of nood, stonden de abdijspoorten steeds open om hulp te bieden, zodat de oude spreuk opnieuw bewaarheid werd dat „het goed is onder de kromstaf te wonen“.

Dom Verhelle legde zijn ambt neer in 1910 - hij was toen 77 jaar oud - hij overleed in volle

oorlog op 22 maart 1916. Zijn opvolger was Dom Bonaventura De Groote - een geboren Gentenaar - groot van gestalte en groot van daden, hernieuwer en doordrijver ondanks de troebele tijden waarin zijn herderschap begon. Onder zijn leiding doorstond de St.-Sixtusabdij de Eerste Wereldoorlog - in de volgende bijdragen komen wij daar uitvoerig op terug - en onder zijn stuwung bouwden de paters een nieuw verblijf voor de gemeenschap. De naam van de abdij werd bekend in steeds ruimer kring, zowel bij geleerden en beroemdheden, als bij de geringen en behoeftigen die er gingen aankloppen.

Hij zag ook de dreiging van de nieuwe wereldoorlog, en samen met zijn monniken stond hij opnieuw op de bres om de nood te lenigen van vluchtelingen en soldaten in de benarde meidagen van 1940.

Hij zou echter het einde van deze tweede wereldbrand niet meer zien. Hij overleed op 5 november 1941.

Met zijn opvolger Dom Gerardus Deleze, vierde abt van Westvleteren - thans op rust - belanden wij in de naoorlogse tijd. Gevormd aan het klein-seminarie van zijn geboortestad, Roeselare, bracht hij de abdij in het spoor van de vernieuwde apostolaatszending die Westvleteren zou kenmerken in de huidige religieuze vernieuwing.

Hij ruimde op wat vermolmd was - gebouwen werden gesloopt en vervangen - een nieuwe tijd brak door. De bibliotheek werd doelmatig ingericht en verrijkt met waardevolle werken. Een nieuw gastenkwartier werd opengesteld voor geestelijkheid en leek. Een nieuw geluid klonk vanuit de abdij doorheen de ganse streek, zodat van heinde en ver haar roepen weerklank vond.

Tot ook voor abt Gerardus de taak te zwaar ging wegen, en hij in 1968 zijn leiderschap in handen legde van Dom Herman-Jozef Seynaeve.

De ingeslagen weg werd voortgezet, en met de nieuwe kloosterkerk kreeg de abdij nog meer aanzien. Terwijl rondom de wereld worstelde met allerhande moeilijkheden, bleven de paters trouw aan hun zending, ten bate van zichzelf en de gemeenschap.

J. Gh. H.

KOMMUNIE GESCHENKEN

- Vulpenen PARKER
- Passers KERN
- Woordenboeken

Drukkerij SCHOONAERT
Bergenstraat 14-16 Roesbrugge

Centrale Verwarming Sanitair Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin

Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier : vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater : **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabriek.

KLEINE FISKALE KRONIEK

De Verkoop van Onroerende Goederen

Wanneer een partikulier een huis of een ander gebouw koopt en dit later met winst verkoopt, is deze winst niet belastbaar. Die verkoop is hetgene men noemt een normale verrichting van beheer van privaat vermogen.

Bij aankoop en verkoop van *onbebouwde grond*, dus grond waarop er geen gebouw staat, is de winst wel belastbaar als de verkoop gebeurt binnen de 8 jaar na aankoop. De belasting bedraagt 30 procent van de gemaakte winst als de verkoop gebeurt binnen de 5 jaar na de aankoop en slechts 15 procent als de verkoop plaats vindt tussen 5 en 8 jaar na de aankoop. Indien de aankoop meer dan 8 jaar geleden is, wordt er op de gemaakte winst geen belasting meer gevestigd, hoe groot deze winst ook moge zijn.

Wanneer men dergelijke aan- en verkopen bij *herhaling* doet, is de winst wel belastbaar, want herhaalde verrichtingen laten blijken dat het om een bedrijfsverrichting gaat en bedrijfswinst is steeds belastbaar. Wanneer er herhaling vastgesteld wordt is ook de winst op de eerste verrichting belastbaar, niettegenstaande er van herhaling slechts sprake kan zijn als er minstens twee verrichtingen zijn gebeurd.

Ongebouwde onroerende goederen die men bij erfenis heeft verkregen mogen steeds met winst verkocht worden zonder dat er van directe belasting sprake is. Maar wanneer

men deze goederen bij schenking onder leven heeft verkregen kan de winst bij verkoop wel belast worden, als de vervreemding gebeurt binnen de 3 jaar na schenking.

Ook bij de verkoop van bedrijfsgoederen kan er een belastbare meerwaarde ontstaan. De zaak is zeer kompleks, daarom is het bij verkoop van een onroerend goed steeds wenselijk een bevoegd fiscaal adviseur te raadplegen, wil men achteraf niet voor verrassingen komen te staan.

S.B.

KONFERENTIE voor de ZELFSTANDIGEN

De konferentie over „Boekhouding in de kleine en middelgrote ondernemingen” ingericht door de Orde van Driekoningen, kent zoveel sukses dat de Orde ertoe verplicht is deze uiteenzetting *tweemaal* te laten plaats vinden, nl. op vrijdag 14 mei en vrijdag 21 mei a.s. telkens te 19.30 u. in het gasthof Driekoningen te Beauvoorde.

Deelneming: lunch en konferentie, 300 fr. per persoon (drank, bediening en B.T.W. inbegrepen). Inschrijving nog steeds mogelijk bij Roger-A. Blondeau, Haringestr. 35 te Roesbrugge, of door storting op zijn postrekening 000-0492995-41, met vermelding op de strook: „zakenlunch Beauvoorde + datum (14 of 21 mei)”.

Wie op eenvoudige wijze wenst ingelicht te worden over zijn boekhoudkundige verplichtingen moet daar aanwezig zijn!

„DELTA” presenteert „OORDRUPPELTJES”

Heel wat stemmen zijn opgegaan om weer eens degelijke, nederlandstalige liedjes te brengen. Enkele jonge mensen - telgen van eigen bodem - pogen hieraan iets te doen. Ze noemen zich: Kleinkunstgroep DELTA.

Deze jongens brachten vroeger kleinkunst - nummers van bekende artiesten - en vormden toen de groep „t Scharnierke”. Op het ogenblik dat ze aan eigen nummers zijn gaan werken, is de huidige formatie gevormd.

Even voorstellen: Rudi houdt zich onledig met zijn saxofoon, alt en tenorfluit, trom, triangel en woodblok. Ivo heeft een voorkeur voor gewone gitaar en basgitaar, maar speelt ook orgel, woodblok en triangel. Marc ten slotte houdt het bij orgel, gitaar, tenorfluit en dwarsfluit. Voor de zang zorgt in hoofdzaak Marc, maar af en toe springt Ivo bij om bepaalde effecten te bekomen.

Hun programma „OORDRUPPELTJES” gaat door op zaterdag 15 mei om 20 uur in „Die Croone” te Proven. Toegang: 50 fr., voorverkoop: 40 fr.

WIST U...

- dat de eerste lucifer zou gemaakt zijn in 1827 door de Engelse apotheker J. Walker?
- dat bij duisternis het licht van een lucifer tot op een afstand van ongeveer één kilometer te zien is?

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 POPERINGE

**MEEST
GESPECIALISEERDE
STOFFENZAAK
VAN DE STREEK**

Alleenverdelers : BURDA - patronen

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Geboorten

- Koen Declerck, z. v. Gery en Magda Hauspie (Beveren).
- Annemie Baes, d. v. Johan en Magda Monkerhey (Stavele).
- Katrien George, d. v. René en Magdalena Luyssen (Beveren).

Huwelijksaankondigingen

- Dorian Capoen met Jenny Ollevier, beiden van Stavele.
- Luc Declerck van Beveren met Annie Marie Rabaey van Oostduinkerke.

Overlijdens

- André Decrock, echtgenoot van Eudoxie Ferla (Stavele).
- Georges Defever, echtgenoot van Berthe Bécuwe (Beveren).
- Julia Rommens, weduwe van Sylvain Wullen en van André Decorte (Beveren).
- Marguerite Defrancq, echtgenote van Leopold Pannekoecke (Stavele).

- Henri Declerck, echtgenoot van Maria De-prey (Beveren).

Stavele zondag 23 mei Internationaal muziekfestival

De muziekmaatschappij St.-Cecilia Stavele richt er op zondag 23 mei 1976 een groot internationaal muziekfestival in. Niet minder dan zeven verschillende muziekmaatschappijen zullen afzonderlijk en gezamenlijk optreden.

Stavele is thans de zesde gemeente die in de rij van zeven Belgische en Franse gemeenten een festival inrichten. Deze groepering werd destijds opgericht op voorstel van wijlen Camille Mareye, muzikdirekteur te Leisele.

De Belgische deelnemende maatschappijen zijn: de Koninklijke Harmonie St.-Cecilia van Leisele, die van Proven en van Zillebeke. Vanzelfsprekend zal de Stavelse maatschappij ook in het muziekfeest meespelen.

De Franse deelnemers zijn die van Hond-schoote, Rexpoëde en Ghyvelde. Twee talrij-

ke en sterk gedilde majorettegroepen zullen eveneens aan het feest deelnemen.

Het programma ziet er uit als volgt:

Vanaf 14.30 uur optocht door de straten van het dorp van de verschillende muziekkorpsen.

Te 16 uur op het dorpsplein: beurtelings optreden van de verschillende deelnemers elk met hun keuzestuk. Vervolgens wordt door al de maatschappijen gezamenlijk het opgelegde stuk uitgevoerd, dit noemt „Mauritiana” en is geschreven door H. Cardon.

Het keuzestuk van de muziekmaatschappij van Stavele noemt „Voor Stavele” en is gekomponeerd door Luc Bakker uit Stavele.

Tot slot worden gezamenlijk het Belgische en het Franse volkslied uitgevoerd.

Na de muzikuitvoeringen worden in de gemeentelijke feestzaal te Stavele de afgevaardigden van de verschillende muziekmaatschappijen ontvangen, de erewijn geschonken en een gedenkschaal aangeboden.

De muzikiefliefhebbers van de streek zullen te Stavele eens hun hart kunnen ophalen. Wij verwachten er dan ook zeer veel.

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon: 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN KONFEKTIE

VOOR HEREN:

- Kostuums vanaf 2 995 fr. - Nieuwe broeken in Jeans
- Sportvesten - Bloezons in nappa-leder
- Gestreepte pull's - Hemden - Plastrons - enz.

VOOR DAMES:

- Overgooiers - Broeken in Jersey en Jeans - Kleedjes
- Mode-rokken - Bloezen - Nieuwe gestreepte pull's - enz.

KOMMUNIEKLEDIJ: reeds binnen!

Maandag gesloten

Bijhuis DESAEDELEIRE, Statiestraat 14, Roesbrugge

Gordijnen - Overgordijnen - Dekens - Lakens - Spreien - enz.

SPAARKAS
ippa

n.v. - private spaarkas opgericht in 1903

Voor een voordelige plaatsing, voor alle krediet
en voor tijdsparend dienstbetoon kan U best terecht bij:

Robert LEPÉE, Hoogstadestraat 9 - Beveren-IJzer
Mej. DENYS, Krombekeplein 24 - Krombeke - Tel. 057/40.02.50

Magda PRINZIE, Watoustraat 25 - Proven - Tel. 057/30.02.58

Gerard DELPLACE, Krombekestraat 3 - Roesbrugge-Haringe
Tel. 057/30.07.56

Wilfried LAUREYS-COEVOET, Zwanestraat 7 - Stavele
Tel. 057/30.00.17

➔ Als het om geld gaat: IPPA

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND MEI

Kaartingen

Roesbrugge, dinsdag 11 mei
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“
Beveren-IJzer, „Het Boerenhof“
donderdag 20 mei te 14 uur : gezellig onder-
onsje en kampioenkaarting voor de leden
van de „Derde Leeftijd“.

Roesbrugge, dinsdag 25 mei
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“
Dansavond

Proven, Zaal „t Rozenhof“
zaterdag 1 mei te 20 uur
3de Meiklokjes T-Dansant ingericht door K.L.J.

Kleinkunstavond

Proven, in „Die Croone“
zaterdag 15 mei te 20 uur : Kleinkunstgroep
Delta presenteert „Oordruppeltjes“.

Gasthof „DE GOUDEN AREND“
ROESBRUGGE

**Vanaf 1 april : SLUITINGSDAG
aan de BENZINEPOMP :
woensdag in plaats van dinsdag**

Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
zaterdag 15 en zondag 16 mei : smijting op de
vogelpik voor de leden.

Op 10 april speelde de club tegen Watou en
won glansrijk met 7-4.

**Bescherm uw wagen
tegen roest met**

UNDERCOATING B

Roestwerend - geluiddempend

Vraag onze speciale voorwaarden :

Garage CAPPOEN
Statiestraat 32 - 34
ROESBRUGGE
Tel. 057/30.03.59

Kalender „BERTENNEST“

Weekeinde 1-2 mei : trekkersweekeinde voor de Bertennesters en alle belangstellenden, met deelname Grote Trek naar Scherpenheuvel en Voetmars Kortrijk-Komen : vooraf aanmelden.

Donderdag 13 mei : Karismatische Jeugdgebedsavond in het teken van het Franciscusjaar. Start te 19 uur stipt met aanmelding vooraf.

Zondag 16 mei : volkskunstweekeinde voor de Bertennesters en alle belangstellenden, met deelname 4e Nationale Meiboomplanting van het V.V.K. Inschrijving noodzakelijk.

Vrijdag 21 mei : 20 uur Natuuravond in Bertennest, samen met „Vlaanderen Reform“ : Antoon Pype spreekt over het waarom van andere voeding en wat gezondheid is. Proeven natuurvoeding, gelegenheid tot vragen stellen. Toegang vrij voor iedereen.

Weekeinde 21-22-23 mei : verkeningsweek-einde met jeugdleiders uit Kennisakapelle en gezamenlijke reis naar het 39ste Vlaams

Nationaal Zangfeest met kolportage „Nieuwe Gudrun“.

Hemelvaartdag 27 mei : 5e Lentemars. Ver-
trek om 9 uur per autobus langs Proven naar
Kaaster, voor deelname aan de Natuurmis in
de kerk te Kaaster, gevolgd door de 5e Lente-
mars voor Natuurlijk en Menselijk Leven (zie
blz. 2). Aanmelden langs tel. 057/30.02.08 of
056/21.69.07

Stavele

Zitdag volksvertegenwoordiger

Voortaan zal de volksvertegenwoordiger
Jaak Vandemeulebrouck uit Oostende zitdag
houden te Stavele iedere derde zondag van
de maand van 12.30 uur tot 13 uur bij weduwe
Sidon Bruneel-Pouchele. Om het even wie
voor om het even welk probleem is men er
hartelijk welkom.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Dit jaar heb ik mijn paasblecht gedaan bij de paters te Westvleteren. Kijk Jef, je moogt ervan denken wat je wilt, maar er is niets dat ik minder graag doe dan blechten. 't Was natuurlijk weer een „jaarling“ en toch wist ik niet wat zeggen. Maar ja, wat voor kwaad doen wij eigenlijk? Hele dagen werken en sparen. Om mijn „koerage“ een beetje bij te werken heb ik vooraf in de herberg, daar rechtover de abdij, een paar straffe biertjes genut.

De pater in die dulstere biechtstoel was een man met ervaring, iemand die zijn stiel kent. Hij zag onmiddellijk dat ik er niet veel zou van terecht brengen, daarom wachtte hij niet op mijn uiteenzetting, maar begon met vragen te stellen. „Hoe het stond met mijn gebedsleven?“. Ik was natuurlijk niet gekomen om te liegen, in een biechtstoel doet men dat niet! Ik bekende dat er inderdaad nog weinig van in huis kwam en om mij een beetje te verontschuldigen voegde ik eraan toe dat ik de oude gebeden vergeten ben en de nieuwe nooit heb geleerd.

De pater zei daarop niet veel, maar trok snuffelend zijn neus op. Hij rook waarschijnlijk de twee andere „paters“, van 12 graden, en vroeg „of ik regelmatig alcohol verbruikte; of ik dronk?“. Ik wist niet dat drinken zonde was, integendeel ik dacht dat hongerigen spijzen en dorstigen laven behoorde tot de werken van barmhartigheid. Daarom gaf ik grif toe dat ik regelmatig een pintje verzette. Maar dat volstond niet. Hij wou meer weten : „hoeveel gaan er zo per dag door jouw keelgat“, vroeg hij nogal snijdig. Maar Jef, ik heb het hem teruggelapt, ik heb gezegd : „luister pater, ik ben gekomen om te biechten, niet om te boffen!“. Toen heeft hij niet meer aangedrongen en ik kreeg twee rozenhoedjes als penitentie. Naar mijn gedacht, merkkelijk te veel.

Bij mijn thuiskomst was Gusta's eerste vraag „hoevele?“. Toen ik sprak van twee rozenhoedjes verschoot ze. Ze dacht waarschijnlijk dat er kwestie was van slecht vrouwvolk of zo.

Had ik het geweten, ik was hier gaan blechten, bij ons braaf pastoorpje, die zou zeker milder geweest zijn, want hij lust ook graag een pint.

't Is gedaan met biechten bij de paters,

Pol

- Camping
- Sport
- Kledij
- Jean's broeken

G. DECUYPER

leperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

Kent U de mode?...

Weet U wat „In „ is?...

Inzake :

- schoenen
- handtassen

Kijk en kies...

bij

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor ...
- de derde leeftijd.

hewelportage

BERN-HARD DE GENDEL
FOTOGRAFIE
39ste Vlaams
congres 057/33.33.88

OMEGA
 Het beste van het beste

R. RUBRECHT
 GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
 plaatsing van uw

Centrale verwarming
 en
Sanitaire installaties
Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon
Krombekestraat 38 b
STAVELE
 Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Germaine van Disten Rabbelaeres van Krombeke was de zaterdag gezond en wel weere thuisgekomen van 't moederhuus met hulderen zesden kleenen... De zundagavond laate zat Disten nog in „t Jagertje“ met 'n halven saavel op te pratelen tegen de bazinne en Toone Spuns, die daar oek nog zat.

„Dat is ol styf schoone wei“ zei Disten „en 'k zyn kontent dat 't weere goed ofgelopen is... maar dat gaat olgelyk è beetje te verre wei thuuzent!... Bekykt dat è keer, 'k zyn nog maar zes jaar getrouwd en den helft van mien trouwboek is ol vul!“

„Je ga gij van nu voort de nieuwmooden middels moeten gebruiken ennée“ lachte de bazinne... of misschien weet Toone Spuns joen è raad te geeven... den dienen weet van alles“.

Inderdaad, Toone was entwot è raaren apostel die, volgens dat d'oude menschen zelden, 't wild vier koste ofleezen en zelve dingen doen geneezen waarme dat de dokteurs geen weg è wisten...

„Horkt è keer Rabbelaere“ zei Toone en è vaagde è keer eens en anders langsten zyn grooten moustas... „aan dien nieuwmooden middels moet je niet begunnen vent... ik gaan joen è remedie uiteendoen waarme dat je wel ga vaaren ols je 't doet gelyk da'k zeggen... Je zendt Germaine morgen naar Miete Snuffs achter è paare ouderwetsche vrouwmenschekloefen... je gaat dat daar nog vinden... olle 'n avonde, ols Germaine in heur bedde ligt, steek je die kloefen, è zoo gelyk dat ze zyn, aan heur voetjes en je tracht olle twee è zoo in slaape te geraaken“.

„En gij gelooft dat die kloefen daar entwot aan gaan doen?“ riep Disten.

„'t Is olsan 't probeeren weerd“ zei de bazinne.

In 't naar huus gaan was Disten daarover doende in zyn eigen en ie was van gedacht van d'r van te klappen teegen z'n wuuf.

's Anderendaags deed 'n ie 't geval uiteen teegen Germaine.

„Wuk!“ riep ze... „ik daarvooren moeten slaapen met kloefen aan... je zijt gie zeker zot!“

Maar Disten wiste dat olzoo te bekouten dat ze toch gingen probeeren. Disten hield het goed in d'ooge dat ze geen één avond over è schrikkelde en Germaine, die è doodfraai mensche was, verdroeg dat met veele patience.

Maar è paar maanden laater, op è keer dat Disten weere in „t Jagertje“ zat, kwam Toone daar binnen.

„Je zijt è schoonen gie met je remedie“ riep Disten... „t wuuf slaapt nu ol twee maanden lang met die kloefen aan heur voeten... en 't is olgelyk weere djuuste!“

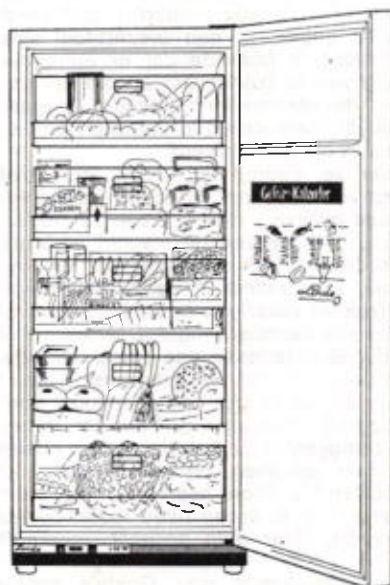
„Waaren dat wel ouderwetsche kloefen, die nog aan mekaar waaren met è yzerdraad?“ vroeg Toone.

„Ja, jaa't“ zei Disten „'k moeste nog ferme foefelen om dien draad d'r of te krygen“

„Maar gij grooten uul!“ riep Toone „'k heb ik toch gezeld, aandoen gelyk dat ze zijn! 't Is djuuste in dien yzerdraad dat geheel 't effekt van de remedie zit.“

KWAAK

Bescherm uw voedingswaren
 in de komende zomerdagen.
 Koop NU een koelkast

UW VERDELER:

Huis Jos. CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Wekelijkse rustdag: zondag

Tel. 30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de gemeenten :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Op 2 100 ex. verspreid met de post.

't Was op zondag 20 juni 1926 en onder een stralende zon...

VIJFTIG JAAR GELEDEN, FEEST BIJ DE BOERENGILDE TE ROESBRUGGE

De twee laatste decennia van de 19e eeuw waren een periode van sociale bewogenheid. De minderbedeelde klassen, arbeiders en boeren, wilden bestaanszekerheid en waren veel mistoestanden hartgrondig beu.

In maart-april 1886 werden de Waalse industriebeekens het toneel van gewelddadige stakingen, die het uitgangspunt vormden van de eerste sociale wetgeving in België.

In 1890 werd door twee onlangs verkozen volksvertegenwoordigers, Joris Helleputte en Frans Schollaert - twee mannen die later minister zouden worden en een grote invloed zouden uitoefenen op de politiek van ons land - onder impuls van priester Mellaerts, de Belgische Boerenbond gesticht. Het doel van de nieuwe vereniging was als volgt in de grondkeure vastgelegd : „den godsdienstigen, verstandelijken en maatschappelijken toestand van zijn leden verbeteren; hun stoffelijke belangen behartigen, om aldus een christelijken, ontwikkelden en machtigen boerenstand te bekomen". De zetel werd te Leuven gevestigd.

Rond de sociale organisatie werden een reeks economische vennootschappen gegroepeerd, zoals de *Aan- en Verkoopvennootschap*, de *Centrale Kas voor Landbouwkrediet*, de *Assurantie van de Belgische Boerenbond*, enz. om in te staan voor de economische belangen van de aangesloten leden.

De werking van de Boerenbond kwam tot uiting in de stichting van honderden plaatselijke gilden en strekte zich uit over heel het Vlaamse land, ook over het Waalse gedeelte van de provincie Brabant en over de Oostkantons.

De Boerengilde te Roesbrugge

Te Roesbrugge, ver weg van Leuven, meer op de Franse grenszone dan op het binnenland gericht en konservatief ingesteld, heeft het tot na de Eerste Wereldoorlog geduurd vooraleer er een plaatselijke gilde van de Belgische Boerenbond tot stand kwam.

In aanwezigheid van de door Leuven afgevaardigde toeschouwer de h. Schol, werd zij officieel gesticht op 26 juli 1922, onder de naam : „Ieder voor Allen - Allen voor Ieder". Volgend bestuur werd verkozen :

Proost : E. H. Vermeersch, onderpastoor;
Voorzitter : Aloïs Leroy;
Ondervoorzitter : Charles Vandromme;
Leden : Jules Deweerdt, Jules Spenninck,

Charles Geerardyn en Jules Marent.

Reeds in de eerste dagen slaagde men erin 79 leden aan te sluiten en op 27 augustus 1922 werd een *Aankoopafdeling* opgericht, met

Maurice Neuville als zaakvoerder.

De gilde floreerde. In 1924 telde ze reeds 144 leden; datzelfde jaar werd brouwer Cyriel Feys in het bestuur opgenomen. Na drie jaar werking had de Roesbrugse Boerengilde haar vormingsperiode achter de rug. De vereniging leek voldoende stevig gestructureerd en om het geheel te bekronen verlangde men naar een gildevlag, als het symbool van een formatie die niet langer te negeren was. Daarbij, is er in Vlaanderen een gilde zonder vaandel denkbaar? Men besloot daarenboven de inhuldiging en de wijding van dat vaandel met een groots feest te laten gepaard gaan. Had het lang geduurd vooraleer de gilde tot stand kwam, nu zou ze des te grondiger afgewerkt worden. Zondag 20 juni 1926 werd als de meest geschikte dag uitgekozen.

De boerengilden uit het omliggende werden aangesproken en bereid gevonden er het hunne toe bij te dragen om de feestelijkheden op te luisteren.

Een stoet werd ontworpen, bestaande uit 14 groepen, en iedereen was in de weer om er het beste van te maken.

Het programma der feestelijkheden werd goedgekeurd door een bestuur dat sedert de stichting reeds een paar wijzigingen had ondergaan en dat we hier volledigheidshalve weer eens vermelden :

Ere-voorzitter : Cyriel Feys;
Zaakvoerder : André Cappaen;
Proost : E. H. Depuydt, onderpastoor;
Voorzitter : Aloïs Leroy;
Ondervoorzitter : Charles Vandromme;
Leden : Jules Deweerdt, Jules Spenninck,

Wagen „BoerInneleven". We herkennen (pijl)te) mej. Marla Vanden Bussche nu de dame van onze burgemeester.

Jules Marent, Emiel Vereecke
en Jean Taillieu.

Alleen André Cappaen is nog in leven, terwijl E. H. Depuydt enkele maanden geleden stierf als pastoor te Bultshoeke.

„De Gilde viert !"

20 juni 1926! Het begon omstreeks 14 u. met de verzameling van alle deelnemende boerengilden in het lokaal *Het Boerenhof* in de Kerkstraat. Een half uur later werd tijdens een *Plechtig Lof* het vaandel gewijd, met een homilie door E. H. Colpaert, lid van het hoofdbestuur van de Boerenbond.

Omstreeks 15 u. werd de stoet gevormd, die onder een stralend zonnetje door het dorp trok, de Beverenkalsijde inbegrepen. Hij was samengesteld als volgt :

1. - Gendarmen,
2. - Groep Ruiters,
3. - Duivenwagen,
4. - Wagen „Schuttersgilde St.-Joris",
5. - Wagen „Smeden en Wagenmakers",
6. - Wagen „BoerInneleven",
7. - Groep „De Meltak",
8. - Groep „Oogsters",
9. - Wagen „Graankuipers",
10. - Wagen „Molen",
11. - Muziekmaatschappij van Roesbrugge,
12. - Oud-Strijders van Roesbrugge-Haringe,
13. - De Boerengilden van Bulskamp, Elverdinge, Izenberge, Koksijde, Lo, Pollinkhove, Steenkerke, Veurne, Poperinge, St.-Jan-ter-Biezen, Watou, Westvleteren en Woesten.

vanuit

roesbrugge-haringe
aan de ijzer

**BERTEN
NEST**

burcht
der
jonge jeugd

**Bergenstraat 29
8990 ROESBRUGGE**

Tel. 057/30.02.08 - ofwel 056/21.69.07

Postrekening 000-0905098-88 der
Nest Van der Hallen-Jeugdgemeenschap
te Roesbrugge

naar

21^e Bedevaart-Mars

zondagmorgen 4 juli

weerom te voet langs de ijzer

na de 20ste BEDEVAARTSMARS die met
het „Heilig Jaar” werd doorgetrokken
„TE VOET NAAR ROME”

trekt de „nieuwe generatie” verder,

in gemeenschap voorbereid door
VOLKS-INTERNATIONAAL KAMP 1-2-3 juli:
EN... ZONDAGMORGEN NA IJZERBEDEVAART

ALLEN TERUG NAAR BERTENNEST:

„BERTENNEST-VRIENDEN-FEEST”

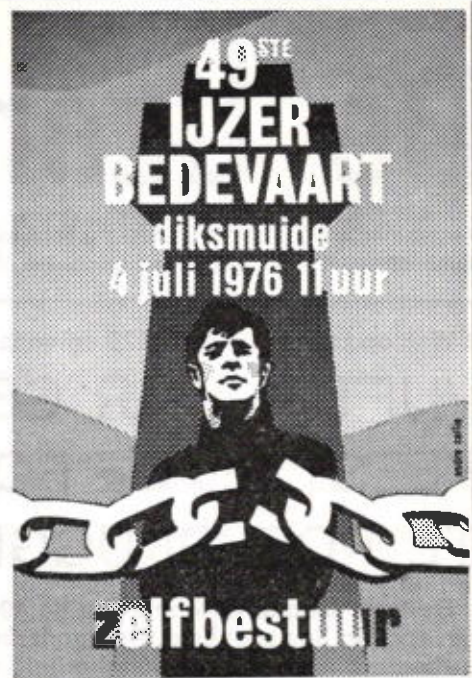
groots volkskunstprogramma in het teken van

**20 JAAR BERTENNEST
na de ROME-BEDEVAART**

GETUIGENISSEN:

- met FILM: „TE VOET NAAR ROME”

- en spreker: Prof. HEYMAN,
nationaal voorzitter DAVIDSFONDS

14. - Nieuw Vaandel,
gevolgd door de afgevaardigden van het
hoofdbestuur van de Boerenbond:
de h. senator Mullie, de h. volksverte-
genwoordiger Brusselmans, enz. met
daarbij al de leden van de Roesbrugse
gilde.

Na de stoet werden er, van op de kloek op
de markt, enkele toespraken gehouden; de
duiven van de „Dulvenwagen” werden gelost
en enkele liederen werden uitgevoerd, o.a.
Het Lied van de Boerenbond, op de wijze van
De Vlaamse Leeuw:

*Wij zijn de christen boeren
Van 't vrije Belgenland;
Door liefde aaneengeschakeld
Zo gaan wij hand in hand.*

Tenslotte werd door de muziekmaatschap-
pij van Roesbrugge een concert gegeven:

1. - *Allegro Militaire*,
2. - *Pepita*, polka voor piston,
solist Daniël Flamey;
3. - *Au delà des Pyrénées*, Spaanse dans,
4. - *Hector*, polka voor kleine fluit,
solist Hector Lamote;
5. - *Sous la Feuille*, overture.

In 1976, vijftig jaar later, valt 20 juni toe-
vallig weer op een zondag. Zij die nog het
Boerenfeest van 1926 hebben meegemaakt
zullen stellig met een beetje weemoed terug-
denken aan die stralende zondag en hun stra-
lende jeugd van toen... Maar laten wij met
LEA COUSIN gedenken:

*Wat men verliest aan jeugd,
wint men dubbel terug aan herinneringen!*

R.A.B.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Overlijden

- Adronie Van Hove, 83 j., weduwe van Camiel
Anseeuw.

Vlaamse kermis

Op zondag 29 augustus 1976 wordt er op de
speelkoer en in de lokalen van de meisjes-
school een Vlaamse Kermis ingericht ten bate
van het sneeuwklasfonds.

Tal van spelen en vrolijke attracties zijn
voorzien. Houd deze datum vrij!

TONEEL

Op zaterdag 3 juli 1976 te 20 uur in de zaal
van Roger Donche te Haringe: Toneelavond
„De Bemoeial”, komische thriller (in 3 be-
drijven) door het Koninklijk Toneelgezelschap
Knokke-Heist, ten voordele van de Bibliotheek
St.-Martinus Haringe. Ongenummerde kaarten
aan 80 fr.

**Bescherm uw wagen
tegen roest met**

UNDERCOATING B

Roestwerend - geluiddempend

Vraag onze speciale voorwaarden:

**Garage CAPPOEN
Statiestraat 32 - 34
ROESBRUGGE
Tel. 057/30.03.59**

**PAUL RECOUR
VANWILDEMEERSCH**

MAKELAAR IN VERZEKERINGEN - Attest Nr. 33024/005/0237
KREDIET- EN BELEGGINGSADVIES

- **Alle verzekeringen**: keuze van maatschappij.
- **Geldbeleggingen**: onder STAATSWAARBORG
o.a. inschrijving op staatsleningen.
- **Leningen en kredieten** aan verminderde intrest

Voor inlichtingen:

Haringeplaats 23 - 8990 ROESBRUGGE-HARINGE
Tel. 057/30.02.70

**HET
KWALITEITSMERK**

**Oliën en
smeermiddelen**

voor: **GASOIL - diesel**
- verwarming

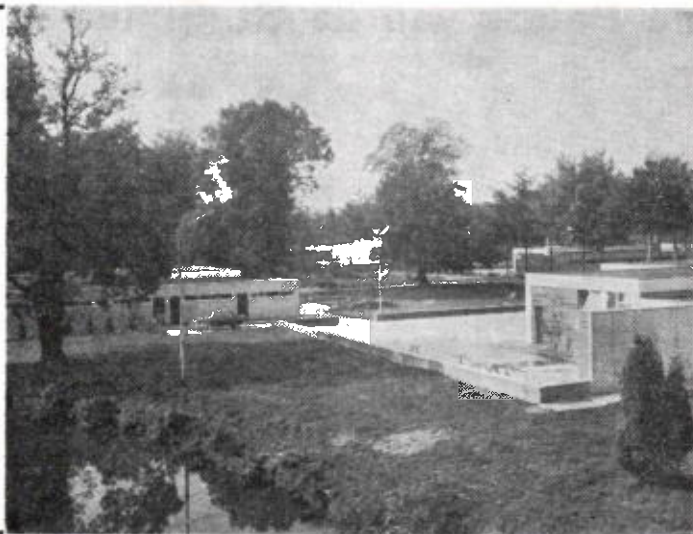
**Fuel-OIL
BENZINE**

**FRANS VERMEERSCH
Watoustraat 33 - 35
PROVEN**

Tel. 057/30.04.13

HET MEDISCH-PEDAGOGISCH INSTITUUT „DE LOVE”

EEN GROTE ONBEKENDE UIT ONZE OMGEVING

Gezien het aantal gehandicapten in ons land op ongeveer 8 % geschat wordt, mogen wij veronderstellen dat iedereen er vroeg of laat mee in aanraking komt. Meestal zijn wij dan onvoldoende voorbereid om deze mensen op een verantwoorde manier te benaderen, ze worden geduld, men heeft er medelijden mee of ze worden onderschat. Over deze laatste beoordelingsvariante willen wij het in dit artikel hebben: de gehandicapte wordt onderschat, men meent in zijn plaats te moeten handelen, hij heeft een gebrekkig oordeel, enz. in de ergste vorm kan dit aanleiding geven tot een mentaliteit waarin centraal staat het element van gevaar en misdaad waarvoor wij moeten geducht zijn.

Uit de vele vormen van afwijkingen nemen wij voor dit artikel de matig- en ernstig mentaal gehandicapten, die verblijven in „De Love” te Proven, een Inrichting uit uw directe omgeving.

Schets van het afwijkingstype

De grote groep mentaal vertraagden wordt verder onderverdeeld in vier subcategorieën die wij even kort willen omschrijven.

De zwaar mentaal gehandicapten blijven meestal continu bedlegerig en hebben naast tekort in de verstandelijke vermogens andere afwijkingen zoals epilepsie (vallende ziekte), verlammingen allerhande, spasticiteit, zintuigstoornissen of zware gedragsmoeilijkheden. De langste tijd van behandelen of begeleiden gaat naar massage, spreektherapie, bezigheidsaktivering en verzorgingsmomenten. Niettegenstaande dit blijven de meeste jongens reageren op hun omgeving, kennen ze momenten van agressie, maar kunnen ze eveneens intensief gelukkig zijn.

De ernstig mentaal gehandicapten kunnen zich reeds zelfstandig verplaatsen, maar hebben eveneens meervoudige handicaps. Na training kunnen ze meestal zelfstandig eten, zich wassen en kleden, een vorm van bezigheidsaktivering zonder tempodruk uitoefenen en met de taal met elkaar in contact treden. Met deze jongens kan men reeds veel bereiken, ze kunnen voldoende zelfredzaam gemaakt worden om alledaagse activiteiten zelfstandig uit te voeren. Als volwassene zijn ze in staat een eenvoudige opdracht tot een goed einde te brengen, hierbij reageren ze meestal zeer sociaal-emotioneel; dankbaarheid is een gevoel dat wij meermaals bij hen kunnen waarnemen. Over het misbruik van vertrouwen kunnen ze erg neerslachtig zijn, terwijl veel aandacht besteed wordt aan het uitvoe-

ren van beloften. Hun ervarings- en belevingswereld is eerder klein en beperkt, wat insluit dat ze alledaagse belevenissen als diepgaand kunnen beleven, vandaar de belangrijkheid van ons optreden.

Matig mentaal gehandicapten daarentegen hebben gemiddeld gesproken geen meervoudige handicaps. Het gebrek aan verstandelijke vermogens is het belangrijkste element, hoewel andere dimensies uit hun leven ook min of meer door die mentale achterstand geraakt zijn. Ze spreken of bewegen een beetje moeilijker dan anderen, hebben een lichte trilling in de vingers als ze hun bewegingen moeten richten, enz. Een buitenstaander merkt het nauwelijks op, maar toch is het zichtbaar. Ze zijn praktisch niet in staat om te leren lezen, rekenen en schrijven; optellen boven het tiental mislukt gewoonlijk, terwijl in een krant enkele woordjes kunnen erkend worden, maar zinnen op grammatikaal-technisch niveau, niet gelezen kunnen worden. Mits enige opvoeding kunnen ze zich zelfstandig beredderen en zinvol werk met tempodruk tot een goed eindresultaat brengen. Ze helpen anderen, kunnen alle huishoudelijke karwelen aan en beseffen een tijds-ruimtestruktuur.

Licht mentaal gehandicapten worden niet in „De Love” opgenomen, maar worden omwille van de overzichtelijkheid hier toch vermeld. Deze groep mentaal vertraagden wordt voornamelijk gekenmerkt door de schoolse moeilijkheden: rekenen, lezen en schrijven gaat bijzonder moeilijk, en blijft voornamelijk een louter technische aangelegenheid. Ze zijn echter wel in staat een beroep aan te leren waarin de handenarbeid het hoofdmoment is, bij latere tewerkstelling zijn de mede-arbeters voor de evolutie van dergelijke jongens natuurlijk ultieme belangrijk. Typisch voor deze groep is eveneens dat ze geen werkelijk besef hebben van hun mogelijkheden, meestal overschatten ze hun mogelijkheden wat na mislukking kan aanleiding geven tot grote ontgoochelingen waarop ze al eens durven agressief reageren.

Deze korte schets over ons afwijkingstype willen wij besluiten met een aflijning van het begrip „mentaal gehandikte” tegenover het begrip „mentaal gestoorde”, omdat wij meerdere keren begripsverwarring moeten vaststellen.

Geestesgestoorden zijn meestal geboren als normaal functionerende mensen, die op een duidelijke te bepalen tijdstip om diverse redenen eigenaardige gedragingen en redeneringen beginnen vertonen, die zo erg kunnen zijn dat plaatsing in een Inrichting meestal

noodzakelijk is. Ze kunnen min of meer genezen om terug naar de maatschappij te gaan.

Geestelijk gehandicapten zijn geboren met verminderde verstandelijke vermogens, moeten daarom niet noodzakelijk eigenaardigheden vertonen, en zijn meestal niet geneesbaar.

De aandachtige lezer begrijpt dat „De Love” alleen laatstgenoemden opneemt.

Aktiviteitenprogramma

Waarschijnlijk vraagt de lezer zich af hoe een dag in „De Love” nu eigenlijk verloopt. Wij willen dit kort en systematisch schetsen.

In de ochtend staan de meeste jongens op tussen 7.30 u. en 8 u. De meesten eten zelfstandig, smeren hun boterham, schenken zich koffie in of bedienen anderen. Dan komt de routine-hygiëne als het opmaken van bedden, tanden poetsen, haren borstelen en schoenen dichtdoen (beide laatste opdrachten lijken zeer moeilijk). Rond 9 u. verlaten de meeste jongens hun leefgroepen voor allerhande activiteiten. Wie tussen 12 en 16 jaar is, komt terecht op het Buitengewoon Lager Onderwijs met Mr. Gheysens als schoolhoofd. Ze leren er hun leven zelfstandig organiseren: leren hun belevenissen structureren en mededelen, leren beide handen gebruiken, een schaar manipuleren, een beitel of zaag hanteren, enz. Toch worden ze getraind om opschriften als „uitgang-ingang-vertrek-aankomst-W.C.-niet roken” enz. te erkennen en te interpreteren, zodat ze steeds naar de open maatschappij opvoedkundig gericht worden.

Tussen 16 en 21 jaar komen ze terecht in het Buitengewoon Beroepsonderwijs met Br. A. Volon als directeur. Daar worden ze voornamelijk beroepsvaardig gemaakt, t.t.z. ze leren voldoende lange tijd met een opdracht bezig te zijn om te eindigen op een afgewerkt eindproduct, proberen hun bewegingen zinvol en doelgericht te koördineren, maar hebben daarnaast een essentiële inwijding in de basistechnieken van het tuinieren, de serrebouw, het onderhoud van de parken, naast het verwerven van vaardigheden in het bouwvak.

Wie meerderjarig wordt krijgt tewerkstelling in één van onze twee vormen van tewerkstelling.

De industrieel gerichte werkjes

Hier eist men een zeker tempo, let men op het eindresultaat en zijn de uit te voeren opdrachten relatief ingewikkeld, omdat ze beroep doen op verfijnde motorische opdrach-

vervolg blz. 5

De Paters van de St.-Sixtus-abdij te Westvleteren.

2. Het Patersbier

Wellicht krijgt de lezer bij de vermelding van de titel reeds de smaak in de mond. Vooral dit vat aan te steken echter dit: in de vorige bijdrage vermeldde ik, ten onrechte, dat de huidige abt, Jozef-Herman Seynaeve, de nieuwe kloosterkerk heeft laten bouwen. Ere aan wie ere toekomt, het was zijn voorganger abt Gerardus Deleze die de bouw ervan op zijn aktief heeft. De kloosterkerk was immers af op het ogenblik van de ambtswijding van de tegenwoordige abt.

Dit gezegd zijnde verwijzen wij naar het boek *De abdij van Vlaanderens Westhoek*, samengesteld door onze Vlaamse letterkundige André Demets, waarin wij lezen, dat het allereerste begin van St.-Sixtus zeer hard was, zo hard zelfs dat zij er meer dan eens verplicht waren in de streek op bedeltocht te gaan (1831-1832), doch dat ondanks dit alles het aantal monniken gestadig groeide. In 1833 waren er reeds 11, het jaar daarop 15, in 1835 reeds 23. De onkosten voortkomend uit het onderhoud en de voeding van die kloostergemeenschap werden bestreden door giften van weldoeners, en aalmoezen die door twee broeders werden ingezameld. Ook de moederabdij van Westmalle verleende hulp, terwijl de verkoop van bomen uit de bossen, en de opbrengst van boter en eieren het nodige verschaften om de dagelijkse inkopen te betalen. Wat dan nog gespaard werd besteedde men aan het optrek-

ken van nieuwe gebouwen. Belangrijk echter voor datgene wat wij willen belichten is het feit dat, in 1838, en wel op 15 juni, de kloostergemeenschap overweegt „zelf bier te brouwen”. In de abdij, daar „het aankopen van bier voor de tewerkgestelde ambachtslieden een te zware uitgave geveerd had”.

Zo zien wij dat de abdij van Westvleteren zich reeds van in haar begin aansluit bij de vele abdijen en kloosters die door de voorbije eeuwen heen en tot op de huidige dag, de kunst van het bierbrouwen in ere houden.

In de middeleeuwen immers waren de Benedictijnen en de Cisterciëncers - waaruit de latere Trappisten ontstonden - de toonaangevers in dit opzicht, daar zij bijna overal binnen hun kloosters een brouwerij oprichtten, niet alleen ten behoeve van de monniken zelf, doch ook voor de heren, de reizigers en de omwonenden. Zelfs het thans verdwenen klooster van de Brigittijnen, gelegen dichtbij Poperinge, bezat een kleine brouwerij, die waarschijnlijk alleen de eigen behoeften dek-

Denken we echter niet dat bierbrouwen alleen aan de abdijen en kloosters voorbehouden bleef. Een onderzoek daarover in de streek zou ons duidelijk maken hoeveel brouwerijen er hier ontstaan en bestaan hebben. Dat de kloosters in dat opzicht toch niet mogen weggecijferd worden staat vast, vooral waar het gaat om het brouwen van het „zwaar” bier, het „natuurlijk” bier, dat zeker in onze huidige tijd volledig ingeburgerd is geworden.

Het klooster van St.-Sixtus kocht in de zomer van 1838 het „nodige materiaal van een oude brouwerij voor de som van 919 fr.”. Tijdens de volgende maanden werd alles opgesteld en in gereedheid gebracht, zodat men in het voorjaar van 1839 met brouwen kon beginnen. Deze brouwerij was ondergebracht bij de thans verdwenen kaasmakerij - thans deel uitmakend van de nieuwe gastenvleugel - de kelder ervan was de brouwkelder. Deze brouwerij bleef echter een „huiselijke brouwerij”, het bier was bestemd voor de eigen behoeften. De enige opbrengst kwam van de gist die na het brouwen verkocht werd. Dat de abdij van dit brouwen niet rijk werd, zal niemand betwisten.

In 1872 wordt pater Verhelle verkozen tot abt, en voor de abdij werd het zoals voor vele dingen in de wereld: „nieuwe heren maken nieuwe wetten”. De abdij wordt als het ware opengesteld naar buiten toe. Nieuwe gebouwen, waaronder een totaal nieuwe brouwerij brengen nieuwe mogelijkheden, en zo zien wij dat op 8 januari 1877, een goele vier jaar later, voor het eerst patersbier verkocht wordt buiten de abdij nl. 7 ton(nen) bier aan Frederic Gheldof - vermoedelijk de uitbater van de herberg vóór het klooster, thans

in „de Vrede”, vóór de families Huyghe en Wyffels er kwamen. De prijs was 20 fr. de ton. Hoeveel zo een ton juist inhield staat echter niet vermeld, doch de leveringen herhalen zich ongeveer om de twee maanden. In 1879 komt echter een levering van „sterk” bier voor, en daar wordt voor twee tonnen 100 fr. betaald! Het patersbier heeft blijkbaar zijn weg gevonden, en zijn roem breidt zich uit bij zoverre dat de fijnproevers het vóór de Eerste Wereldoorlog reeds de ereaam gaven van „de Vlaamse Bourgogne”.

Hoe de verkoop van patersbier juist geschiedde is moeilijk te achterhalen. Zeker is dat, in de beginperiode van de nieuwe brouwerij, dus in de jaren 1880 en volgende, er vaten bier geleverd worden, zoals het in die tijd de gewoonte was. De paters zelf met hun helpers voerden ze aan huis of naar de herbergen die hun bier verkochten. Zij hadden echter ook voortverkopers die, vooral in de tijd dat het flesjesbier zijn intrede deed, een lading vaten aan huis bestelden en die daarna voor eigen rekening „bottelden”. Zo staat een lading tonnenbier - van 30 à 35 vaten per kamion - met een inhoud van ong. 150 liter per vat, ingeboekt voor rekening van „de Vette Os” in Poperinge, waar het gebotteld werd en verder doorverkocht. Het zou ons echter te ver leiden daar dieper op in te gaan. Na de Eerste Wereldoorlog, in 1924 wordt een mouterij aan de bestaande brouwerij toegevoegd, nadat men in 1923 op 25 september een eerste boorput had laten steken van 119,50 m. diep, dienende voor het brouwen. Jammer echter was dit water, niet volledig geschikt omwille van het teveel aan soda, zodat verder diende te worden gebrouwd met een mengeling van (gefilterd) regenwater en het nieuwe boorputwater. In 1930 wordt een nieuwe put geboord - 137,50 m. diep. In 1942 een derde van dezelfde diepte, en in 1957 een vierde die tot 170 m. diepte gaat. De eerste en de laatste zijn thans nog in gebruik, en staan in voor de waterbevoorrading van gans het klooster.

J. Gh. H.

BEAUVOORDE

Driekoningen-zomerfeest

Door de „Orde van Driekoningen” wordt op zondag 11 juli 1976 een tuinfeest ingericht op de parkeerplaats van het Gasthof „Driekoningen” te Beauvoorde.

Optreden van een Poolse dansgroep en van de Kleinkunstgroep DELTA. Muzikale omlijsting door de muziekmaatschappij van Proven, met een aangepast repertoire.

Dranken en snackbar met verzorgde bediening. Een tuinfeest met standing!

**Centrale Verwarming
Sanitair
Asfaltbedekking**

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonnesblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin

Watoustraat 7. Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier: vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS

aan uitzonderlijke prijzen

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater : **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-Ieper

bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSIING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabriek.

KLEINE FISKALE KRONIEK

De zelfstandige mag een deel van zijn winsten of baten toekennen aan zijn *medewerkende echtgenote*, die werkelijk prestaties levert in zijn bedrijf. Die prestaties moeten niet noodzakelijk van dezelfde aard zijn als die van de man; de echtgenote moet niet per se bedrijvig zijn in zijn atelier of op zijn werf om als medewerkende te worden aangezien; onderhoud van bedrijfslokalen, ontvangst van cliënteel en administratief werk is eveneens een vorm van medewerking.

Er kunnen alleen maar een deel van de winsten op naam van de echtgenote gebracht worden, als deze laatste geen *eigen bedrijfsinkomsten* heeft met een bruto-bedrag dat meer bedraagt dan 21.000 fr. Zo bv. een echtgenote onderwijzeres of bediende, al werkt die ook twee of drie uren per dag effectief mee in het bedrijf, kan geen deel van de inkomsten van haar man worden toegekend. Zij mag echter wel bepaalde van belasting vrijgestelde inkomsten genieten, bv. een invaliditeitsvergoeding, of zelfs achterstallige bedragen van vroegere belastbare tijdperken opstrijken.

Het aan de echtgenote toegekende aandeel mag het gedeelte van de uitbater nooit beneden de 120.000 fr. brengen. Is de netto-winst van een zaak bv. voor een bepaald jaar slechts 200.000 fr., dan kan het aandeel van de echtgenote niet hoger zijn dan 80.000 fr.

Ook mag het aan de echtgenote toegekende gedeelte niet meer bedragen dan de normale bezoldiging van haar prestaties.

Tenslotte, wat men aan de echtgenote ook toekent, een groter vrijstelling dan 56.000 fr. kan er nooit van terecht komen. Het overschot wordt terug bij de inkomsten van de man gevoegd.

S.B.

500 ABONNEES

In mei 1976 noteerden wij de 500ste abonnee op „De IJzerbode“, die buiten het gewone verspreidingsgebied van ons blad woonachtig is.

Het betreft de h. en mevr. Michel Gouwy-Duponcelle, Kolomstraat 43, 1080 Brussel. Beliden zijn afkomstig van Beveren-IJzer. Michel Gouwy is de zoon van Xavier Gouwy (†), landbouwer, die woonachtig was in de Hoogstadestraat 28 (nu Jozef Wyckaert-Gouwy); zijn echtgenote Antoinette Duponcelle is de dochter van de postbode Emiel Duponcelle (†), die woonde in nr. 22 van de Bergenstraat (nu Henri Vandeputte-Quaëlaëys).

Wij wensen beide oud-streekgenoten hartelijk welkom!

Haringe-kermis

ZATERDAG 12 JUNI

te 19 u.: Grote prijskaarting bij M. Ryon in „St.-Jozef“.

ZONDAG 13 JUNI

te 8.30 u.: Wijding van de Veteran-Cars van de nieuwgestichte club „Westhoek-Pioniers-Haringe“.

Te 16 u.: Grote wielervedstrijd voor Juniores B.W.B. „Ereprijs Leon Rosselle“ tellend voor

de trofee „Het Laatste Nieuws“.

Na de wielervedstrijd: Aankomst van de auto-karavaan Groep „Maitre Oyez“ uit Killen onder leiding van Leon Rosselle en zoon Leo. Ontvangst van de deelnemers aan de toeristische uitstap van de „Westhoek-Pioniers-Haringe“. Uitreiking van de trofee bij Mevr. Boury-Wollaert in „De Brikerij“ en verbredering van beide Veteran-Cars-groepen.

MAANDAG 14 JUNI

te 14 u.: Jaarlijkse kaarting voor de kaartersclub van de Derde Leeftijd van Roesbrugge-Haringe en de Oudstrijders van de gemeente bij Mevr. Vandevoorde-Braem in „De Vrede“.

DINSDAG 15 JUNI

vanaf 13.30 u. tot 14.30 u.: Inkorving duivenvlucht uit Douai bij J. en M. Engelaere in „De Ster“.

Rond 18.30 u. op het Haendekot: Jaarlijkse prijskaarting bij Mevr. Vandevoorde-Braem.

WOENSDAG 16 JUNI

Prijsvlucht uit Douai.

DONDERDAG 17 JUNI

te 19.30 u.: Jaarlijkse prijskaarting. Inschrijving en prijsdeling bij Mevr. Boury-Wollaert in „De Brikerij“.

Te 22 u.: Trekking van de tombola ten voordele van de kaarters- en biljartclub, bij M. Ryon in „St.-Jozef“.

ZATERDAG 19 JUNI

te 16 u. op de staande wip: Konings- en prijs-schieting voor de leden van de gilde.

ZONDAG 20 JUNI

te 15 u. langs de IJzer: Kermisviswedstrijd voor de leden van de plaatselijke vissersclub.

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 POPERINGE

MEEST

GESPECIALISEERDE

STOFFENZAAK

VAN DE STREEK

Alleenverdelers : BURDA - patronen

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

HET MEDISCH-PEDAGOGISCH INSTITUUT „DE LOVIE”

vervolg van blz. 3

ten. Enkele industrieën uit de omgeving zijn zo vriendelijk voor de nodige werkverschaffing te zorgen.

De bezigheidsaktivering

Volwassenen die zwaarder gehandikapt zijn en het daarom juist moeilijker hebben om eenvoudige werkjes op te knappen, kregen eerder gerichte bezigheidsaktivering. Ze maken wasspelden of presteren iets creatiefs als: weven, vlechten, smirna, draadfiguren, zelfs keramiek wordt vervaardigd op hoog niveau.

Rond 16 u. komen ze dan terug naar hun leefgroepen, die zo klein (20 jongens) mogelijk gehouden worden en zoveel mogelijk gezinsbenaderend zijn. Hiervoor beschikken wij over 5 opvoeders per 20 jongens, die in leefgroepen opgesplitst worden volgens hun niveau, zonder echter rekening te houden met hun leeftijden. In die leefgroepen krijgen de opvoeders 's middags eten van de centrale keuken, en hebben ze reeds zelf gegeten vooraleer de jongens in het paviljoen komen, zodat ze alle tijd vrij hebben om hen te bedienen en meteen de tafelgewoonten te trainen.

Om het gezinsvervangende extra te benadrukken moeten zij 's avonds zelf eten klaar maken, meestal met hulp van de jongens, die eveneens de vaat doen, alles terugplaatsen en de tafels dekken. Er is wel verschillende bouw voor minder- en voor meerderjarigen. Wie minderjarig is woont in een paviljoen met platbouw en open slaapzaal; meerderjarigen leven in gebouwen met verdiepingen en hebben individuele speelkamers die ze kunnen inrichten en zelf onderhouden. Het valt op hoe onze jongens een privé kamertje respecteren; ze proberen het proper te onderhouden, zorgen min of meer voor hun eigen lichaamshygiëne en structureren hun dagen zo zelfstandig mogelijk.

Doorheen het schoollopen en werken is er vervolgens revalidatie voorzien: kinesisten zorgen voor de motorische ontwikkeling, letten op de goede houding of verbeteren slech-

te houdingen; logopedisten besteden bijzondere aandacht aan de taalontwikkeling en corrigeren spreekfouten, terwijl ergotherapeuten langs manuele activiteiten zorgen voor een gerichte bezigheidsaktivering.

Wij weten dat dergelijk artikel de realiteit tekort doet o.a. omwille van zijn schematisering, bovendien is het voor de schrijver uiterst moeilijk om te anticiperen wat zijn lezers al dan niet over deze problematiek kennen, maar toch menen wij - onze mentaal gehandicapten ten beste - een overzichtelijke bijdrage geleverd te hebben om hen meer te leren waarderen en aanvaarden als volwaardige (andere) mensen.

Paul Verhaeghe
ortopedagoog

Ballonpost te Proven op 28 juni

„De Lovie” te Proven bereidt zich opnieuw voor om tijdens de traditionele Zomerfeesten een denderende ballonvaart te houden!...

Het gemeentebestuur van Proven vroeg en verkreeg een officieel erkende Ballonpost. De beste piloot, ongeëvenaard Belgisch kampioen, FRANCOIS SCHAUT, werd geëngageerd. Voor de vijfde opeenvolgende Zomervlucht... is niets te veel!

De heer MAG DORNEZ ontwierp de tekening voor de Ballonpost. Deze stelt een metselaar voor met de tekst: „Wij bouwen verder!”.

„De Lovie” stelt zich sinds 16 jaar onafgebroken ten dienste van de gehandicapte jeugd. Die jongens gelukkig maken... is de enige betrachting.

Liefhebber of niet - U doet er altijd een vriend plezier mee!

Wij rekenen er zeker op dat U zich wil laten intekenen op de Ballonpost.

Zeldzaam zijn de Ballonposten in België. Dergelijk stuk is blijvend waardevol!

Schrijf in op postrek. nr. 000-0610199-69 of nr. 001-0399311-88 van Demeyere Ernest, Proven, of bij ons secretariaat ter ruilbeurs. Prijs: 80 fr. Bij voorbaat zegt „De Lovie” U beste dank!

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE

P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon: 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

ALGEMENE

SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Overlijdens

- Kamiel Moerman, echtgenoot van Martha Lamaire (Stavele).
- Bertha Vermote, weduwe van Maurice Brunet (Beveren).

Huwelijksaankondigingen

- Marc Legrand van Beveren met Anne-Marie Van Helleputte van Drongen.

Geboorten

- Koen Declerck, z. v. Gery en Magda Hauspie (Beveren).
- Annemie Baes, d. v. Johan en Magda Monkerhey (Stavele).

MENSEN VAN BIJ ONS

Op 22 mei jl. is te Brugge overleden: Maria van Wanseele, echtgenote van Gerard Gheldof.

Vóór en onder de Tweede Wereldoorlog was Gerard Gheldof, als douanier, woonachtig op de Beverenkalsijde, in het huis dat nu bewoond is door Alice Prinsen. In 1945 vertrok hij naar Poperinge en later naar Westkapelle (Knokke-Heist). Maria van Wanseele werd geboren op 9 maart 1912 te Aarsele, maar bracht haar jeugd door te Bulskamp.

Beveren-IJzer aanstelling pastoor

Op zondag 13 juni a.s. tijdens de hoogmis van 10 u. zal E. H. Louwagie door E. H. Devloo, deken van Veurne, plechtig aangesteld worden tot pastoor van de parochie.

De nieuwe pastoor is tevens pastoor van Pollinkhove.

Iederen wordt vriendelijk tot deze plechtigheid uitgenodigd. Wij noemen de nieuwe herder hartelijk welkom.

TE KOOP

KODAK, merk „Polaroid”. Onlangs nieuw. Zwart-wit- en kleurenfoto's (na 1 minuut klaar). Zich wenden: Depeser Maurice, Roesbruggestraat 11, Beveren-IJzer.

MAZOUTKACHEL, merk „Somy”, voor mini-chauffage met radiateurs. Zeer goede staat. Zich wenden: Wed. Depreeuw, Roesbruggestraat 12, Beveren-IJzer.

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND JUNI

Kaartingen

Roesbrugge, dinsdag 8 juni
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“
Beveren-IJzer, „Het Boerenhof“
donderdag 17 juni: Belangrijke algemene vergadering met volgende dagorde: vanaf 1.30 u. inschrijving van de kaarting. Vrije kaarting tot 14.30 u. Voordracht met dia's door de h. R. Van-nobel tot 15.15 u. Kampioenkaarting. Uitreiking van „Herfstlicht“ en koffietafel.

Roesbrugge, dinsdag 22 juni
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“
Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
zaterdag 19 en zondag 20 mei: smijting op de vogelpik voor de leden.

Doorlopende bowling

Beveren-IJzer, café „Klein Leisele“
zaterdag 19 juni vanaf 16 u. tot zondag 20 juni te 21 u.: doorlopende bowling ten voordele van de plaatselijke vissersclub. Waardevolle prijzen.

Kalender „BERTENNEST“

Pinksterweekeinde, 5-6-7 juni, in gemeenschap met de Franse en Zwitserse zusterbeweging van de Nest Van der Hallen-Jeugdgemeenschap, respectievelijk te Viry-Chatillon en te Einsiedeln.

Donderdag 10 juni te 17 uur, verzameling in 't Bertennest te Roesbrugge, voor presentatie „Kunstboek Eugeen Vansteenkiste“ te Ieper. Dit boek, samengesteld door de weduwe en Erik Verstraete kan langs Bertennest bekomen worden tegen 1.400 fr.

Drievuldigheidswekeinde 12-13 juni in 't Bertennest te Roesbrugge en de abdij te Westvleteren. Vooraf inschrijven noodzakelijk. Medewerking van Pater Brauns, die handelt over de „Verbond-God“ en het „Praktisch Geheim der Goddelijke Drie-eenheid“.

Woensdag 16 juni in 't Bertennest te Roesbrugge en de abdij te Westvleteren: St.-Lutgartviering. In dezelfde geest en voorwaarden als Drievuldigheidsdag. Overnachtingsmogelijkheid op dinsdagavond, mits aanmelding vooraf.

Week van 27 juni tot 4 juli: Bedevaartmarskamp: zie blz. 2.

TE KOOP

PIANO in goede staat.
VOLKSWAGEN 1300 „Kever“, in goede staat.
ANTIEK KLEIN KACHELTJE „Puitje“ (100 j.)
Zich wenden: Poperingestraat 4, Roesbrugge.

BRIEFJE VAN EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Gusta heeft het weer moeilijk gehad aan de nieren. Zondag laatst heeft ze zelfs een krisis gedaan. Niet om ermee te lachen, veel pijnlijker dan kinderen „kopen“ zegt ze voortdurend en Gusta kan het weten. Ze heeft drie dagen te bed gelegen en ik heb hier alleen de boel moeten klaren. Natuurlijk hebben we de dokter laten komen. Maar onze huisdokter is met verlof, 't schijnt dat hij in Griekenland zit. Gelukkig had hij een plaatsvervanger: een jonge kerel, pas afgestudeerd. In mannen die juist van school komen heb ik niet zoveel vertrouwen, de ervaring mankeert, maar we konden toch onze dokter niet speciaal uit Griekenland laten overkomen, 't kost al genoeg als ze twee straten ver moeten.

't Was tegen de negen, 's avonds, als die jonge man resoluut de deur openstak. Onze buurman, Camielten, was net binnengekomen en we zaten aan de kachel een whisky te drinken en de komende gemeenteverkiezingen te bespreken. Camielten bleef, dat was te verwachten, de fles was ook nog halfvol, bovendien moest hij aan zijn Zoë kunnen vertellen hoe het met Gusta gesteld was. 'k Zeg tegen de dokter, die stond te trappelen van ongeduld: „ga maar naar boven, de deur links“. Enkele minuten later kwam hij in een jacht naar beneden gestormd en vroeg om een nijptang en een hamer. 'k Verschoot en ook Camielten keek raar op, inderdaad, voor een dokter zijn dat nogal ongebruikelijke instrumenten. Maar ja, tegenwoordig zijn er veel nieuwe methoden en je weet nooit met die mannen. 'k Moet het zeggen zoals het is, 'k ging nogal wijfelend naar de bergplaats om het gevraagde te halen en toen ik het hem overhandigde, zei ik aarzelend: „'t gaat toch niet slecht met Gusta?“. „Neen, neen“ zei hij kort, „ergens een niersteentje in de pisleider, maar...“, voegde hij eraan toe, terwijl hij de tang en de hamer omhoog stak „ik krijg mijn valies niet open!“.

'k Was onmiddellijk een heel ander mens. In dankbare opluchting heb ik hem nog mijn bloeddruk laten meten. „Uw vrouw moet veel meer drinken“ zei hij... en gij veel minder“ flapte hij eruit, terwijl hij naar de whiskyfles lonkte. Toen was hij weg.

Overmorgen komt de andere terug uit Griekenland. Gelukkig!

Pol

- Camping
- Sport
- Kledij
- Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

Kent U de mode?...

Weet U wat „In, is?...

Inzake:

- schoenen
- handtassen

Kijk en kies...

bij

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor...
- de derde leeftijd.

Een familietrip
naar EXPO 76

van 17 tot 21 juni 1976

Casinoplein
te KOKSIJDE

huwelijksportret

BERNARD DE GRENDEL
FOTOGRAFIE
Sint-Amandusstraat 45
POPERINGE 057/33.33.18

OMEGA

Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming
en

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

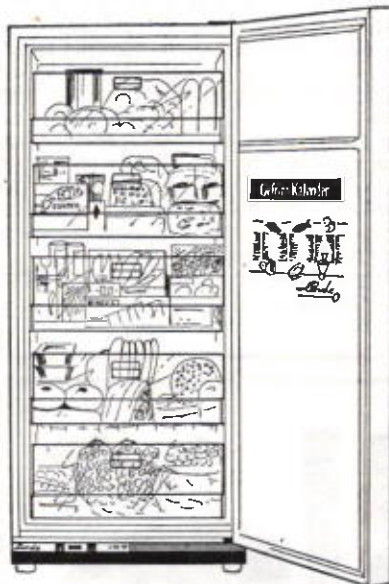
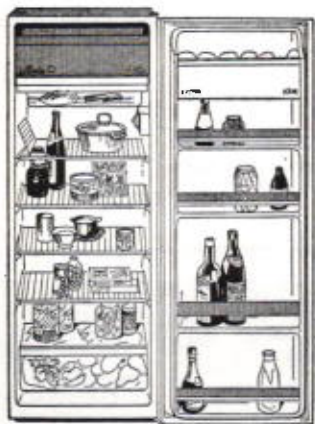
André DEWULF & Zoon

Krombkestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

Bescherm uw voedingswaren
in de komende zomerdagen.
Koop NU een koelkast

UW VERDELER:

Huis Jos. CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Wekelijkse rustdag: zondag

Tel. 30.05.94

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Warden Smeus van Gijverinkhove was nog 'n ouden taaien die geheel zijn leven gewrocht en geklawierd hadde en die nu op zijn pensioen wos.

Warden stoeg ol è paar jaar olleene en daarmee wos 't dat 'n ie dikkers è pinte dronk en niet veele thuus è wos.

Maar olmetnekeer kosten 'n ie niet oltewel meer weg en ie ging naar den dokter.

"Wuk scheelt er, Warden?" vroeg den dokter.

"Héwè, meneere" zei Warden... "k krij-gen ik den laatsten tijd van die ferme scheu-ten in mien rugge... en dat verspringt toen olmetnekeer in mien armen of mien beenen... en 'k zijn toen olmetnekeer op mien asem è pakt... zou je glj daar nieten aan kunnen doen?"

"Horkt è keer" zei den dokter, achter dat 'n ie Warden onderzocht hadde... je zijt gie geen van de jongste meer... dat is de sleete die begunt boven te kommen vent...! Maar ols je gie ol gaat doen wuk da'k zeggen, ga je gie in korten tijd veele verbeteren... Kijk, dit zijn hier pillen, waarvan dat je d'er olle nuchtende twee moet van pakken... Maar je moet wel onthouden dat je veele d'r op moet drinken, voor je maage... Toen, in de voor-noene, moet je joen veeloo pakken en è ge-heelen toer gaan doen... Bovendien moet je anders nog veele oefeningen doen met joen armen en joen beenen... en ols 't gaat, veele in de zonne zitten om je rematiezen uut te trekken".

"Eerste klasse, meneere dokter" zei Warden, achter dat 'n ie betaald hadde... "k gaan dat ollemaale trachten te doen ge-lijk dat je gie dat gezeid hebt".

De weeke achternaar, op 'n achternoeene, ols den dokter djuuste uut zijn otomobiel stapte aan den Abeele, om een van zijn zieken te be-zoeken, zag 'n ie Warden buutenkommen uut 'n herberge met è ferme pruume op, en ol klawieren dat 'n ie koste om op zijn veeloo te geraaken.

"Jamaar, è zoo niet ennée Warden" riep den dokter ol d'r naartoe gaan... je gaat gie olzoo niet beteren... je moet doen hetgeene da'k zeggen of anders moet je gie naar mien niet meer kommen!"

"Horkt è keer, meneere dokter" ekspli-keerde Warden... "k doen 't ik ol djuuste gelijk dat je gezeid hebt... Ten eersten, ik pakken olle nuchtende mien twee pillen... In de voornoene haalen 'k mien veeloo uut 't stol en 'k doen è geheelen toer... Je hebt toen gezeid da'k veele in de zonne moeste zitten... héwè, kijkt è keer van waar da'k djuuste buutenkommen, meneere dokter... 't staat in groote letters boven de deure: "In de zon"... 'k heb hier geheele de voornoene ge-zeten, dus dat is ook ol djuuste... en aan-gaande die oefeningen met mien armen en beenen, dat is ook ol gedaan, want 'k heb ol è partie of viere geveugelpiekt en drie kee-ren de polka-plak gedonsen met de bazinne, horkt... den kluutorgel speelt nog...! En kwestie van dat veele drinken achter die pil-len, dat gaat ook haast genoeg zijn peins ik, want 'k heb ol zeven paters en acht geuzen binnen...!"

KWAAK

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de gemeenten :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Op 2 100 ex. verspreid met de post.

DE PASTOORS VAN HARINGE

2. VANAF HET KONKORDAAT (1802) TOT 1835

In 1799 maakte Napoleon Bonaparte zich meester van de regering in Frankrijk (waartoe ook ons land behoorde) en voerde een nieuwe staatsregeling - het Konsulaat - in. Op 13 december verscheen een nieuwe grondwet waarbij van de priesters de eed van getrouwheid werd geëist. In Vlaanderen was de weigering zo algemeen dat de strafbepalingen niet konden toegepast worden. Stilaan begonnen de priesters minder verscholen te leven en konden zij gemakkelijker dan vroeger in particuliere huizen hun priesterambt uitoefenen. Op 15 juli 1801 sloot Napoleon een konkordaat met paus Pius VII dat de bestaande bisdommen afschafte en nieuwe oprichtte. De departementen van de Leie (W.-VI.) en van de Schelde (O.-VI.) werden samengebracht onder het ene bisdom Gent. Dit betekende dat de bisdommen Brugge (tijdelijk) en Ieper (voorgoed) afgeschaft bleven. Het bisdom Gent was echter te groot om degelijk van daaruit bestuurd te worden. Daarom bleven Brugge en Ieper distrikten van het nieuwe bisdom, met eigen bestuur. Zo werden de zaken in de dekenijen van het vroeger bisdom Ieper waargenomen door de Ieperse kanunniken De Meezemaker en Vermeersch. In april 1802 werden de kerken in Frankrijk heropend; in Vlaanderen werd de eredienst hervat op Pinksterdag 2 juni 1802 - we schrijven later wel eens over de tragische brand van de kerk te Proven bij deze gelegenheid.

Napoleon voerde ook een herinrichting door van de parochies; hij richtte arrondissementen en kantons op waarnaar de parochies met hun sukkursalen (hulpkerken) werden ingedeeld. Zo werden de hoofdplaatsen van een kanton parochies van tweede klas. Wat het geval werd voor Haringe in 1802. - Vermelden wij ter herinnering, dat kapelaan De Caestecker op 9 oktober 1802 Haringe verliet om pastoor te worden te Poperinge St.-Jan.

Op 26 januari 1803 werd *Augustinus Joannes Ryckewaert* ingehuldigd als nieuwe pastoor van Haringe. Hij was geboortig van Reningelst (3 augustus 1742) en broeder van *Philippus Ludovicus Ryckewaert* (geb. 18 februari 1748) die in 1811 pastoor werd van Westvleteren. Na zijn studies te Leuven was hij achtereenvolgens kapelaan geweest van St.-Janskapel (bij Belle) en van Reninge om in 1782 pastoor benoemd te worden te Esen en deken van de kristenheid Diksmuide. Met de komst van Ryckewaert dacht men in Haringe dat alles zijn normale gang zou hernemen zoals vóór de Franse Omwenteling. Doch de tijden en opvattingen waren veranderd.

Als parochie afgeschreven

Te Roesbrugge was tijdens de Franse overheersing de kapel uitgebrand, de proostdij Beauregard (Waaiburg) verkocht als zwart goed, kapelaan *Guilielmus Franciscus Dominicus vander Meulen* (schrijver van de *His-*

torie van den oorloge betrekkelijk tot West-vlaenderen, uitgegeven door *Bachten de Kupe* in 1965) overleden. Op 30 november 1801 was *Alexander Josephus De Legher* (geb. te Hondschote 1 maart 1748) benoemd geworden tot proost, met opdracht de kapel herop te bouwen. De bouw werd aangevat in 1805 - in al de kerken van het oude bisdom Ieper werden hiervoor gelden ingezameld - en op 9 september 1806 kwam kan. Vermeersch uit Ieper de eenbeukige kerk plechtig inwijden. Hierin ligt de oorsprong van de september-kermis te Roesbrugge. Niet pastoor Ryckewaert uit Haringe, maar oud-kapelaan De Caestecker uit Poperinge kwam er de eerste mis opdragen, wat reeds duidt op onenigheid tussen Roesbrugge en Haringe. Bij dekreet van 23 februari 1807 werd door Mgr. Fallot de Beaumont, bisschop van Gent, Roesbrugge afgezonderd van Haringe als een elgen parochie. 's Anderendaags werd *Joannes Josephus Reyphins* (geb. te Roesbrugge 31 augustus 1762) als eerste pastoor van de nieuwe parochie benoemd.

Reyphins sproot uit een oud-adellijke familie (zie stamboom bij L.-A. Rubbrecht, *Geschiedboek der gemeente Roesbrugge-Haringe van 1800 tot 1907*) en het kan niet geloofchend dat achter de schermen gewerkt was geworden om Roesbrugge als parochie te ontvoogden. Doch het bleef daar niet bij. Door een keizerlijk dekreet van 30 september 1807 werden in het departement van de Leie 28 parochiekerken afgeschaft en in openbare bidplaatsen veranderd; hieronder viel Haringe dat op 15 juni 1808 als parochie afgeschreven werd. Dit betekende dat in de kerk van Haringe niet meer mocht gedoopt, getrouwd en begraven worden; men kon er alleen nog naar de mis gaan, biechten en communiceren. Het spreekt vanzelf dat Haringe nu geen kapelaan meer nodig had. *Bernardus Huyghe* (geb. te Hoogleden 31 januari 1779) die er benoemd was geworden op 17 april 1807 werd verplaatst naar Poperinge als onderpastoor op O. L. Vrouwparochie.

Op 9 maart 1809 gingen de pastorale rechten van Haringe over naar Roesbrugge waar Reyphins aan het hoofd kwam te staan van een pastorie tweede klas. Daar men pastoor Ryckewaert niet wilde treffen was hij in september 1808 pastoor benoemd geworden te Elverdinge, eveneens een pastorie tweede klas. Hij stierf er op 16 december 1813. Het is best mogelijk dat de zilveren zonnemonstrans van Haringe - de vroegere was opgeëist geworden door de Fransen - besteld werd tijdens het herdersambt van Ryckewaert.

Eenmaal dat men voor de berooide kerk van Roesbrugge de gewaden en het kerkgerief van Haringe ging opeisen ontstond er een vijandige houding tussen de twee kerkgemeenschappen van één en dezelfde gemeente Haringe, die slechts na vele jaren luven zou en dan nog!

De zilveren zonnemonstrans uit het begin van de 19e eeuw.

Maar niet in de kou

Toch bleef Haringe niet zonder priesterhulp. *Philippus Jacobus Neudt* (geb. te Proven 25 juni 1741) werd door de bisschop van Gent op 2 augustus 1808 naar Haringe gestuurd als deservitor (bedienaar). Vroeger was hij pastoor geweest te Leisele en te Beveren. Hij bediende de kerk tot in 1811. In welk jaar hij eervol ontslag nam en zich ging vestigen in Poperinge waar hij overleed op 27 oktober 1812.

Hij werd opgevolgd door *Petrus Jacobus De Coninck* (geb. te Belle) die in Haringe stierf op 14 januari 1815 in de ouderdom van 59 jaren.

Zijn opvolger is *Joannes Jacobus De Haene*, geboren te Houtkerke in 1742 en gewezen pater recollet te Kassel. Hij vertrekt kort daarop naar Westouter om er de heilige bedieningen uit te oefenen. Hij stierf er in 1819.

Als opvolger wordt nu benoemd *Petrus Jacobus Cornelius Plancke*, geboren te Haringe op 5 december 1773. Hij werd priester gewijd met kerstdag 1805 en werd achtereenvolgens onderpastoor van Lembeke (O.-VI.), Aartrijke en Westvleteren (29 juli 1809). Zijn benoe-

vanuit

Bergenstraat 29
8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.02.08

Postrekening 000-0905098-88 der Nest Van der Hallen-Jeugdgemeenschap te Roesbrugge

IN EUROPESE VRIENDSCHAP

in het teken van : 20 JAAR BERTENNEST
NA DE ROME-BEDEVAART

weerom met Bertennest-wagens naar Rome langs dezelfde weg die we verleden Heilig jaar te voet deden dankbaar getuigend bij al onze Franse, Zwitserse en Italiaanse vrienden, die ons zo gastvrij ontvingen;

en dan VANAF ROME weerom TE VOET naar ASSISIE in het spoor en het jaar van Franciskus : 1-22 oogstmaand

KOM MEE MET ONS : EUROPESE VRIENDEN MAKEN

(zo vlug mogelijk vooraf inschrijven !)

- 11-16 juli : Voettocht voor de redding van Europa van Paray-le-Monial over Vézelay naar Chantemerle-les-Blés
- 22-25 juli : 26e kongres „Kerk in nood” - Königstein im Taunus
thema : Massa - macht en media
- 1-22 oogst : franciskaanse voettocht van Rome-Assisië (zie hoger)
- 28-29 oogst : Europeade voor Europese volkskultuur te Annecy
volksdansen en -liederen van het Europa der Harten.

ming als „proost” van Haringe dateert van 1 maart 1815. Hij was zeer bezorgd om de hem toevertrouwde kudde en bekommerd om de luister van Gods huis. Onder zijn bestuur werd voor de kerk van Haringe o.m. een nieuwe (grote) klok besteld met volgend opschrift : „Tot meerder eer en glorie van God. Ik ben gegoten door de milddadigheid der Heeren Kerkmeesters Petrus Verhaege Jongman en Franciscus Desaegeher in houwelyke met Rosalia Behaghe en de andere inwoners van dit gemeente van Haerynghe en byzonderlyk door den yver van Sieur Petrus Johannes Leys in houwelyke met Maria Asaert, Lodevicus van Houtte in houwelyke met Rosalia Secq en Martinus Rousseeuw in houwelyke met Isabella Rouzeré, hebbende voor peter Martinus Hollander weduwaer van Marie Neudt en voor meter Josepha Devey in houwelyk met Johannes Verschave de welcke my met den naem van Martinus hebben vereert ten jaere 1829. Quot testor P.J.C. Plancke vic. loci - J. Dumery me fecit Brugis”. Er werd ook (in 1832) een nieuwe traptoren gebouwd om naar de klokkolder te gaan. Vroeger moest dit langs het doksaal, over de preekstoel heen, gebeuren.

Kapelaan Plancke (zo noemden de mensen hem) overleed te Haringe op 23 mei 1835 en

lag begraven op het kerkhof (niet ver van het grote Calvariekruis) onder een hoog smeedijzeren kruis, dat spijtig genoeg - bij gebrek aan zorgzaamheid - verdwenen is sedert enkele jaren. De naam van deze priester is lange tijd te Haringe in zegening gebleven. Zijn zuster Barbara Victoria, die bij hem inwoonde, schonk later een kleine hofstede (Camerlynck) langs de weg naar Watou aan de kerk van Haringe.

A. Deschrevel.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Huwelijken

- Michel Haghedooren v. Roesbrugge-Haringe met Joanna Vandenbroucke van Proven.
- Luc Struye van Watou met Mia Donche van Roesbrugge-Haringe.

Huwelijksaankondigingen

- José Veniere van Proven met Rosa Vandeputte van Roesbrugge-Haringe.
- Marc Busschaert van Proven met Frieda Buseyne van Roesbrugge-Haringe.

Geboorten

- Stefanie Rappelet, d. v. Ronny en Maria Boury.

- An Vandenbussche, d. v. Gilbert en Pascale Lejeune-Maerten.

- Angelique Parent, d. v. Lode en Josiane Mermuys.

Overlijden

- Rudi Rappelet, 22 j., z. v. Michel en Suzanne Mahieu.

DE BOERENGILDE te ROESBRUGGE

In ons vorig nummer hadden wij het over de Boerengilde van Roesbrugge. Deze gilde werd, zoals gezegd, gesticht op 26 juli 1922. Bij de opgave van het eerste bestuur is één naam - deze van Camiel Kestelyn - in de schrijfmachine blijven steken.

Het had moeten vermeld worden als volgt : Proost : E. H. Vermeersch, onderpastoor ;

Voorzitter : Alois Leroy ;

Ondervoorzitter : Charles Vandromme ;

Schrijver : Camiel Kestelyn ;

Leden : Jules Deweerdt, Jules Spenninck, Charles Geerardyn en Jules Marent.

Onze verontschuldiging. Dat verscheidene lezers dit hadden opgemerkt bewijst hoe aandachtig ons blad wordt gelezen en hoe sterk het geheugen van velen gebleven is. Bovenstaand bestuur was ons door het Hoofdbestuur van de Boerenbond medegedeeld.

PAUL RECOUR
VANWILDEMEERSCH

MAKELAAR IN VERZEKERINGEN - Attest Nr. 33024/005/0237
KREDIET- EN BELEGGINGSADVIES

- **Alle verzekeringen** : keuze van maatschappij.
- **Geldbeleggingen** : onder STAATSWAARBORG o.a. inschrijving op staatsleningen.
- **Leningen en kredieten** aan verminderde intrest

Voor inlichtingen :

Haringeplaats 23 - 8990 ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30.02.70

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

JACOB van MAERLANT

OF DE VOLKSTAAL IN DE WETENSCHAP

stadhuys van Damme

Met de mens is de wetenschap ontstaan. De holbewoner die zijn wonden afdekte, zich naar de sterren oriënteerde, de wolken observeerde en zijn zonen de meest geschikt weg naar de drinkplaats wees, deed respectievelijk aan geneeskunde, sterrenkunde, weerkunde en aardrijkskunde.

Maar de oudste wetenschappelijke werken werden geschreven in de bloeitijd van Hellas en in het Grieks. Eens die bloeitijd voorbij werd die kennis - althans tot op zekere hoogte - door Rome in stand gehouden. Vandaar uit werd het Griekse denken aan heel West-Europa doorgespeeld en uitsluitend in het Latijn. Romeinse geleerden hadden hun taal geschikt gemaakt om als wetenschappelijke voertaal te dienen en hebben aldus de in de Oudheid verzamelde kennis aan de vergetelheid onttrokken. De overheersende positie van het Latijn werd nog verhoogd doordat het de taal werd van de kerkelijke eredienst. In acht genomen dat de wetenschap in de Middeleeuwen praktisch uitsluitend in de kloosters of door kloosterlingen werd beoefend, was de kringloop gesloten: de wetenschap had haar eigen milieu en haar eigen taal. Vele eeuwen stond de geleerdenwereld buiten de maatschappij.

De tot nu toe oudst bekende wetenschappelijk getinte werken in de volkstaal, treffen we aan in de 13e eeuw. Zij zijn ontstaan uit de cultuurbehoeften van het nakend „Herfst-tijd der Middeleeuwen“. Op sociaal-economisch vlak hadden we toen eigenlijk al de Middeleeuwen verlaten. Dank zij onze ligging tussen Frankrijk, Engeland en Duitsland werden onze gewesten het grootste pakhuis voor het intenser wordend handelsverkeer in het noordelijk deel van West-Europa. De ridderstand die eeuwenlang de bovenlaag van de maatschappij had gevormd was verdrongen door de oude koopmansgeslachten, het zg. patriciaat, met de ambachten en neringen als tweede stem in het kapittel. De burgerij had haar plaats ingenomen in het maatschappelijk bestel. Uit de feodaliteit waren nieuwe politieke entiteiten ontstaan. De idee van het ene, universele rijk was al lang verbleekt en had plaats gemaakt voor een groeiend nationaal bewustzijn. Vlaanderen strijd om zijn zelfstandigheid op het einde van de 13e en het begin van de 14e eeuw - met de Gulden Sporenslag als hoogtepunt - was hiervan een uiting. In de literatuur vond dit zijn uitdrukking in het gebruik van het *vulgaire*, de volkstaal.

Bestond die literatuur aanvankelijk uit ridderromans, geestelijke verhalen en dierver-

halen, de burgerlijke geest was leergierig en de kunst van de didaktiek deed haar intrede.

Damme aan het Zwin

Damme, een kleine nederzetting aan de zee-arm het Zwin, werd in de 12e eeuw een voorhaven van Brugge, toen de oude zeeverbinding van laatstgenoemde stad was verzand. Dat was voor Damme het begin van een hoge bloeiperiode, die ongeveer twee eeuwen zou duren, tot het Zwin op zijn beurt onbruikbaar werd. Deze bloeiperiode had een grote expansie van de plaats tot gevolg, al zou men er nooit meer dan 6 000 à 7 000 inwoners geteld hebben. In 1238 werd de stad versterkt en in 1241 kreeg zij van gravin Johanna (van Konstantinopel) de toelating om een halle te bouwen, als stapel- en verkoopplaats. Meteen werden de Damse poorters vrijgesteld van belasting op het uitstallen van hun waren. In 1249 richtte de Damse magistraat - met toestemming van gravin Margareta, de moeder van Gwijde van Dampierre - het bekende Damse St.-Jansgasthuis op. De Damse tolrolle vermeldt meer dan 300 verschillende koopwaren die er in de haven, uit alle richtingen werden aangebracht; maar het was voornamelijk een drukke wijnmarkt. De hoofdzetel van de grafelijke tol voor de scheepvaart-rechten op het Zwin - een rijke bron van inkomsten voor het grafelijk Hof - was te Damme gevestigd. Kooplieden, makelaars, bankiers uit tal van landen hadden er stapelplaatsen of kantoren en de Damse kooplieden maakten deel uit van de Hanze van Londen. Nu nog is Damme, dat intussen een heel eind landinwaarts is komen te liggen, een toeristisch aantrekkingspunt om de vele merkwaardigheden die er nog overschieten uit zijn Middeleeuwse bloeiperiode.

In die toen van bedrijvigheid gonzende stad, werd de dichter Jacob van Maerlant schepenklerk. Dat was een functionaris in de aard van onze huidige gemeentesekretaris. Over zijn levensloop is niet veel geweten en de vage biografische gegevens, die we kennen, komen uit het werk van de dichter zelf. Hij zou geboren zijn te Maerlant, een gehucht van Houtave, rond 1225. Na een opleiding, waarschijnlijk aan de kapittelschool Sint-Donaas te Brugge, werd hij klerk in dienst van Gerardus van Roden, heer van Snellegem. Toen dit geslacht omstreeks 1260 uit Snellegem verdween, kwam hij kort daarop in dienst van Damme. Daar zou hij ca. 1300 overleden zijn. In zijn jeugd vertaalde en bewerkte hij ridderromans, uit het Latijn en het Frans.

Een Wetenschappelijke encyclopedie

Maar toen Jacob van Maerlant zich te Damme vestigde had hij genoeg van fantasierijke verhalen en van „die scone Walsche en valsche poëten die meer rimen dan si weten“. Hij zou voortaan schrijven voor de nuchtere burgerij in wier kring hij nu was opgenomen en die „nutschap ende waer“ op prijs stelde. Omstreeks 1265 voltooide hij *Der Naturen Bloeme*, een berijmde wetenschappelijke encyclopedie in 16 660 verzen, groten-deels naar het *De natura rerum* van de Brabantse dominikaan Thomas van Cantimpré, al heeft hij wel meerdere handschriften onderzocht. In *Der Naturen Bloeme* schrijft Van Maerlant over de mens, over vierpotige dieren, over de vogels, over allerlei monsters, verder over de serpente, de wormen, bomen en kruiden, fonteynen of bronnen, om te eindigen met de bespreking van zeven metalen. Het is het oudste compendium waarin de volkstaal wordt gebruikt.

In de proloog van het werk noemt Van Maerlant ook Willem Utenhove, een priester uit Aardenburg, gestorven ca. 1246, die volgens hem een „Bestiaris uten Walschen dichte“. Bestiaris of dierenboeken en lapidaria of gesteenteboeken waren in die tijd zeer in trek. Dit waren stukken in proza of poëzie, waarin de dieren of de gesteenten en hun eigenschappen, op een nogal fantasierijke wijze werden beschreven. Hierbij was gedeeltelijk en meestal onvermoed gesteund op Griekse overlevering. Het werk van Utenhove is verloren gegaan, maar in 1869 werd door de filoloog Jan Hendrik Bormans, die o.m. in 1857 *Der Naturen Bloeme* publiceerde, een fragment - een paar bladen - van een bestiarium in het Middelnederlands gevonden, waarvan achteraf bewaard werd dat het een stuk was uit het werk van Willem Utenhove. Het oudst bekende wetenschappelijk of pseudo-wetenschappelijk geschrift in de volkstaal zou tot op heden dit werk van Utenhove zijn, maar het oudste nog bestaande: *Der Naturen Bloeme*.

Van Maerlant schreef nog - maar die werken zijn van oudere data - *Hemelijchede der hemelijcheit* met in totaal 2 158 verzen. Het zou een bewerking zijn van een Latijns geschrift, van een onbekende Philippus Tripolitanus, dat zou teruggaan op een Grieks werk van Aristoteles. Het is een handboek dat handelt over de kunst van het regeren, maar het bevat eveneens beschouwingen over gezondheidsleer. Twee pseudo-wetenschappelijke handschriften zijn verloren gegaan, *Sompniarijs*, over droomverklaring en een *Corten Lapidarijs*, over stenen, maar die vermoedelijk als voorlaatste deel in *Der Naturen Bloeme* werd opgenomen.

In hoeverre deze boeken, in een tijd dat de drukkunst nog niet bestond, verspreid werden en hoe groot hun invloed is geweest, is moeilijk uit te maken. Alleszins bestaan er tot op heden nog verscheidene handschriften, die bewaard worden op de Universiteitsbibliotheek te Leiden, op de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag, op de Bibliotheek van de Koninklijke Academie van Wetenschappen te Amsterdam, in de Koninklijke Bibliotheek te Brussel, ook te Berlijn, Hamburg en Detmold. Op andere plaatsen werden fragmenten van verschillende lengte teruggevonden.

* * *

Ons volk dat verbitterd heeft moeten strijden om de verkondiging van de wetenschap in de eigen taal, bezit nochtans terzake oude adelbrieven.

Roger-A. BLONDEAU

De Paters van de St.-Sixtus-abdij te Westvleteren.

3. Pater-brouwer aan het werk.

De eerste afnemer van het patersbier van de abdij van Westvleteren zou dus naar alle waarschijnlijkheid Frederic Gheldof geweest zijn, de uitbater van een kleine herberg die gelegen was rechtover het klooster. Vader-abt Verhelle, die erg gesteld was op rust en het eerbiedigen van de kloosterregel, liet langs de straatzijde een nieuwe omheiningsmuur bouwen, met daarin een nieuwe ingangspoort. Om ook verlost te zijn van nachtelijk herberg-lawaai, kocht hij het daar tegenoverliggend cafeetje op. Hij liet het afbreken en in 1880 werd op dezelfde plaats het gastenhuis gebouwd. Zo ontstond de herberg „In de Vrede“, die vanaf haar ontstaan, tot op heden uitgebaat wordt door dezelfde familie. Eerst had men er het echtpaar Frederic Huyghe-Dezwarte; daarna een dochter Huyghe, gehuwd met Jozef Wyffels, en thans de zoon van laatstgenoemde, nl. Daniël Wyffels-Coutigny.

Vroeger, toen de auto nog geen gemeengoed was geworden en men met de trein en de buurtspoorweg de abdij moest bereiken, werden de familieleden en de vrienden van de paters ondergebracht in dit gastenhuis. Waren zij echter te talrijk, dan beschikten de paters nog over een tweede tehuis, een paar honderd meter van de abdij gelegen, daar waar tot voor een tiental jaren meester Van-nobel, het schoolhoofd van de patersschool,

nog woonde. „In de Vrede“ is thans de enige herberg die nog bevoorradt wordt door de abdij zelf. In 1946 immers werd het commercieel brouwen stopgezet en het bierbrouwen werd in concessie gegeven aan de Sint-Bernardus-brouwerij te Watou, die voortaan ook het patersbier van Westvleteren zou brouwen.

De paters zelf zijn, omwille van hun geloften, uiteraard geen grote bierversuikers. Het (vele) bier dat zij thans nog brouwen wordt dan ook voornamelijk verkocht aan partikulieren die ofwel zelf hun „bakje“ afhalen, of die het door de verkoopdienst van de abdij aan huis besteld krijgen.

Aan het hoofd van de brouwerij staat pater-brouwer. Hij wordt bijgestaan door een drietal lekehelpers - bij het aftrekken zijn het er wel meer - en hij moet dus instaan voor alles wat het brouwen betreft. Vele oningewijden zijn wellicht de mening toegedaan dat pater-brouwer zelf goed over weg moet kunnen met het eigen brouwsel. Hij dient immers de roerschoep te hanteren en moet dan ook steeds opnieuw de geur opsnuiven van het edele gerstenat. Daardoor verkeert hij dan ook voortdurend in de gelegenheid een goed „teugje“ te nutten. We menen echter dat veel sterke verhalen, die over pater-brouwers de ronde doen, veeleer ontsproten zijn aan de verbeelding van diegenen die zelf de smaak van het patersbier niet konden missen.

Het brouwen zelf is erg ingewikkeld en wanneer pater-brouwer alles goed wil laten verlopen, dan blijft er hem niet zoveel tijd om zich met bijkomstigheden bezig te houden. In de warme zomermaanden - in de zogeheten fruitmaanden - wordt er echter niet gebrouwd. Het bier zou immers kunnen besmet worden door allerlei micro-organismen, die het zouden doen „leven“. Dit brengt echter helemaal geen enkel gevaar met zich voor het drinken van zulk bier. Het is enkel de smaak die daardoor kan afwijken.

Voor het brouwen gebruikt men gekiemde gerst (mout), suiker (kristal- of kandysuiker), hop, gist, gebrande suikerstroop en natuurlijk ook water. Wat het water betreft, daarover bestaan eveneens veel fabeltjes, o.a. dat het grondwater in St.-Sixtus van uitstekende kwaliteit was voor het brouwen en dat juist daardoor die bijzondere smaak bij het bier voorkwam. Dit zijn pure verzinsels, want zoals ik reeds schreef brouwden de paters tot in 1923, het jaar waarin de eerste artesische put werd geboord, uitsluitend met gefiltreerd regenwater. Het grondwater van die eerste boorput bevatte te veel soda en was, ondanks zijn zachtheid, ongeschikt om alleen - dus onvermengd - te worden gebruikt. Tegenwoordig, na het steken van een nieuwe boorput in 1957, wordt uitsluitend grondwater gebruikt.

Waar het brouwen zelf in de loop van de laatste honderd jaar weinig of geen verande-

ringen heeft ondergaan, zien wij echter dat heel wat verbeterd is aan de methode waarmee het brouwsel in zijn verschillende stadia wordt gevolgd. Zo beschikt pater-brouwer Remi thans over een degelijk laboratorium, waar hij het brouwproces kan bestuderen en volgen. Immers de zuiverheid bij het brouwen is van hoofdzakelijk belang. Vroeger gebeurde het wel meer dat het bier zich omzette in een soort stroop. De volksmens zegde dan: „het bier keert zijn gat“! Men moest het echter alleen maar een bepaalde tijd rustig laten liggen om het opnieuw in normale en drinkbare toestand te krijgen. Thans heeft men dit verschijnsel pogen weg te werken door een nieuwe stapelplaats te bouwen (bij de ingangspoort gelegen), waar door een konstante temperatuur van ongeveer 20 graden zowel bij dag als bij nacht, het narijpen wordt bevorderd, zodat de duur van het opstapelen merkbaar wordt ingekort. In de oude stapelplaats was de temperatuur te wisselend, zodat de narijping veel meer tijd in beslag nam. Door een te grote vraag naar het befaamde patersbier gebeurde het wel meer dat het bier „te jong“ afgeleverd werd, zodat de gebruiker soms voor het feit kwam te staan dat zijn bier veranderde in stroop - vandaar mistevredenheid - hoewel dit bier in feite helemaal niet minderwaardig was. Men moest het alleen langer laten rusten, zodat het kon „terugkeren“. Zwaar bier moet minstens zes maanden wachten vooraleer het geschonken en gedronken wordt. Zelfs nu nog is het aan te raden het bier enkele weken te laten rusten. Dit volgt uit het feit dat men bij het aftrekken van het patersbier, in de aftrektank nog een kleine hoeveelheid suiker en gist toevoegt, zodat het bier in de fles nog een bepaalde nagisting ondergaat.

De abdijbrouwerij verbruikt per jaar ongeveer 60 000 à 65 000 kg gerstemout, aangekocht bij grote brouwerijen. De eigen mouterij, in 1924 in gebruik genomen, is niet meer in dienst, daar ook de eigen gerst, omwille van de wisselende kwaliteit niet meer gebruikt wordt om te mouten. De fijnste brouwersgerst zou de zomergerst zijn en hoe dikker de gerstkorrel, hoe beter het mout. Het mouten is eigenlijk niet veel meer dan het laten schieten van vochtige gerst bij een gegeven temperatuur, die daarna gedroogd wordt. Daar de verschillende gerstsoorten bepalend zijn voor de goede smaak van het bier, wordt op heden meestal gebruik gemaakt van een uitgekozen mengeling van dit graan.

Het mout komt op de brouwerij verpakt in grote zakken. De eerste bewerking die het ondergaat in de abdij is het pletten ervan in de moutmolen. Daarna gaat het naar de brouwzaal, waar het eigenlijke brouwen kan beginnen.

J. Gh. H.

**Centrale Verwarming
Sanitair
Asfaltbedekking**

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin
 Watoustraat 7, Proven
 Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier : vanaf 85 - 222 fr.
 stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater : **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabrik.

BEAUVOORDE

Driekoningen-zomerfeest

zondag 11 juli 1976

vanaf 16 u. tot middernacht

op de parking Driekoningenschuur.

- Pilizanië, Poolse volkskunstgroep;

- St.-Cecilia, uit Proven;

- Delta, kleinkunstgroep.

Uitgelezen dranken, snackbar, volksspelen.

Een tuifneest met standing, ingericht door de
Orde van Driekoningen.

Inkom : 50 fr., kinderen gratis.

Schilderijtentoonstelling

in de bovenzaal van het Gasthof Driekoningen

van zaterdag 24 juli t/m zondag 2 augustus.

Werken van paters

J.B. COOMANS, o.f.m. Cap.

hij schilderde portretten van kardinalen, bis-
schoppen, prinsen, ambassadeurs, ministers,
kunstenaars en industriëlen uit heel Europa.

Stelt zelden ten toon...

Een unieke gelegenheid om kennis te maken
met het werk van deze grootmeester van de
portretteerkunst.

Joris DECLERCQ, s.s.s.

de kunstschilder van de Westhoek, met zijn
impressionistische landschappen. Een spel van
licht en schaduw, rond stemmingsbeelden die
de natuur, de rust en de romantiek oproepen
van het enig moole land tussen de bergen en
de zee.

**Bescherm uw wagen
tegen roest met**

UNDERCOATING B

Roestwerend - geluiddempend

Vraag onze speciale voorwaarden :

Garage CAPPOEN

Statiestraat 32 - 34

ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.59

KLEINE FISCALE KRONIEK

Vergoeding tijdelijke winstderving

Wanneer iemand het slachtoffer is van een
ongeval en hierdoor tijdelijk zijn beroep niet
of slechts gedeeltelijk kan uitoefenen, ont-
staat een verminderd bedrijfsinkomen.

De schadevergoeding die hem wordt toege-
kend omvat dan ook meestal een vergoeding
die het herstel betekent (geheel of gedeel-
telijk) van de veroorzaakte winstderving.

Deze vergoeding is belastbaar, wie de schul-
denaar ervan ook moge zijn (partikulier of
verzekeringsmaatschappij), maar niet aan het
normale tarief. Deze inkomsten moeten niet bij

de andere bedrijfsinkomsten worden gevoegd,
maar worden afzonderlijk gehouden en zijn
ook afzonderlijk belast aan een vast procent
van 15 t.h. hoe groot of hoe klein die vergoe-
ding ook is.

Ook vergoedingen wegens verminderde ak-
tiviteit of produktie zijn op dezelfde manier
belastbaar. Dat is bv. het geval bij vergoe-
ding toegekend door een verzekeringsmaat-
schappij voor winstderving tengevolge van
brand, hagel, sterfte onder het vee, enz.

De belastbaarheid van een dergelijke ver-
goeding ontstaat niet voor het jaar waarin het
winstdervend feit zich heeft voorgedaan, maar
voor het jaar waarin de vergoeding werd toe-
gekend. S.B.

— JAARLIJKS VERLOF —

APOTHEEK G. SAMYN

Stationsstraat 23, ROESBRUGGE

gesloten van 6 tot 22 juli

Wachtdienst :

APOTHEEK E. REGHEERE
PROVEN

TE HUUR

GARAGE, gelegen vooraan in Krombekestraat.
Zich wenden : Apotheker G. Samyn, Stations-
straat 23, Roesbrugge.

ANIMHYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 POPERINGE

MEEST

GESPECIALISEERDE

STOFFENZAAK

VAN DE STREEK

Alleenverdelers : BURDA - patronen

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

ROESBRUGGE-KERMIS

Een Stoet in de maak !

Een stoet werd gepland - bestaande uit een 14-tal groepen - die het hoogtepunt moet vormen van de aanstaande kermis te Roesbrugge en die door het dorp zal trekken op zondag 5 september.

Die stoet is opgevat als een afscheid aan de zelfstandige gemeente die aanvankelijk onder de naam Haringe en sedert 1857 onder de naam Roesbrugge-Haringe een bewogen geschiedenis achter de rug heeft.

Het eerste deel van de stoet zal een evokatie zijn van de glorie van Roesbrugge-Haringe, het „Petit Paris“ van weleer, met zijn brouwerijen en steenbakkerijen en zijn druk verenigingsleven.

Het tweede deel zal een weergave zijn van de aftakeling van ons dorp tijdens de jongste decennia. Het derde deel zal de dood en de uitvaart ervan weergeven, terwijl een symbolisch slotgroep het geheel zal bekronen.

In het septembernummer van *De IJzerbode*

komt een omstandige uitleg over de verschillende groepen.

We doen een warme oproep, opdat iedereen die aangesproken wordt om zijn medewerking te verlenen, hieraan met enthousiasme gevolg zou geven. Wil Roesbrugge-Haringe zich nog laten gelden, dan is er meer dan ooit behoefte aan een stevige samenwerking en een globale inspanning. Als we hand in hand samenwerken kunnen we nog veel, als we verdeeld aan de kant blijven staan zullen we een verloren ulthoek van de stad Poperinge worden.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND :

Overlijdens

- Marcel Vanstechelman, echtg. van Augusta Trooster (Stavele).
- Josephina Vanden Driessche, ongehuwd (Beveren).
- Jules Foutreyn, echtg. v. Germaine Gruwé (Beveren).

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

**ALGEMENE
SPAAR- EN LIJFRENTTEKAS (ASLK)**

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

Huwelijksaankondigingen

- Dirk Quaegebeur van Langemark met Jenny Monkerhey van Stavele.
- Erwin Dejaeghere van Oostende met Maureen Ulbrick van Stavele.
- Johan Degryze van Stavele met Godelieve Masschelein van Driekapellen.
- Johan Taillieu van Beveren met Erna Cambron van Poperinge.
- Lucien Vervepe met Jacqueline De Maeyer beiden van Beveren.

Huwelijk

- Jean-Pierre Vermeulen van Leisele met Nadine Butaye van Beveren.

Geboorte

- Heidi Vandewalle, d. v. Hugo en Lena Verbrigghe. (Beveren)

JAARLIJKS VERLOF
DRUKKERIJ SCHOONAERT

gesloten van 24 juli
tot en met 31 juli.

SPAARKAS
ippa

n.v. - private spaarkas opgericht in 1903

Voor een voordelige plaatsing, voor alle krediet
en voor tijdsparend dienstbetoon kan U best terecht bij :

Robert LEPÉE, Hoogstadestraat 9 - Beveren-IJzer
Mej. DENYS, Krombekeplein 24 - Krombeke - Tel. 057/40.02.50
Magda PRINZIE, Watoustraat 25 - Proven - Tel. 057/30.02.58
Gerard DELPLACE, Krombekestraat 3 - Roesbrugge-Haringe
Tel. 057/30.07.56

Wilfried LAUREYS-COEVOET, Zwanestraat 7 - Stavele
Tel. 057/30.00.17

➔ Als het om geld gaat : I P P A

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN KONFEKTIE

VOOR HEREN :

- Kostuums vanaf 2.995 fr. - Nieuwe broeken in Jeans
- Sportvesten - Bloezons in nappa-leder
- Gestreepte pull's - Hemden - Plastrons - enz.

VOOR DAMES :

- Overgooters - Broeken in Jersey en Jeans - Kleedjes
- Mode-rokken - Bloezen - Nieuwe gestreepte pull's - enz.

Maandag gesloten

Vanaf 1 juni : GROTE REKLAMEVERKOOP

Bijhuis DESAEDELEIRE, Statiestraat 14, Roesbrugge

Gordijnen - Overgordijnen - Dekens - Lakens - Spreien - enz.

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAANDEN JULI EN AUGUSTUS

Kaartingen

Roesbrugge, dinsdag 13 juli
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“
Beveren-IJzer, „Het Boerenhof“
donderdag 15 juli te 14 uur: gezellig onder-
onsje en kampioenkaarting voor de leden
van de „Derde Leeftijd“.
Roesbrugge, dinsdag 27 juli
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“

Zondag 22 augustus 1976 te 20 u.

K.L.J. Dansfeest

met **Frank Norvan**
en de **Compagnards**

in de **BIERKELDERS FEYS**
te **STAVELE (Beveren-Yzer)**

Inrichters : K.L.J. Proven

Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
zaterdag 17 en zondag 18 juli: smijting op de
vogelpik voor de leden.

HET GRONDKREDIET

VAN BELGIE

Oudste Hypotheekmaatschappij (1835)

Spaarboekjes met hoogste interest
Obligaties - Leningen
Diskrete afhandeling

wend u in volle vertrouwen tot

Mevr. DEROO - CAPPOEN Maria
Poperingsestraat 25, KROMBEKE

Tel. 057/40.01.38

Lostraat-kermis

Beveren-IJzer, zaterdag 31 juli en zondag 1
augustus, in café „t Jagershof“
bij André Vanstecheleman
grote doorlopende bolling
3.500 fr. prijzen in natura.

Beveren, Lostraat, zondag 1 augustus
wielerwedstrijd: Kriterium van de Westhoek
inschrijving te 15 u. - start te 16 u.

Vlaamse kermis

Roesbrugge, zondag 29 augustus
op de speelkoer en in de lokalen
van de meisjesschool: Vlaamse Kermis
ingericht ten bate van het sneeuwklasfonds.

— JAARLIJKS VERLOF —

Slagerij - Spekslagerij

„DE POSTERIJ“

A. Delanote

Roesbrugge

gesloten van dinsdag 13 juli
tot en met donderdag 22 juli.

Kalender „BERTENNEST“

1-2-3 juli: Volksinternationaal kamp.
4 juli: 21e Bedevaartmars naar Diksmuide,
waarna zondagmiddag „Bertennest-vrienden-

feest“ met groot volkskunstprogramma in het
kader van „20 jaar Bertennest“, na de Rome-
bedevaart.

11 juli: Vlaams Nationaal Hoogdag, met te
9.30 uur vertrek aan 't Bertennest voor deel-
name aan de 15e Vlaamse Kultuurdag te Ekels-
beke in Zuid-Vlaanderen.

5-12 juli: werkkamp Nest Van der Hallen-
Jeugdgemeenschap.

12-17 juli: K.L.J. - Wortegem

17-21 juli: V.K.A.J. - Tielt

21-31 juli: K.L.J. - Bierbeek

31 juli - 6 augustus: K.A.J. - Tielt

6-8 augustus: J.V.K.A.J. - Koolskamp

8-15 augustus: Chiro - Schuiferskapelle

16-21 augustus: V.K.A.J. - Ieper

21-27 augustus: V.V.K.S. - Rotselaar

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

't is al sedert 1830 dat er, in dit land, een
serieus verschil bestaat in de behandeling
van Vlamingen en Walen. Weliswaar is dat ge-
leidelijk verbeterd - onder zeer grote druk
met veel bloed en tranen -, maar er blijft nog
altijd een of ander op aan te merken.

Toen we nog kinderen waren, 't was in 1932
geloof ik, werd de wet gestemd op de ééntal-
ligheid, zowel voor Vlaanderen als voor Wal-
lonië. De tweetalige officiële naamborden
moesten verdwijnen. 't Ging gemakkelijk in
Wallonië, tweetaligheid bestond er niet. Die
bestond alleen in Vlaanderen. Die wet werd
echter nooit bij ons toegepast, tot Flor Gram-
mens als een gewone huisschilder, met de
verfkwaast, zelf tot de daad overging. Maar
't duurde niet lang, men stak hem in 't gevang
... omdat hij de wet toepaste.

Onze nationale NOLS-de-SKARBECK, die in
plaats van de wet toe te passen, ze zoveel
mogelijk saboteert, wordt geen haar op zijn
hoofd gekrenkt. Hij blijft burgemeester en
volksvertegenwoordiger en mag mee naar het
koninklijk paleis. Had een Vlaming hetzelfde
gedaan, hij was reeds lang uit al zijn functies
ontzet en stond op water en brood. In 1944
heeft men er voor veel minder achter de tra-
lies gedraaid en van alle rechten beroofd.

Zie Jef, ik kan mij daarover kwaad maken.
Ik kan niet verdragen dat er gemeten en ge-
wogen wordt met twee maten en twee ge-
wichten. Maar ik ben in die zaak toch wat ge-
kalmteerd, want ik heb horen zeggen dat ze
van hogerhand compassie hebben met NOLS-
de-SKARBECK, omdat die vent eigenlijk ziek
is. Iets in zijn hoofd. Wat er precies hapert
weet ik ook niet. Maar in elk geval heeft men
dat kunnen uitmaken omdat hij DUBBEL ZIET.
Bij de aktie van Ganshof van der Meersch, op
2 juni jl. op het stadhuis van Schaarbeek,
heeft NOLS-de-SKARBECK 30 wagens en 40
mannen geteld. Maar in werkelijkheid waren
er slechts 13 wagens en 21 mannen. Dus al-
lezins een serieuze afwijking aan zijn ogen.
't Schijnt dat hij enkele jaren geleden op zijn
kop gevallen is. Anderen zeggen dat het voor-
komt van te veel Franse cognac te drinken,
dat zou te zien zijn aan zijn neus.

Gusta meent dat we ons hart moeten laten
spreken: „Die man is misschien mentaal ge-
handikapt“, zegt ze, „en nog zo jong, 't is
triestig“!

Vele groeten en tot na het verlof,

Pol

— Camping

— Sport

— Kledij

— Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 **POPERINGE**

Tel. 057/33.37.75

Kent U de mode?..

Weet U wat „In „ is?...

Inzake:

- schoenen

- handtassen

Kijk en kies...

bij

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor ...
- de derde leeftijd.

huwelijksfoto's

BERNARD DE GRENDEL
FOTOGRAFIE
Bathstraat 45
POPERINGE 057/33.33.18

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

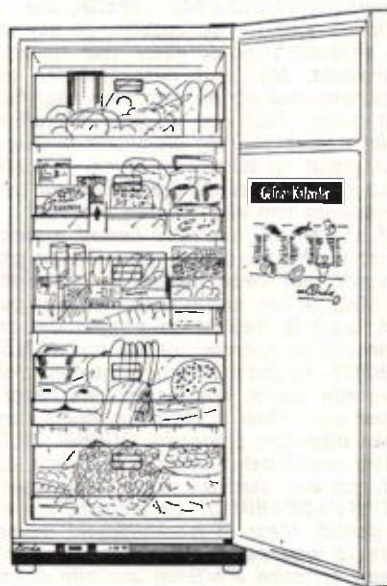
Centrale verwarming
en

Sanitaire installaties
Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon
Krombkestraat 38 b
STAVELE
Tel. 057/30.02.43

Draag zorg voor uw voedingswaren
in de warme dagen
Koop NU een koelkast

UW VERDELER:

Huis Jos. CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Wekelijkse rustdag: zondag

Tel. 30.05.94

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

De toneelmaatschappij „Kunst en Leute“ van Avekapelle ging è theaterstuk spelen.

Miesten Pulle en Fiel Schaave, twee van d'oude speelaers en eenigte jonge gasten d'r by, repeteerden ferme aan het drama „Zijn laatste snik“. Dat wos è styf triestig spel in drie bedrijven, uut den tyd van de Boerenkrijg, waarin dat Miesten Pulle, die d'hoofdrolle speelde, op 't laatste ging moeten doodgeschooten zyn deur è peleton Fransche soldaten... Daarachter gingen ze toen è klucht spelen, waarin dat Fiel Schaave è geestig liedje ging zingen.

„k Gelooven dat 't wel ga zyn“ zei Meester Schalie achter d'algemeene repetitie den avond vóór dat ze moesten spelen.

„Ik vind dat mien liedje te kort is op 't laatste van de klucht“ reklameerde Fiel Schaave. „Horkt è keer Fiel“, zei Meester Schalie ol iachen... d'r gaan è paare van uuze mannen van achter in de zaale staan, de die kunnen luude „bis“ roepen ols 't niemand anders è doet... héwè, toen herhaal je nog è keer 't laatste couplet“.

Iedereen vond dat è goed gedacht, maar Miesten Pulle wist oek nog te zeggen dat n'ie niet kontent wos over 't ende van het drama... „Ze schieten mien daar dood op 't laatste“, ruttelde Miesten... en in één slag is de gordyne toe en 't is ofgelopen... ik vind dat er daar nog entwodde zou moeten achter komen!“

Meester Schalie bepeinsde hem en gaf Miesten gelijk.

„Héwè...“ zei Meester tegen Pulle „we gaan dat anders doen... Achter dat je neergeschoten zyt, gaan we de gordyne nog openlaten... We doen bachten de schermen entwien op de clairon blaazen... en meteen komt er è jong meisje op in è lang wit kleed, die zoogezeid è maagd verbeeldt die bloemen komt neerleggen bij Joen!“

„Dat gaat schoone zijn!“ riep Pulle... „maar wien gaat er die maagd verbeelden?“

„De dochter van d'herberge hier“ antwoordde Meester.

„Wuk... Margrietje?“, lachte Fiel Schaave „maar olleman weet olgelyk dat ze zy!“

Horkt è keer, Schaave“, onderbrak Meester „wieder bemoeien n'uus olleenlyk met de kunste...! Boovendien, je speelt gy oek de garde-chasse in den klucht en olleman weet pertank oek dat je gy den grootsten pensejaager zyt van de streeke!“

Fiel zweeg en d'anderen gaven Meester gelyk.

Den avond dat ze speelden ging olles styf goed, tot op 't laatste van 't drama ols Pulle neergeschooten wos... Toen ging het verkeer... De gordyne bleef open, maar den clairon begoste nlet te blaazen... en de maagd met de bloemen bleef oek wachten totdat ze den clairon hoorde... en de mensen in de zaale bekeeken mekaar... Fiel Schaave, die van achter in de zaale stoeg en die nlet wiste wuk dat er haaperde, vond nieten beter of luude te roepen „bis! bis!“ en de mensen riepen mee.

Miesten Pulle die dat hoorde, viel niet slinks, rabbelde zeere rechte en riep naar de soldaten die daar stoegen gelyk zantjeplakers... „Gauw!... ze roepen bis... we moeten 't laatste verdoen... Schiet mien maar zeere nog è keer dood!“

KWAAK

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de gemeenten :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Op 2100 ex. verspreid met de post.

TER GELEGENHEID VAN DE JAARLIJKSE KERMIS TE ROESBRUGGE

FOLKLORISTISCHE FUSIE-STOET

Een vaarwel aan de zelfstandigheid

Nadat België in 1792 door Frankrijk werd ingelijfd kregen we een nieuwe bestuurlijke inrichting. De overblijfselen van de heerlijkheden, kastelenijen, baljuwschappen en kwartieren werden door moderne structuren vervangen.

Op 31 augustus 1795 werd ons land in negen departementen verdeeld, die aan de 85 departementen van de Republiek werden toegevoegd. Deze negen departementen kwamen nagenoeg overeen met onze huidige provincies. De provincie West-Vlaanderen heette toen het „departement van de Leie“. Dit departement werd verdeeld in 40 kantons en ieder kanton bestond uit een aantal gemeenten.

Zo ontstond ook het kanton Haringe, met de gemeente Haringe als hoofdplaats. Omdat het administratieve-, demografische- en economische centrum van Haringe zich in de wijk Roesbrugge lokaliseerde en voor de vreemdeling het verschil tussen Roesbrugge en Haringe niet duidelijk was, leidde dit tot verwarring. Om hieraan te verhelpen werd de gemeente Haringe in 1857 omgedoopt tot Roesbrugge-Haringe.

Op 1 januari 1977, na 182 jaar zelfstandigheid, verdwijnt deze gemeente om opgenomen te worden in een grotere entiteit: de stad Poperinge.

De gevolgen van deze fusie, die doorgevoerd wordt zonder veel rekening te houden met de wensen of de gerichtheid van de bevolking, worden nog altijd onderschat. Zelfs van de psychologische weerslag lijkt men zich nog niet bewust. De bittere nasmaak zal pas later komen.

Als een ultiem passief protest werd ter gelegenheid van de Roesbrugse kermis een Folkloristische Fusie-Stoet ontworpen, die een vaarwel betekent aan zoveel jaren zelfstandigheid, maar die tevens de belofte en de wil in zich draagt om in schone verbondenheid onze eigenheid te bewaren. Men kan ons administratief hervormen en geografisch fusioneren, maar aan de vrije geest van het oude Roesbrugge-Haringe, de geest van Karel de Blauwer, zal men niet kunnen tornen.

DE GLORIE VAN ROESBRUGGE

De stoet die een verantwoorde structuur bezit en degelijk is gepland, bestaat uit vier delen.

Het eerste deel dat 10 groepen omvat, wil een beeld geven van de glorie van Roesbrugge, door een evokatie van hetgene onze naam en faam uitmaakte, of hetgene ons dorpsleven typeerde.

Groep 1 : Wagen „Petit Paris“

Onder de Eerste Wereldoorlog was Roesbrugge een dorp achter het front, waar sol-

daten op rust de sfeer bepaalden en hun miseries en angsten afreageerden. Om de losse vrolijkheid die dit meebracht sprak men van „Roesbrugge-Petit Paris“ of Roesbrugge-Klein Parijs!

Groep 2 : Wagen

„Moederhuis Dr. Gheysen“

Einde 1915 werd er te Roesbrugge, op bevel van het ministerie van Binnenlandse Zaken (een ministerie van Volksgezondheid bestond er toen nog niet) een kraaminrichting (men schreef toen: *Verlossingsgesticht*) opgericht ten behoeve van de bevolking van het onbezette gebied. Deze inrichting bestond uit drie barakken opgetrokken in de tuin van de jongensschool. Dr. J. Gheysen die daar in de onmiddellijke nabijheid woonde kreeg de medische leiding. De volksmond sprak van het *Moederhuis van Dr. Gheysen*. Daar heeft Prof. Frans Daels nog examens afgenomen, o.m. van de latere Nobelprijswinnaar Prof. Corneel Heymans.

Groep 3 : Wagen „Brouwerijen“

Het bierbrouwen vormde een voorname nijverheidstak te Roesbrugge-Haringe. In de dorpskom (Beverenkalslde inbegrepen) telde men niet minder dan 6 brouwerijen. De meeste waren kleine dorpsbrouwerijen, met een of twee werknemers, zoals ons land er toen bij duizenden telde, maar daartussenin stond de brouwerij „Het Anker“ (Feys-Callewaert), die van meer betekenis was, met een 30-tal werknemers en die met haar „Forte Brune“ zelfs tot in Antwerpen belandde.

Deze wagen wordt gevolgd door een destijds aan de rand van het brouwerijbedrijf agerende figuur: Maurice Stout, met steekkar.

Groep 4 : Wagen „Steenbakkerijen“

Roesbrugge heeft in de loop van de jaren verscheidene steenbakkerijen gekend: op de Molenwal; op de plaats waar de bouwmaatschappij „Ons Onderdak“ een reeks nieuwe woonsten heeft opgetrokken (rechtover de herberg „De Brijkerij“); achter de kerk en in de Haringestraat.

Groep 5 : Wagen „Het Zwingelkot“

Ook de vlasnijverheid werd destijds te Roesbrugge-Haringe beoefend, zij het eerder in beperkte mate. Kleine zwingelbedrijven zonder of met slechts weinig werknemers waren hier te vinden, terwijl tal van ons mensen hun boterham verdienden in de vlasfabrieken even over de grens (Killeen, Bambeke, Rexpoëde).

Groep 6 : Wagen „Molen“

Roesbrugge bezat op het einde van de vorige eeuw nog vier windmolens: de Wijn-gaardmolen, aan de Heidebeek, die gesloopt

werd omstreeks 1898; „Sanders“-molen die in 1904 door een stormwind werd omvergeblazen en twee molens op het gehucht de Molenwal, die naderhand eveneens werden gesloopt. In 1936 werd door Henri Desimpel -weer op de Molenwal- een windmolen bovenop een gebouw geplaatst, die in 1968 verduwen. Bovendien was het dorp aan de noordwestzijde nog geflankeerd door de „Hoge Seine“-molen, die in 1970 naar Brugge werd overgebracht.

Groep 7 : „Brandweer“

Het brandweerkorps van Roesbrugge-Haringe werd opgericht in 1859. Tot onder de Tweede Wereldoorlog bleef dit korps nog altijd primitief ingericht. Daarna volgde een merkwaardige ontplooiing. Vooral na 1954, toen Roesbrugge-Haringe een gewestelijk brandweercentrum werd, kreeg het korps een complete en moderne uitrusting. Al is sedert 1968 Roesbrugge-Haringe als brandweercentrum uitgerangeerd, het blijft, inzake materieel en organisatie, een voorbeeld.

De evolutie van onze brandweerdienst wordt uitgebeeld door twee uitersten: de handpomp van het oude type en de doelmatig uitgevoerde spuitwagen - een aanwinst uit de jongste jaren - die aan alle eigentijdse vereisten voldoet.

Bergenstraat 29
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30.02.08
056/21.69.07

Jongeren uit de IJzerstreek!

na de „Europese Vriendschaps“-tochten
na de bedevaart „te voet van Rome naar Assisi“
na de zomerkampen met jongeren van elders...

weer „onze“ trektochten door eigen streek:

Daarom sluit aan bij de

„BERTENNESTERS“

plaatselijk werk-, trekkers- en volkskunstgroep

voor — beter onthaal en begeleiding der kampgroepen
— eigen streekverkenning en Frans-Vlaanderenactie
— (inter)-nationale ontmoeting langs gemeenschapskunst

Inschrijving in 't Bertennest of langs Myriam Verbeke met Tel. 050/60.00.90

Postrekening 000-0905098.88 der Nest Van der Hallen-Jeugdgemeenschap te Roesbrugge.
(Vanaf 50 fr. abonnement op onze werkschriften)

Groep 8 : Wagen „Bolders“

Deze wagen is het symbool van het landelijk ontspanningsleven. In de glorie van Roesbrugge - een tijd van veel minder verplaatsingsmogelijkheden dan tegenwoordig - bloeide hier in verschillende maatschappijen, met bollingen, kaartingen en schietingen, een fel verenigingsleven, dat ertoe bijdroeg de dorpsgemeenschap stevig samen te binden.

Groep 9 : Wagen „Drukkerij“

In 1855 kwam Désiré Allaert zich als drukker vestigen te Roesbrugge. Dit verhoogde nog de belangrijkheid van ons dorp, dat toen het centrum was van de omliggende gemeenten, des te meer daar drukker Allaert reeds het daaropvolgend jaar begon met de uitgave van een wekelijks nieuws- en annoucenblad *De Dorpsbode van Rousbrugge*. Nu, meer dan een eeuw later, verschijnt bij de plaatselijke drukker-uitgever *De IJzerbode*, die gratis met de post verspreid wordt in de gemeenten Roesbrugge-Haringe, Proven-Krombeke en Stavele-Beveren. Na de fusie zal dit blad nog aan belang winnen, als band van samenhangigheid tussen de verscheidene dorpen die nu opgenomen worden in twee entiteiten.

Groep 10 : „Gildevlaggen“

21 gildevlaggen van bestaande - ook een paar van verdwenen maatschappijen - getuigen van het intense verenigingsleven dat op deze gemeente heeft bestaan. Volgende vlaggen zullen aanwezig zijn: A.C.W.; Bertennest; Boerenbond; Brandweer; Congregatie; Davidsfonds; Gepensioneerden; Harmonie „L'Union“; H. Hartebond Roesbrugge; H. Hartebond Haringe; Kristen Mutualiteit; K.W.B.; N.S.B.; Onderlinge Bijstand; Rood Kruis; Schuttersgilde Roesbrugge; Schuttersgilde Haringe; Troostverwachters; Verzet; V.O.S.; IJzerwacht.

DE AFTAKELING

Vooral sedert de Tweede Wereldoorlog heeft Roesbrugge veel aan waarde ingeboet. Er kwam geen nijverheid van betekenis tot stand in deze streek, waardoor gebrek aan werkgelegenheid en ontvolking. Deze ontvolking en de toename van verplaatsingsmogelijkheden hebben niet alleen het verenigingsleven

een ferme deuk gegeven, maar ook tal van diensten zijn overbodig geworden en verdwenen.

In deze breed uitgesponnen groep wordt alles opgeroepen wat vroeger Roesbrugge standig gaf en thans niet langer meer bestaat:

- de IJzerweg
- de Buurtspoorweg
- het Kantoor der belastingen
- het Kantoor van registratie
- het Vrederecht
- de Onderpastoor
- de Rijkswacht
- de Gemeenteschool
- de Koninklijke Harmonie „L'Union“
- de Voetbalclub F.C. Roesbrugge
- de Toneelmaatschappij „Sint Lutgardis“
- de Toneelmaatschappij „De Troostverwachters“

DOOD EN UITVAART

Groep 1 : Wagen „De Sluipmoord“

Roesbrugge-Haringe verdwijnt door het grootse fusie-ontwerp van minister Michel. Door een beroep op de partijtucht - een aanfluiting van de ware democratie - werd dit ontwerp gestemd, zonder dat amenderen mogelijk was. Het tegenvoorstel, uitgaande van plaatselijke instanties en verenigingen, om Roesbrugge-Haringe en omliggende gemeenten tot een landelijk blok samen te voegen, werd volledig genegeerd.

Hier wordt Roesbrugge-Haringe - verpersoonlijkt door Karel de Blauwer - belaagd door minister Michel, die een einde wenst te maken aan het bestaan van deze zelfstandige gemeente.

Groep 2 : Wagen „Dood aan de schuldlige“

De dader van de likwidatie van onze gemeente is bekend en werd gevat. Het volk

veroordeelt hem tot de doodstraf door verhangen.

Groep 3 : „De Uitvaart“

Met de wijzewagen gebeurt de uitvaart van Roesbrugge-Haringe, bewoond door de naastbestaanden (zijn inwoners) en gevolgd door de burgemeester en de schepenen die voor het laatst deze autonome gemeente hebben bestuurd.

MAAR DIT VOLK BLIJFT BESTAAN (slotgroep)

Groep : REUS „Karel de Blauwer“

Roesbrugge-Haringe is uitgeschakeld. Het wordt een uithoek van de stad Poperinge met nog geen 1 400 inwoners op een totaal van ongeveer 20 000. Na bijna twee eeuwen als zelfstandige gemeente te hebben bestaan, heeft het een eigen karakter en een eigen ziel, die men nooit zal kunnen fusioneren. Roesbrugge-Haringe wil en zal zichzelf blijven, in vrijheid en rondborstigheid.

De REUS „Karel de Blauwer“, is het symbool van de geestelijke vrijbuit die in elke Roesbrugge-Haringenaar schuilt gaat.

R.A.B.

Vertrek van de stoet : 15 u.;

Plaats van vorming : Beverenkalside (bocht naar Beveren);

Omloop : Beverenkalside - Bergenstraat - Statiestraat - Haringestraat - Heybrugstraat - Molenwal - Poperingestraat - Statiestraat - Kaal (ontblinding).

Als er grootse dingen tot stand kwamen, was hij in de buurt !

Dr. JEF GOOSSENAERTS (1882-1963)

DE MAN ACHTER DE SCHERMEN

1. Zijn levensloop

In de laatste jaren van zijn leven kreeg Dr. Jef Goossenaerts nog veel bezoek. Hoe kon het anders, al wat naam had in Vlaanderen had hem leren kennen en waarderen. Bij vele Vlaamse initiatieven had hij wel niet op de voorgrond gestaan, maar des te duchtiger aan de touwtjes getrokken. De vrienden die zijn levensavond kwamen opwarmen herinnerden hem vaak aan zijn rusteloze bedrijvigheid en aan de bereikte resultaten. Met de stille weemoed van iemand die weet dat zijn levenseinde nabij is, placht hij toen vaak te zeggen : „Ik maak me geen illusies : over enkele jaren zal ik vergeten zijn”. Dat is een van de weinige voorspellingen van Goossenaerts die niet bewaarheid werden. Dr. Jef Goossenaerts blijft voortleven, niet alleen in de herinnering van hen die hem persoonlijk gekend hebben, maar alles wordt in het werk gesteld, o.m. door de „Stichting Dr. Jozef Goossenaerts” om zijn gedachtenis in ere te houden en zijn betekenis door te geven aan de komende generaties.

Dr. Luc Carton, die bij Goossenaerts een vriend aan huis was, was graag bereid aan hem een paar bijdragen te wijden. „Het is”, zei Dr. Carton, „voor mij een nieuw contact opnemen, met een grote lieve dode”. (rab)

Dr. Jef Goossenaerts, begaafd en veelzijdig van geest, had een zo uitgebreid werkterrein dat de bronnen voor het schrijven over hem en zijn werk, haast onuitputtelijk zijn.

Hem memoreren kan niet anders dan voor mij een mild teken van dankbaarheid zijn, want ik heb in zijn schaduw mogen leven. Zijn huis was als mijn huis en in het warme, intieme gezin van vake en moeke Goossenaerts werd ik een beetje als een nauwe verwant beschouwd en menig late avond heb ik er vertederd doorgebracht. Hun woning was een bijenkorf gelijk, maar dan een bijenkorf vol honing. Het was nooit te vroeg of te laat om de gastrijke drempel te betreden en er stond steeds een bord klaar voor de onverwachte vriend, die op bezoek kwam. Hun huis was als een oase van menselijke goedheid waar men een glimlach vond van mild begrip. Hun erf stond er steeds breed open voor elke geestelijke pelgrim. Schrijven over hem is derhalve een wederaanvoelen, een herleven van een reeds verre periode uit onze stormachtige studententijd.

Het was zo heerlijk bij de familie Goossenaerts te verwijlen als de avond langzaam het woonhuis binnendrong door de open deur en de openstaande ramen en daar het maal te mogen nutten met hen allen, gezeten aan de voorvaderlijke lange eiken tafel. Een diepe vuurvaste schaal vol fris-rijpe en sappige vruchten, een weelde van blozend ooft, vers geplukt uit de eigen geurige tuin stond er op ons te wachten. Na het avondmaal vergastte moeke Goossenaerts, de ingoede, joviale vrouw, ons op haar feestelijk gebak. Met Karel van de Woestijne hadden we kunnen zeggen :

„Vlaanderen, O, welig huis, waar wij zijn als genoden aan rijke taaffen”.

• • •

Dr. Jozef Goossenaerts werd geboren te Wuustwezel-Achterbroek op 25 februari 1882, uit een aloude Kempische boerenfamilie. Na zijn lager onderwijs in de dorpsschool werd hij in het klein seminarie te Hoogstraten inwonende leerling van de Grieks-Latijnse humaniora (1894). Hij was er medeleerling van Frans van Cauwelaert en Theo van Tichelen.

Al dadelijk ondervond hij de vernederende en verderfelijke invloed van de verfransing in het middelbaar onderwijs, met zijn gehate „signe”. Hij werd vlaamsbewust en zoals veel jongeren kwam hij onder de bezielende invloed van de priester-leraar Spaenlinkx en werd een van de eerste lijveraars voor het A.B.N. Goossenaerts werd medestichter van de Kalmthoutse studentenbond „Het Heidebloempje”. Na de voltooiing van zijn humaniora te Hoogstraten - in 1901, als primus perpetuus - trok hij naar Gent waar hij Germaanse filologie studeerde (1901-1905). Daar maakte hij kennis met prof. Julius Mac Leod, die de wetenschap betrok in de Vlaamse Beweging en een voorvechter was van de vernederlandsing van het Hoger Onderwijs. Zijn devies luidde : „Studeren en sociaal verbonden blijven met het volk”.

De oogmerken van Mac Leod zouden de zijne worden. De strijd van Goossenaerts voor een eigen Nederlandse universiteit lag dan ook op een tweeledig vlak. Eerst en vooral, het verwezenlijken van het onvervreemdbaar recht als volk om Nederlands Hoger Onderwijs te genieten en een Nederlandse universiteit te bezitten. Daaronder verstaan dat die universiteit van een zo hoog gehalte zou zijn en een dusdanige wetenschappelijke uitstraling zou bezitten, dat zij volwaardig en evenwaardig kon mededingen, uitwisselen en overleggen met de oudste en meest hoogstaande inrichtingen van Hoger Onderwijs in binnen- en buitenland.

Hij wilde daarenboven, zoals prof. Mac Leod de universiteit in dienst stellen van het volk. Daarom was het noodzakelijk dat de Gentse Alma Mater, gesticht in 1817 door koning Willem I van de Nederlanden, een lichtbaken zou worden van de Nederlandse kultuur, wetenschap en beschaving voor ons volk en derhalve was het een eerste vereiste dat de decenten en professoren niet alleen Nederlands spraken, maar zich ook in het Nederlandse kultuurleven en de Nederlandse samenleving integreerden.

Dr. Jef Goossenaerts promoveerde in 1905 tot doctor in wijsbegeerte en letteren, groep filologie, op een proefschrift over „De taal van en om het landbouwbedrijf in het noordwesten van de Kempen”, dat later, in 1909,

de grondslag zou worden van zijn levenswerk, *Landbouwkundig woordenboek voor de Kempen*, dat door de Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde met goud werd bekroond. Het werd na de Tweede Wereldoorlog in boekvorm uitgegeven. Hij werd achtereenvolgens leraar te Chimay en te Ath en toen de Eerste Wereldoorlog uitbrak was hij atheneumleraar in de zesde Latijnse te Gent. Soldaat moest Dr. Goossenaerts niet worden, maar in 1916 kwam hij in een Duits strafkamp terecht in Göttingen, omdat hij uit humanitaire redenen twee gevluchte krijgsgevangenen onderdak had verleend. Hierop stond in feite de doodstraf, maar door de invloedrijke tussenkomst van Dr. August Borms, bij de Duitse overheid, werd hij tot tien jaar dwangarbeid veroordeeld.

Na het beëindigen van de Eerste Wereldoorlog werd hij bij zijn terugkeer uit Duitsland door de Engelsen gedekoreerd, maar door de Belgische regering als leraar afgezet en gebroodroofd. Hij had in het kamp te Göttingen aan Vlaamse aktie gedaan en o.a. gesympatiseerd met de oprichting van de nederlandse universiteit te Gent, in 1916. Door de krachtige tussenkomst van Camille Huysmans werd hij eindelijk in 1925 terug als leraar benoemd aan hetzelfde Gentse atheneum, waar er een uitzonderlijk grote en weldoende invloed van hem uitging.

In 1940-1945, tijdens de Tweede Wereldoorlog, hield Dr. Jef Goossenaerts zich volledig afzijdig. Alleen om zulver sociale en menselijke redenen ijverde hij voor „Winterhulp”, ten bate van de meest noodlijdende. En toch, in de septemberdagen van 1944 werd hij, als zovelen, om zijn Vlaams-nationaal verleden, als verdachte - zonder bewijs of exacte feiten - in het interneringskamp van Lokeren opgesloten, waar hij pas in het voorjaar werd ontslagen. Hij onderging allerlei administratieve plagerijen, maar werd ondertussen tot ridder in de Leopoldorde verheven en in 1947 buiten vervolging gesteld.

Dr. Jef Goossenaerts was nu wel wat ouder geworden, maar niet gebroken. Steeds sereenhelder en scherp van geest, verder plannen makend, werkte en schreef hij verder, ontving vrienden en nam initiatieven, hoewel

PAUL RECOUR VANWILDEMEERSCH

MAKELAAR IN VERZEKERINGEN - Attest Nr. 33024/005/0237
KREDIET- EN BELEGGINGSADVIES

- Alle verzekeringen : keuze van maatschappij.
- Geldbeleggingen : onder STAATSWAARBORG o.a. inschrijving op staatsleningen.
- Leningen en kredieten aan verminderde intrest

Voor inlichtingen :

Haringeplaats 23 - 8990 ROESBRUGGE-HARINGE
Tel. 057/30.02.70

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel
- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

de naoorlogse tijd de vroegere uitstraling niet meer volledig toeliet. Geleidelijk werd zijn taai Kempisch gestel door ziekte ondermijnd, zijn gelaat werd scherper en hoekiger en de glans verduisterde langzaam in zijn uilenspiegel-ogen. Vermagerd, liggend op zijn ziekbed hadden wij met hem nog een laatste intiem en ontroerend gesprek over wat voorbij was, maar ook over de toekomst. Hij, de eeuwige levensoptimist, zag die toekomst eerder somber in.

Zijn toestand verergerde. Plots werd het zeer ernstig en hij werd opgenomen in de kliniek van prof. Adriaan Martens te Astene, zijn vriend en strijdgenoot. Hij overleed er in godsvertrouwen en in kristelijke overgave op 6 december 1963.

Luc Carton.

KLEINE FISKALE KRONIEK

Een antwoord aan L.B.P.

Vorig jaar werden alleen de kinderen met een invaliditeit van minstens 66 t.h. voor 2 personen ten laste genomen. Ingevolge de wet van 5 januari 1976 betreffende de budgettaire voorstellen is deze regeling voor aanslagjaar 1976 van toepassing op *alle personen* die ten laste zijn van de belastingplichtige. De *echtgenote* die minstens 66 t.h. invalide is, telt dus voortaan ook voor 2 personen.

De wet spreekt uitdrukkelijk van *personen ten laste*. Maar de belastingplichtige-aangever is geen persoon ten laste. Zijn echtgenote en kinderen (en eventueel ouders, broeders, zusters) zijn *hem* ten laste.

Zo komt het dat indien een belastingplichtige-aangever (t.t.z. de man-gezinshoofd) voor minstens 66 t.h. invalide is, deze invaliditeit

zijn gezinstoestand niet verzwart.

Billijkheidshalve is daar wel iets op aan te merken, maar „dura lex, sed lex” (de wet is hard, maar het is de wet)!

Slechts in uitzonderlijke gevallen kan de echtgenote (de vrouw) gezinshoofd en dus belastingplichtige zijn, die haar man ten laste heeft. Hiertoe moet de man door de rechtbank „onbekwaam” verklaard worden.

Het is zeker niet uitgesloten dat nog eens een nieuwe wet het verhogen van de gezinslast door invaliditeit van het gezinshoofd dekreteert, maar nu is dat nog niet het geval : de invalide man heeft alleen anderen ten laste.

S.B.

Vragen over Fiskaliteit of Bedrijfsbeleid kunnen steeds schriftelijk gericht worden aan „De IJzerbode” ter attentie van S.B., zij zullen in de mate van het mogelijke in het volgende nummer behandeld worden.

Voor feesten en andere gelegenheden
IJSTAARTEN aan zeer voordelige prijs.
Voor uw diepvriezer : per kilo en meer.

Alle smaken

Crème - Glace „IJSBOERKE”

Één adres voor de streek :

„DE GOUDEN AREND”

Markt 1 - Roesbrugge

Tel. 057/30.04.93

DAVIDSFONDS „IJZERWEELE”

Een Gemeente voor de MENS

In oktober moeten we naar de stemlokalen om een nieuwe gemeenteraad te kiezen. In dit kader heeft „de Bond zonder Naam” een reeks dia's samengesteld waarin Phil Bosmans pleit om in de nieuwe gemeente „de Mens” centraal te stellen. Hij besteedt speciale aandacht aan de minder-validen en de mensen die afhangen van de maatschappij : het kind, de gehandicapten, de mensen van de derde leeftijd, de sociaal-verwaarloosden, enz. Maar ook de gezonde mens moet in de gemeente een echte thuis vinden. Ook de natuur heeft haar rechten. Waar zijn de wandel- en fietspaden, de auto-vrije zone's ? Dit zijn allemaal problemen die sterk aan bod komen. We gaan dus niet zo maar een bolletje zwart maken.

Daarom heeft Davidsfonds IJzerweelde deze reeks aangekocht en wil ze de bevolking gevoelig maken voor haar verantwoordelijkheid bij de stemming. Ook U wordt verwacht op vrijdag 17 september in de „Gouden Arend” te Roesbrugge-Haringe om 20 u. Na de diamontage worden de vragen opgesteld die we in ons politiek-forum van vrijdag 1 oktober aan de partijen zullen voorleggen.

Politiek Forum

Gemeenteraadsverkiezingen

Naar aanleiding van de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen organiseren de DF-afdelingen Heuvelland, IJzerweelde en Poperinge in onderlinge samenwerking een politiek forum, respectievelijk op 24 september te Reningelst en op 1 oktober in Sint Elooï te Proven. Aan vertegenwoordigers van de verschillende partijen zullen o.l.v. moderator, de h. Roger Deraedt, vragen gesteld worden over

Centrale Verwarming Sanitair Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin

Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier : vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS

aan ultzonderlijke prijzen

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater : **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-Ieper

bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabrik.

hun partijprogramma en het gemeentebestuur. Deze interpellatievragen worden best een 10-tal dagen vooraf bezorgd op de voornoemde DF-secretariaten door elke burger en/of namens elke vereniging. Daarna worden ze gebundeld en overgemaakt aan de partijbesturen, opdat deze de gelegenheid zouden krijgen zich vooraf te documenteren en voor te bereiden.

Zoals het in 1970 reeds te Poperinge en op vele plaatsen gebeurde, hopen we dat het nu weer mogelijk is mensen van verschillende politieke opvattingen in een serene sfeer samen te brengen om voor een gevarieerd kiezerspubliek te handelen over het toekomstig gemeentebestuur en streekbestuur.

M. Aernout, DF-Programmatrice

HET GRONDKREDIET

VAN BELGIE

Oudste Hypotheekmaatschappij (1835)

Spaarboekjes met hoogste interest

Obligaties - Leningen

Diskrete afhandeling

wend u in volle vertrouwen tot

Mevr. DEROO - CAPPOEN Maria

Poperingsestraat 25, KROMBEKE

Tel. 057/40.01.38

ROEVO, Volleybalklub

Roevo bestaat reeds 14 jaar en er werden amper 2 titels behaald in de Belgische Volleybalkompetitie. De klub werd opgericht in 1963 onder impuls van Bernard Feys, Raymond Gyssels en Georges Samyn. Reeds vanaf het eerste bestaansjaar werd het een kampioens-titel voor Roevo dat meteen naar Tweede Provinciale mocht promoveren. Na dit schitterend begin hebben ze echter twaalf jaar moeten wachten op een volgende titel; die werd behaald in het seizoen '74-'75, wat ook meteen een promotie naar Eerste Provinciale betekende. Deze titel werd behaald onder de leiding van Willy Lamaire uit Westvleteren, die toen voor het eerst bij Roevo speelde. Verleden jaar kon Roevo zich in de hoogste provinciale reeks handhaven en eindigde op de 8e plaats in een reeks van 12 ploegen. Dit jaar probeert Roevo hetzelfde te doen maar nu onder de leiding van trainer Ghislain Druant uit Poperinge en coach Wilfried Feliars. Zij hebben volgende spelers tot hun beschikking: Luc Gesquière, Pol Samyn, Martin & Johan Schoonaert, Luc Meeuw (Oostvleteren), Mariaan Mazereel (Reningelst), Willy Lamaire, Patriek Cappoen, Bernard Cappoen, Geert Maes, Hugo Van Wymeersch, Geert Top, Bernard Samyn, Jacques Maes, Stef Gyssels en Hendrik D'Hu.

Roevo hervatte de trainingen op 1 augustus jl. telkens op woensdagavond en zondagvoormiddag. Er werd reeds een oefenwedstrijd gespeeld tegen Brandweer Veurne (4e Natio-

nale). De wedstrijd ging door aan onze winde-rige kust en er werd met 3-2 verloren. Dit resultaat is tamelijk gunstig als men weet dat Roevo slechts met drie basisspelers aantrad. Op 11 september volgt nog een tornooi in Wervik waaraan Sobeka Zwevegem (3e Nat.), V.K. Izegem (4e Nat.), Virivos Wervik en Roevo Roesbrugge (1e Prov.) deelnemen. Op 18 september start de Westvlaamse bekerkom-petitie en op 2 oktober de eerste kompetitie-wedstrijd.

Daar de wedstrijden vanaf Tweede Provin-ciale in een zaal „moeten“ doorgaan zag Roevo zich verplicht, 2 jaar geleden, uit te wijken naar de zaal „De Lovie“. Dit jaar werd deze zaal echter afgekeurd door het BVBV, zodat Roevo nu in Poperinge in de „Maeke Blyde“-zaal gaat spelen. De eerste thuiswedstrijd gaat door op zaterdag 9 oktober om 20 u. tegen Wervik. We verwachten dan ook alle volleyballiefhebbers en supporters om ons de nodige steun te verlenen. De verdere thuis-wedstrijden zullen door affiches bekend ge-maakt worden. Vergeet ook niet dat Roevo op 4 september een The Dansant geeft in de zaal van het „Kristen Volkshuis“.

Over onze scholieren- en meisjesploeg leest U meer in een volgend nummer van „De IJzerbode“.

ROEVO

TE KOOP

KOERSRIJWIEL (10 versnellingen)

Zich wenden : Haringestraat 5, Roesbrugge.

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 POPERINGE

MEEST

GESPECIALISEERDE

STOFFENZAAK

VAN DE STREEK

Alleenverdelers : BURDA - patronen

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Huwelijken

- Hendrik Leys van Roesbrugge-Haringe met Christiane Bouw van Poperinge.
- Ronald Meersschaert van Roesbrugge met Marleen Baelen van Leisele.
- Dirk Boussemaere van Proven met Katelijne Gheysens van Roesbrugge-Haringe.

Overlijdens

- André Porreye, 67 j., echtgenoot van Louisa Beun.
 - Marcella Saesen, 51 j.
- Huwelijksaankondigingen**
- Serge Blondeau van Roesbrugge met Françoise Dewulf van Poperinge.
 - Hugo Lelleur van Roesbrugge-Haringe met Maria Storme van Westvleteren.
 - Henry Spinoy van Merchtem met Magda Derckere van Roesbrugge.

**Bescherm uw wagen
tegen roest met**

UNDERCOATING B

Roestwerend - geluiddempend

Vraag onze speciale voorwaarden :

Garage CAPPOEN
Statiestraat 32 - 34
ROESBRUGGE
Tel. 057/30.03.59

FUSIE-STOET : Verkeersreglement Parkeerverbod :

Op zondag 5 september as. is er vanaf 14.30 u. bij politiereglement van de gemeenten Stavele en Roesbrugge-Haringe parkeerverbod vanaf de Beverenkalsijde (bocht naar Beveren), tot aan de jongensschool te Roesbrugge, alsmede in de Haringestraat tot aan de Heybrugstraat en op de Kaal.

Parkeerplaatsen :

Volgende parkeerplaatsen zijn voorzien :

Aan de kant van Beveren :

- weg naar Oost-Cappel;
- kapeldreef;
- koer van de brouwerij Fays-Callewaert.

Te Roesbrugge :

- Landing (Roger Leenhouders);
- Krombekestraat (veld Vandermarliere);
- gemeentelijk speelplein (Haringestraat);
- Haringestraat (over de Heybrugstraat);
- Molenwal.

Wij danken langs deze weg de heer Burge-meester van Stavele voor zijn welwillendheid.

Artistieke medewerking

De tekening op de voorpagina is van de hand van Mieke Cornette uit Brielen. Zij heeft ook de figuur ontworpen en gesneden die op de affiches van de Fusie-Stoet staat afgedrukt. Tenslotte heeft zij de robuuste kop van de reus Karel-de-Blauwer geboetseerd en beschilderd.

Wij zijn dankbaar om de medewerking van deze jonge artieste.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND :

Geboorten

- Daniëla Heughebaert, d. v. Joël en Rosa Sweertvaegher (Stavele).
- Marika Capoen, d. v. Dorian en Jenny Ollevier (Stavele).

Overlijdens

- Daniël Barbier, echtg. van Maria Danneel (Beveren).
- Wilfried Deheegher, echtg. van Paula Deblock (Stavele).

Huwelijksaankondiging

- Antoon Pollet van Stavele en Agnès Février van Sint-Pieters-Leeuw.

Beveren-IJzer - „Derde Leeftijd ”

Voor de algemene vergadering voor K.B.G. op 16 september werd volgende dagorde gepland. Vanaf 13.30 u. vrije kaarting tot 14.30 u. Voordracht door de heer Johan Goemaere, ki-

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE

P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

ALGEMENE

SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

nesist en daarna kampioenskaarting en koffietafel.

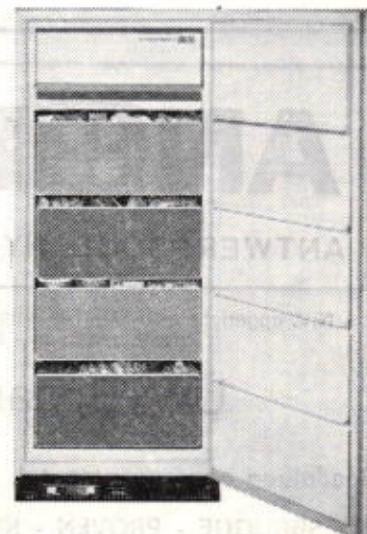
De mogelijkheid wordt ons geboden met de K.B.G. van Stavele een namiddagreisje te doen op dinsdag 21 september aan de prijs van 150 fr., te betalen bij inschrijving vóór 6 september. Reisroute : vertrek rond 13 uur aan de herberg „t Paradijs”, dan verder over Beveren en Stavele naar Beauvoorde, enz.

„LINDE ”

Kleur en fleur aktie

**Koop nu uw diepvriezers
aan speciale voorwaarden**

Huis Jos CAPPOEN
Statiestraat 12
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30.05.94

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND SEPTEMBER Kaartingen

Roesbrugge, dinsdag 14 september
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“
Roesbrugge, 28 september
bij J. Gunst. Puntentaarting „Derde Leeftijd“
Haringe, in „Sint-Jozef“ bij Martha Ryon
zaterdag 25 en zondag 26 september : start
nieuw kaartseizoen met grote prijskaarting
voor alle leden en nieuwe leden. Minstens
2.000 fr. prijzen. 3 Partijen kaarten zoals ge-
woonlijk.

Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
zaterdag 18 en zondag 19 september : smijting
op de vogelpik voor de leden.

Roesbrugge-Kermis

ZATERDAG 4 SEPTEMBER
te 20 u. Roevo The-Dansant bij J. Gunst
te 20 u. Gaabolling bij G. Berquin

ZONDAG 5 SEPTEMBER
bij J. Gunst : Kermisvlucht uit Arras.
te 14.30 u. Kermissschieting bij V. Deschuytter
te 15 u. Folkloristische Fusie-Stoet met reus
Karel de Blauwer

MAANDAG 6 SEPTEMBER
vanaf 17.30 u. Bollingen door de uil bij M. Wis-
selynck en C. Ooghe

te 19.30 u. Prijskaarting bij G. Cornette-Soenen
te 20 u. Zangwedstrijd bij C. Ooghe

DINSDAG 7 SEPTEMBER
vanaf 19 u. Zoekwedstrijd in de vijf herbergen
te 20 u. Prijskaarting bij Wed. Decaesteker

WOENSDAG 8 SEPTEMBER
te 20 u. Prijskaarting in „De Gouden Arend“

DONDERDAG 9 SEPTEMBER
te 18.30 u. Bolling in „De Sportwereld“
te 20 u. Biljartprijskamp bij E. Vandewalle

VRIJDAG 10 SEPTEMBER
te 20 u. Prijskamp op de Engelse vogelpik in
„De Gouden Arend“

ZATERDAG 11 SEPTEMBER
te 15 u. Prijskamp bij V. Deschuytter
te 20 u. Biljartprijskamp in „De Gouden Arend“

ZONDAG 12 SEPTEMBER
te 15 u. Prijskamp in het Ijnvissen
te 18 u. Prijsbolling bij J. Gunst

10 % KORTING

op alle schoolgerief

tot en met 15 september

Drukkerij **SCHOONAERT**

Bergenstraat 14-16 Roesbrugge

Beveren-Kermis

Kermiszondag, 12 september te 19.30 uur
Grote quiz-avond in de H. Hartzaal, met mede-
werking van de verschillende verenigingen
van de gemeente. Iedereen hartelijk welkom.

Kermiszondag : ballonwedstrijd.

te 17 u. : inschrijving bij R. Maelstaf aan 10 fr.
te 18.30 u. : rechtstreekse prijsdeling door
lottrekking bij U. Bartholomeus. Ieder deel-
nemer heeft prijs. Eén ballon per deelnemer.

Beveren, in „t Lusthof“ bij R. Maelstaf
ter gelegenheid van de jaarlijkse kermis
op 12-13 en 14 september : 3-daagse bolling
met fantastische prijzen.

Bekorting op dinsdagavond 14 september.

Beveren, dinsdag 14 september te 19 u.
Prijskaarting. Iedereen welkom.

Beveren, kermismaandag 13 sept. te 19 u.
bij Michel Ryon : speciale prijskaarting.

Kalender „BERTENNEST“

Zaterdag 4 september te 13 uur : vertrek naar
de „Dag van de Oranje dassen“ te Gent.

Zaterdag 11 september te 7 uur : vertrek per
autobus naar de „Anti-abortus-manifestatie“
te Den Haag : vooraf inschrijven noodzakelijk.

Zondag 19 september te 8.30 uur : vertrek
naar de 29e Frans-Vlaamse Kultuurdag te
Waregem.

Zondag 26 september te 8 uur : vertrek naar
2e Jeugdparlement West-Vlaanderen over
„(On)rechtvaardigheid in onze gemeente“.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Onze buurt lijkt op 't klooster van Sint-Six-
tus; er wordt onder elkaar geen woord meer
gewisseid. Er is ruzie in 't straatje en dat
is allemaal de schuld van die lange, hete zo-
mer. Camielten, onze mislukte weerprofeet,
placht reeds in 't voorjaar te zeggen : „geen
winter, geen zomer“, maar gedurende vele
weken kon hij niet in slaap geraken van de hit-
te. Daardoor kwam hij regelmatig door zijn
dakvenster een beetje frisse lucht happen,
terwijl hij verdrietig neerkeek op zijn tuintje
dat eruit zag als een stukje verschroelde aar-
de. Hij troostte zich echter met de enkele rij-
en aardappelen, die er wel niet fleurig bij
stonden, maar toch een zekere belofte in zich
droegen. Maar helaas, kort geleden is er iets
verschrikkelijk gebeurd : op een nacht zijn
meer dan de helft van die aardappelen ge-
stolen !

Tussen de grote hold-ups die we dagelijks
in de krant vinden heeft dat missschlen niet
zoveel te betekenen, maar voor Camielten was
dat erg. Niet alleen de natuur, ook de mens
had hem getroffen in hetgene hem het dier-
baarst is : zijn tuin en zijn groenten. Tegen
de natuur vermag hij niets, maar de snoondaard
die zijn aardappelen voortijdig heeft gerooid,
vervloekt hij des te meer. En 't ergste is dat
hij Jerome, onze buurman aan de andere kant,
niet alleen verdenkt, maar ook beticht ! Op
welke gronden weet ik echter niet. Jerome
loochent verontwaardigd en zweert op het
hoofd van alle vorige generaties dat hij er
niets mee te maken heeft.

De veldwachter werd er bijgehald en er is
proces-verbaal opgesteld. Intussen zijn wij ook
bij die burenruzie betrokken. Camielten neemt
ons kwalijk dat wij niet meehuilen tegen Je-
rome en Jerome kan niet aannemen dat wij
nog vriendschappelijk zouden omgaan met Ca-
mielten. Zo is de hele buurt verpest !

Gisteren is het gebeurd : Jerome kwam
voor de vrederechter. De jure die met die va-
kantiezing niet te veel gedlend was heeft
Jerome eerst aan de tand gevoeld en dan ge-
zegd dat de twijfel in zijn voordeel speelde
en dat hij dus bij gebek aan bewijzen werd
vrijgesproken.

Deze morgen heeft Gusta hem stiekem ge-
luk gewenst, maar Jerome leek niet opgeto-
gen : „Allemaal goed en wel“, zei Jerome
aarzeland, „maar daarmee weet ik nu nog
niet of ik die aardappelen moet teruggeven of
als ik ze mag behouden“ !

Kom dat tegen,

Pol

— Camping

— Sport

— Kledij

— Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

Kent U de mode ?..

Weet U wat „In „ is ?...

Inzake :

- schoenen

- handtassen

Kijk en kies...

bij

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor ...
- de derde leeftijd.

BERN-HARD DE GENDEL
FOTOGRAFIE
gasthuisstraat 6
poperinge 057/33.33.18

OMEGA

Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming
en

Sanitaire installaties
Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Wiesten Tateraare en Gusten Kadul waaren alle twee in 't oudemanhuus te Reninge. Ze mieken 't styf wel tegaare, maar voor è prulle van nieten waren ze voor 'n halven dag in ruuze. Ze hadden in hulder jonge jaaren oltyd maaten geweest; naar dezelfde schoole ge-gaan, 't zelfde jaar gaan looten en olle twee in den oorlooge veertien-achtteene gezeten. Gusten wos bij de piotten en Wiesten bij de kanonniers.

„Uut de tranchees zijn we levende d'r uut-gerocht, maar dat gaat hier 't geval niet meer zijn!“ zei Gusten.

Ze waren pertank nog olle twee gezond van herte. Buuten dat Wiesten è beetje styf doof wos en Gusten niet te best meer è zag, kosten ze nog olle twee wel weg.

„Ik zijn doof gekommen van klaare obussen ofschieten binst den oorloge“ zei Wiesten... „maar 'k zien nog styf fyn!“

„En ik heb mien oogen vermoord met in den donkeren te kijken waar dat de Duitschers zaaten in de tranchees!“ wiste Gusten te vertellen.

Maar ols ze over den oorloge ingang ge-rochten, kwamen ze oltyd in groot onverschil.

Dat wos weere 't geval op è schoonen zo-merschen achternoene. Zuster Renilde, 't jong-ste en oek 't vriendelijkste maseurtje van ge-heel 't gesticht, die bezig wos in heur bloem-hovige, hoorde dat 't weere slecht ging gaan en wandelde zeer è keer oldaar zonder van entwodde te gebaaren.

„Hoe gaat dat hier nog met julder?“ vroeg ze vriendelijk.

„Met mien styf goed“ bofte Gusten... „maar den anderen daar is weere in z'n vie-zen!“

„Wuk zegt 'n ie van mien, maseur?“ vroeg Wiesten ontrouwig. Zuster gebaarde die vraa-ge niet te hooren omdat er geen ruuze ging van kommen.

„Da'k zeggen tegen Gustaaf dat er een van mien tortelduuvetjes weggevlogen is“ zei zuster nogol luude omdat Wiesten dat goed ging verstaan. Wiesten keek è keer over-ol rond: in de boomen en ol de kerke waarts.

„Kijk maseur!“ riep Wiesten... „'t zit gunter op de kerketoren!“

„Je kunt gie dat van hier niet zien!“ riep Gusten.

„Je gaat 't gie ollezins niet zien!“ riep Wiesten weere... „je ziet maar zoverre of dat joen neuze lang is!“

„En gie toen!“ verweet Gusten weere... „je zijt gie ruuzeldoof!... Ols 's noens de belle luudt om te gaan eeten... moet je gie oltyd wachten totdat d'andere menschen op-staan tegen dat je weet dat 't noene is!“

„Jamaar!... Hier geen ruuze maaken wei“ vergoelijkte zuster... „Zeg julder liever: Alois hoort nog styf goed en Gustaaf ziet nog styf fyn!“

„Ha jaak, zuster... dat is waar!“ bofte Gusten weere.

„Héwel, we gaan dat è keer onderzoeken of dat waar is!“ lachte zuster... „zeg mien è keer Gustaaf langs waar kykt die koe die ginder ol d'andere kant van de straate staat?“

„Dat is è stier, maseur!“ antwoordde Gus-ten subiet.

„Maar kykt è keer nu, zuster“ riep Wies-ten luude... „Gusten zlet olgelyk nog fyn-der of gie!“

KWAAK

AAN DE INWONERS VAN STAVELE-BEVEREN

10 september 1976

Officiële indienstneming van de

TELEVISIE- KABELDISTRIBUTIE

Jos. CAPPOEN-GANTOIS

Statiestraat 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.05.94

stelt

op **vrijdag 10 september van 21 u. tot 22 u.**

zaterdag 11 september van 19 u. tot 22 u.

zondag 12 september van 9 u. tot 12 u.

**In de Patronagezaal
te BEVEREN**

TIEN televisietoestellen ter beschikking
van CODITEL om U de beeldkwaliteit
van de 10 te-ontvangen-zenders
te laten beoordelen!

Toegang vrij

Iedereen moet dat zien!

Kabel TV = perfecte ontvangst

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de gemeenten :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks : behalve augustus

U draait 00 1 212 en U zijt verbonden met New York ...

HONDERD JAAR GELEDEN WERD DE TELEFOON UITGEVONDEN

EERSTE TELEFOON TE ROESBRUGGE IN 1903

In het vroeger postgebouw, op de markt (vierde deur van links), werd in 1922 de eerste Roesbrugse telefooncentrale geplaatst.

„Mr. Watson, kom even hier, wil je?“, dit in het Engels uitgesproken verzoek, zijn de eerste woorden die via de telefoon werden overgebracht. Het was in februari 1876, dus een eeuw geleden. De jonge Amerikaan Alexander Graham Bell (1847-1922), professor in de vokale fysiologie aan de universiteit te Boston, hield zich intensief bezig met proefnemingen om geluid over te brengen door middel van elektriciteit. Hij slaagde erin een toestel te ontwerpen, waarmee hij naar zijn assistent, enkele kamers verderop, eerst geluiden kon overbrengen en na wat afregelingen hem ook bovenstaande boodschap kon toesturen.

Op 14 februari nam Bell patent op zijn uitvinding, maar toen was zijn apparatuur eigenlijk nog niet bedrijfsvaardig. Hij demonstreerde zijn uitvinding voor het eerst in het openbaar, in de loop van de volgende maanden, op de Wereldtentoonstelling van Philadelphia. Vele duizenden sloegen voor dit curiosum de handen in elkaar, maar zagen er het praktisch nut niet van in of konden niet vermoeden dat deze vinding zich in weinig jaren zou ontwikkelen tot een onmisbaar werktuig. Het heeft nog enkele jaren geduurd voordat financiers in Bells uitvinding geïnteresseerd raakten, maar toen men eenmaal op dreef was

had in minder dan 25 jaar één van elke 50 Amerikanen een telefoon.

Ontstaan en groei

Een belangrijke uitvinding is altijd gesteund op een reeks ondergeschikte ontdekkingen. Hij die met een laatste ingrediënt al het voorgaande valideert steelt de show, gaat de geschiedenis in als de uitvinder en duwt de pioniers in de vergetelheid. Dat was ook met A. Graham Bell het geval. Daarom kunnen we beter zeggen - zonder aan zijn verdiensten afbreuk te doen - dat hij de eerste *bruikbare* telefoon heeft uitgevonden, want enkele pionierse experimentatoren zijn aan hem voorafgegaan.

Het begon in 1837 toen de Amerikaanse natuurkundige dr. Page erin slaagde met magneten en spoelen trillende geluiden over te brengen. In 1848 werden deze proefnemingen nog verder uitgewerkt door de Duitse natuurkundige Wertheim. Enkele jaren later, dat was in 1854, beschreef de Franse telegraafambtenaar, Charles Bourseul, hoe volgens hem een telefooninstallatie diende opgevat, zonder echter te vertellen hoe dat allemaal praktisch moest uitgewerkt worden. De Duitse onderwijzer Johann Philipp Reis, die reeds in

1852, op 18-jarige leeftijd, veel belangstelling had voor het overbrengen van tonen met behulp van galvanische stromen, pakte dit vraagstuk in 1860 opnieuw aan, toen hij natuurkundeleraar was aan de middelbare school in Friederichsdorf. Steunende op de vindingen van dr. Page en Wertheim realiseerde hij de eerste telefoonverbinding. Maar de geringe geluidsterkte van zijn communicaties was er de oorzaak van dat zijn concept niet geschikt bleek voor praktisch gebruik. Zijn toestellen hadden alleen maar waarde als laboratorium-instrumenten, voor het demonstreren van een natuurkundig beginsel.

Het was A.G. Bell, aan wie de toestellen van Reis niet onbekend waren die een bedrijfszekere apparatuur wist te maken en aldus de eerste bruikbare telefoon konstrueerde. Toch waren alle problemen door hem niet in één slag opgelost. Ook met zijn toestellen was het nog niet mogelijk over grote afstanden goed verstaanbaar te telefoneren. Dat verbeterde pas door de ingebruikname van een degelijker mikrofoon, die in 1878 door de Engelse muzikleraar David Edward Hughes werd gebouwd. De door Bell ontworpen installatie heeft in de loop van de jaren uiteraard een hele ontwikkeling meegemaakt. Een veel beter theoretisch inzicht en moderne meet- en fabrikagemethoden droegen bij tot perfectie, terwijl door het gebruik van kabeltechniek en versterkers de reikwijdte bijna onbeperkt kon uitgebreid worden.

De telefonie bij ons

In ons land werden de eerste proefnemingen van telefonie over grote afstand gedaan einde 1877, over de telegraaflijn Brussel-Luik. De verbinding was echter maar mogelijk op voorwaarde dat de andere draden die aan dezelfde palen bevestigd waren niet werden gebruikt op het ogenblik dat men telefoneerde (inductie tussen de draden).

In 1882 vond Frans van Rijsselberghe - een meteoroloog onder wiens leiding het eerste weerkundig bulletin te Ukkel verscheen en die in 1882 het observatorium verliet om in Gent elektrotechniek te doceren - een anti-inductiestelsel uit en van toen af kon getelefoneerd worden over dezelfde draden die gebruikt werden voor de telegrafie.

Aanvankelijk werden in de grote steden de telefoondiensten ingericht door verschillende lokale maatschappijen. Maar weldra was coördinatie noodzakelijk en bij de wet van 11 juni 1883 werd de inrichting en de uitbating van de telefoon vastgelegd. Op 10 oktober 1884 werd de „Belgische Compagnie van de Bell-telefoon“ met de exploitatie belast. In 1896 werd het bestaande telefoonnet overgenomen door het Bestuur der Telegrafen.

In 1890 waren er in ons land, amper 14 jaar

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater: **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

nadat de telefoon was uitgevonden, reeds 5733 abonnees; in 1910 was dit aantal opgelopen tot 38 649. Ondertussen was op 29 mei 1903 te Roesbrugge de eerste telefoon geplaatst, in het „Stadhuis“ ten behoeve van de gemeentelijke diensten. We hingen toen af van het net Poperinge. In 1922 kwam er een telefoonnet te Roesbrugge tot stand, die een oppervlakte bestreek van 41 km². De eerste handbediende centrale, met 26 aangesloten abonnees werd hier in dienst gesteld in de loop van de maand mei 1922. Deze centrale met vallukjes en steekkontakten, was ondergebracht in het postkantoor, op de markt, in het gebouw waar nu de Generale Bankmaatschappij is gevestigd. De eerste telefoniste die deze centrale bediende was Mariette Camerlynck, de dochter van de postmeester van Proven. Enkele maanden later, op 10 oktober 1922 kwam Laura Schoonaert (nu, wed. André Top) in dienst; In 1929 werd een tweede dorpsgenote als telefoniste aangeworven: Margriet Rosseel (nu, echtgenote Gerard Vitse). Merkwaardig detail: omstreeks de tijd dat hier de eerste handbediende centrale werd geplaatst, werd te Ukkel de eerste automatische centrale van het land in werking gesteld (25 november 1922). 31 jaar later, in 1953, werd het net van Roesbrugge geautomatiseerd. Op 1 september 1947 was, bij openbare aankoop, de herberg „Café des Alliés“ door de R.T.T. verworven en daar werd de eerste (half)automatische centrale ingericht. Met het bouwen van de huidige moderne telefooncentrale werd op 4 april 1963 aangevangen. Zij was afgewerkt op 22 mei

1964 en op 20 november van hetzelfde jaar werd deze automatische centrale in dienst gesteld met 600 geïnstalleerde lijnen. Op 31 juli 1976 bedroeg het aantal abonnees aangesloten op het net Roesbrugge: 659.

In 1960 beliep de lengte van ons ondergrondse kabelnet 17 km, waarop 28 % van de abonnees waren aangesloten. In 1975 bedroeg de lengte reeds 101 km, waarmee 83% van de abonnees waren verbonden. Tegenwoordig worden er weer sleuven gegraven en links en rechts doorheen ons dorp kabels in de grond gestopt. De opmars van de telefonie is niet te stuiten. Waarschijnlijk zal in 1979 de capaciteit van de centrale tot 1 000 lijnen worden opgevoerd. De eindcapaciteit van het gebouw bedraagt 2 000 lijnen.

Dank zij het kleine, nette gebouw in de Haringestraat, waar voortdurend lichtjes flikkeren en kontakten zoemen, kunnen we dag en nacht met de hele wereld in verbinding komen. Vorm even het nummer 001 212 en U zijt verbonden met New York...

R.A.B.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Huwelijksaankondigingen

- Gilbert Temperville van Stavele met Marina Decroo van Roesbrugge.
- Noël Sohier van Godewaersvelde (Fr.) met Rita Lelieur van Roesbrugge-Haringe.
- Luc Cappaert van Ieper met Colette Truant van Roesbrugge.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabrik.

- Achille Vandevoorde met Liliane Lava, beiden van Roesbrugge-Haringe.
- Lucien Leys van Roesbrugge-Haringe met Lutgarde Wullems van Westvleteren.

Huwelijk

- Henry Spinoy van Merchtem met Magda Deryckere van Roesbrugge.

Overlijdens

- Joël Ceenaeme, 79 j., wedn. van Marcelline Maes.
- Hector Ceenaeme, 75 j., wedn. van Jeanne Porreye.
- Oscar Verslype, 78 j., echtg. van Adrienne Schollaert.

Dramatisch toeval

De gebroeders Hector Ceenaeme (75) en Joël Ceenaeme (79) zijn uitgerekend op dezelfde dag - donderdag 23 september - beiden schielijk overleden. Eerstgenoemde op het middaguur in het Mariaziekenhuis te Poperinge, de tweede omstreeks 20 u. te Roesbrugge. Waarschijnlijk een zeldzame coincidentie.

Toneel „Karel de Blauwer“

Herinner je je nog de „Karel de Blauwerstoet“? Weet je dat er een nieuwe versie van het boek „Karel de Blauwer“ verschijnt? En weet je dat „Karel de Blauwer“ opnieuw ten tonele gebracht wordt door „De Jonge Troostverwachters“?

Dus allen op zaterdag 6 of zondag 7 november naar de zaal „De Gouden Arend“, Markt, Roesbrugge.

**PAUL RECOUR
VANWILDEMEERSCH**

MAKELAAR IN VERZEKERINGEN - Attest Nr. 33024/005/0237
KREDIET- EN BELEGGINGSADVIES

Voor inlichtingen betreffende:

- Droogtekredieten (aan verminderde interest)
- Staatstegemoetkoming t.g.v. bedrijfsverliezen

Raadpleeg vrijblijvend: **Paul RECOUR**

Haringeplaats 23 - 8990 ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30.02.70

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN KONFEKTIE

VOOR HEREN:

Reeds gedeelte van Winterkollektie binnen!

- Broeken in „pane“, laatste nieuw model
- Broeken in Jeans (smalle benen: te dragen met botten)
- Terlinka-broeken - Regenmantels - Hemden - Pull's
- Bloezen gevoerd met orlon - Plastrons

VOOR DAMES:

Een buitengewoon mooie kollektie

- Dameskleedjes - Rokken - Broeken in Jersey en Terlinka
- Jeans-broeken voor de jeugd - Regenmantels
- Bloezen - Pull's - Vesten (jeugdige en klassieke modellen)

Bijhuis DESAEDELEIRE, Statiestraat 14, Roesbrugge

Gordijnen - Overgordijnen - Dekens - Lakens - Spreien - enz.

Dr. JEF GOOSSENAERTS (1882-1963)

EEN VAN DE ALLERTRouwSTE ZONEN VAN ZIJN VOLK

2. Zijn rusteloze levensarbeid

Jef Goossenaerts die reeds in 1897 medestichter en daarna penningmeester werd van de Kalmthoutse studentenbond „Het Heldebloempje” streed om de eeuwwisseling - onder invloed van prof. Mac Leod - voor de vernederlandsing van de Gentse universiteit. Als student te Gent werd hij lid en voorzitter van het K.V.H.V. de „Rodenbachs Vrienden” een tegenhanger van „t Zal Wel Gaan” (Vlaams en Geus), Gé Catholique en Ji Libérale.

In 1904 was hij medeorganisator en in 1907 sektievoorzitter van het Vlaamsch Wetenschappelijk Studentencongres. In 1914 nam hij het initiatief voor een Vlaamsch Kunstenaarsverbond. Dadelijk na 11 november 1918 kwamen de leidende figuren van de geheime Vlaamse Frontbeweging bij hem bijeen en het dagblad van de beweging *Ons Vaderland* werd bij hem gevestigd.

Hij hielp de tweede bedevaart naar het graf van de gebroeders Van Raemdonck te Steenstrate organiseren en besloot ertoe een Bedevaart-komitee samen te stellen met de opdracht ieder jaar de „Bedevaart naar de Graven van de IJzer” in te richten, met als eerste en voornaamste doel: het testament van de gevallen Vlaamse frontsoldaten ongeschonden en ongeminimaliseerd te helpen verwezenlijken, onafhankelijk van elke politieke conjunctuur.

Dr. Jef Goossenaerts was een van de trouwste en regelmatigste aanwezige leden van het „IJzerbedevaart-komitee”. Na de „bevrijding” werd hij door een nieuw komitee-lid - na een vergelijk erin opgenomen - om zijn bewijs van Belgische burgerdeugd gevraagd!

In de volgende jaren was Dr. Jef Goossenaerts stichter of medestichter van bijna alle kulturele organisaties die Vlaanderen rijk is.

Zo was hij medestichter en beheerder van de N.V. „Uilenspiegel” te Gent, de beroemde en beruchte Vlaamse vesting in het centrum van de stad, waarin en waaromd zich zoveel historische gebeurtenissen hebben afgespeeld en duizenden in vervoering werden gebracht.

Hij was medestichter van het geheime genootschap „Veem” met als leus „Ick wijck niet af” (1920) dat nu en dan hard toesloeg en dat in 1922 het radikale en invloedrijke weekblad „Vlaanderen” oprichtte en uitgaf, met Robrecht Desmet als hoofdredakteur.

Hij was medestichter, samen met Dr. Oscar De Gruyter en Staf Bruggen, van het beroemde „Vlaamse Volkstoneel”. Hij werd er sekretaris en administrateur van (1920-1921). Het werd de buitengewoon hoogstaande expressionistische avant-garde toneelgroep van Vlaanderen en werd aangezien als de beste en meest baanbrekende van West-Europa. Zij stond in Vlaanderen in dienst van de kulturele en Vlaams nationale opstanding. Zij ging regelmatig spelen in Noord-Nederland, Duitsland en Frankrijk en ook aan het hof te Brussel. In het „Théâtre des Champs Elysées” te Parijs voerden zij in het Nederlands *Lucifer* (Vondel) op voor een overtalrijke en geestdriftige schouwburg-élite. Het was voor Tout-Paris een echte openbaring. De Franse schrijver en kommunist, Henri Barbusse, auteur van *Feu*, vond het de subliemste uitbeelding van de opstand van alle tijden, die hij ooit zag.

Goossenaerts was nog betrokken bij de stichting van:

- de Vlaamse Toeristenbond (1921), met Stan Leurs;
- het Vlaams Economisch Verbond (1926), met Lieven Gevaert;
- de Vlaamse Ingenieursvereniging (1928), met Mariman en Bocxtaete;
- het Vlaamse Kruis (1927), met prof. Daels;
- de Vlaamsche Kinderzegen;
- de Vlaamsche Taalgrensaktie, e.a.

Wetenschap in Vlaanderen

Maar Goossenaerts was in de eerste plaats de man van de „Vlaamse Wetenschappelijke Congressen”. Prof. Julius Mac Leod, de man naar wie hij opzag, had reeds in 1897 te Gent het Eerste Vlaamsch Natuur- en Geneeskundig Congres ingericht. Deze congressen, die zich jaarlijks herhaalden, stimuleerden de Vlaamse wetenschappelijke bedrijvigheid en waren een voorbeeld voor andere wetenschapstakken om eveneens in wetenschappelijke samenkomsten zich te affirmeren. In 1899 had men reeds een Eerste Vlaams Rechtskundig Congres en in 1910 kreeg men het Eerste Taal- en Geschiedkundig Congres, met Max Roose als voorzitter en met Jef Goossenaerts als mede-inrichter. In 1913 werden de drie congressen gezamenlijk te Gent gehouden en dr. Jef Goossenaerts die intussen sekretaris geworden was van de vereniging „De Vlaamsche Philologencongressen” speelde er bij de organisatie een belangrijke rol.

Deze tweejarige gezamenlijke „Vlaamse Wetenschappelijke Congressen”, die een voorbereiding en een aansporing betekenden tot de vernederlandsing van het hoger onderwijs en waar pogingen in het werk werden gesteld om te komen tot Vlaamse Akademiën, werden voortaan mede door Jef Goossenaerts geïnspireerd, gepland en georganiseerd. Zij groeiden geleidelijk uit tot hoogdagen van wetenschappelijk ontmoeten, mededelen en uitwisselen. In 1936 had men 10 congressen, verdeeld in 40 afdelingen, met 375 sprekers! In het buitenland bestond zijns gelijke niet.

In 1935 stichtte Goossenaerts de „Vereniging voor Wetenschap”, die een eigen orgaan kreeg: *Wetenschap in Vlaanderen* (1935-1939), dat in 1940 werd omgedoopt tot *Wetenschappelijke Tijdingen*, en nog steeds verschijnt. Hij was er terzelfdertijd de verantwoordelijke uitgever, hoofdredakteur en redaktiesekretaris van; de aldooener van dit tijdschrift, dat zo vakkundig was opgesteld, zo hoogstaand en verscheiden, zo universeel en terzelfdertijd zoals het wezen van Jef Goossenaerts zelf: Nederlands en een stralingsbron van Nederlandse kultuur en beschaving. Noord-Nederland en veel andere kultuurlanden kunnen er ons om benijden.

Vooraf rond en na de opening van de vernederlandste universiteit. In 1930, werd zijn invloed overwegend op de aantredende studentenschap. Het was ook toen dat hij hem leerden kennen, want wij zochten hem op als wijs raadsman en zijn raad had een onschatbare en doorslaggevend waarde. Iedereen die bij hem terecht kwam onderging de invloed

van zijn hoogzedelijke persoonlijkheid, beginselvastheid, koele methodiek en taktiek. In de strijd voor de A.V.H.V.-leiding en later voor de leiding van het „Gentse Studentenkorps” was hij een bevoegd en biezonder onderlegd raadgever. Ook voor het studentenblad *De Uil* en vooral voor het blad *Aula* was hij de inspirator, moderator en korrektor van onze opstellen en bijdragen. Hij verbeterde naar taal en vorm de „Strafrede” die prof. dr. Roger Soenen zou houden, een vernietigende filippika tegen de onhebbelijke toestanden aan de geneeskundige fakulteit, met het onmiddellijke gevolg dat prof. Soenen werd geschorst en *Aula* publikatieverbod kreeg van het rektorat.

Goossenaerts was de ziel en de strateeg in de strijd voor de kandidatuur van prof. dr. Frans Daels voor het rektorat tegen die van prof. dr. Albert Bessemans. Ook in de staking die wij doorvoerden aan de universiteit voor het bekomen van een Nederlandse veeartsenijschool was dr. Goossenaerts een wijs raadgever en taktikus. Tevens lag hij aan de oorsprong van het groots opgezet IJzergedicht van Cyriel Verschaeve: „Laat ze niet rotten, O, Vlaanderenland”, bedacht en ontworpen als spreekkoor op de jaarlijkse IJzerbedevaart met Antoon vander Plaetse als voorzeger.

In 1886 werd de „Koninklijke Vlaamse Akademie voor Taal- en Letterkunde” te Gent opgericht. Maar de Vlamingen wensten meer, namelijk ook akademiën voor toegepaste wetenschappen. In de strijd voor deze akademiën speelde Goossenaerts een grote en vooraanstaande rol. Onder zijn impuls en met medewerking van het bestuur van de „Vereniging voor Wetenschap” werd aan de steeds remmende en aarzelande regering een betoog-schrift gericht om haar gedane belofte na te komen en zelfstandige wetenschappelijke akademiën in het leven te roepen. Het werd ondertekend door prof. dr. Coppens, prof. dr. Frans Daels, prof. Am. Dumon, prof. dr. L. Elaut, dr. Jef Goossenaerts, dr. med. G. Schamelhout, prof. Schoep en prof. Victor.

Na allerlei strubbelingen en strijd duurde

het nog tot in 1938 voor de Koninklijke Vlaamse Akademie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten en de Koninklijke Vlaamse Akademie voor Geneeskunde van België tot stand kwamen. De zetel van deze instellingen werd te Brussel gevestigd.

Onder de Tweede Wereldoorlog hield dr. Goossenaerts zich sterk afzijdig, maar het weze toch even vermeld dat hij tijdens de bezetting de korrekter was van het antwoord dat pater Callewaert gaf aan koning Leopold, op een historisch memorandum door baron Capelle aan pater Callewaert overhandigd en waarbij o.m. gevraagd werd: „hoe volgens pater Callewaert, na het beëindigen van de oorlog, het Vlaamse vraagstuk het best zou opgelost worden”.

Na de oorlog werd hij de stichter en de bezieler van „Recht en Naastenliefde”, een hulporganisatie voor de getroffen van de repressie. Hij stichtte ook de „Sint-Pietersbonden”, een organisatie tot steun voor alwie trouw aan Vlaanderen was of ervoor werd vervolgd. Telkenjare werd en wordt er een bedevaart van deze bonden naar Lourdes-Oostakker ingericht met een samenzijn en een middagmaal. Onder de vele bonden, verenigingen en organisaties die hij ooit in 't leven riep, was dit zijn zorgenkind.

Hij had een buitengewone belangstelling voor de beweging en de strijd in Zuid-Vlaanderen, schreef er bijdragen over, richtte er reizen in en was bevriend met de grote Zuid-Vlaamse voorvechter en priester J.M. Gan-tois.

Dr. Jef Goossenaerts was heemvast, maar vooral heemgetrouw. Hij bleef gebonden aan zijn Kempische geboortestreek en vol liefde voor de streektaal. Dit blijkt o.m. door de voltooing op hogere leeftijd van zijn *Groot Woordenboek van de landbouwtermen*. Hij werd konsulent bij de stichting van de „Bond van Heemkunde”. Hij bracht de „Werkge-meenschap der Kempen” en „Land en Volk” samen. Hij werd lid van de raad van beheer „Bokrijk” en was medewerker aan „Ons Heem”, orgaan van het „Verbond van Heemkunde”. De landdagen van dit verbond woonde hij regelmatig bij en steunde ze financieel.

Voor de studie en vorsing van „Reinaert de Vos” had hij grote en bezielende belangstelling. Op zijn initiatief kwam het „Reinaert-pad” tot stand, dat Hulst (Nederland) via Destelbergen met Hyfte (Lokristi) verbindt en op tweede Pinksterdag van 1955 werd ont-huld. Ook de geschiedkundige ontdekking van „Malpertuus” was grotendeels zijn werk.

En toch is deze korte schets van de ruste-loze levensarbeid van Dr. Jef Goossenaerts, nog ver van volledig!

Luc Carton

Voor feesten en andere gelegenheden
IJSTAARTEN aan zeer voordelige prijs.
Voor uw diepvriezer: per kilo en meer.

Alle smaken

Crème - Glace „IJSBOERKE”

Een adres voor de streek:

„DE GOUDEN AREND”

Markt 1 - Roesbrugge

Tel. 057/30.04.93

KLEINE FISKALE KRONIEK

B.T.W. bij nieuwbouw

Bij nieuwbouw moet de bouwheer aan de administratie kunnen bewijzen dat de B.T.W. betaald werd over de normale oprichtingsprijs van het gebouw, m.a.w. hij moet de facturen met B.T.W. kunnen voorleggen tot beloop van de totale *normale waarde* van zijn nieuwbouw.

De normale waarde van een nieuwbouw is de gemiddelde oprichtingsprijs die in een bepaalde streek voor een zelfde type van ge-bouw algemeen wordt toegepast.

Een aangifte inzake bouwwaarde wordt door de hoofdkontrolleur van de B.T.W. verstuurd aan iedere houder van een bouwvergunning.

De eigenaar van de nieuwbouw moet die aangifte invullen en terugsturen uiterlijk bin-nen de *drie maanden* na de betekening van het Kadastraal Inkomen van de nieuwbouw, door de administratie van het Kadaster.

De bouwheer die een aangifte inzake bouw-waarde moet indienen is verplicht de plans en bestekken van de nieuwbouw, alsmede de facturen die erop betrekking hebben, te be-waren gedurende *vijf jaar* vanaf de datum van de betekening van het Kadastraal Inkomen.

Er is geen B.T.W. verschuldigd voor het werk dat de bouwheer zelf heeft geleverd of dat kosteloos gedaan werd door derden. Ook niet op de bouwmaterialen die de eigenaar rechtstreeks op zijn naam heeft gekocht met betaling van de B.T.W. van 18 t.h.

Op te merken valt dat het eigen werk of

het kosteloze werk van derden toch aan de B.T.W. kan onderworpen zijn als de bouwheer een B.T.W.-belastingplichtige is. Zo moet een elektricien B.T.W. betalen op de door hem zelf of door zijn werknemers uitgevoerde elektriciteitsinstallatie in zijn eigen privé-huis. Er is echter geen B.T.W. verschuldigd voor het andere eigen werk (bv. metsel- of tim-merwerk) dat hij zelf of met kosteloze hulp van derden verricht.

Een B.T.W. schatplichtige die zijn eigen be-drijfsgebouw (bv. atelier of magazijn) op-richt, is hierop steeds B.T.W. verschuldigd, ook voor die werkzaamheden die buiten zijn eigen beroepsbedrijvigheid liggen, maar die B.T.W. is aftrekbaar als belasting op investe-ringen, t.t.z. naar rato van 95 t.h. van de be-taalde B.T.W. S.B.

Onze medewerker S.B. (Serge Blondeau) behaalde het diploma van Fiskaal Adviseur en Bedrijfskonsulent aan de Universitaire Fa-kulteiten St.-Aloysius te Brussel.

Speelgoed

Speelgoed

Speelgoed

In afwachting van St.-Maartens-feest brengt de grote kinder-vriend allerhande speelgoed en nieuwigheden bij

Huis WULLUS

Statiestraat 65

ROESBRUGGE

Steeds voordelige prijzen

Komt zien — Vrije ingang

TE KOOP

KINDERWAGEN, zo goed als nieuw.

Zich wenden: Baron Mazemanlaan, 21, Proven
Tel. 057/30 00 25

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te:

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 POPERINGE

MEEST

GESPECIALISEERDE

STOFFENZAAK

VAN DE STREEK

Alleenverdelers: BURDA - patronen

De Paters van de St.-Sixtus-abdij te Westvleteren.

4. Het brouwen van het Patersbier

Het bier van Westvleteren dankt zijn vermaardheid vooral aan het feit dat het een natuurlijk bier is in de volste zin van het woord. De bestanddelen bij het brouwen gebruikt worden er uiterst zorgvuldig geselecteerd. Het brouwen zelf wordt zoals gezegd op de voet gevolgd door pater-brouwer. Alle vaten, kuipen en flessen worden met de uiterste zorg gereinigd, en wanneer het bier wordt afgetrokken, komt geen enkel gas die natuurlijke verroebelen.

Voor de abdijsgemeenschap zelf wordt bier gebrouwd van 2 graden. Voor de handel bestaat er bier van 4, 6, 8 en 12 graden, zodat elk zijn gading kan vinden. Het 4-gradige bier heet „Dubbel“, 6-gradig noemt men „Speciaal“, bier van 8 graden is „Extra“, en het 12-gradige is „Abt“. We hebben dus geen „Prior“-bier in de rij van het patersbier van Westvleteren.

De zware bieren van 6, 8 en 12 graden werden vroeger gebotteld in champagneflessen (inh. 800 cl), doch bij de aankoop van de nieuwe afwas- en bottelmachine, een 15-tal jaren geleden, werd volledig overgegaan op kleine flessen. Ook het leveren in vaten, tot vóór de Tweede Wereldoorlog nog in gebruik, is volledig verdwenen.

Hoe gebeurt nu het brouwen.

We zegden reeds dat het geplette mout

naar de brouwzaal wordt gebracht. Deze bevindt zich op de zolder van de brouwerij, en bevat de roerkuip waarin het mout wordt gestort. Deze kuip heeft een inhoud van ong. 4300 liter. Het mout wordt er door middel van heet water tot een soort brij verwerkt waarvan de temperatuur geleidelijk wordt opgevoerd tot 75 à 78 graden. Vroeger gebeurde deze brijvorming met een grote roerschop, wat voor de brouwer of de brouwersgast een lastig karwijtte betekende. Thans zorgt een schroef die mechanisch wordt bewogen voor een regelmatig en konstant omroeren van de moutbrij.

Die eerste bewerking neemt ongeveer een halve dag in beslag. Gedurende die tijd wordt het zetmeel uit de gerst omgezet in suikersap, „wort“ geheten, dat een suikergehalte heeft van ong. 6 graden. De damp, nodig om de gewenste temperatuur te verkrijgen, wordt geleverd door een stoomketel, vroeger met kolen en hout gestookt, thans gevoed met lichte fuel. De in 1920 aangekochte stoomketel, voortkomend uit de melkerij van Westvleteren, werd in 1976 uit zijn standplaats gehaald - hij had zijn tijd gedaan - en verkocht als oud ijzer. Men kreeg er 7245 fr. voor: in 1920 had hij 4000 fr. gekost!

Wil men een groter suikergehalte bij het „wort“ dan moet het geheel een paar uur langer koken, zodat een grotere verdamping gebeurt. Van de roerkuip gaat het naar de kookketels. Deze bevinden zich onder de roerkuipzolder en kunnen ongeveer 5000 liter wort bevatten. Gedurende het koken wordt de nodige hop toegevoegd, in twee fazen: éénmaal bij het begin, éénmaal naar het einde toe.

Nu wordt ook suiker toegevoegd. In St.-Sixtus gebruikt men kristalsuiker. Andere brouwerijen gebruiken kandij-suiker. De wettelijke toegelaten hoeveelheid is 2 kg suiker op 5 kg mout. Dit toevoegen wordt door de dienst der accijnzen zorgvuldig nagegaan. Als de juiste densiteit of dichtheid van het vocht verkregen is, wordt het koken stopgezet. Tijdens het koken wordt eveneens een zekere hoeveelheid gebrande suikerstroop toegevoegd om een mooie bruine kleur aan het bier te geven.

Nu komt het afkoelen. In de koelbak met een inhoud van omtrent 8100 liter zorgt het koelwater, geleid doorheen koperen slangen, voor het terugbrengen tot op 17 à 20 graden warmte.

De volgende zeer belangrijke stap in het brouwen is de gisting. In de gistkuipen wordt de natte of vloeibare kultuurgist aan het brouwsel toegevoegd. Gedurende ongeveer een week kan de gisting ongestoord zijn beslag nemen, en de suiker wordt er omgezet in alcohol. Daarmee is het eigenlijk brouwen ten einde, hoewel de volledige kringloop van

het brouwen nog niet afgesloten is, daar het bier nog moet „klaren“ op het vat.

Daartoe pompt men het gegiste vocht in de lagertanks. Vroeger gebeurde dit in de grote houten tanks die nu op het plein vóór de brouwerij op een koper liggen te wachten. Er waren er 54 in aantal. Iedere tank had een inhoud van ongeveer 35 hectoliter (3500 l).

Daar kan het bier rijpen en klaren. Naargelang de hoeveelheid suiker die gebruikt wordt bij het gisten wordt er bier van 2, 4, 6, 8 of 12 graden bekomen, want de helft van de suiker wordt omgezet in alcohol, terwijl de andere helft als koolzuur verdampt. Dertig procent suikergehalte geeft een bier van omtrent 12 graden.

Daarmee is de kringloop rond. Het bier is klaar om gebotteld te worden. De thans gebruikte lagertanks in roestvrij staal, zijn ongeveer van dezelfde inhoud als de vroeger houten tanks. Het bier wordt echter niet dadelijk uit deze tanks gebotteld: omwille van de nagisting en de narijpling die in de fles zelf moet gebeuren, wordt het bier uit de lagertank in een speciale aftrektank gebracht, waar een kleine hoeveelheid suiker en gist aan het bier wordt toegevoegd.

En zo krijgen wij het bottelen. De nieuwe bottelmachine die in de abdij wordt gebruikt, kan een aftrektank met een 3500 liter bier in een goede 4 uur aftrekken. De narijpling kan beginnen. In het nieuwgebouwde opslagmagazijn blijft het bier opgeslagen bij een konstante temperatuur van ongeveer 20 graden, zo bij dag als bij nacht. Hoewel hiermee een bijna ideale narijpling bekomen wordt, is het toch aan te raden bij de aankoop van het patersbier de flessen nog enige tijd te laten rusten, het liefst een 6-tal maanden, zodat, zeker voor het zwaar bier, het narijplingsproces volledig voltooid wordt.

Daarmee kan de Dubbele (4°), de Speciaal (6°), de Extra (8°), of de Abt (12°) zijn elgen weg gaan, tot lavenis van de dorstigen, waar door de paters weer één van de lichamelijke werken van barmhartigheid in uitvoering brengen, want de dorstigen laten zich maar al te graag laven aan het heerlijk gerstenat, dat één van de aantrekkelijkheden uitmaakt van onze abdij uit de Westhoek, de abdij van St.-Sixtus te Westvleteren. J.Gh.H.

Zaal „DE LOVIE “ PROVEN

Zaterdag 16 oktober 1976

MISSIEBAL

ten voordele van Pater Eric Maes

Voorverkoop 60 fr. - Inkom 80 fr.

**Centrale Verwarming
Sanitair
Asfaltbedekking**

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

**Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonnelinden
Vloerbekleding - Vast tapijt**

J. Berquin

Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier: vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —
— In alle prijzen —

ROESBRUGGE

Schenking aan de parochiekerk van Roesbrugge

E.H. Pastoor F. Vanden Abeele die steeds zijn beste zorgen heeft besteed aan het kerkinterieur, opdat de gelovigen in een stemmig en aangenaam milieu aan het religieuze leven zouden kunnen deelnemen, heeft enkele tijd geleden de h. Renaat Lecluyse de opdracht gegeven een schilderij van groot formaat (2,5 m x 2 m) te maken als achterwand voor de doopkapel.

Dit schilderij, een symbolische voorstelling van schepping, verlossing en verheerlijking, zal op zaterdag 16 oktober a.s. tijdens de avondmis door E.H. Pastoor plechtig aan de parochiekerk worden geschonken.

De presentatie van het werk gebeurt door de h. Wilfried Van Es uit Knokke en door E.H. Pastoor zelf.

Deze avondmis zal bij uitzondering plaats vinden van 18 u. tot omstreeks 19 u. Om 20 u. heeft er dan in de kerk een koreografische voorstelling plaats van *Jesus Christ Super Star*, door de groepen de *Ekiranders* van Brugge en *Aquotum* van Knokke-Heist.

Een eigentijds spektakel op klassieke en bijbelse basis.

Duur ongeveer 2 u., inkom gratis.

DAVIDSFONDS - Toneel

Traditiegetrouw, krijgen we het Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen op bezoek en dit op zaterdag 13 november te 20.15 uur in „De Gouden Arend” te Roesbrugge. Dit jaar brengen ze „Menschen lyk wyder” voor het voetlicht, bewerkt door Flor. Barbry.

Kaartenverkoop en -bespreking vanaf 11.10. '76 op het DF-sekretariaat en vanaf 29.10. '76 in „De Gouden Arend”.

NAKLANKEN

Vlaamse Kermis in de Meisjesschool

De Vlaamse Kermis die plaats greep op zondag 29 augustus is bijzonder goed geslaagd. Wij danken iedereen die het zijne ertoe heeft

bijgedragen om dat mogelijk te maken. Wij zijn gelukkig dat de Zusters en de kinderen, die hiervoor in aanmerking komen, nu met veilige zekerheid de spannende beleving van een sneeuwklas in Zwitserland kunnen tegemoet gaan. Wij zijn de Zusters bovendien dankbaar omdat zij door dat initiatief onze school en ons dorp een betekenis geven en beletten dat wij wegvegeteren door gebrek aan jonge, durvende levenskracht!

De prachtige ingelijste schilderij van pater Joris Declercq werd uitgeloot op nr. 501 en kwam in het bezit van de h. Paul Louwaege.

De transistor-radio, geschonken door het huis Jos Cappoen, kwam in handen van mevr. Christiane Weemeeuw-Berquin, die de lengte van het elastiek heel nauwkeurig had geraamd: 2.05 m.

De Fusie-Stoet

De Fusie-Stoet is een manifestatie geweest die de stoutste verwachtingen heeft overtroffen. Zij die hardnekkig twijfelden aan onze mogelijkheden kregen ongelijk. Het werd een feestelijk, stijlvol gebeuren.

Wij bedanken de politie, de stoet-commissarissen, de wagen- en reuzebouwers, de acteurs en figuranten - groot en klein - en een hele schare dorpsgenoten, die in het openbaar of op de achtergrond belangloos hebben meegewerkt om er wat bijzonders van te maken. Zij hebben bewezen tot wat Roesbrugge nog in staat is.

Het ware verkeerd Roesbrugge-Haringe nu in de steek te laten. De fusie betekent in feite niets anders dan dat wij administratief Poperinge worden, maar ons dorp - waaraan wij allemaal gehecht zijn - blijft wat het was! Meer dan ooit moeten wij ons gemeenschapsleven zelf bepalen door open te staan voor om het even welk initiatief, van wie het ook moge uitgaan. We moeten onze kleine veten vergeten en de handen in elkaar slaan. We moeten bereid zijn mede te werken aan alles wat kan bijdragen tot de bloei van ons dorp. Op die manier kunnen we bewijzen dat we een deel van Poperinge worden, waarmee men rekening zal moeten houden.

(rab)

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

**ALGEMENE
SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)**

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

PROVEN - Loopkoersen

Dit jaar pakt de Provense chirojeugd voor de derde maal uit met een loopwedstrijd voor alle sportieven. Op 17 okt. komen wij voor de dag met een kampioenschap der landelijke gemeenten, waarbij wij iedereen met een sportief kloppend hart verwachten. Om de gewone mens er toe te brengen wat te sporten, hebben wij de afstanden die zullen gelopen worden zeer beperkt en verwachten wij slechts deelnemers uit de landelijke gemeenten Stavele, Roesbrugge-Haringe, Watou, Krombeke en Proven.

REEKSEN JONGENS :

8-10 jaar : 400 m — 11-13 jaar : 800 m —
14-16 jaar : 3 000 m — vanaf 17 jaar : 6 000 m

REEKSEN MEISJES :

8-10 jaar : 400 m — 11-13 jaar : 800 m —
14-16 jaar : 1 000 m — vanaf 17 jaar : 3 000 m

Per reeks wordt de overwinnaar(es) als „Kampioen der landelijke gemeenten” gekroond. Hij of zij krijgen ook een herinneringsplakket overhandigd, de eerste drie per reeks krijgen een medaille en verder zijn er natuursprijzen voor iedereen.

Voor de reeks „vanaf 17 jaar” wordt een ploegenklassement opgemaakt waarbij de vijf best gerangschikte deelnemers per ploeg of vereniging in aanmerking komen. Voor de sportiefste vereniging is er een prachtige beker voorzien. Schrijf dus gezamenlijk in per ploeg, biljartklub, ...

Inschrijving op 17 oktober vanaf 13 u. in café „De Tramstatie”. Inschrijvingsgeld 20 fr. Start : eerste start om 14 u. Prijsuitdeling vanaf 18 u. in café „Onder de Toren”.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND :

Huwelijksaankondigingen

- Gilbert Temperville van Stavele met Marina Decroo van Roesbrugge.
- Jozef Verbeest van Stavele met Myriam Decock van Watou.

Overlijden

- Eudoxie Ferla, wed. van André Decrock (Stavele).

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND OKTOBER

Gaaiibolling

Gaaiibolling bij Georges Berquin.
Roesbrugge, zondag 17 oktober te 15 u.

Kaartingen

Roesbrugge, dinsdag 12 oktober
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“

Roesbrugge, dinsdag 26 oktober
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“

Beveren-IJzer, maandag 18 oktober
bij M. Ryon, 1ste maandelijks kaarting.

Haringe, in „Sint-Jozef“ bij Martha Ryon
zaterdag 23 en zondag 24 oktober : 1ste maandelijks kaarting met saucissen voor de leden.

Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
zaterdag 16 en zondag 17 oktober : smijting
op de vogelpik voor de leden.

Dansavond

Proven, Zaal „De Lovie“
zaterdag 16 oktober : Missiebal
ten voordele van Pater Eric Maes.

Film

Proven, zondag 31 oktober te 20.30 u.
zaal „St.-Jozef“ : Jeugdfilm „Ik spring weer
over de plassen“. Ingericht door V.K.S.J.

Kleinkunstavond

Proven, zaterdag 23 oktober te 20 u.
in Jeugdhuis „Die Croone“
Kleinkunst-folkavond met Piet Lesage en de
groep Paul, Hugo en Didier.

Bescherm uw wagen
tegen roest met

UNDERCOATING B

Roestwerend - geluiddempend

Vraag onze speciale voorwaarden :

Garage CAPPOEN
Statiestraat 32 - 34
ROESBRUGGE
Tel. 057/30.03.59

Kalender „BERTENNEST“

2-3 oktober : Ontmoetingsweekeinde Rome-
Assisi bedevaarders.

Zaterdag 16 oktober : vertrek om 8 uur aan
't Bertennest naar Brussel voor Congres van
„Unie van de Europese Federalisten“. Aan-
melden vooraf.

Woensdag 13 en maandag 25 oktober : voor-
lichting over Makrobiotiek en natuurkookles :
150 fr. per les, klaargemaakt natuurmiddag-
maal inbegrepen. Inschrijven vooraf. Volgen-
de kooklessen : 8-15-22 en 29 november en
6 december.

Zaterdag 30 oktober : vertrek om 17 uur aan
't Bertennest naar fakkeltocht in Antwerpen :
„20 jaar Sovjet-moord op Hongarije“.

Filmforum „De Lovie“

i.s.m. DF-IJzerweelde, „Die Croone“ en K.L.J.

Telkens 1e vrijdag van de maand in de
feestzaal van „De Lovie“.

5.11.'76 : „Coup pour coup“

Sociale problematiek (bezetting van textiel-

fabriek door arbeidsters). Inleiding : Rik De-
clercq.

3.12.'76 : „Terechtstelling van soldaat Slovik“
Antimilitarisme. Inleiding : Rik Declercq.

7.1.'77 : „Jonathan Livingston Seagull“
Vertaling : „Zeemeeuw“

4.2.'77 : „De verboden trap“
Sociale problematiek.

4.3.'77 : „Rosemary's baby“
Dramatische thriller. Inleiding : Rik Declercq.

Abonnement : 180 fr. vanaf 1 oktober te be-
komen in „De Lovie“, bij bestuursleden van
DF-IJzerweelde, „Die Croone“ en K.L.J.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

*Gusta is de vorige week thuis gekomen met een groot pak onder de arm. Een verrassing voor mij, zei ze met een verdachte glimlach. Inderdaad ! 't Bleek een velhelm voor bromfietzers. Een grote ronde frietpot, in helle kleuren. Vanaf 1 oktober is dat verplicht voor al wie met een brommertje op straat komt. Het is iets van Italiaanse makelij, „per I campioni“ staat er op de doos. Volgens onze pas-
toor wil dat zeggen : „voor kampioenen“. Maar ik heb niet de minste bedoeling kampioenen te worden of een of ander rekord te breken. Ik heb dat ding eens geprobeerd, maar toen ik in de spiegel keek verschoot ik van mijn eigen, 'k was net een ruimtevaarder. Moet ik daarmee door het dorp en aan 35 km per uur ? 't Is verschrikkelijk.*

Op een avond, toen het al donker was, heb ik met die ketel op het hoofd, mijn eerste ritje gewaagd. Ik wou weten hoe men zich daaronder voelt. 't Is waarschnlijk wel veilig, maar in elk geval vreselijk warm. Ik kreeg er dorst van en ik ben onderweg een paar cafés binnengestapt om die warmte en mijn ongenoegen door te spoelen. In de eerste herberg heb ik mijn helm laten opstaan, maar tengevolge van de kommentaar die ik te horen kreeg heb ik hem in de tweede „afspanning“ wijselijk bij mijn brommertje achtergelaten. Daar was men toen verwonderd dat ik in de late avond rondliep zonder hoofddeksele. 't Is een moeilijk geval, met of zonder valhelm zit je bestendig in het middelpunt van de belangstelling.

Toen ik thuis kwam ondervond ik weinig begrip. Gusta kan maar niet verstaan dat er ogenblikken zijn in het leven dat men een opkikkertje nodig heeft. Maar 't schoonste moest nog komen. Toen ik 's anderdaags terug op de baan moest, wilde mijn brommer niet starten. Alle pogingen waren tevergeefs. Net een koppige ezel die afgeschrikt was door hetgene hij de vorige dag had meegemaakt. Gusta is al mopperend ermee naar de garagist getrokken. Toen men daar de hele motor uit elkaar had gehaald kwam men tot de konklusie dat er geen benzine meer in de „tankie“ stak. 't Kostte toch 1400 fr., met de troost dat een grondige schoonmaak niet lang meer kon uitblijven. „Dat komt ervan“ schreeuwde Gusta, „als je te veel sop in de kleren hebt, zie je niet dat de brommer zonder sop zit“. „Wie weet“, zei ze woedend en ze bonkte op de tafel, „hoelang je zo hebt rondgeleden“.

En ze meende het !

Pol

- Camping
- Sport
- Kledij
- Jean's broeken

G. DECUYPER

leperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

Kent U de mode ?..

Weet U wat „In „ is ?...

Inzake :

- schoenen
- handtassen

Kijk en kles...

bij

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor ...
- de derde leeftijd.

OMEGA
 Het beste van het beste

R. RUBRECHT
 GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
 plaatsing van uw

Centrale verwarming
 en

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon
Krombekestraat 38 b
STAVELE
 Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Z'hadden è nieuwen paster in Houtem.
 't Was nog geen maand gelêen dat ze hem
 geïnstalleerd hadden.

't Eerste dat è paster gewoenlijk doet, als
 nieuwen herder van de prochie, dat is van
 huus tot huus gaan om kennis te maaken
 met zijn prochianen. Dien paster wos wel
 geen van de jongste meer en nog è beetje
 van d'oude traditie, maar ols je hem zag rond
 schavieesteren van 't eene naar 't andere met
 zijn veeloo, ging je peinzen dat het nog een
 wos van driemaal zeven.

In die vier weeken tijd, wos 't grootste
 deel van de prochie ol gedaan... 't Eenigste
 dat er nog te doene wos, dat wos de „Scheu-
 velhoek“, è soorte van è gehuchte geheele
 ten uitkante, ol de kant van De Moeren, waar
 dat er maar zeven, acht huuzekotjes scheef
 en schuins thoope stonden.

„k Heb de zwaarste kant gelaaten voor
 laatst“ zei de paster teegen zijn maarte, want
 ie hadde hooren zeggen van Miete Snetters,
 het stoelwuuf, dat er daar op dien hoek nie-
 ten anders weunde of raar volk. Volgens Mie-
 te wos Wardje Kadul nog den eenigsten die
 entwot wos. Maar den dienen had toen è zoo
 è schuuwe tuute van è wuuf en ze wos daags
 voordien weggelopen met è Fransman. De
 deure d'r nevens weunde Mielten Schaveel.
 'n ouden jonkman, oek entwot van nieten,
 die rond ging achter sleunsen en keunevellen,
 maar veele meer dronke of nuchter langs de
 straate tjoelde. En alzo had Miete van al-
 degene die daar weunden hulder schoonste
 verteld.

's Anderdaags ging de paster d'r naartoe
 met 't gedacht van eerst bij Wardje Kadul bin-
 nen te springen om dien mens è woord van
 troost te geven in z'n mizerie. 't Stoelwuuf
 hadde wel uuteen gedaan waar dat 'n ie weun-
 de; djuuste in 't ingaan, 't eerste van è twee-
 weunste op de rechtsche kant, deure en deure
 met Mielten Schaveel... Maar in zijn ver-
 stropidheid en oltijd bezig met peinzen wuk
 dat 'n ie ging zeggen, wos de paster in de ver-
 keerde deure binnen bij Mielten Schaveel.
 Mielten wos djuuste bezig met zijn schoen
 aan te doen om voort te gaan... Want je
 moet weten dat Mielten den avond tevooren
 zijn veeloo è pakt wos binst dat 'n ie zat te
 kaarten in „De Versche Pinte“ en dat 'n ie
 nu è keer ging gaan kijken of dien veeloo nog
 niet uutgekomen wos.

„Dag meneere paster... è wuk voor
 nieuws?“ vroeg Mielten.

„Och mens...“ zei de paster, in d' over-
 tuiging dat Wardje Kadul voor hem stond.
 „k heb gehoord wuk dat er gebeurd is...
 dat is toch è grooten tegenslag voor joen!“

„Héwè, je zijt direkt je gerief kwijt ennée
 meneere paster“ antwoordde Mielten met
 't gedacht dat 't over zijn veeloo ging. Me-
 neere paster vond dat wel è beetje è raar
 antwoorde voor entwie die z'n wuuf kwijt
 is...

„Maar dat beteekent toch è groot verlies
 voor joen“ vervolgde de paster.

„Nog niet te stijf wei meneere paster“
 zei Mielten... „k gaan 't djuuste zeggen
 gelijk of dat 't is... 't wos eigentlijk maar
 'n oude karre meer... en 'k ging er toch
 eerst of laatst è keer deure vollen!“

KWAAK

Accumulatiekachels

MALAG

Ideale

ELECTRISCHE VERWARMING

VRAAG GRATIS INLICHTINGEN BIJ

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de gemeenten :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks : behalve in augustus

Onze geschiedenis staat niet alleen in de boeken geschreven

BIJ DE OPGRAVINGEN IN DE KERK VAN HARINGE (1)

De kerk van Haringe, met aanduiding van de oorspronkelijke korte Romaanse torenspits

De eerste kerkgebouwen in onze gewesten

Het is zeer moeilijk - om niet te zeggen onmogelijk - zelfs maar bij benadering een beeld te schetsen van de kerkelijke bouwkunst in ons land tijdens de eerste eeuwen van het kristendom onder de Merovingische (doopsel van Clovis - 496) en ook nog onder de Karolingische (keizerskroning van Karel de Grote - 800) vorsten. In West-Vlaanderen zijn tot nog toe slechts twee plaatsen bekend waar resten van een Karolingisch bouwwerk teruggevonden werden : Brugge (onder de vroegere Sint-Donaaskerk op de Burg) en Torhout (onder de Sint-Pieterskerk), twee van Vlaanderen's oudste steden.

De meest eenvoudige en natuurlijke veronderstelling is dat de eerste geloofspredikers in onze streek begonnen zijn met bescheiden kerkjes op te trekken met het ter plaatse aanwezige materiaal : hout en leem. Zij misten in onze gewesten zowel de tijd als de middelen om stenen kerken te bouwen. Het moeten eenvoudige houten kerkjes geweest zijn in vakwerkbouw met daken van riet of stro. Zelfs zullen zij niet altijd eigen bidplaatsen gebouwd hebben maar soms gebruik hebben gemaakt van bestaande gebouwen - vroegere heidense offerplaatsen en tempels. Aldus behield men de traditionele plaatsen van de godsdienstige plechtigheden, zodat dit de overgang van de Germaanse tot de kristelijke

godsdienst gemakkelijker maakte.

Wat ons wel bekend staat is de oprichting, omstreeks 650 door de eerste bisschop van Terenburg (Terwaan), Audomarus († ca 670), van de Sint-Bertinusabdij te Sithiu, naar hem later Sint-Omaars genoemd. Deze abdij zou omstreeks 660 in het bezit gekomen zijn van het uitgestrekte gebied Poperinge. In een lijst, opgemaakt ca. 850, worden Poperinge en Pasendale vermeld als grondgebieden die dienen moeten tot het onderhoud van de monniken. We lezen in die beschrijvende lijst dat beide plaatsen een kerk bezitten. Waarschijnlijk was dit nog hoofdzakelijk een houtconstructie gezien het grondgebied van Poperinge alsdan voor meer dan de helft bestond uit bossen.

Dit stuk is voor ons bijzonder belangrijk omdat daaruit blijkt dat de kristianisatie van de streek reeds tijdens de 8e eeuw op gang is gekomen. Haringe, evenals Reninge (en Reningelst : klein Reninge), Elverdinge en Vlaamertinge, moet als plaatsnaam ongeveer even oud zijn als Poperinge dat in voornoemd stuk (ca. 850) genoteerd staat als Purpurninga villa (domein) en in een akte van 877 voorkomt als Purpurningahem dat later vereenvoudigd werd tot Poperinge(a)he(m).

Wanneer we zeggen dat Poperinge (maar) voor het eerst vermeld staat in 850, dan wil dit niet zeggen dat het niet ouder is. We moeten er rekening mede houden dat veel archiefstukken in de loop van de tijden verloren zijn

gegaan en we nu maar beschikken over wat (toevallig) bewaard bleef. De oudstvermelde plaats van de streek - in 806 - is de Cella de Bebrona in loco noncupante Flattrinio in pago Iseretico : de kloosterkern Bebrona in de plaats genoemd Vleteren gelegen in de IJzerstreek. Met dit Bebrona - in 961 geworden tot Bebrona - zou volgens de huidige geleerden Beveren bedoeld zijn dat in 1163 als Beuera genoteerd staat. Priester Opdedrinck in zijn werkje *Poperingana - Poperinghe et ses Seigneurs* (1898) meende evenwel dat het hier gaat om een vroege kloosterstichting te Westvleteren op de Sint-Sixtuswijk. Verder komt de naam Krombeke (Crumbeke) het eerst voor in 875. Ook uit deze gegevens mogen wij afleiden dat onze streek in de 9e eeuw reeds gekerstend was. Hierbij dient vermeld dat de H. Winok, samen met drie monniken van de Sint-Bertinusabdij, een klein klooster, toegewijd aan de H. Martinus, stichtte te Wormhout waar Winok overleden is op 6 november 715.

Hoe oud is de kerk van Haringe ?

Algemeen wordt door de deskundigen aangenomen dat stenen bouwwerken in onze gewesten - op enkele zeer zeldzame uitzonderingen na - niet voorkwamen vóór het jaar 1000. Dr. Broeder Firmin Desmidt die zijn proefschrift maakte over de *Romaanse kerkelijke bouwkunst in West-Vlaanderen* (Gent 1940) aanziet de romaanse toren van Haringe als de oudste van onze provincie en dateert hem rond het jaar 1100. Het mag ons niet verwonderen dat wij over het bouwen van de kerk geen geschreven bronnen bezitten. De eerste die de toren dateert is pastoor Voormezele (1768-1779) ; in zijn *Beschrijvinge van de parochiale kerk van Haringhe toegewijdt aan den heyligen Martinus ofte groote inventaris van de meubelen der selve kerk* competente (handschrift bewaard in het bisschoppelijk archief te Brugge), schrijft hij het volgende : „den toren is waerschyndlyck gemaect in het jaar 1111 volgens daete die op de vier hoecken van den selven te sien is”.

Spijtig dat Voormezele niet aantekende waar die vier cijfers precies voorkwamen; aan de waarachtigheid van zijn getuigenis valt echter niet te twifelen; zijn inventaris is een voorbeeld van objectieve en zakelijke beschrijving, daterend van omstreeks 1777. Intussen zijn deze cijfers verdwenen; wanneer?

Een uitzonderlijk feit is dat het torenkruis van Haringe nu, boven de dwarsarmen, het jaartal 1011 draagt. We mogen met bepaalde graad van zekerheid zeggen dat dit kruis er geplaatst (of herplaatst) werd in het begin van de 19e eeuw. Immers tijdens de Franse Omwenteling werden in Vlaanderen alle torenkruisen neergehaald; een kruis mocht er niet meer voorkomen. De oudste vermelding

vanuit

roesbrugge-haringe
aan de ijzer

BERTEN NEST

burcht
der
jonge jeugd

Bergenstraat 29
8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.02.08 - ofwel 056/21.69.07

Postrekening 000-0905098-88 der
Nest Van der Hallen-Jeugdgemeenschap
te Roesbrugge

Franciskaans Bormsjaar 1976
na voettocht naar Rome-Assisi
weerom te voet langs de IJzer

na voorbereiding en overnachting :

7 november : naar ALVERINGEM

met „NIEUWE GUDRUN“-weekeinde voor MEISJES

8ste Verschaeve-Mars

10 uur te Alveringem jaarmis voor
C. Verschaeve, peter der Vlaamse Meisjesbeweging
waarna geleid bezoek aan Verschaeve-huis
en dia-projectie mooiste IJzerbedevaartgedichten
van Anton Van Wilderode te Roesbrugge

11 november : naar DIKSMUIDE

m.m.v. „NIEUW VERBOND“ (N.K.V.S. & K.V.H.V.)

9de Elf-November-Mars

11 uur te Diksmuide Vredesmis met homilie
door Dom. Eligius Dekkers, abt Steenbrugge
waarna optocht naar Paxpoort,
alwaar V.O.S.-getuigenis door Jan De Wilde;
's namiddags studentenbezinning te Roesbrugge

Voor beide weekeinden en afspraken heen- en terug-
reis per auto : vooraf aanmelden.

NOOIT MEER OORLOG

**11 NOVEMBER
VREDESDAG
JONGEREN**

van dit jaartal vinden we bij Emile Vanden Bussche in zijn *Notice historique sur la commune de Rousbrugge-Haringhe* (Menen 1861?). Dit torenkruis staat afgebeeld op een tekening, in 1866 gemaakt door Willemyns en opgenomen in Vanden Bussches *Histoire de la commune de Rousbrugge-Haringhe* (Brugge 1867).

Bij het naar beneden brengen van dit torenkruis, bij de herstellingswerken in 1974, werd vastgesteld dat de cijferreeks 1011 niet tot het eigenlijke kruis behoorde, maar nadien rond de spil of stam werd vastgemaakt. Wanneer is dit gebeurd? Waar behaalde men het jaartal 1011 vandaan? Werd dit misschien aangebracht bij het verdwijnen van het jaartal 1111 vermeld door pastoor Voormezele? Allemaal vragen die wij niet kunnen beantwoorden. En dan blijft nog altijd het verschil tussen het jaartal 1111 (Voormezele) en 1011 (torenkruis).

Cijfers of letters ?

L.A. Rubbrecht in zijn *Geschiedboek der gemeente Rousbrugge-Haringhe van 1800 tot 1907* (Brugge 1907), vraagt zich (ten onrechte) af of dit jaartal niet herinnert aan het oprichten van de heerlijkheid van Roesbrugge? Hij citeert hierbij de tekst van Joan Blaeu's *Toneel der steden van 's Konings Nederlanden*, uitgegeven in 1649, waar het volgende voorkomt: „deze heerlyckheyte (van Roesbrugge) heeft eertyds toebehoort aen Willem van Bethune en Elisabeth van Roesbrugge, die int jaer 1011 hier het klooster van St.-Victor gesticht hebben...". Het is het aanmerken waard dat hetzelfde stichtingsjaar ook voorkomt in Sanderus' *Verheerlykt Vlaendre* (1735), terwijl de oorspronkelijke Latijnse uitgave van Sanderus' *Flandria illustrata* (1641) en de aangevulde heruitgave van 1732 het jaer 1230 opgeven als het stichtingsjaar. Dit bewijst dat de vertaler van Sanderus' werk te rade is gegaan bij Blaeu. Op de vraag: waar kwam Blaeu aan dit jaartal 1011? geloven wij te kunnen antwoorden dat het hier gewoonweg gaat om een verstrooidheid en schrijffout. Immers waar dezelfde Blaeu het heeft in zijn werk over de stad Bethune schrijft hij dat Willem van Bethune „int jaer

1271 de heylige Nonnen van de verwinning te Roesbrugge, in 't landt van Veurne, instelde".

Er kan, ons inziens, nog een andere vraag gesteld: gaat het op de toren van Haringe wel om een jaartal? We zijn geneigd te menen dat het eerder gaat om de twee letters K en H op dusdanige wijze aan elkaar gesmeed, dat zij als 1011 kunnen gelezen worden. We weten dat tengevolge van een soort versoberingsmaatregel, door Napoleon een aantal kerken gedeklasseerd werden en tot bijkerk teruggebracht. In onze bijdrage over de pastoors van Haringe vanaf het Konkordaat (1802) tot 1835 (IJzerbode nrs. 7-8 juli/augustus 1976) hebben wij gehandeld over de afschaffing van de parochie Haringe in 1808, die duren zou tot 1835. Gedurende die periode liep de parochie Haringe gevaar te verdwijnen (evenals Oeren, Sint-Rijkers, Zoutenaie e.a.) om vervangen te worden door die van Roesbrugge. Het ging zelfs zover dat men aan de nieuwe kerk van Roesbrugge in 1807 de titel of naam gaf van die van Haringe: Sint-Martinuskerk. Vroeger was de kapel van Roesbrugge toegewijd aan de H. Victor, martelaar (8 mei). Het verbeterde verzet van de Haringenaren en vooral van de kerkmeesters heeft weten te bereiken dat Haringe als parochie is blijven voortbestaan. Er werden in die tijd, naast het aankopen van de grote klok (1832), zelfs aan het (afgeschreven) kerkgebouw heel wat herstellingswerken uitgevoerd o.m. het bouwen van de torentrap (1832) wat ook in de kerk belangrijke bijwerken vergde. De vraag kan gesteld of in die periode het (oude?) torenkruis niet werd teruggeplaatst en of bij die gelegenheid de letters KH er niet werden aan toegevoegd. KH: K(er)k H(ar)inge) om duidelijk te stellen: de kerk van (de gemeente) Haringe staat hier en niet te Roesbrugge. We kunnen moeilijk aanvaarden dat die cijfers of letters reeds voorkwamen ten tijde van pastoor Voormezele; hij zou dit voorzeker genoteerd hebben. Ze moeten dus aangebracht zijn na 1777 en vóór 1860; waarschijnlijk is dit gebeurd tussen 1808 en 1835. We menen hiervoor een aanvaardbare verklaring gegeven te hebben.

(t vervolg)

A. Deschrevel

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Geboorten

- Stefanie Vanwildemeersch, d. v. Paul en Nelly Behaeghel.
- Erik Vandenbussche, z. v. Michel en Christiane Pillaert.

Overlijdens

- Maurice Wollaert, 70 j. echtgenoot van Irma Platteeuw (Haringe).
- Elodie Fraeyman, 89 j., weduwe van Jules Bogaert.

BIBLIOTHEEK ROESBRUGGE

Op vrijdag 10 december te 20 u. wordt een literaire avond georganiseerd, waarvoor Mevr. Mireille Cottenjé uit Mechelen alvast haar medewerking heeft toegezegd. Zij schreef: „Dagboek voor Carla“, „Eeuwige Zomer“, „Lava“, „Het grote onrecht“ en is nu bedrijvig als toneel auteur.

Speelgoed

Speelgoed

Speelgoed

In afwachting van St.-Maartensfeest brengt de grote kindervriend allerhande speelgoed en nieuwigheden bij

Huis WULLUS

Statiestraat 65

ROESBRUGGE

Steeds voordelige prijzen

Komt zien — Vrije ingang

Laat hem geen tweede maal sterven door hem te vergeten !

Dr. JEF GOOSSENAERTS (1882-1963)

ZIJN LEVEN STOND IN DIENST VAN EEUWIGE WAARDEN

3. Er was vooral de mens Goossenaerts

Deze zedelijk en geestelijk hoogstaande persoonlijkheid, die dr. Goossenaerts was, leefde in alle soberheid en strenge eenvoud, teruggetrokken en heemvast. Hij was een arend neergestreken in de vlakte.

Ontelbaar zijn ze, die vanaf zijn benoeming in Gent in 1912 tot aan zijn overlijden in 1963 bij hem, eerst in het gastvrije huis in de Molenstraat 23 te St.-Amandsberg en later in „Onze Thuis“, Schuurstraat 62, aan de „Oude Barreel“, werden ontvangen en dan geestelijk rijker geworden, zijn weggegaan.

Heel de Vlaamse intellectuele elite en al wie enigszins aanzien en naam of invloed had in Vlaanderen of in de Vlaamse Beweging, wetenschapsmensen, kunstenaars en cultuurdragers hadden vaste voet aan huis en waren regelmatig weerkerende bezoekers. Het was een eenvoudig, maar dan toch een heerlijk Mekka voor velen, een oord van verrassend ontmoeten en menselijke ontdekking. Zij kwamen er hun geest en hart laven aan onuitputtelijke bronnen in de „omhelnde hoven“ van dr. Jef Goossenaerts. Nergens wachtte een beter onthaal, een gastvrij openthoud voor geestelijke zwervers en pelgrims. De avonden op de „Oude Barreel“ waren innig en warm, het was een lofzang van menselijke vriendschap en trouw in de strijd.

Zó was Dr. Jef Goossenaerts.

*Laat mij geven voor mijns broeders welzijn,
Maar verbergen, ieder ander schert
die het geluk mij gaf. (Elias Tenger, Gebed)*

Zijn studiejver en geleerdheid hadden hem niet ontsierd en afgeleid van het bij uitstek essentiële in het leven: een goed mens te zijn.

Hij had lijn in zijn leven en was rechtlijnig in zijn handelen. Zijn leven was handelen! Als Kempische boerenzoon hield hij het hoofd wilskrachtig recht. Nooit heeft hij geschipperd noch is hij langs de weg gaan staan. Bij hem bleef de heldere geest steeds branden en licht uitstralen, want hij was een lichtdrager en een lichtbaken voor zijn volk.

Hij heeft rond zich kernen gevormd die later uitzwermden en wederom nieuwe bevruchtende kernen werden over het land.

Flamand il savait

Hij had meer dan wie ook zijn beproevingen en tegenspoed. Het leven heeft hem niet gespaard. Hij telde de slagen, bleef overeind en herbegon, want: „de boer die ploegde voort“. Hij was onkreukbaar in handel en wandel, in denken en doen.

In de maatschappij heeft hij er veel vooruitgeholpen, maar hij is zichzelf gebleven en nooit heeft hij gepoogd zich op te dringen noch heeft hij om persoonlijke gunsten gevraagd. Wat hij deed was dienstbaarheid ten bate van anderen, niet om zelf vooruit te komen of om ergens te „arriveren“. „De ware adelom wordt omschreven door de eisen, door de verplichtingen die men zichzelf stelt en niet door de rechten waar men aanspraak op maakt“. (José Y Gasset) Zijn ge-

hele leven was derhalve een toonbeeld van adeldom.

Hij droeg in zich het grote besef van de hoogste waarde: de koninklijke vrijheid van de geest. Hij was derhalve een „Aristos“ in de oorspronkelijke etymologische betekenis van het woord.

Hij kende zijn Dietse taal als niet een. Hij kende ze in al haar glans en verscheidenheid. Hij bezat een vlijmscherpe pen als het moest; hij sprak de waarheid die bevrijdt. In de oudst bekende uitgave van „Reinaert de Vos“, in het Picardisch Frans en rond de jaren 1600 verschenen, staat over koning Nobel geschreven: „Et flamand il savait“. Ook de fijne vos die dr. Jef Goossenaerts was, „flamand il savait“. In hem brandde iets van de geest van Tjil Uilenspiegel, hij liep in het geestelijk spoor van Reinaert de Vos en in zijn diepste wezen sluimerde iets van de Sinne Fein-rebel. Hij was een studax, buitengewoon begaafd en belezen. Hij had een kritisch verstand en een helder flitsende geest, maar in hem klopte nederig en bewogen een warm hart.

Hij hielp velen huldigen en op het schild verheffen, maar - en dat was dan weer een van Jef Goossenaerts zijn vossenstreken - hij wist steeds in de nederige schaduw te staan en ontweek zelf elk huldebetoon. Velen waren hem dankbaarheid verschuldigd, want hij zette zich zelf verzekerd in voor zwakken, vervolgden en berooiden. Hij was een veilige toevlucht voor zijn vrienden, een veilige gids bij het doorwaden van de stroom. Hij besepte dat ook hij niet volmaakt was, en dat zoals ieder mens, hij in zich droeg de ongenezen littekens van de paradijsvloed. Zijn vriendenkring was zonder grenzen en alhoewel diep gelovig, telde hij veel vrijzinnige vrienden, o.a. prof. Willem De Vreese, prof. Schoep, prof. Mac Leod, Camille Huysmans, dr. Oscar De Gruyter, e.a. Hij was zeer sociaal ingesteld, de eenvoudige arbeiders en geburen waren ook steeds bij hem welkom. Hij haatte het sociaal onrecht. Hij wist dat het niet volstaat een brandende haard te schilderen op een muur, opdat de arme en behoeftige er zich zou kunnen aan warmen.

Zijn hele leven heeft hij geijverd voor de wetenschappelijke en kulturele uitbouw en uitwisseling tussen Noord en Zuid. Zijn „Vlaamse Wetenschappelijke Congressen“ en „Wetenschappelijke Tijdingen“ hebben daartoe oneindig veel bijgedragen.

Hij was echter innig overtuigd dat de volledige geestelijke en kulturele ontwikkeling van Vlaanderen slechts kan verwezenlijkt worden door een totale integratie van Zuid- en Noord-Nederland. „Veel te klein is 't, om gescheiden te blijven“, zei hij en deze overtuiging leefde diep in zijn hart.

Een sjouwer van de stenen

Deze levensschets van dr. Jef Goossenaerts was voor de bereidwillige en geduldige lezer wellicht te uitgebreid en te saai, men moge nochtans bedenken dat zijn arbeidsveld zo veelomvattend en uitgebreid is geweest, dat het moeilijk in enkele zinnen kan samengevuld worden.

J. Goossenaerts in 1928

Want:

*Van al het echte nu zo ruw vertrap,
Al het grote dat men rukte neer,
Het goed-en-schoon wredelijk ontlusterd
Wil(de) hij steeds de zegger zijn.*

(Wies Moens, De Verslagene)

Als ik aan het eind van dit levensbericht het grenzeloos werkterrein van dr. Jef Goossenaerts nogmaals overschouw en denk aan het geestelijk zaad dat hij in de door hem zelf getrokken voren, voor ons belangeloos heeft uitgestrooid en de rijke oogst die de huidige generatie heeft binnengehaald - onwetend over het offerleven van de zaaier - en van deze verworvenheden kan genieten, dan wordt het mij zwaar ten moede en mij grieft: de stilte rond zijn graf, de ontwaarding van zijn geestelijk erf en de verdere uitverkoop van zijn vaderland.

Komt over ons volk dan toch de deemstering der tijden?

Sta Viator,

Van waar gij ook komt, waarheen gij uw schreden richt, zeg mij in gemoede, verdienende deze Grote Dietse dode geen beter lot? Of is dit het niet te ontkomen mensenlot van „Elckerlyc“?

Wij zullen U niet zien.

Wij zijn de bouwers van de tempel niet.

Wij zijn alleen de sjouwers van de stenen;

Wij zullen niet zien rijze' en zich verenigen:

Zijn stoute pijlers. Wij krtelen door ene

Omlaag, in verwarring en in verdriet.

(H. Roland Holst-Van der Schalk, Tussen twee Werelden)

Luc Carton

DE STAVELSE BURGEMEESTERS

Nu Stavele, als zoveel andere gemeenten, aan de vooravond staat van een nieuwe fusie, hebben we Roger Lanszweert, die terdege vertrouwd is met de geschiedenis van zijn gemeente, bereid gevonden enkele bijdragen te schrijven over de hoofdmannen en burgemeesters die Stavele in de loop der eeuwen hebben bestuurd. Hier volgt het eerste van deze goed gedocumenteerde artikels.

Hoofdman Mon Pety

In de parochierekeningen van Stavele van de jaren 1788 en 1789 lezen wij o.m. "... *Sieur Jacobus Feys in de qualiteyt van hoofdman der prochie van Stavele*..." Zo vernemen wij meteen dat de heer F. Feys de eerste en enige burgemeester van de gefusioneerde gemeente Stavele-Beveren en de laatste burgemeester van de vroegere gemeente Beveren-IJzer en nu straks de eerste burgemeester van Groot-Alveringem, de eerste "Feys" niet is die te Stavele regeerde. Dit ter inleiding.

De eerste maal dat we de naam van een hoofdman van Stavele vermeld vinden is in de doopakte van de graaf Philippus de Hornes, heer van Stavele en burggraaf van Veurne. Deze edelman werd geboren op het kasteel van Stavele op 25 mei 1602. Zijn vader was graaf Lamoraël de Hornes, zijn moeder Juliana de Merode. Zijn grootmoeder Magdalena Eggemont, was de dochter van graaf Lamoraël Eggemont, de bekende Vlaamse edelman die te Brussel, op de Grote Markt, op bevel van de Spaanse Aartshertog Alva, de 5e juni 1568, onthoofd werd. Op deze doopplechtigheid, op het Stavels kasteel, waren de notabelen van de parochie aanwezig en zo kunnen wij in die akte lezen: "... *ter presentie van hoofdman Monsr. Mon Pety, monsr. Ganen, Jan du Four, Abraham de Cousseville, Jan Le Roose ende ander*..."

De tweede maal dat we de naam van een hoofdman of burgemeester ontmoeten is in het oude mate-boek van Stavele opgemaakt door de heer Marinus Ollevier, "geswoeren landmeter der stede en cassellie van Veurne" in de jaren 1697 en 1698. Marinus Ollevier schrijft dat hij dit werk uitvoert op verzoek van o.m. "... *d'heer Jan Boet, burgemeester der voorseyde prochie en heerlijkhe van Stavele*". In die terrier lezen wij dan verder dat burgemeester Jan Boet toen landbouwer was op de hofstede thans bewoond door mevr. Wilfried Deheegher-Deblock.

Borgmeester of Maire

Toen de Fransen op 25 april 1794 hier bin-

nenvielen was Pieter Crlem "hoofdman der prochie van Stavele". Doch nu werd de nieuwe Franse mode ingevoerd. De parochieregisters werden afgeschaft en de burgerlijke stand ingevoerd.

Jacobus Demazière werd de eerste agent te Stavele, dus in 1794. De titel hoofdman of burgemeester werd nu vervangen door de naam "agent" of "municipaal agent".

Men mag niet veronderstellen dat die eerste agenten kollaborateurs, overlopers of volksverraders waren. Vaak was het juist het tegenovergestelde. Wij lezen bvb. in het handschrift van E.H. Carolus Derache dat de kerkoster van Krombeke, J. Ceuweert, er "borgmeester of maire" was en dat hij de pastoor J.A. Hosdey de H. Mis liet opdragen in zijn eigen huis terwijl de kerken gesloten waren en het de onbeëdigde priesters, zoals de pastoor van Krombeke, verboden was de mis op te dragen.

Onze agent Demazière was trouwens een der felste strijders geweest van de Stavelse vrijwilligers tegen de Franse invallers. Demazière was brouwer van beroep, zijn brouwerij stond tegen de IJzer, achter de gebouwen van de heer Roger Brunet-Vandaele. Hij bleef municipaal agent tot in 1797 en werd dan opgevolgd door de rijke landbouwer Norbert Recour die boerde op de hofstede thans uitgebaat door Albert Lelieur. Wij weten van deze Recour dat hij in 1761 reeds de hoge post van "zetter" op de parochie van Stavele uitoefende. Hij was ook geen Fransgezinde doch een uit de goede oude tijd van Keizerin Maria-Theresia van Oostenrijk. Norbert Recour werd in 1800 door zijn voorganger opgevolgd n.l. Jacobus Demazière die nu tot "maire" werd benoemd, door de Prefect van het Leiedepartement, in onze taal gezegd door de Gouverneur van de provincie West-Vlaanderen. Hij bleef deze functie uitoefenen tot in 1808. Dit jaar werd hij opgevolgd door Jan Frans Van Eecke, landbouwer in de Hoekjestraat. Deze werd benoemd tot maire van Stavele op 26 januari 1808. Jan Van Eecke was afkomstig van Pollinkhove en zijn vrouw Maria Masson was te Watou geboren op 8 sep-

tember 1765. Hij had zes kinderen o.m. Karel die hem als boer op het ouderlijk erf opvolgde. Pieter Recour werd bij hetzelfde besluit van de Prefect benoemd tot "adjoint" of adjunct-burgemeester. Bovendien deze twee kopstukken waren er nog tien raadsleden, allen landbouwers n.l. de hh. Pieter Boucquey, Pieter Depyper, de eerste van die naam te Stavele die samen met zijn echtgenote Jeanne Vandenberghen vanuit Hondshoote naar Stavele was komen boeren op de hofstede waar bijna twee eeuwen Depypers woonden en waar tegenwoordig Paul Vandepitte gehuisvest is, verder Jan-Baptiste Berquin uit de Westsluisstraat, Karel Boone, Louis Devloo, Frans Venant, Pieter Maerel, Niklaas Candaele, Jan Haeghebaert en Isaac Heusele afkomstig uit Belle. Als sekretaris fungeerde Antoon Liefoghe woonachtig te Haringe.

In die tijd van de Franse overheersing moest er om de vijf jaar een nieuwe maire en een nieuwe adjoint benoemd worden of moest de fungerende herbenoemd worden.

Hij kon niet schrijven

Zo moest vanaf 1813 Jan Van Eecke de plaats ruimen voor een andere. De Prefect van het Leiedepartement F. Soult, uiteraard een Fransman, had welgevallig zijn oog laten vallen op de geboren Fransman Isaac Heusele. Isaac was geboren te Belle op 14 februari 1768 en kwam in 1796 naar Stavele waar hij in het bootje stapte met Jeanne Recour, de jonge weduwe, zonder kinderen, van Jaak Lelieur, wreedaardig door de Franse soldaten vermoord op 25 april 1794. Jeanne woonde op het Westhof waar Johan Butaye-Lanszweert nu boert en aldus kregen wij daar de "ferme Heusele" zoals we kunnen lezen op de kadasterkaart van Popp. Isaac Heusele was gemeenteraadslid geworden op 2 juli 1808.

Bij besluit van de Prefect F. Soult in datum van 21 december 1812 werd hij tot maire van Stavele benoemd.

Doch dat was nu een ander paar mouwen. Op 12 januari 1813 was hij geroepen om zijn eed af te leggen en om aldus als maire aangesteld te worden. Hij verscheen voor Jan Van Eecke, uittreidend ambtenaar, voor de gemeenteraad en de sekretaris en verklaarde er deemoedig dat hij zeer vereerd was met de benoeming maar dat hij tot zijn grote spijt niet kon beantwoorden aan de verwachtingen van de Prefect, dat verschillende redenen hem niet toelieten deze functie op zich te nemen, vooral zijn onbekwaamheid om derge-

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater: **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabrik.

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 POPERINGE

MEEST

GESPECIALISEERDE

STOFFENZAAK

VAN DE STREEK

Alleenverdelers : BURDA - patronen

lijk ambt uit te oefenen „et que ses connaissances étalent trop bornées” om aan het hoofd te staan van een gemeentelijke administratie. Omdat hij noch lezen noch schrijven kon had de sekretaris zijn tekst moeten schrijven. Ex-maire Van Eecke heeft deze verklaring in een proces-verbaal vastgelegd en aan de Prefect gezonden. De benoemingsbrief dd. 21 december 1812 en de verklaring van boer Heusele zijn bewaard in het gemeentelijk archief van Stavele.

De Prefect was blijkbaar uit zijn lood geslagen en hij heeft er dan ook nog een lange tijd over gemediteerd, want het duurde tot 10 september vooraleer hij een nieuwe burgemeester benoemde.

Het werd Jan Baptiste Coene die op 20 september 1813 zijn eed aflegde en als maire aangesteld werd. J.B. Coene moest er na korte tijd niet meer voor vrezen aan de dijk gezet te worden om reden van de vijfjaarlijkse omwisseling; hij heeft trouwens nog weinig last gehad van de Franse bezetters. Slechts een vijftal maanden nog was hij maire onder de Franse heerschappij want begin april 1814 verlieten deze voorgoed onze gewesten. Toen werd J.B. Coene „Burgemeester” en is dit gebleven, praktisch de hele duur van onze vereniging met Noord-Nederland, tot in 1829, het jaar vóór de Belgische onafhankelijkheid.

R. Lanszweert

Karel de Blauwer

Karel de Blauwer, het bekende verhaal van pastoor J. Leroy, dat destijds op een meesterlijke wijze voor het toneel werd bewerkt door Romain Depuydt, wordt op zaterdag 6 en zondag 7 november door de „Jonge Troost-verwachters” opnieuw op de planken gebracht. Nu reeds blijkt dat het een enorm succes tegemoet gaat.

Wat ongetwijfeld eveneens een bijzonder succes zal kennen, is de nieuwe versie van dit verhaal, geschreven door pater Joris Declercq of Djoos Utendoale, dat kort na nieuwjaar verschijnt. Het boek van Leroy blijft gerespecteerd, maar de verhaaltrant is minder zeemzoet en aangepast aan deze tijd; de taal is rauwer en realistischer en uiteindelijk krijgen de avonturen van Karel Velde bij Djoos Utendoale een andere afloop, dan dit bij pastoor Leroy het geval was. Een mooi boek over mensen en toestanden uit onze streek.

Het verhaal wordt geïllustreerd met prachtige tekeningen van de schrijver en enkele foto's die betrekking hebben op het smokkelarsleven. In een voorwoord vertelt Roger-A. Blondeau over pastoor J. Leroy en zijn werk en over de smokkel, die jaren lang behoorde tot het leefpatroon van de grensstreek. De oudere generatie weet er wel meer van.

Het boek dat 240 bladzijden telt en om de juiste evokatie van de smokkelwereld een historische waarde heeft, leest men even vlot als het oorspronkelijk verhaal van Leroy. Van heden af kan men inschrijven op het werk bij de Drukkerij-Uitgeverij Schoonaert te Roesbrugge, of ook door storting op prk. nr. 000-0904677-55 van de uitgever. De voorintekensprijs is bepaald op 250 fr. Het werk wordt bij verschijnen portvrij toegestuurd. Na verschijnen kost het boek 275 fr. + eventueel 20 fr. voor port- en verzendingskosten.

HET GRONDKREDIET

VAN BELGIE

Oudste Hypotheekmaatschappij (1835)

Spaarboekjes met hoogste interest
Obligaties - Leningen
Diskrete afhandeling

wend u in volle vertrouwen tot

Mevr. DEROO - CAPPOEN Maria
Poperingsestraat 25, KROMBEKE

Tel. 057/40.01.38

BEAUVOORDE

Feest van de Orde van Driekoningen

Op zaterdag 4 december, om 20 u. heeft in het gasthof „Driekoningen” te Beauvoorde het jaarlijkse feest van de Orde van Driekoningen plaats.

Volgende nieuwe ordeleden worden geïntroniseerd :

Prof. Dr. A. Breynse
Lucien Dewitte
Jean Veys.

Het menu voorziet :

Roomsoep van gevogelte;
Goudbrasem met tartarensaus, kreeoolse rijst;
Kalfsvlees met groentenvariëteit;
Berijpte appelsien;
Mokka.

Deelname 400 fr. per persoon, B.T.W. en dienst inbegrepen, drank afzonderlijk.

Een feest met standing !

Men kan inschrijven bij Roger-A. Blondeau, Haringestr. 35, Roesbrugge, ook door overschrijving op zijn prk. nr. 000-0492995-41, vóór 20 november.

Slechts 150 plaatsen beschikbaar !

TE KOOP

MAZOUTKACHEL, in zeer goede staat. Voordeelige prijs. Zich wenden : Haringestraat 73, Roesbrugge-Haringe.

KOERSRIJWIEL (10 versnellingsen)

Zich wenden : Haringestraat 5, Roesbrugge.

Centrale Verwarming Sanitair Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin

Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier : vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

ROESBRUGGE-HARINGE BEVEREN-KALSIJDE Sint-Maartensfeest

Op woensdag 10 november trekt Sint-Maarten, te paard, door de dorpskommen van Haringe en Roesbrugge. Alle kinderen worden verzocht hem op deze tocht te begeleiden.

De optocht vangt aan om 18 u. te Haringe en komt om 19.30 u. te Roesbrugge. Na de optocht wordt er door de Goede Sint in beide plaatsen snoep uitgedeeld.

Men vraagt bij voorkeur uitgeholde bieten te gebruiken als lampion, om zoveel als mogelijk een oude traditie in ere te houden. Daarom worden er prijzen toegekend aan de bieten die het schoonst worden bewerkt. Vijf prijzen zijn voorzien voor Haringe en vijf voor Roesbrugge, bovendien wordt er aan ieder kind dat voorzien is van een uitgesneden en verlichte biet, een troostprijs toegekend.

De kinderen die aan deze wedstrijd wensen deel te nemen, moeten een nummerplaatje

goed zichtbaar op de borst dragen. Wie naar school gaat in Haringe of Roesbrugge kunnen aldaar een nummerplaatje bekomen. De anderen kunnen het afhalen bij Paul Recour, Haringeplaats.

Voor feesten en andere gelegenheden
IJSTAARTEN aan zeer voordelige prijs.

Voor uw diepvriezer : per kilo en meer.

Alle smaken

Crème - Glace „ IJSBOERKE ”

Een adres voor de streek :

„ DE GOUDEN AREND ”

Markt 1 - Roesbrugge

Tel. 057/30.04.93

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

ALGEMENE

SPAAR- EN LIJFRENTÉKAS (ASLK)

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

Bonder Zonder Naam

Bond Zonder Naam zoekt voor Proven-Krombeke en Beveren vrijwilligers die 'n kleine voorraad kaarsen in hun bezit houden om ze te verkopen in hun gemeente. Ze nemen geen enkel financieel risico, de niet verkochte kaarsen mogen bijgehouden worden tot het volgend jaar of zo nodig terug bezorgd worden.

Zich wenden : E. H. Deconinck, Vaartstr. 1 Stavele - Blanckaert Roger, Nachtegaalstr. 5 Roesbrugge-Haringe of tot P. Menu-Corneillie, Wijngaardstraat 2, Roesbrugge-Haringe. Tel. 057/30.04.68

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND :

Overlijdens

- Emiel Deghandt, echtgenoot van Zelig Dehouck (Stavele).
- Gusta Samyn, weduwe van Jozef Coene (Stavele).
- Bertha Goossaert, weduwe van Camille Beun (Beveren).

**PAUL RECOUR
VANWILDEMEERSCH**

MAKELAAR IN VERZEKERINGEN - Attest Nr. 33024/005/0237
KREDIET- EN BELEGGINGSADVIES

Voor inlichtingen betreffende :

- Droogtekredieten (aan verminderde interest)
- Staatstegemoetkoming t.g.v. bedrijfsverliezen

Raadpleeg vrijblijvend : **Paul RECOUR**

Haringeplaats 23 - 8990 ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30.02.70

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND NOVEMBER

Gaibolling

Roesbrugge, zondag 21 november te 15 u.
Gaibolling bij Georges Berquin.

Kaartingen

Roesbrugge, dinsdag 9 november
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“

Haringe, zondag 14 november
bij Martha Ryon, Café „Sint-Jozef“
Herbergkermis met prijskaarting.
Maandag kandeel. Telkens met saucissen.

Beveren-IJzer, maandag 15 november
bij M. Ryon, 2e maandelijks kaarting.

Roesbrugge, dinsdag 23 november
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“

Haringe, in „Sint-Jozef“ bij Martha Ryon
zaterdag 27 en zondag 28 november : 2e maandelijks kaarting met saucissen voor de leden.

Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
zaterdag 20 en zondag 21 november : smijting
op de vogelpik voor de leden.

Dansavond

Roesbrugge, Zaal „t Kristen Volkshuis“
zaterdag 20 november : Groot Bal
ingericht door Brandweer Roesbrugge-Haringe

Toneel

Roesbrugge, Zaal „De Gouden Arend“
zaterdag 6 en zondag 7 november te 19.30 uur
Toneel „Karel de Blauwer“ door
De Jonge Troostverwachters, Roesbrugge.

Roesbrugge, Zaal „De Gouden Arend“
zaterdag 13 november te 20.15 uur
Toneel „Menschen lyk wyder“ door het
Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen.

Filmforum „De Lovie“

Proven, Feestzaal „De Lovie“, vrijdag 5 nov.
Filmforum : „Coup pour Coup“. Maatschappij-
kritische kleurenfilm over de bezetting van
een textiel fabriek door de fabrieksarbeiders.
Op initiatief van arbeiders en mensen met
filmische ervaring werd een complete werk-
staking plus fabrieksbezetting op film vastge-
legd. Inleiding : Rik Declercq.

K.V.L.V. Roesbrugge-Haringe

Op dinsdag 16 november te 19 uur : 2de
algemene vergadering in „De Gouden Arend“
met als onderwerp „Je bent een deel van de
keten“ door Juffrouw Johanna Rooryck.

**Bescherm uw wagen
tegen roest met**

UNDERCOATING B

Roestwerend - geluiddempend

Vraag onze speciale voorwaarden :

Garage CAPPOEN

Statiestraat 32 - 34

ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.59

Kalender „BERTENNEST“

6-7 november : „8e Verschaef-mars“ der
Vlaamse Meisjes, vanuit Bertennest te voet
langs de IJzer en Lo-vaart naar Alveringem,
voorbereid door „Nieuwe-Gudrun“-weeken-
de. Aanmelding vooraf langs Myriam Verbeke.
Tel. (057) 30.02.08 of (050) 33.87.54

Donderdag 11 november : 9e „Elf-November-
mars“ langs de IJzer naar Diksmuide, open
voor iedereen, mits inschrijving vooraf langs
dezelfde telefoon.

16-17 november : Bezinningsdagen St.-Sta-
nislacollege Poperinge.

Zondag 28 november : Nieuwjaarsviering in
Nest Van der Hallen-Jeugdgemeenschap, met
te 12 uur H. mis, waarna natuurmiddagmaal
en kultuurmale met getuigenissen Jonge Jeugd
en Rome- en Assisi-bedevaart.

Maandagen 8-15-22 en 29 november en 5 de-
cember : Natuurkooklessen tegen 150 fr. per
les, klaargemaakt natuurmiddagmaal inbegre-
pen. Inschrijven vooraf : tel. (056) 21.69.07

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

*Maanden en jaren lang hebben alle lande-
lijke gemeenten geroepen en geschreven te-
gen de fusies. Te Roesbrugge heeft men zelfs,
in ontroerende eendrachtigheid, een stoet la-
ten opstappen die tegen de fusies was ge-
richt. Had minister Michel op dat ogenblik
tussen de toeschouwers gestaan, men had
hem zeker een kopje kleiner gemaakt. En
overall was dat hetzelfde, men was volledig
en absoluut tegen elke fusie gekant. Maar
men heeft bij de gemeenteverkiezingen zoda-
nig gestemd dat die gehate minister Michel,
de avond van de verkiezing zelf, vanuit het
ministerie van Binnenlandse Zaken kon ver-
zekeren dat de kiezers de fusies hadden goed-
gekeurd.*

*Maar kom, straks gaan zelfs de kleinste
wijken en gehuchten hun minderwaardigheids-
komplexen aan de kant mogen zetten. De
„Geldzak“ wordt nu Groot-Alveringem en
„t Haandekot“ wordt Groot-Poperinge.*

*Toch is er niemand tevreden. Zij die niet
verkozen zijn en vóór de verkiezing met een
stralende glimlach en boordevol vleierende
onderdanigheid ons een hartelijke groet toerie-
pen, lopen nu met een stug gezicht voorbij
en hebben plots al hun charmes verloren. Zij
die wel verkozen zijn, maar in de minderheid
terecht kwamen voelen zich verongelijkt en
zij die een te grote meerderheid kregen zijn
daarmee ook niet gediend. Bij de kiezers
heeft men net hetzelfde. Zij die gekozen heb-
ben voor iemand die geen zetel kreeg - in
veel vroegere gemeentehuizen was die ze-
tel een gammele stoel - menen dat hun beste
dagen voorbij zijn en zij die stemden voor
iemand die wel verkozen is, zijn niet tevre-
den als hun kandidaat nu plots niet al de la-
kens mag uitdelen.*

*'t Is eigenlijk jammer dat ze niet allemaal
verkozen werden, want daarmee gaan er een
deel schone beloften verloren. Had iedereen
zijn programma kunnen uitvoeren, 't zou hier
in de Westhoek een aards paradijs geworden
zijn, met weinig werken en veel „trekken“ !
Iemand had zelfs geschreven, dat wanneer hij
niet verkozen zou worden, de landelijke ge-
meenten in de kou zouden staan. Aangezien
hij niet verkozen is meent Gusta nu dat we
deze winter moeilijk aan mazout zullen gera-
ken. Ze herinnert zich nog te goed de tijd
van „Achiel Sjarbon“, die de slogan lanceer-
de : „geef mij de macht en ik geef U kolen“.*

We zullen wel zien,

Pol

— Camping

— Sport

— Kledij

— Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 **POPERINGE**

Tel. 057/33.37.75

Kent U de mode ?..

Weet U wat „In „ is ?...

Inzake :

- schoenen

- handtassen

Kijk en kies...

bij

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor ...
- de derde leeftijd.

huwelijksfoto's

BEEN-HARD-DE-GENDEL
FOTOGRAFIE
9581-1111-1111
POPERINGE 057/33.33.18

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming
en
Sanitaire installaties
Depanagedienst: alle branders.
Eén adres:

André DEWULF & Zoon
Krombekestraat 38 b
STAVELE
Tel. 057/30.02.43

Accumulatiekachels MALAG

**Ideale
ELECTRISCHE VERWARMING**

VRAAG GRATIS INLICHTINGEN BIJ

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Wiesten Retaar van Bambeke was è vent die koste werken voor twee, maar ols 't in zijn gedacht schoot kost 'n ie oek drinken voor meer of den dobbel.

Nu, 't is precies geen schande van geern è pinte te drinken en ols je maage dat vermeugt...

Maar Liza, zijn wuuf, was daarmee nog niet te stijf gediend dat Wiesten olle zundage tot gat in 'n nacht weg bleef en toen naar huus kwam met è fermes stik in z'n voeten zodat ze toen de maandagnuchterd ol moeste schudden dat ze koste om Wiesten wakker te krijgen.

"k Werken zes dagen in è weeke slag om slinger" zei Wiesten... "héwè, de zundage is toen de mijnen". Maar tussen de zundage en de maandag kwam 'n ie oltijd veele tijd te kort.

Op è zundagavond was dat weere 't zelfde. 't Was herbergkermesse in "da Kruisstraete" te Mance Striepers. Dat was 'n herberge djuuste buuten de plaatse waar dat er nog 'n ouden kluutorgel stoeg en waar dat er nog olle zundage è beetje geestigheid te vinden was. Met zijn besten maat Djasten Lammerant hadden ze daar zoolange gekaart en gedanst en gedronken, dat ze vergeeten hadden van naar d'horloge te kijken... En in 't naar huus gaan hadden ze weere ol de ruuze van de wereld om niet over mekaars voeten te vollen.

"Stop!" zei Wiesten tegen zijn maat ols ze bij den straatlanteern aan den hoek van de kerkestraete gearriveerd waeren... "we gaan hier veele beter zien wuk da' we zeggen... kijk, ... gij moet nu rechte deure... en ik weun ginder bij de kerke... ik gaan nu naar 't sermoen!"

"Naar 't sermoen!" brabbelde Djasten en è bleef è moment staan weg en weere waggelen met z'n handen diepe in z'n broekbeurzen gelijk om z'n gedachten t'hoope te krijgen... "è d'r is nu begot geen sermoen... je weet gij zeker niet hoe laate dat 't is?!"

"Neen ik... nu nog niet" pufte Wiesten... "maar 'k gaan ik dat subiet gaan weeten onke thuus komen!"

Elk ging zijn kant op, en Wiesten gerochte ten lange laatste bij zijn deure. Ie foefelde daar nog ol lange met zijn sleutel en gerochte eindelijk binnen.

"'t is nu kwestie van zonder veele geruchte op de voute te geraaken" peinsde Wiesten, "k weeten dat den derden trap iedere keer ferme krakt ols je d'r op stampst, 'k gaan den dienen trachten over te laten".

Maar in 't naar boven gaan schopte ie daar met zijn groote "achtenveertigers" teegen den bovensten trap en robbelde meteen tot in 't midden van de voute. Liza was in een slag klaar wakker en rechte in heur bedde!

"Ha, je zijt daar, gij grooten uul!" riep ze "t begoste tijd zijn!"

"Maar dat 'n is nog zoo laate niet wei, jonk" vergoelijkte Wiesten... "'t is nog maar djuuste één".

"'t is zeker ol late genoeg!" grolde Liza. Maar op dat moment begoste 't op de kerketorre ure te slaan... vier zwaare slaagen!

"Ja, Ja..." riep Wiesten "'t is ol wel... we weeten 't ol... je moet dat zoo dikkers niet herhalen dat 't nog maar één 'n is!"

KWAAK

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de gemeenten :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks : behalve in augustus

Een hele reeks antwoorden, maar ook weer nieuwe vragen !

BIJ DE OPGRAVINGEN IN DE KERK VAN HARINGE (2)

Romaanse latel in het Gruuthuse-museum te Brugge . . . afkomstig van Haringe !
(lengte 175 cm - hoogte 54 cm - dikte 28 cm)

De vroegere kerk(en) van Haringe

Tot nog toe hadden we het alleen over de romaanse kerktoeren. Deze toren stond oorspronkelijk - zoals dit nu nog het geval is - temidden van een romaans kerkgebouw, dat later afgebroken werd om vervangen te worden door de laat-gotische kerk die er nu nog staat.

Over die romaanse kerk weten we niet veel meer dan dat ze drie beuken telde. Dit kan sedert het blootkappen van de pilaren in het jaar 1929, uitgemaakt worden door de aanwezigheid van een boogaanzet (in ijzerhoudend bergsteen) aan de zuidwestelijke vieringspijler, bij het beeld van de H. Lambertus. Door Broeder Firmin werd verondersteld dat ook dwarsbeuken voorkwamen; dit meende hij te mogen afleiden uit het feit dat de kerk van Haringe uitzonderlijk ver-uitspringende dwarsbeuken heeft. Over de koorpartij kon geen uitspraak gedaan worden omdat er dan geen mogelijkheid bestond grondpellingen en opgravingen uit te voeren.

De verstevigingswerken aan de bouwvallig geworden toren, waarbij een deel van de kerkvloer diende uitgebroken, hebben nu de gelegenheid geboden om de vorm en de afmetingen van de oude romaanse koorpartij na te gaan. Zonder op de resultaten van het wetenschappelijk onderzoek te willen vooruitlopen kan nu reeds gezegd dat de romaanse kerk bestond uit een middenbeuk en twee tamelijk brede zijbeuken, echter zonder kruisbeuken. Het koor was vlak afgesloten ten oosten en had een kleine crypte onder het altaar. Deze krocht strekte zich uit onder de hele breedte van het koor, doch was slechts 1,30 m. breed; er kwam een toegangsdeur (met trap) voor in de westmuur (zuidkant) en twee kleine vensters in de oostmuur. Vermeldenswaardig is dat het koor - gezien het

voorkomen van een zware westelijke afsluitingsmuur - blijkbaar een tijdlang afzonderlijk als bidplaats heeft dienst gedaan. Het is niet onmogelijk - verdere opsporingen zullen dit moeten duidelijk maken - dat de toren later dan de kerk zou gebouwd zijn. Aldus zouden we drie bouwfazen kunnen onderscheiden : het koorkeetje met crypte; de driebeukige kerk; de vieringstoren.

Wanneer kwamen deze verschillende delen nu tot stand? Onmogelijk hierop te antwoorden tot dat we de uitspraak kennen van dr. L. Devliegheer, uit Brugge, die de opgravingswerken leidt. Volgens Em. Vanden Bussche, die beweert zijn inlichtingen gehaald te hebben uit een aantekening van pastoor Pieter Charité (1639-1647), zou de kerk herhaaldelijk uitgebrand en herbouwd zijn geworden. Spijgt dat de tekst van Charité niet letterlijk wordt aangehaald, want deze zou zijn informatie getrokken hebben uit het archief van de St.-Augustinusabdij buiten Terwaan, die in 1147 het patronaatschap bekam over Haringe. De kerk zou een eerste keer in brand zijn gestoken in 1071 door de troepen van de Franse koning Filips I die Richildis en haar zoon Arnulf III, graaf van Vlaanderen (en Henegouwen) ter hulp was gesnel in hun strijd tegen Robrecht de Fries. Gezien de veldslag beslecht werd op 22 februari te Bavinckhove bij Kassel, zou dit moeten vóór die datum gebeurd zijn. De kerk zou dan in 1084 herbouwd zijn geworden en in 1123, door de „Normands" geplunderd en opnieuw in brand gestoken. Wie Vanden Bussche met die „Normands" bedoelt is niet duidelijk; er kan moeilijk nog sprake zijn van Noormannen en Willem Clito of van Normandië werd eerst graaf van Vlaanderen in 1127. Voorgaande feiten kan pastoor Charité bezwaarlijk geput hebben uit de archieven van de St.-Augustinusabdij aangezien deze slechts ca. 1132 ge-

sticht werd door bisschop Milo van Terwaan. Vanden Bussche neemt hier zeker, zoals het nog wel eens gebeurt in zijn geschiedenis van Roesbrugge-Haringe, een loopje met de waarheid.

De derde brand van de kerk, in 1297, schijnt overgenomen uit de Jaerboeken van Veurne en Veurneambacht door P. Heinderyckx (1663-1683), uitgegeven door Ed. Ronse (Brugge, 4 delen, 1853-1855). De tekst luidt : „Ten jaere 1297 den grave van Artois comt naer Veurne. Den grave Robert van Artois verstaende dat Willem van Gulick met de andere Duytschen ende Vlamingen hun versterckten tot Veurne ende dat sy hun voorsagen van allerley krygsgettygh, besloot den Duytschen aldaer te gaen bevechten. Daertoe dede hy noch vele volck kommen uyt Artois ende andere plaetsen; bovendien betrouwde hy hem op de macht die de Vlamingen ende namentlick die van Veurne-ambacht met de gone van Nieuwpoort ende Dixmuyde (die meest alle lilaerts waren) soudén bybrengen. In dier voeghen is hy derwaerts getrocken nemende synen weg door de prochie van Haringhe wiens inwoonders in de kercke gevlucht waeren met hunlieder goederen ende hun aldaer beschermden jegens de Franschen die hun wilden plunderen. Ende alsooder eenichte Franschen dootgeschoten warden van die lantlieden, dede den grave van Artois de kercke verbranden ende doot slaen degene die daer binnen waeren".

14e of 15e eeuw

Op het puin, nagelaten door de Fransen, zou in 1308 een heel nieuwe kerk gebouwd zijn, „ongeveer zoals zij nu voorkomt" aldus Vanden Bussche. Ook tegen deze stelling kan een ander ingebracht : in het huidige kerkgebouw vallen geen elementen te bespeuren die dateren uit het begin van de 14e eeuw. Daarbij kan de vraag gesteld : welke schade bergstenen muren van 70 à 80 cm dikte opgelopen kunnen hebben bij het afbranden van de bedakingen? Er zijn ons kerkbranden genoeg bekend waarbij de muren bewaard bleven en opnieuw onder dak werden gebracht.

Ons besluit is dan ook dat we over de vroegere kerk niets met zekerheid afweten, tenzij dat ze in 1297 in brand werd gestoken. Naar onze bescheiden mening werd de romaanse kerk in de loop van de 15e eeuw gedeeltelijk gesloopt om vervangen te worden door het gebouw dat nu nog voorkomt.

Eerst zou van de achterkerk (westelijk deel) de noordelijke zijbeuk en de eindgevel van de middenbeuk zijn klaargekomen. De muren hiervan zijn opgetrokken in bergsteen herkomstig van de afbraak der romaanse kerk. Waarschijnlijk zijn hierbij de oude pijlers en

Lees verder blz. 4

BOETEVAART

vooraf aanmelden langs BERTENNEST
tel. 057/30.02.08 - 056/21.69.07
050/33.87.54

SEKRETARIAAT :

- Bergenstraat 29 - Roesbrugge
- St.-Jorisstraat 31 - Kortrijk

GEBEDSBIJEENKOMSTEN

11 december : Stille Gebedsbetoging op straat
te 11 uur **aan de Sovjet-Ambassade te Ukkel :**
voor vrijlating gevangenen in Sovjet-Rusland
voor godsdienstvrijheid en heropening der kerken.
Inschrijving autobusreis vooraf aanmelden.

19 december : Sluiting jaarlijkse
te 21 uur **Bertennest-Boekenbeurs te Roesbrugge**
met openbare GEBEDSAVOND in onze vernieuwde Huiskapel :
men brenge eigen intenties aan,
alsook voor de intenties van 11 december en :

25 - 26 december : 4e BOETEVAART uit „ Levensplicht
voor Geboorterecht en Levensharmonie ”

zaterdag : vanuit Brugge met Kerstmis te 9.30 uur
in de kerk paters Karmelieten - Ezelstraat.

zondag : vanuit Roeselare om 11 uur St.-Amandsplein
of vanuit Harelbeke om 16 uur St.-Ritakerk
en massaal in Boetemis te 18 uur
bij O. L. V. van Groeninghe in St.-Michielskerk te Kortrijk.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND .

Geboorten

- Cindy Lelieur, d. v. Marc en Irène Vandenbroucke.

- Alma Faïno, d. v. Julien en Cecile Develter.

Overlijdens

- Michel Viane, 41 j., echtg. van Maria Pattyn.

- Maurice Decaesteker, 67 j., wedn. van Agnès D'Haene.

Uitnodiging

Kerstfeest van de „Derde Leeftijd ”

Het gemeentebestuur heeft de eer alle bewoners der gemeente die de leeftijd van 65 jaar bereikt hebben uit te nodigen tot het traditioneel Kerstfeest van de Derde Leeftijd, dat zal doorgaan op maandag 27 december 1976 vanaf 12.30 u. in Café „Sint Jozef ” bij M. Ryon, Watoustraat 4, Roesbrugge-Haringe.

De personen die zich moeilijk kunnen verplaatsen kunnen zich aangeven voor vervoer per auto.

Wegens gebrek aan plaats kunnen geen bejaarden van andere gemeenten deelnemen aan het feestmaal.

AANDACHT : er zullen geen individuele uitnodigingen worden verstuurd. Gelieve bij deel-

name dit te willen aangeven op het gemeentesekretariaat uiterlijk op 15 december 1976.

VERSE PREI

Emiel DESMYTER - VULSTEKE

SCHERPENPUT

ROESBRUGGE-HARINGE

TEL. 30.02.98

Bestellen vooraf. Afhalen op zaterdag

Wijziging van straatnamen

Volgende straatnamen zullen gewijzigd worden in 1977 : Blokstraat, Casselstraat, Markt, Kerkstraat, Krombkestraat, Molenwalstraat, Nieuwstraat, Poperingestraat, Switspapendreef. In de Montefoulstraat zal een hernoeming der woningen plaats vinden. De aandacht van de ambachtslui en handelaars wordt erop gevestigd in verband met het laten aanvullen van handelsdrukkerijen met gedrukte adressaanduiding.

Gekleurde glasaampjes

Door het gemeentebestuur werd opdracht gegeven tot het vervaardigen van gekleurde

glasraampjes met een motief onzer gemeente, ontworpen door E. H. J. Declercq. De mogelijkheid wordt geboden aan de inwoners tot het bestellen van een dergelijk glasaampje, dat kan aanzien worden als een herinnering aan het zelfstandig bestaan der gemeente. Twee verschillende uitvoeringen zijn voorzien : 1e op gekleurd glas, ongeveer 15 x 13 cm, prijs : ongeveer 400 fr. - 2e op gebrand glas, met lood omrand, afmetingen : 20 x 23 cm, prijs : ongeveer 1 200 fr. Ingeval van belangstelling, kunt u bestellen bij de gemeentesekretaris tot 15.12.1976.

TE KOOP

ACCORDEON 5 rijen en toebehoorten, alsook DRACHTIGE GEIT. Voor beide, zich wenden : Heybrugstraat 2, Roesbrugge.

SCHOON en WELGELEGEN WOONHUIS, gelegen te Roesbrugge, Bergenstraat 9, alsook OUD MASSIEVE EETPLAATS in goede staat. Voor beide, zich wenden tot : Aimé Neyrinck, Poperingestraat 49, Roesbrugge.

SALON in zwarte simili met kussens in groene dralon. Zeer goede staat. Voordelige prijs. Zich wenden : Dr. J. Gheysenstraat 10, Roesbrugge of tel. 30.00.22.

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN KONFEKTIE

VOOR HEREN :

- Broeken in „pane ”, laatste nieuw model
- Broeken in Jeans (smalle benen : te dragen met botten)
- Terlinka-broeken - Regenmantels - Hemden - Pull's
- Bloezen gevoerd met orlon - Plastrons

VOOR DAMES :

- Een bultengewoon mooie kollektie
- Dameskleedjes - Rokken - Broeken in Jersey en Terlinka
- Jeans-broeken voor de jeugd - Regenmantels
- Bloezen - Pull's - Vesten (jeugdige en klassieke modellen)

Bijhuis DESAEDELEIRE, Statiestraat 14, Roesbrugge

Gordijnen - Overgordijnen - Dekens - Lakens - Spreien - enz.

FEEST van de „ORDE van DRIEKONINGEN ”

Intronisatie van nieuwe ordeleden :

prof. dr. Antoon BREYNE

Lucien DEWITTE

Jean VEYS

BEAUVOORDE die SCONE

De Beauvoordenaar is tot op heden nog altijd verwonderd dat er zoveel vreemde bezoekers zijn kleine gemeente aandoen. Hij stelt zich telkens weer de vraag : „ Wat zoeken de mensen hier ? ”

Zij zoeken zichzelf !

Elders heeft men daar de tijd niet voor.

Wie naar Beauvoorde komt doet een pelgrimstocht naar de natuur of naar de romantiek van de 19e eeuw. In de smalle dorpsstraat, tussen de lage huisjes, in de rust en de stilte, kan men er weemoedig om worden dat men zo laat geboren is.

De mens uit de tweede helft van de 20e eeuw, die roofofbouw heeft gepleegd op zijn natuurlijk milieu; die de lucht heeft verpest en de grond heeft vergiftigd; die zijn zenuwen en zijn hart heeft stukgemaakt op frusterende welvaartsambities, is te Beauvoorde op zoek naar het simpel maar diepe geluk van het ongecompliceerde levenspatroon.

De ongeschonden instandhouding van dit heilzaam natuurkuuroord is een van de ongeschreven doelstellingen van de „ Orde van Driekoningen ”, die op zaterdag 4 december te 20 u., in het gasthof „ Driekoningen ” te Beauvoorde feestviert en weer drie verdienstelijke mensen in haar rangen opneemt.

Antoon BREYNE

Geboren te Ieper op 6 mei 1910. Promoveerde in 1933 tot doctor in de rechten en doctor in de thomistische wijsbegeerte aan de K.U.L. Werd in 1935 directeur van het weekblad *Elckerlyc* en in 1937 parlementair redakteur van *De Courant*.

In 1946 lector en sinds 1968 buitengewoon hoogleraar te Leuven (techniek, recht en geschiedenis van de pers, geschiedenis van administratief recht). Na de bevrijding werd hij redakteur bij *De Nieuwe Standaard*, die later *De Nieuwe Gids* werd. Hij schrijft er onder de pseudoniem A. Vanhaverbeke. Prof. Breyne heeft grote invloed in de persmiddelen. Hij was een der promotors van de Vlaamse Journalistenclub, waarvan hij een vijftal jaren voorzitter was. Sinds 1961 is hij voorzitter van de raad van beheer van het Belgisch Instituut voor Voorlichting en Documentatie en in 1969-1972 was hij voorzitter van de Algemene Belgische Persbond.

Lucien DEWITTE

Geboren op 17 oktober 1921 te Wulveringem. Hij volgde lager middelbaar onderwijs aan het O.L.Vr.-college te Veurne en trok daarna naar de normaalschool te Torhout, waar hij in juli 1940 het onderwijzersdiploma behaalde. Nog hetzelfde jaar kwam hij in dienst

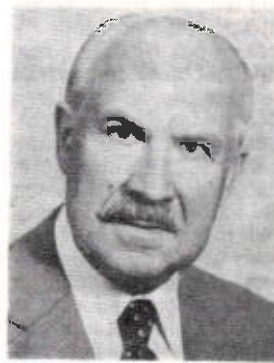

van de gemeenteschool te Lelsele, tot hij in 1956 - als opvolger van zijn vader - schoolhoofd werd te Wulveringem (nu Beauvoorde).

Hij is bibliotekaris van de vrije openbare bibliotheek van Beauvoorde en wijkmeester van de Davidsfondsafdeling Veurne. Maar hij is voornamelijk te vermelden als de medestichter en als de dynamische sekretaris-penningmeester van de V.V.V. Veurne-Ambacht. Het is mede aan hem en aan zijn rusteloze bedrijvigheid te danken dat Beauvoorde, eens het onbekende dorpje „Bachten de Kupe”, is uitgegroeid tot wat het nu geworden is. Om zoveel belangrijke dienstbaarheid wordt hij in de Orde opgenomen.

Jean VEYS

Geboren te Vlamertinge op 15 november 1909. Licentiaat in de handelswetenschappen K.U.L. Was in West-Vlaanderen 18 jaar lang Inspecteur voor provincie- en gemeentefinanciën. Werd toen provinciaal diensthoofd van de civiele bescherming in Brabant. Daarna direk-

teur van de diensten van de vice-gouverneur van Brabant.

Volks- en heemkundige, met een voorliefde voor Frans-Vlaanderen. Was vanaf de aanvang betrokken bij het Komitee voor Frans-Vlaanderen te Waregem; daar is hij voorzitter van de sekte geschiedenis-heemkunde-volkskunde.

Mede-inrichter van de kultuurdag voor Frans-Vlaanderen te Ekelsbeke. Lid en medewerker van tal van heemkundige en volkskundige verenigingen: medewerker aan de W.P. Encyclopedie van Vlaanderen, waar hij belast werd met de geschiedkundige beschrijving van de Westvlaamse gemeenten.

BIJ DE OPGRAVINGEN IN DE KERK VAN HARINGE (2)

(vervolg van blz. 1)

De crypte van Haringe . . .
. . . een grote zeldzaamheid.

tussenmuren, binnen in de kerk, bewaard gebleven. Er komen aanduidingen voor in de dak- en (houten) gewelfkonstruktie die er op wijzen dat de noordelijke kruisbeuk eerst later tot stand kwam. Vermoedelijk werd de nieuwe noordelijke zijbeuk twee traveeën verder uitgebouwd naar het oosten toe. Hierdoor ontstond vlak naast het oude middenkoor een tweede: het Lievevrouwekoor. Bij een latere bouwcampagne werd de zuidelijke romaanse zijbeuk vervangen door een nieuwbouw in gele baksteen en ontstonden de twee kruisbeuken. Als fundering hiervoor gebruikte men bergsteen van de afbraak. Eerst op het einde van de 16e eeuw werd het romaanse koor weggebroken en vervangen door het huidige middenkoor, dat samen met het zuidelijke zijkoor en de koorpartij van het noordelijk zijkoor tot stand kwam. Over deze laatste bouwcampagne zijn we ingelicht door het jaartal 1591 dat tweemaal voorkomt boven de pilaren van het koor. Deze jaarstenen werden zichtbaar bij het afkappen van de pilaren en bovenmuren in 1929. Het jaartal 1600 boven de predikstoel duidt erop dat alsdan, om te komen tot een zekere eenheid van stijl met de voorkeerk, de romaanse pijlers en langsmuren in de achterkerk vervangen werden door de huidige in gele baksteen. Doordat de nieuwe kerk hoger was van steke of opstand dan de vorige, kwamen de galmgaten in de toren tussen de daken te verdwijnen. Om hieraan te ver-

helpen werd de piramidale torenhelm bovenaan afgeknot en opgehoogd met een nieuwe klokkenverdieping en torenspits. Bij deze gelegenheid werden de rechthoekige openingen bovenaan in de torenbouw, langs binnen dichtgemetseld. Deze werden terug opengemaakt tijdens de herstellingswerken aan het schalielak in 1936/37; de uitgebroken gele bakstenen werden gebruikt om de voetstukken (tot dan toe in simili-pleisterwerk) van de pilaren in de kerk aan te vullen.

Over de oorsprong en betekenis van crypten of krochten

Het is bekend dat de eerste kristenen in Rome voor hun godsdienstige plechtigheden samenkwamen in de katakomben, onderaardse begraafplaatsen, waar op de graven van de martelaren de H. Geheimen werden gevierd. Van daaruit is de traditie en later de verplichting gegroeid de H. Mis op te dragen op een altaarsteen waarin relieken van martelaren geborgen waren. Eerst met het jongste Vaticaans Concilie (1963-1965) werd dit voorschrift opgeheven, hoewel bij de plechtige wijding van een vast stenen altaar nog steeds relieken worden ingemetseld.

Wanneer de Kerk eenmaal vrijheid van bestaan had verworven, door het edikt van Milaan (313), ging men kerken bouwen boven de grafsteden van martelaren; men zorgde hierbij dat deze onder het hun toegewijde altaar kwamen te liggen. Voorbeeld hiervan is de Sint-Pieterskerk te Rome waar het graf van de H. Petrus onder het altaar voorkomt. Deze schikking van martelarengraf onder het altaar kreeg de technische naam van Confessio, omdat het stoffelijk overschot van een martelaar en geloofsbelijder (confessor) er rust.

Het spreekt vanzelf dat men bij het bouwen van zo'n grafkerk de nodige schikkingen trof om het graf te kunnen (blijven) benaderen. Zo kwam men tot het aanleggen van een gang onder het koor der kerk; deze onderaardse gang - later uitgebreid tot een gebedsruimte - kreeg de naam van crypte (van het griekse krupto: ik verberg) of krocht.

De krochten in onze gewesten behoren tot de vroege middeleeuwen en tot de romaanse stijlperiode (11e-12e eeuw). We treffen ze vooral aan onder het koor van bedevaartkerken waar ze bedoeld waren als gebedsruimten voor de pelgrims, die het graf van de heilige kwamen vereren. Meestal verlenen twee trappen vanuit de transeptarmen, toegang tot de crypte, zodat een éénrichtingsverkeer mogelijk werd. Door deze schikking werden de diensten in het koor en aan het altaar niet gestoord. Gewoonlijk strekt de krocht zich uit onder de koorpartij en wordt ze geschrraagd door pijlers die haar (meestal) in drie vakken of beuken indeelt. Hierdoor is de koorvloer

enkele treden hoger gelegen dan de begane grond van de kerk.

Krochten zijn nooit talrijk voorgekomen. West-Vlaanderen telt er twee: de abdijkerk van Mese (hersteld na 1914-1918) en de kapittelkerk van Harelbeke (gedempt in 1769); hierbij mag nog vernoemd de zogenaamde Baronkelder, een ronde ruimte onder het koor van de St.-Medarduskerk te Wervik. Voor Oost-Vlaanderen zijn ons die bekend van Gent, St.-Baafskatedraal, van Ronse, St.-Hermeskerk en van Nevele. In Henegouwen treft men een ruime crypte aan te Lobbes en te Lessines; een mindere - in de aard van die van Haringe - te Aubechies en te Estinnes-au-Val. In het Noorderdepartement van Frankrijk kwam een krocht voor onder de verdwenen St.-Pieterskerk te Kassel en te Rijsel; de St.-Piatuserkerk te Seclin bewaart nog in haar crypte het graf van de heilige martelaar. Voor het Pas-de-Calais dienen vermeld: de krocht van de O.L. Vrouwbasiliek te Boulogne, evenals de verdwenen crypten van de St.-Bertinusabdij te St.-Omaars en van de St.-Vaastkatedraal te Arras. Er zou ook nog een krocht voorgekomen zijn onder de abdijkerk van Mont-Saint-Eloi en onder de priorijkerk van Le Wast.

We zijn wat meer ingegaan op de crypten van Noord-Frankrijk omdat Haringe, vanaf zijn ontstaan als parochie, afhankelijk was van het bisdom Terwaan en van het aartsbisdom Reims. Wanneer nu de onderbouw en het bewijs van een crypte - hoe beschelden zij ook is van omvang - werd blootgelegd in de kerk van Haringe, dan kunnen we zonder de minste overdrijving stellen dat het hier gaat om een grote zeldzaamheid. Niet minder enig is de versierde romaanse latel (steen boven deuropening) afkomstig van Haringe en bewaard te Brugge in het Gruuthuse-museum. Zonder de minste twijfel gaat het hier om een van de oudste beelhouwwerken uit onze provincie.

Een open vraag blijft nu: hoe oud is die krocht en welke heilige werd er vereerd? Gezien hierover geen geschreven bronnen voorkomen tasten we hier volledig in het duister. We kunnen alleen maar zeggen dat de kerken, zoals die van Haringe, toegewijd aan de H. Martinus over het algemeen tot de oudste bouwwerken behoren. Voorbeelden hiervan zijn in de Westhoek (oud bisdom Ieper): Armboetskapel, Leisele, Neerwaasten, Oksele, Oostkapel, Stene, Terdegem, Wemaarskapel, Westvleteren, Wulverdinge, waar overal nog delen van de romaanse kerk bewaard blijven. Vergeten we hierbij Ieper niet waar aan de vroeg-gotische kerk zeker een romaanse is voorafgegaan. Waarschijnlijk was dit ook het geval voor de volgende Martinuskerken: Arneke, Boeschepe, Hardifort, St.-Winoksbergen, Strazele, Wilder, Winnezele en Wormhout. Om te besluiten willen we er nog aan herinneren dat Martinus de eerste heilige niet-martelaar is die de Kerk als heilige bisschop en belijder heeft vereerd.

A. Deschrevel

Centrale Verwarming Sanitair Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.08.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin

Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier: vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

ANIPHYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58
8970 POPERINGE

MEEST

GESPECIALISEERDE

STOFFENZAAK

VAN DE STREEK

Alleenverdelers : BURDA - patronen

KLEINE FISKALE KRONIEK

Meerwaarden op auto's en bedrijfsmiddelen

Iemand heeft een globaal netto-belastbaar inkomen van bv. 500.000 fr. Met drie personen ten laste betaalt hij hierop, mits voldoende voorafbetalingen, 135.000 fr. aan directe belastingen, gemeentebelasting op inkomsten inbegrepen.

Hij heeft ook een wagen die volledig in het bedrijf is ingebracht en die hij op 4 maart 1971 heeft aangekocht. Die wagen werd afgeschreven in 5 jaar. Deze volledig afgeschreven wagen verkoopt hij in 1976 voor 30.000 fr. Op deze 30.000 fr. betaalt hij ofwel :
30.000 x 15,9 t.h. = 4.770 fr., ofwel
30.000 x 46,64 t.h. = 13.992 fr. Dat hangt alleen maar af van de verkoopdatum (= faktuurdatum) !

Hij heeft die wagen aangekocht op 4 maart 1971. Verkoopt hij die vóór 4 maart 1976 (dus binnen de 5 jaar na aanwerving), dan betaalt hij 13.992 fr. Verkoopt hij die wagen een paar dagen later, dus na 4 maart 1976 (buiten de 5 jaar na aanwerving), dan betaalt hij slechts 4.770 fr.

Dat is niet alleen voor auto's het geval, maar ook voor andere uitrustingsstukken en bedrijfsmiddelen.

Dat alles behoort tot het delicate probleem van de meerwaarden. Vooral bij stopzettingen, overlatingen, onteigeningen, verkoop of afstand van in het bedrijf belegde goederen

moet de zaak behoorlijk onderzocht worden. Het is niet voldoende van facturen of akten te maken op goed valde het uit. Verkeerde data of een verkeerde voorstelling kunnen iemand veel geld kosten.

S.B.

Fiscaal Adviseur en Bedrijfskonsulent U.F.S.A.

Adres en Postnummer

Na de fusies, die van kracht worden op 1 januari 1977, blijven de postnummers van de vroegere gemeenten ongewijzigd en moet er aan de laatste lijn van het adres voorlopig niets veranderen. Voor de post blijft het dus : 8990 Roesbrugge-Haringe; 8991 Stavele; 8994 Proven.

Men schrijft ook na 1 januari a.s. :
Drukkerij-Uitgeverij SCHOONAERT
Bergenstraat 14-16,
8990 ROESBRUGGE-HARINGE.

Dat is voor iedereen en voor elke (vroegere) gemeente het geval. Mocht er achteraf hierin verandering komen, dan zullen we tijdig onze lezers op de hoogte brengen.

Voedsel voor alle mensen

Proven „Die Croone” op 23 december om 20 u. Deze dia- en gespreksavond wil ons doen nadenken over heel wat problemen.

Er is voldoende voedsel op onze wereld, maar het wordt verkeerd gebruikt, zodat er dagelijks nog mensen sterven van de honger. En het voedsel dat we gebruiken is daarenbo-

ven nog ongezond omdat de planten en dieren volgepropt zijn met kunstmeststoffen, pesticiden, herbiciden en insecticiden.

Onze geneeskunde is er nog één van „repareren” en niet van „voorkomen” en „informereren”. Ook hier ligt winstbejag aan de basis.

We zitten in een gesloten cirkel en toch is er een uitweg wanneer iedereen de moed heeft de rug te keren naar het dodend systeem van winst, productie, rendement en consumptie. Hierover wensen we met jullie te praten. U komt och ook, niet ?!

Milo Aernout, DF-programmator

Kerstkaarsenaktie 1976

We starten weer in volle vertrouwen. Voor velen is het niet meer nodig aangespoord te worden. Ieder jaar opnieuw steken ze het vuur van de liefde aan op duizenden kersttafels omdat ze een goed hart hebben en op zekere dag in hun leven de golfengte ontdekten waarop ze de noden van medemenssen kunnen opvangen.

De opbrengst van deze aktie zal dienen om de genomen initiatieven in stand te houden of tot volle ontplooiing te brengen en om het Centrum voor jongerenbegeleiding te Wijngem dat op 1 september startte te steunen.

Zich wenden : E. H. Deconinck, Vaartstr. 1 Stavele - Blanckaert Roger, Nachtegaalstr. 5 Roesbrugge-Haringe of tot P. Menu-Corneillie, Wijngaardstraat 2, Roesbrugge-Haringe.
Tel. 057/30.04.68

Met de uitbreiding van onze zaak ...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater : **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-Ieper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabriek.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

Boek KAREL VELDE

Karel de Blauwer, het toneelwerk van Romain Depuydt, naar het gelijknamige volksboek van pastoor Jules Leroy, heeft te Roesbrugge volle zalen gelokt. Het stuk was goed uitgebouwd en niettegenstaande de grote bezetting, uitstekend vertolkt. De „Jonge Troostverwachters“ halen ere van hun werk.

Al wie aan dit toneelstuk genoeg heeft beleefd mag niet nalaten in te schrijven op het boek „Karel Velde“ van pater Joris Declercq. Het is een nieuwe, aan deze tijd aangepaste versie van het werk dat Jules Leroy bijna tachtig jaar geleden heeft neergepend.

Op vlotte wijze worden er het leven en de avonturen van Karel Velde gedetailleerd beschreven. Men kan er de smokkelaars op hun tochten volgen en al de legendarische stunts van Karel weer eens meemaken. Er bestaat geen twijfel, deze merkwaardige streekroman zal net als het oorspronkelijke werk stukgelezen worden. Op dit ogenblik zijn er reeds ongeveer 400 inschrijvingen binnen!

Nog tot 31 december kan men op dit werk intekenen, ofwel bij de Drukkerij-Uitgeverij Schoonaert te Roesbrugge (eventueel door storting op prk. nr. 000-0904677-55 van de uitgever) ofwel bij de auteur, pater-pastoor Joris Declercq van Haringe.

De voorintekensprijs is bepaald op 250 fr. (voor 240 bladzijden). Het werk wordt bij verschijnen portvrij toegestuurd. Na nieuwjaar kost het boek 275 fr. + eventueel 20 fr. voor port- en verzendingskosten.

Schrijf nu in, later doet U het toch en dan aan een hogere prijs!

Kultuurgemeenschap Haringe

De eerste contacten werden gelegd om een „Kultuurgemeenschap Haringe“ te stichten, met het doel allerlei kulturele manifestaties te beleggen en - als lid van de kulturele raad van Poperinge - te zien subsidiëren.

Als binnen afzienbare tijd de kerk gerestaureerd is en opnieuw opengesteld wordt, kan dit een toeristisch aantrekkingspunt worden. Als voorbereiding hierop werden reeds drie verschillende „Karel de Blauwer“-routes uitgestippeld: een wandelpad, een fietsweg en

een autoroute. Een wegwijsfolder werd samengesteld en contact werd opgenomen met de V.T.B.-V.A.B.

De „Kultuurgemeenschap Haringe“ die onder het voorzitterschap werkt van pater-pastoor Joris Declercq, heeft nog andere initiatieven in petto.

Er zitten hier zeker mogelijkheden, maar Haringe zou in de eerste plaats moeten beschikken over een zaal, die ook in de winter bepaalde activiteiten toelaat.

Haringe, sla de handen in elkaar!

Voor feesten en andere gelegenheden
IJSTAARTEN aan zeer voordelige prijs.
Voor uw diepvriezer: per kilo en meer.

Alle smaken

Crème - Glace „IJSBOERKE“

Een adres voor de streek:

„DE GOUDEN AREND“

Markt 1 - Roesbrugge

Tel. 057/30.04.93

Openbare Bibliotheek „Jules Leroy“

Op vrijdag 10 december a.s. te 20 u. organiseert de O.B. „J. Leroy“ in de raadzaal van het stadhuis, Stationsstraat 17, een literaire avond, waarop mevr. Mireille Cottenjé uit Mechelen en de h. Albert Van Hoeck uit Berchem (Antw.) zullen handelen over hun jongste werk.

Mevr. Mireille Cottenjé (geboren te Mookroen in 1933) verpleegster en toneelspeelster schreef *Eeuwige zomer*, *Lava* en *Het grote onrecht* (bekroond werk over de apartheidspolitiek in Zuid-Afrika) en *Dagboek van Carla*, maar was ook bedrijvig als toneel auteur met: *Lieve Daddy*, *De heilige kooi* en *Straks is allang voorbij*. Dit laatste stuk wordt opgevoerd in „De Gouden Arend“ op 30 april 1977. *Lieve Daddy* werd in 1971 bekroond met

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1 8994 PROVEN

Telefoon: 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

**ALGEMENE
SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)**

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

de Prijs van het Mechels Miniatuur Teater, en werd later door het Nieuw Vlaams Toneel gekreëerd in „De Waag“.

De h. Albert Van Hoeck (geboren te Turnhout in 1920), dr. in de rechten, bekleedde functies in de administratie en de magistratuur in Rwanda tussen 1946 en 1962, schreef benevens *Mijn vriend Sebastiaan*, *Continent zoekt een ziel*, *Over de grens*, *De Zaak* (toneelwerk over het geval Irma Laplasse, verleden jaar opgevoerd te Roesbrugge door het toneelgezelschap Iv. Lex), *Apollo tussen zwart en wit* (reisverhaal), *De kraanvogel op de vulkaan*, *Mijn vrouw was een negerin* (toneelwerk), *Viva Che* (biografisch werkje zich afspelend in Zuid-Amerika), meerdere reisverhalen en luisterspelen. Hij bezorgde ook een bloemlezing van Zuidnederlandse letterkunde geïnspireerd door Kongo, nl. *De miskraam van Moedertje Dipenda*, ontving de DF-prijs in 1968 voor koloniale letterkunde en tweemaal de Reinaertprijs.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Overlijdens

- André Peperstraete, wedn. van Flavie Verleene (Stavele).

- Maurits Dekersgieter, echtg. van Alice Vienne (Stavele).

Huwelijksaankondigingen

- Luc Vanhalme van Stavele met Nadine Herremans van Beauvoorde.

- Frans Platteeuw van Izegem met Martine Baes van Stavele.

Geboorten

- Thierry Vermeulen, zoon van Jean-Pierre en Nadine Butaye (Beveren).

STAVELE - Volkstoneel

Op zondag 9 januari 1977 komt het Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen naar Stavele met de opvoering van het stuk „Menschen ijk wyder“. Kaarten te bekomen bij Jordaan Porreye vanaf 15 december.

Vogelpikklub

De vogelpikklub „De Sint-Jorispijkers“ houdt haar competitiewedstrijden op vrijdag 24 en zondag 26 december telkens te 20 uur.

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND DECEMBER

Gaibolling

Roesbrugge, zondag 19 december te 15 u.
Gaibolling bij Georges Berquin.

Kaartingen

Roesbrugge, bij mevr. Georges Berquin
zaterdag 4 en zondag 5 december
Herbergkermis met prijskaarting.
Roesbrugge, „De Gouden Arend”
zaterdag 11 december te 17 uur : prijskaarting
ingericht door de Wielclub „Onze Grens”.
Roesbrugge, dinsdag 14 december
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leef tijd”
Proven, Café „Hoppeland” bij A. Buseyne
zaterdag 18 december : Pannekoek-kaarting
Wie 2 x maal aanblijft wint 1 pak pannekoeken.
Beveren-IJzer, maandag 20 december
bij M. Ryon, 3e maandelijkse kaarting.
Roesbrugge, dinsdag 28 december
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leef tijd”
Haringe, in „Sint-Jozef” bij Martha Ryon
zaterdag 25 en zondag 26 december, 3e maandelijkse
kaarting met saucissen voor de leden.

Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend”
zaterdag 18 en zondag 19 december : smijting
op de vogelpik voor de leden.

ROESBRUGGE - KRISTEN VOLKSHUIS
ZATERDAG 18 DECEMBER te 19.30 u.

GRANDIOZE SPORTAVOND

met SPORTFILM - SPORTQUIZ
KOERS OP ROLLEN
INTERVIEWS met bekende vedetten

Filmforum „De Lovie”

Proven, feestzaal „De Lovie”, vrijdag 3
december. „De Terechtstelling van Soldaat
Slovik”.

Inleiding door en nabespreking o.l.v. Rik
Declercq uit Westouter.

Beveren-IJzer - Derde Leef tijd

De feestvergadering voor de K.B.G. is gesteld
op donderdag 16 december. De dagorde ziet
er uit als volgt : te 11 uur plechtige gezongen
mis. Te 12 uur een heerlijk feestmaal, waarna
humor en zang. Te 14 uur jaarverslag en feest-
rede door de hr. Raf Dubois. Uitreiking van
de prijzen van de kampioenskaarting en tombola.
Verder vrije kaarting.

A.C.W. - Poppenkast „t Kapoentje”

Roesbrugge, dinsdag 28 december te 14 uur
bij J. Gunst : Poppenspel „t Kapoentje”
voor alle kinderen (leden en niet-leden).

TE KOOP

- Bewaarappels
 - Stoofperen
- aan voordelige prijzen

J. VERBEKE

Molendreef 1 - Tel. 30.03.27 - PROVEN

K.V.L.V. Roesbrugge-Haringe

In samenwerking met de Belgische Boeren-
bond gaat er een gezinsavond door op 17 de-
cember in „De Gouden Arend” met als onder-
werp „De weg van een volk”, door pater-
pastoor Joris Declercq.

Er wordt een haakcursus gegeven (5 namid-
dagen) bij Martha Ryon te Haringe. Deze be-
gint op donderdag 23 december. Gelieve in te
schrijven bij mevr. Hendrik Vanstraesele.

Kalender „BERTENNEST”

Zondag 5 december: te 10 uur, vertrek naar
Borms-herdenkingsmis in de St.-Maartenskerk
te Kortrijk, waarna getuigenis door pater Bel-
derbos o.p. i.v.m. Borms- en Franciskusjaar.

Maandag 6 december : vertrek 18 uur naar de
makrobiotische kookles. Aanmelding vooraf.

Weekeinde 18-19 december : jaarlijkse boe-
kenbeurs in ons Bertennest te Roesbrugge
met op zaterdag te 20 uur : artistieke ge-
spreksavond met voordrachtskunstenaar Guido
Van der Meersch en pater Joris Declercq, die
samen met Godfried Parmentier schilderijen
tentoonstelt. Zondag te 21 u. : charismatische
gebedsavond in onze vernieuwde Huiskapel.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Men heeft de vorige week te Brussel, de
gelegenheid laten voorbijgaan om feest te vie-
ren. Er is nochtans iets merkwaardigs ge-
beurd. Men heeft er namelijk, sedert nieuw-
jaar, de honderdste hold-up gepleegd. In 46
weken, 100 overvallen ! Een fameus rekord !

In de steden krijgen sommige mensen te-
genwoordig meer het bezoek van gangsters
dan van hun parochiepriesters. Wat is de we-
reld toch veranderd sedert het concilie.

Wie vroeger geen centen had en te lui was
om te werken ging de etensrestjes uit de
vuilnisbakken opvissen, sliep op een bank
in 't park, en ging ten einde raad aankloppen
bij de commissie van openbare onderstand.
Met al die vernederingen is het tegenwoordig
gedaan. Wie krap bij kas is zoekt nu in de
vuilnisbakken naar een nylonkous, trekt die
over zijn kop, valt een bankgebouw binnen en
duwt een speelgoedrevolver onder de neus
van de verschrikte bedlenden die, altijd daarop
voorbereid, onmiddellijk de volledige inhoud
van de brandkast ter beschikking stellen. Dat
duurt twee minuten en nog twee minuten la-
ter is men in het stadsgewoel verdwenen.
's Anderdaags wordt het hele geval in de
krant uit de doeken gedaan. Het relaas ein-
digt bijna steevast met de woorden : „van de
dader geen spoor”.

Ik kan aannemen dat het niet gemakkelijk
is om die overvallers bij de lurven te vatten.
Maar wat mij wel tegen de borst stuit is het
feit dat indien men erin slaagt een bankkraker
aan te houden, hij er altijd zo goedkoop van-
af komt. De straffen zijn meestal niet van
dien aard om eventuele kandidaten af te
schrikken. Ons strafwetboek moet terzake
dringend aangepast worden.

In 't prison te Vilvoorde zitten er vele tien-
tallen gedetineerden, waaronder zes bankro-
vers. Maar ze zitten er niet voor lange tijd.
Hij die de zwaarste straf kreeg is iemand die
het bij zijn overval heel bont heeft gemaakt
en een van de bedienden erg heeft mishandeld.
Hij kreeg 18 maanden ! In de verste
hoek van de linkervleugel - ik weet dat zo pre-
cies van een neef van Gusta die daar cipier
is - zit een andere delinquent : een familie-
vader van zes kinderen, die erg onder het
gevangenisleven gebukt gaat. Hij praat met
niemand, is troosteloos zwaarmoedig en ziet
de toekomst somber in. Terecht ! Hij kreeg
vijf jaar en 40 miljoen boete, want hij heeft
op een zomerse dag zijn bestofte wagen
met kraantjeswater afgespoeld.

Voilà, dat is het weer, zegt Gusta.

Pol

Voor de komende feesten...

WIJNEN - LIKEUREN

SIGAREN - PARFUMERIE

PRALINES

Huis PILLAERT-GANTOIS

Bergenstraat 40

Stavele-Beveren

Tel. 057/30.07.52

— Mooie dekens vanaf 475 fr.

— Lakens, zeer goedkoop.

— Breiwol, alle kleuren
verschillende kwaliteiten.

Gans het jaar door VOEDINGSWAREN
aan voordelige prijzen.

Ook verdeler van

Ultra-butaangas.

Kent U de mode ?..

Weet U wat „In” is ?...

Inzake :

- schoenen

- handtassen

Kijk en kies...

bij

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor ...
- de derde leeftijd.

Huwelingsfoto's

BEENHARD DE GRENDEL
FOTOGRAFIE
Sint-Lucas 45
pocerge 057/33.33.18

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming
en

Sanitaire Installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Poele Bart van Wulveringem was in groot onverschil met Lucie, zyn wuuf.

„Als je gie aan 't zuupen zijt, weet je gie van geen uitscheen!“ verweet Lucie... „kun je gie niet doen gelijk uuzen gebuur de beenhouwer...? Dien mens gaat oek op café, maar è komt ie ten minsten op è redelijke heure naar huus... maar gie, je moet oltyd de laatste man de zak opgeven!“

„Horkt è keer wuuf“ vergoelijkte Poele... „ik zitten ik in è geheel andere situatie of uuzen gebuur... ik staan met è dubbele positie... Ten eersten, ik zyn cafébaas en ten tweeden, ik zyn oek bendebaas, en je moet je werkvolk inzien, die menschen è keer trakteren en zelve een mei drinken“.

„k Verstaan dat“, zei Lucie... „maar moet je gie daarvooren oltyd wegzitten tot gat in den nacht?... Kyk, 'k zou hier rechtuut duust frank willen uitleggen moest je gie van ze leven één keer naar je kot komen met de trefelijke menschen“.

„Duust frank!“ peinsde Poele in z'n elgen „je zoudt daarvooren olgelyk è keer entwodde uut je gedacht doen“.

De zondag der achter was 't herbergkermesse in „De Lancier“ en Poele ging er natuurlijk naartoe gaan.

„Lucie joenk“ zei Poele... „haalt daar nog zeere è keer è pond sousslen naar de beenhouwers, da'k teegen è duuw kunnen van den avond want 'k gaan trachten die duust frank te verdienen.“

Maar in „De Lancier“ gerochte Poele aan 't kaarten met secretaris Ceulenaere en è paar andere. Ie dronk weere gelijk è tempeller en teegen dat 't spel eindigde zaten ze daar nog ols alleman ol naar huus wos. Olmetnekeer stak Cyrille de garde, de deure open.

„Kykt è keer daar, de garde“ lachte Poele, „ie è komt nu nog maar toe... drinkt zeere è pinte en we gaan een veugelpieken!“

„Den dienst è laat dat niet toe“ antwoordde de garde... „en bovendien 't is tyd om te sluiten“.

Op dat moment deed Poele è stap achteruut... greep hem vast aan den toog en zakte deur z'n knieën op de grond. De bazinne gaf è grooten schreeuw.

„Dat is 'n attakke“ zei de secretaris teegen de garde „haalt zeere den dokter!“ „t En duurde niet ol te lange of dokter Rathé wos daar. Poele roerde van geen vinne.

„t Beste waare van hem naar huus te voeren“ zei den dokter teegen de garde... „loopt gie vooren om Lucie op te kloppen... ik en den secretaris gaan hem in mien auto trachten te krygen“.

„t Ging ollemaale nogal rap en den dokter reed styf voorzichtig over 't plein tot aan Poels deure. Lucie en Maria, de dochter, kwamen ol buuten geloopten ol krijschen.

„Poele, vent toch!“ schreeuwde Lucie... „wuk hapert er?“

„Duust frank“ grolde Poele van uut 'n auto. „Och heere toch!“ riep Lucie, „è doolt!“

„Ja, 'k en doen, dedjuu!... 'k en doolen ik niet!“ riep Poele... „duust frank ging je gie uitleggen onke één keer met de trefelijke menschen ging naar huus komen... hêwè!... zeg è keer, zyn d'r nu nog trefelyker menschen te vinden of den secretaris, de garde en den dokter!“

KWAAK

Nieuwjaarsgeschenken

GROTE KEUS:

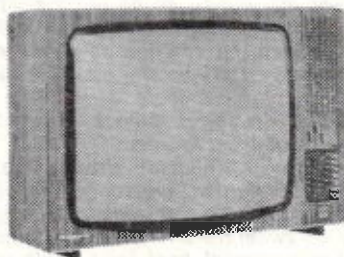
- Moderne- en Stijlverlichting
- Radio - HiFi
- Bandopnemers

Alle elektrische huishoudtoestellen

KLEURENTELEVISIE

ACEC
SIERA
LOEWE OPTA

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94